

POLSKA
AKADEMIA
NAUK

PL ISSN 0012-5032

INSTYTUT GEOGRAFII
I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA

DOKUMENTACJA GEOGRAFICZNA

TERESA KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA

INSTYTUT GEOGRAFII
I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

CZTERDZIEŚCI LAT DZIAŁALNOŚCI
1953 – 1993

ROK 1994

ZESZYT 5–6

WARSZAWA

**WYKAZ ZESZYTÓW INSTYTUTU GEOGRAFII I PRZESTRZENNEGO
ZAGOSPODAROWANIA PAN**
za ostatnie lata

1993

- 12 Z. BABIŃSKI - Stopień wodny Clechocinek i jego zbiornik Nieszawa - prognoza zmian środowiska geograficznego;
P. GIERŚZEWSKI - Denudacja chemiczna w zlewni Rudy, 45 s., z1 3,-
- 13 A. GAWRYŚZEWSKI - Struktura przestrzenna zatrudnienia i bezrobocia w Polsce, 1990-1992, 65 s., z1 3,-
- 14 M. SOBCZYŃSKI - Trwałość dawnych granic państwowych w krajobrazie kulturowym Polski, 100 s., z1 3,-
- 15 P. KORCELLI i inni - Program rozwoju Warszawy. Synteza, 44 s., z1 3,-
- 16 T. GERLACH i inni - Nowe dane o pokrywie karpackiej odmiany lessów w Humniekach koło Brzozowa (1992), 43 s., z1 3,-
- 17 R. SZCZĘŚNY - Poziom produkcja towarowej rolnictwa indywidualnego w Polsce. Przestrzenne zróżnicowanie i przemiany w latach 1960-1988, 55 s., z1 3,-
- 18 T. KOZŁOWSKA-SZCZĘŚNA, D. LIMANÓWKA, T. NIEDŹWIEDŹ, Z. USTRNUL, S. PACZOS - Charakterystyka termiczna Polski, 73 s., z1 3,-
- 19 R. SZCZĘŚNY - Zróżnicowanie produkcji rolnictwa polskiego w aspekcie gospodarki żywnościowej w 1990r., 67 s., z1 3,-
- 20 A. WOŚ - Regiony klimatyczne Polski w świetle częstotliwości występowania różnych typów pogody, 94s., z1 3,-

1994

- 21 A. WERWICKI - Sfera usług społeczno-kulturalnych w wybranych krajach środkowoeuropejskich w ostatniej dekadzie latnienia nakazowo-rozdzielczego systemu gospodarczego (1980-1989).
Potencjały naukowe w Polsce w 1990 roku i ich rozmieszczenie, 91 s., z1 3,-
- 22 E. NOWOSIELSKA - Sfera usług w badaniach geograficznych. Główne tendencje rozwojowe ostatniego dwudziestolecia i aktualne problemy badawcze, 68 s., z1 3,-
- 23 T. LJEWSKI - Infrastruktura komunikacyjna Polski wobec zmian politycznych i gospodarczych w Europie Środkowej i Wschodniej, 97 s., z1 3,-
- 24 A. BOKWA, A. MROCZKA, R. PRZYBYŁA, J. ŚMIAŁKOWSKI, R. TWARDOSZ - Wybrane zagadnienia z klimatologii i bioklimatologii, 97 s., z1 3,-
- 25 A. MATUSZKIEWICZ, W. MATUSZKIEWICZ, J.M. MATUSZKIEWICZ, R.M. DEGÓRSKI - Badania porównawcze systemów leśnych Finlandii, 77 s., z1 3,-
- 26 J. PASZYŃSKI, J. SKOCZEK, B. KRAWCZYK, T. KONSTANTINOWA, I. BOŁOBAN - Badania topoklimatyczne Mołdawii, 79 s., z1 3,-
- 27 R. SZCZĘŚNY - Rolnictwo Finlandii. Przestrzenne zróżnicowanie i przemiany, 89 s., z1 3,-
- 28 K. BŁAŹEJCZYK, B. KRAWCZYK - Bioclimatic research of the human heat balance, 66 s., z1 3,-

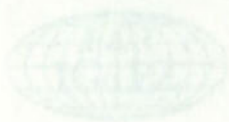
1995

- 29 P. EBERHARDT - Zagadnienia ludnościowe obszaru byłych Prus Wschodnich, 41 s., z1 4,-
- 30 Z. BABIŃSKI, M. GRZEŚ - Monografia hydrologiczna zbiornika stopnia wodnego Włocławek, 79 s., z1 4,-
- 31 J. GRZESZCZAK - Przestrzenne zróżnicowanie społeczno-gospodarcze "północ - południe" w krajach Unii Europejskiej Wielka Brytania Niemcy, Francja, 60 s., z1 4,-
- 32 A. GAWRYŚZEWSKI - Rynek pracy Warszawy i województwa warszawskiego, 131 s., z1 4,-

TERESA KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA

INSTYTUT GEOGRAFII
I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

CZTERDZIEŚCI LAT DZIAŁALNOŚCI
1953 – 1993

POLISH ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE OF GEOGRAPHY AND SPATIAL ORGANIZATION

INSTITUTE OF GEOGRAPHY AND SPATIAL ORGANIZATION
OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
THE FORTY YEARS OF ACTIVITY 1953–1993

YEAR 1994

FASC. 5-6

WARSZAWA

POLSKA
AKADEMIA
NAUK

INSTYTUT GEOGRAFII
I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA

DOKUMENTACJA GEOGRAFICZNA

TERESA KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA

INSTYTUT GEOGRAFII
I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

CZTERDZIEŚCI LAT DZIAŁALNOŚCI
1953 – 1993

ROK 1994

ZESZYT 5-6

WARSZAWA

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor Naczelny: Jerzy Grzeszczak
Członkowie: Tadeusz Gerlach, Marek Grześ,
Alina Potrykowska, Józef Skoczek, Władysława Stola
Sekretarz: Maria Mozolewska-Adamczyk

Adres Komitetu:

Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania
Polskiej Akademii Nauk
ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa

Opracowanie redakcyjne:

Irena Stańczak
Maria Mozolewska-Adamczyk

SPIS TREŚCI

Uwagi wstępne	7
Powstanie Instytutu	9
Kierownictwo	12
Rada Naukowa	14
Komisje Rady Naukowej i Kolegium	15
Struktura organizacyjna	18
Pracownicy Instytutu	28
Plany badawcze	38
Problematyka badawcza i główne osiągnięcia	45
Krajowa współpraca naukowa	77
Współpraca międzynarodowa	100
Wydawnictwa	123
Biblioteka	127
Prace źródłowe	135
Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences. The forty years of activity 1953–1993 (summary)	138

Załączniki:

1. Osoby zatrudnione w Instytucie w 1953 r.
2. Składy Rady Naukowej Instytutu
3. Składy Komisji Rady Naukowej i Kolegium Instytutu
4. Pracownicy Instytutu (stan na dzień 31 XII 1993 r.)
5. Doktorzy wypromowani w Instytucie
6. Doktorzy habilitowani wypromowani w Instytucie
7. Nagrody Sekretarza Naukowego PAN
8. Komitety redakcyjne czasopism i wydawnictw ciągłych Instytutu

UWAGI WSTĘPNE

W październiku 1993 r. minęło 40 lat od utworzenia Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk, który w listopadzie 1974 r. zmienił nazwę na Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN. Na II Kongresie Nauki Polskiej w Sekcji Nauk o Ziemi i Górnictwa przyjęto wniosek odnoszący się do zmiany nazwy Instytutu. Wniosek powyższy został zaakceptowany przez Radę Naukową Instytutu w dniu 21 stycznia 1974 r. Sekretarz Naukowy PAN decyzją nr 113/74 z dnia 25 listopada 1974 r. zmienił nazwę Instytutu. Wiązało się to z rozszerzeniem badań na zagadnienia, dotyczące podstaw przestrzennego zagospodarowania kraju.

Celem opracowania jest przedstawienie, a tym samym uchronienie przed zapomnieniem, działalności Instytutu w czterdziestoleciu 1953-1993. Podstawą opracowania były materiały archiwalne, niestety w wielu przypadkach niekompletne, oraz publikowane sprawozdania zarówno za poszczególne lata, jak i za okresy dłuższe, publikacje okazjonalne, sprawozdania zakładów i pracowni, sprawozdania z posiedzeń Rady Naukowej, sprawozdania z konferencji itp. Najważniejsze z nich zestawiono na końcu opracowania jako prace źródłowe.

Autorka opracowania zdaje sobie sprawę z jego niedoskonałości i braków, które w dużej mierze wynikają z różnego sposobu sporządzania sprawozdań, według zmieniających się schematów, co w dużym stopniu utrudniało uzyskanie potrzebnych danych. W żmudnym zbieraniu i zestawianiu materiałów podstawowych oraz przy korekcie tekstu pomagała wieloletnia pracowniczka Instytutu dr Zuzanna Siemek. Prace techniczne wykonały panie: mgr Halina Gudowska i Aneta Gniadkowska. Wymienionym wyżej paniom oraz wszystkim tym osobom, które służyły radą i pomocą przy powstawaniu publikacji, autorka składa serdeczne podziękowania. Zwraca się też z prośbą o ewentualne uwagi, dodatkowe materiały itp., które będzie można wykorzystać w przyszłości, przy okazji 45 lub 50 lat działalności Instytutu.

Do opracowania załączono wykaz wybranych publikacji zwartych za lata 1953-1993 zestawiony przez mgr Dorotę Gazicką.

POWSTANIE INSTYTUTU

W dniu 10 października 1953 r. Prezydium Rządu uchwałą nr 789/53 zatwierdziło wniosek Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 14 października 1952 r. w sprawie powołania Instytutu Geografii jako samodzielnej placówki naukowej PAN. Uchwałą tą został zatwierdzony statut (załącznik do uchwały nr 789/53), nadana Instytutowi osobowość prawna, sprecyzowany zakres działalności oraz określona siedziba, którą jest miasto stołeczne Warszawa.

Powstanie Instytutu było następstwem kilkuletnich starań całego ówczesnego środowiska geografów. Już w ramach Wydziału do Spraw Nauki Polskiego Towarzystwa Geograficznego, który zorganizowano w 1946 r. zaraz po zjednoczeniowym zjeździe Towarzystwa we Wrocławiu, była wielokrotnie mowa, przy różnych okazjach, o potrzebie powołania Centralnego Instytutu Geograficznego. Instytut ten miał pełnić rolę wiodącą i funkcję koordynatora badań geograficznych w skali krajowej. W tym też kierunku szły prace wspomnianego wydziału PTG, w ramach którego opracowywano plany ogólnopolskie, usiłowano inicjować i koordynować badania, powoływać specjalistyczne komisje, tworzyć pracownie itp. Forma organizacyjna prac w ramach PTG okazała się jednak niewystarczająca do praktycznego koordynowania badań w zakresie geografii. W latach 1950-1951 przeprowadzono w Polsce szeroką i wszechstronną dyskusję nad rozwojem nauki przed I Kongresem Nauki Polskiej. Kongres odbył się w Warszawie w dniach 29 VII - 2 VIII 1951 r. W wyniku obrad i uchwał Kongresu została powołana przez Sejm PRL Polska Akademia Nauk oraz powstała realna możliwość utworzenia Centralnego Instytutu Geograficznego.

Sprawy związane z organizacją Instytutu wzięł w swoje ręce prof.dr hab. Stanisław Leszczycki, zastępca sekretarza naukowego PAN, dyrektor Instytutu Geograficznego UW i kierownik Wydziału do Spraw Nauki PTG. Opracował On statut, schemat organizacyjny, budżet, sporządził szereg notatek uzasadniających i propagujących potrzebę powołania Instytutu oraz kilka wariantów projektu współpracy z Instytutem Geograficznym UW. W dniu 17 października 1951 r. odbyło się w IG UW zebranie w sprawie organizacji Instytutu Geografii PAN, z udziałem profesorów, kierowników wszystkich ówczesnych ośrodków geograficznych w Polsce. Wniesiono poprawki do statutu oraz przedyskutowano budżet i założenia organizacyjne. Podobną dyskusję przeprowadzono na I posiedzeniu geografów (Tymczasowego Komitetu Geograficznego PAN) w Wydziale III PAN w dniu 9 czerwca 1952 r. z udziałem geografów oraz przedstawicieli: Ministerstwa Obrony Narodowej - mjr. F.Ossowskiego, Ministerstwa Budowy Osiedli (Pracownia Geoprojekt) - mgr W.Różyckiej, Ministerstwa Przemysłu Drobniego i Rzemiosła - dyr. J.Zaremby, Centralnego Urzędu Geodezji

i Kartografii - inż. K.Ryżewskiego, Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego - dyr. prof. R.Gumińskiego. Stwierdzono potrzebę istnienia autorytatywnej instytucji geograficznej, powierzono opiekę nad Instytutem będącemu w stadium organizacji Komitetowi Geograficznemu PAN (od 26 III 1960 r. Komitet Nauk Geograficznych PAN).

Projekt utworzenia Centralnego Instytutu Geograficznego w ramach PAN, o szerokim zakresie badań współpracującego z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, uzyskał także poparcie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (pismo z dnia 10 września 1952 r.) połączone z zapewnieniem ścisłej współpracy w zakresie kompleksowego badania możliwości wykorzystania środowiska geograficznego na terenach objętych głównymi inwestycjami planu gospodarczego.

W grudniu 1952 r. powstał projekt porozumienia pomiędzy Ministerstwem Szkolnictwa Wyższego a Prezydium Polskiej Akademii Nauk w sprawie wspólnego korzystania z pomieszczeń w budynku Instytutu Geograficznego UW przy ul. Krakowskie Przedmieście 30, będącego własnością Uniwersytetu Warszawskiego. Oficjalna umowa zawarta w 1953 r. przewidywała między innymi wspólne korzystanie na zasadach wzajemności ze zbiorów oraz urządzeń obu Instytutów związanych z pracą naukową i dydaktyczną w zakresie geografii, a szczególnie: z biblioteki, zbioru map i atlasów, zbioru przeźroczy i filmów, zbioru instrumentów pomiarowych, z powielarni, pracowni fotofilmowej, itp. Przewidywano także pomoc personelu naukowego IG PAN przy realizacji planu prac dydaktycznych IG UW, a także na podstawie każdorazowego porozumienia, korzystanie z terenowych stacji badawczych IG PAN do celów szkoleniowych. Czas korzystania z pomieszczeń UW był w zasadzie nieograniczony ("... do czasu uzyskania dla IG PAN nowego pomieszczenia ...").

Tak więc już z końcem 1952 r. zakończone zostały prace przygotowawcze zmierzające do utworzenia Instytutu Geografii PAN. Powołanie Instytutu w październiku 1953 r. powitane zostało z zadowoleniem przez geografów polskich, o czym świadczy między innymi uchwała nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Geograficznego podjęta w dniu 13 grudnia 1953 r. Brzmi ona następująco:

„Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Geograficznego wita z radością fakt utworzenia Instytutu Geografii PAN jako samodzielnej placówki badawczej, widząc w nim spełnienie swoich celów i zadań, o które zabiegało bezskutecznie w okresie międzywojennym, a które spełnione zostało dopiero w Polsce Ludowej. Dzięki bowiem powołaniu Instytutu Geografii PAN geografia uzyskała oficjalną instytucję (poza uczelniami), która będzie mogła w pełni troszczyć się i dbać o właściwy rozwój geografii jako nauki w Polsce. Walne Zgromadzenie PTG w pełni docenia historyczne znaczenie faktu powołania Instytutu Geografii PAN i dlatego w pełnym zrozumieniu przekazuje mu pewne działy swej pracy oraz część majątku”.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PTG na podstawie paragrafu 23 statutu uchwaliło trzy wnioski (patrz: Przegląd Geograficzny, t. 26, z. 1, 1954):

1) o przyjęciu z uznaniem faktu powołania do życia Instytutu Geografii PAN jako oficjalnej, centralnej placówki geograficznej w Polsce;

2) o przekazaniu nowej placówce działalności naukowej Wydziału do Spraw Nauki PTG obejmującej w szczególności prace komisji: mapy użytkowania ziemi, mapy geomorfologicznej i hydrograficznej, peryglacjalnej, nazw geograficznych, bibliotecznej;

3) o przekazaniu części majątku PTG, a w szczególności: centralnej biblioteki, pracowni fotofilmowej z powielarnią, pracowni dokumentacji geograficznej, pracowni użytkowania ziemi w Lublinie, stacji terenowych: na Hali Gąsienicowej, w Międzyzdrojach, Mikołajkach i Wojcieszowie; wydawnictw: Przegląd Geograficzny, Biuletyn Geograficzny, Przegląd Radzieckiej Literatury Geograficznej oraz części instrumentów i majątku ruchomego potrzebnych do prowadzenia badań.

W ten sposób pod koniec 1953 r. zaistniała nowa placówka naukowa, która dzięki przekazaniu przez PTG Wydziału do Spraw Nauki mogła rozpocząć działalność, rozwijaną systematycznie w następnych latach.

Na posiedzeniu Sekretariatu Naukowego Prezydium PAN w dniu 13 października 1953 r. zatwierdzono dyrektora Instytutu w osobie prof.dr.hab. Stanisława Leszczyckiego i zastępcę dyrektora - dr Jerzego Kostrowickiego. Pierwszych 30 pracowników zatrudniono w dniu 15 października 1953 r. (wykaz osób zatrudnionych w 1953 r. zestawiono w zał. 1).

Fot. 1. Pałac Uruskich na Krakowskim Przedmieściu 30 w Warszawie. Siedziba Instytutu
The Uruski Palace at Krakowskie Przedmieście 30 in Warsaw.
This is where the main part of the Institute is located

Przez 40 lat Instytut zajmował wraz z Instytutem Geograficznym UW (od 1 IX 1977 r. Wydział Geografii i Studiów Regionalnych) budynek uniwersytecki. Oba Instytuty rozwijały się, zwiększała się liczba pracowników, stawało się coraz ciasniej. Więzy naukowe silne przez wiele lat ulegały stopniowo osłabieniu, zwłaszcza po odejściu z IG UW prof. S.Leszczycykiego, który przez 17 lat był dyrektorem obu placówek geograficznych. Z czasem Instytut stał się niechcianym lokatorem, zmuszanym do oddawania kolejnych pomieszczeń, a także do płacenia wysokiego czynszu. Od kilku lat warunki lokalowe są bardzo złe i utrudniają wszelką działalność Instytutu. Pracownicy naukowcy pracują w domu lub na zmianę. Biblioteka nie mieści się w zajmowanych przez nią pomieszczeniach, część książek zmagazynowana poza Instytutem jest niewykorzystywana. Dopiero w 1993 r., dzięki usilnym staraniom dyrekcji, Instytut uzyskał wraz z trzema innymi placówkami PAN budynek przy ulicy Twardej 51/55. Po jego przystosowaniu do swoich potrzeb, przy pomocy finansowej Komitetu Badań Naukowych, Instytut opuści dotychczasową siedzibę.

KIEROWNICTWO

W ciągu minionego czterdziestolecia Instytutem kierowało kolejno trzech dyrektorów. Założycielem i wieloletnim dyrektorem Instytutu - przez 24 lata - był członek rzeczywisty PAN prof. dr hab. Stanisław Leszczycki. Przez następne 9 lat Instytutem kierował członek rzeczywisty PAN prof.dr Jerzy Kostrowicki. Kolejnym dyrektorem jest prof. dr hab. Piotr Korcelli.

Dyrektorzy Instytutu

1. prof. dr hab. Stanisław Leszczycki od 13 X 1953 do 31 XII 1977
2. prof. dr Jerzy Kostrowicki od 1 I 1978 do 31 XII 1986
3. prof. dr hab. Piotr Korcelli od 1 I 1987

Zastępcy dyrektora ds. naukowych

1. prof. dr Jerzy Kostrowicki od 13 X 1953 do 31 XII 1959
2. prof. dr Kazimierz Dziewoński od 23 II 1960 do 1 XI 1972
(doc. dr hab. Leszek Kosiński od 1 VIII 1964 do 28 II 1965 zastępował prof. K.Dziewońskiego)

3. prof. dr Jerzy Kostrowicki od 1 XII 1972 do 31 XII 1977
4. prof. dr hab. Marcin Rościszewski od 1 I 1978
5. prof. dr hab. Piotr Korcelli od 1 I 1984 do 31 XII 1986
6. prof. dr hab. Teresa Kozłowska-Szczęsna od 1 I 1987

Zastępcy dyrektora ds. ogólnych

1. doc. dr hab. Michał Chilczuk od 15 X 1963 do 30 IX 1966
2. prof. dr Tadeusz Żebrowski od 1 X 1966 do 30 IX 1969
3. prof. dr hab. Maria Kielczewska-Zaleska od 22 IV 1969 do 1 XI 1972
4. prof. dr hab. Andrzej Wróbel od 1 XII 1972 do 31 XII 1977
5. dr inż. Lech Zawadzki od 1 I 1978 do 15 X 1983
6. dr Michał Najgrakowski od 1 VI 1987 do 31 XII 1989

Zastępcy dyrektora ds. administracyjno-ekonomicznych

1. dr Kazimierz Rakowicz od 15 X 1953 do 30 XI 1953
2. mgr Henryk Jarzęcki od 1 XII 1953 do 29 II 1959
3. mgr Bronisław Kosicki od 1 III 1959 do 31 III 1964
4. mgr Edmund Grabowski od 1 IV 1964 do 9 I 1974
5. mgr Andrzej Piotrowski od 10 I 1974

Do zespołowego rozwiązywania ważniejszych spraw od 1954 r. powoływane jest kolegium (zwane początkowo dyrekcją) Instytutu, w skład którego wchodzi: dyrektor i jego zastępcy, sekretarz naukowy, kierownicy zakładów i pracowni oraz działów, kierownicy zespołów roboczych, przedstawiciel związku zawodowego. Kolegium Instytutu zbierało się w minionym okresie 300 razy. Najczęściej spotykali się członkowie kolegium w pierwszych pięciu latach działalności Instytutu; liczba posiedzeń wynosiła wówczas od 26 do 32 rocznie.

W latach 1953-1963 powoływani byli sekretarze naukowcy Instytutu, byli nimi kolejno: doc. Bogodar Winid (1953-1956), dr Antoni Kukliński (1957-1958), dr Leszek Kosiński (1959-1960), doc. Janusz Paszyński (1 II 1960 - 31 XII 1961), dr Jerzy Grzeszczak (1 I 1962 - 30 VI 1963), doc. Michał Chilczuk (1 VII 1963 - 15 X 1963), który w dniu 15 X 1963 r. otrzymał nominację na zastępcę dyrektora do spraw ogólnych.

Z działalnością Dyrekcji Instytutu ściśle związana była Sekcja (Dział) Planowania i Sprawozdawczości powołana w 1956 r. - kierował nią doc. Bogodar Winid. W dniu 25 VI 1958 r. Dział rozwiązano, a powołano Sekretariat Naukowy, który działał do końca 1961 r. W 1962 r. w miejsce Sekretariatu Naukowego utworzono Dział Planowania i Współpracy Naukowej z Zagranicą. W 1991 r., po blisko 30 latach działalności, Dział został włączony do Sekretariatu Dyrekcji.

Do obowiązków Działu należały sprawy krajowe i zagraniczne, planowanie i sprawozdawczość, obsługa Rady Naukowej oraz prowadzenie archiwum naukowego. Sprawy zagraniczne prowadziły panie: Anna Fijałkowska (1958-1975), Ewa Nosińska (od 29 IX 1975 r.) i Ewa Strzałek (od 10 I 1984 r.), sprawy krajowe panie: Teodora Jeżewska (1962-1968), mgr Halina Gudowska (1968-1972), mgr Krystyna Schleiferowa (1972-1981), Maria Dobrzańska (1981-1991). Archiwum naukowe prowadziły: mgr Alicja Puffowa (1959-1961), panie Urszula Eglerowa i Maria Kohmanowa (1961-1968); następnie archiwum zostało włączone do Działu Dokumentacji Naukowej.

Sekretariat Naukowy był w latach 1958-1962 pod opieką Sekretarza Naukowego Instytutu. Od 1962 r. Działem Planowania i Współpracy Naukowej z Zagranicą kierowali: dr Jerzy Grzeszczak (1 I 1962 - 30 VI 1963), dr Stanisław Misztal (1 VII 1963 - 31 XII 1965), dr Kazimierz Więckowski (1 I 1966 - 22 III 1968), dr Mieczysław Kluge (23 III 1968 - 1 III 1972), mgr Krystyna Schleiferowa (1 III 1972 - 31 XII 1972), dr Kazimierz Więckowski (1 I 1973 - 31 XII 1980), p. Zofia Zientara (1981-1983), mgr Krystyna Knap (1 VIII 1983 - 19 X 1987), p. Maria Dobrzańska (1988-1990). W latach 1971-1990 w ramach Działu pro-

wadzono sekretariat Problemów Badawczych, a w 1978-1989 włączono do Działu koordynację wydawnictw Instytutu. Sekretariat Dyrekcji prowadzony był kolejno przez panie: Janinę Krzewską (z PAN), Helenę Jankowską (wspólnie z IG UW), Halinę Wesołowską (wspólnie z IG UW), mgr Halinę Gudowską, Barbarę Hańkowską, Anetę Gniadkowską i obecnie Krystynę Filutowską.

RADA NAUKOWA

Zgodnie ze statutem, podstawowymi organami Instytutu są: Dyrektor Instytutu i Rada Naukowa Instytutu. Rada Naukowa sprawuje nadzór naukowy nad działalnością Instytutu, wypowiada się w sprawach kierunków rozwoju Instytutu, czuwa nad poziomem pracy naukowo-badawczej oraz nad rozwojem kadr naukowych.

Pierwsza Rada Naukowa Instytutu została powołana uchwałą nr 172/53 Sekretariatu Naukowego Prezydium PAN z dnia 8 grudnia 1953 r. W minionym okresie było 13 kadencji Rady Naukowej, w 1993 r. rozpoczęła się 14 kadencja przewidziana na kolejne 3 lata. Funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu pełnili:

- prof. August Zierhoffer - od 8 XII 1953 (zrezygnował w 1957 r. z uwagi na zły stan zdrowia, do końca kadencji funkcję tę pełnił prof. Józef Wąsowicz);
 - prof. Julian Czyżewski - od 12 XI 1957 do 1 V 1960;
 - prof. Stanisław Leszczycki - od 2 V 1960 do 12 V 1963;
 - prof. Florian Barciński (2 kadencje) - od 13 V 1963 do 29 IV 1969;
 - prof. Rajmund Galon - od 30 IV 1969 do 24 IV 1972;
 - prof. Mieczysław Klimaszewski (2 kadencje) - od 25 IV 1972 do 30 I 1978;
 - prof. Stanisław Leszczycki (4 kadencje) - od 31 I 1978 do 31 XII 1989, honorowy przewodniczący - od 1990 r.;
 - prof. Jerzy Kostrowicki - od 29 III 1990 do 31 XII 1992;
 - prof. Andrzej S.Kostrowicki - od 26 III 1993 do 31 XII 1995;
- (pełny wykaz członków Rady Naukowej IG PAN podano w zał. 2).

Ogółem w latach 1953-1993 odbyły się 234 posiedzenia Rady Naukowej Instytutu, ich liczba wahała się od 2 do 11 w roku (11 posiedzeń w 1962 r.).

Sprawozdania z posiedzeń Rady Naukowej były sukcesywnie publikowane w Przeglądzie Geograficznym, poczynając od tomu 26, zeszyt 3, 1954 r.

KOMISJE RADY NAUKOWEJ I KOLEGIUM

W celu usprawnienia pracy Rady Naukowej i Kolegium Instytutu powoływano komisje, z których część miała charakter stały, a pozostałe okresowy (doraźny). Liczba i obowiązki komisji zmieniały się w zależności od konkretnych potrzeb. Jedne z komisji przetrwały niemal przez czterdzieści lat, inne działały w krótszych okresach.

W połowie 1954 r. powołano 10 komisji. Były to:

1. Komisja Kształcenia i Doskonalenia Kadr Naukowych
2. Komisja Kwalifikacyjna dla Pomocniczych Pracowników Nauki
3. Komisja Opiniodawcza dla Spraw Aspirantury i Stypendiów
4. Komisja Ustalania Nazw Geograficznych
5. Komisja Wydawnicza
6. Komisja Mapy Geomorfologicznej i Hydrograficznej
7. Komisja Bibliograficzna
8. Komisja Organizacyjna Egzaminów Wstępnych na Aspiranturę
9. Komisja Importowa dla Wydawnictw Naukowych
10. Komisja do Spraw Zakupu Aparatury i Pomocy Naukowych

W 1955 r. powołano 2 dodatkowe komisje:

11. Komisja Opiniodawcza Prac Zleconych i Umów o Dzieło
12. Komisja do Ustalania Wykorzystywania Maszyn Biurowych.

Pierwsze 7 komisji podlegało Radzie Naukowej, pozostałe 5 Kolegium Instytutu.

Komisja Kształcenia i Doskonalenia Kadr Naukowych powołana została 6 V 1954 r. i działała do 1992 r. Przewodniczącymi Komisji byli kolejno: prof. Jerzy Kostrowicki (1954-1959), prof. Wincenty Okołowicz (1959-1962), doc. Janusz Paszyński (1963-1965), doc. Andrzej Wróbel (1966-1969), prof. Jerzy Kostrowicki (1970-1972), doc. Jerzy Grzeszczak (1972-1974), prof. Jerzy Kostrowicki (1975-1986), prof. Piotr Korcelli (1987-1992). Zmiana nazwy Komisji nastąpiła w dniu 11 XII 1959 r. po włączeniu do niej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pomocniczych Pracowników Naukowo-Badawczych i Komisji Opiniodawczej dla Spraw Aspirantury i Stypendiów, nazywała się ona wówczas Komisją Kształcenia i Doskonalenia Kadr Naukowych oraz Kwalifikacyjną dla Pomocniczych Pracowników Naukowych. Do pierwotnej nazwy wróciła w 1981 r.

Komisja Kwalifikacyjna dla Pomocniczych Pracowników Nauki oraz **Komisja Opiniodawcza dla Spraw Aspirantury i Stypendiów** działały pod kierunkiem prof. Stanisława Leszczyckiego w okresie od 6 V 1954 r. do 11 XII 1959 r., po czym zostały włączone do Komisji Kształcenia i Doskonalenia Kadr Naukowych.

Komisja Ustalania Nazw Geograficznych powołana 6 V 1954 r. prowadziła działalność do 21 I 1974 r. pod kierunkiem prof. Franciszka Uhorczaka (1954-1962), prof. Bolesława Olszewicza (1963-1965), doc. Lecha Ratajskiego (1966-1972) i prof. Jerzego Kondrackiego (1972-1974).

Komisja Wydawnicza pracowała od 6 V 1954 do 1989 r. Przez 26 lat przewodniczącą Komisji była prof. Maria Kiełczewska-Zaleska (1954-1980), następnie Komisją kierowali: prof. Kazimierz Dziewoński (1981-1983), prof. Janusz Paszyński (1984-1986) i prof. Jerzy Kostrowicki (1987-1989).

Komisja Mapy Geomorfologicznej i Hydrograficznej pracowała od 6 V 1954 do 1962 r. pod przewodnictwem prof. Mieczysława Klimaszewskiego. Od dnia 11 XII 1959 r. nosiła nazwę Komisji Mapy Geomorfologicznej.

Komisja Bibliograficzna działała pod przewodnictwem prof. Bolesława Olszewicza od 6 V 1954 do 11 XII 1959 r.

Na XII posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 11 XII 1959 r. zlikwidowano wszystkie dotychczasowe komisje, a powołano nowe, były to: Komisja Wydawnicza, Komisja Kształcenia i Doskonalenia Kadr Naukowych, Komisja Biblioteczna oraz komisje o charakterze zespołów merytorycznych: Komisja Mapy Geomorfologicznej i Hydrograficznej, Komisja Ustalania Nazw Geograficznych, Komisja Bibliograficzna. Ponadto powstały komisje będące organami opiniodawczo-technicznymi dyrekcji: Komisja Prac Zleconych, Komisja Zakupu Aparatury i Komisja Importowa.

W 1969 r. powołano nowe komisje Rady Naukowej Instytutu. Były to:

Stała Komisja do Przeprowadzania Przewodów Doktorskich z Zakresu Geografii Ekonomicznej, która pracuje od 7 VI 1969 r. do chwili obecnej. Jej przewodniczącymi byli kolejno: prof. Jerzy Kostrowicki (1969-1974), prof. Maria Kiełczewska-Zaleska (1975-1980), prof. Andrzej Wróbel (1981-1991) i prof. Teofil Lijewski od 14 V 1993 r.

Stała Komisja do Przeprowadzania Przewodów Doktorskich z Zakresu Geografii Fizycznej działa od 7 VI 1969 do dziś pod kierunkiem prof. Jerzego Kondrackiego (1969-1972), a następnie prof. Janusza Paszyńskiego od 1972 r.

Komisja Programowa do Spraw Studium Doktoranckiego działała od 7 VI 1969 do 23 XI 1993 r. Jej przewodniczącymi byli: prof. Jerzy Kostrowicki (1969-1972), doc. Zbyszko Chojnicki (1972-1974), prof. Andrzej Wróbel (1975-1991), doc. Andrzej Werwicki (1991-1992).

W 1965 r. powołano **Komisję do Opieki nad Stacjami Naukowymi Instytutu**; działała ona od 2 II 1965 do 1977 r. pod przewodnictwem prof. Janusza Paszyńskiego (1965-1972) i prof. Leszka Starkla (1972-1977).

W ramach Instytutu działała także **Komisja Budowy Gmachu IG PAN** powołana 15 XII 1962 r., pod przewodnictwem prof. Kazimierza Dziewońskiego; w latach 1972-1973 została ona przekształcona w Komitet Budowy Siedziby IG PAN.

Od 1959 r. działa w Instytucie **Komisja Biblioteczna** - wspólna z Instytutem Geografii UW, a następnie Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych. Jej

zadaniem jest czuwanie nad działalnością Centralnej Biblioteki Geograficznej. Przewodniczącymi Komisji z ramienia Instytutu byli: prof. Marian Łodyński (1958-1961), prof. Jadwiga Kobendzina (1962-1972). Komisja o zmiennym składzie działała również w latach późniejszych.

Kolegium Instytutu miało także swoje komisje pomocnicze. Były to:

Komisja Organizacyjna Egzaminów Wstępnych na Aspiranturę, pracowała od 6 V 1954 r. przez 1 rok pod kierunkiem prof. Rajmunda Galona.

Komisja Importowa dla Wydawnictw Naukowych prowadziła swoją działalność przez 3 lata, od 6 V 1954 r. do 6 V 1957 r., pod przewodnictwem prof. Stanisława Leszczyckiego.

Komisja do Spraw Zakupu Aparatury i Pomocy Naukowych pracowała przez 3 lata, od 29 X 1954 r., pod kierunkiem prof. Mieczysława Klimaszewskiego.

Komisja Opiniodawcza Prac Zleconych i Umów o Dzieło rozpoczęła działalność w 1955 r. Pierwszym przewodniczącym Komisji był doc. Bogodar Winid, następnymi: prof. Stanisław Leszczycki (1956), prof. Kazimierz Dziewoński (1957-1959). Rozwiązana i powołana na nowo w końcu 1959 r. pod kierunkiem prof. Jerzego Kostrowickiego, została podzielona na dwie komisje:

1) Komisję Opiniodawczą dla Zleceń w Zakresie Spraw Naukowych pod przewodnictwem prof. Kazimierza Dziewońskiego, 2) Komisję Opiniodawczą dla Zleceń w Zakresie Spraw Administracyjnych pod przewodnictwem dyr. mgr Bronisława Kosickiego. Komisje działały do 1963 r. Od 1964 r. do 1969 r. pracowały 3 komisje: 1) Komisja Prac Naukowych z Budżetu pod kierunkiem prof. Kazimierza Dziewońskiego, 2) Komisja Prac Naukowych ze Środków Pozabudżetowych pod kierunkiem prof. Marii Kielczewskiej-Zaleskiej, a od 1967 r. prof. Tadeusza Żebrowskiego, 3) Komisja Prac Administracyjnych pod kierunkiem dyr. mgr Edmunda Grabowskiego. W 1970 r. dwie pierwsze komisje zostały połączone w jedną - Komisję ds. Naukowych pod przewodnictwem prof. Kazimierza Dziewońskiego. Komisją ds. Administracyjnych kierował p. Henryk Pielak. Kolejna zmiana nastąpiła w 1973 r., kiedy to powołano jedną komisję - Komisję do Zawierania Umów o Dzieło lub Zieceń powyżej 5000 zł pod przewodnictwem prof. Jerzego Kostrowickiego. Komisja pracowała jedną kadencję, po czym w 1976 r. powołano Komisję Opiniodawczą do Spraw Zawierania Umów z Bezosobowego Funduszu Płac pod kierunkiem prof. Jerzego Kostrowickiego (1976-1981), a następnie prof. Janusza Paszyńskiego (1981-1983).

W latach 1955-1957 działała **Komisja do Ustalania Wykorzystania Maszyn Biurowych** pod kierunkiem dyr. mgr Henryka Jarzęckiego.

Komisja Tymczasowa w Sprawie Trybu Zmniejszania Nadwyżek Zatrudnienia pracowała pod kierunkiem prof. Jerzego Kostrowickiego w okresie od 18 IV 1958 do 11 XII 1959.

W 1968 r. działała **Komisja Kwalifikacyjna do Oceny Pracy Bibliotekarzy Dyplomowanych i Pracowników Dokumentacji Naukowej** pod przewodnictwem prof. Tadeusza Żebrowskiego.

Z innych komisji doraźnych należy wymienić: działającą w 1962 r. komisję do przedstawienia w PAN udokumentowanego wniosku o zezwolenie na założenie nowego wydawnictwa geograficznego dla zagranicy, pod przewodnictwem prof. Jerzego Kostrowickiego: w 1964 r. powołano komisję do przygotowania wniosków do nagród państwowych. Z kolei w 1965 r. powstała komisja do przeprowadzenia weryfikacji pomocniczych pracowników nauki. W 1969 r. powołano komisję stypendialną pod kierunkiem prof. Andrzeja Wróbla oraz komisję ds. planu badań w zakresie geografii fizycznej (działała przez 2 lata). Komisji opiniującej stan zabezpieczenia tajemnicy państwowej i służbowej oraz mienia, w latach 1968-1974 przewodniczył mgr Andrzej Piotrowski, a następnie mgr Stanisław Chmielewski (1974-1988) i dr Józef Skoczek od 10 I 1989 r. Od kilku lat jest powoływana komisja inwentaryzacyjna o zmiennym składzie osobowym (wykaz członków ważniejszych komisji zamieszczono w zał. 3).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Dwa tygodnie po powstaniu Instytutu powołane zostały następujące jego zakłady i działy:

1. Zakład Geografii Fizycznej
2. Zakład Geografii Ekonomicznej
3. Zakład Kartografii
4. Dział Dokumentacji Naukowej
5. Dział Wydawnictw
6. Centralna Biblioteka Geograficzna
7. Dział Administracyjny
8. Stacje Naukowe

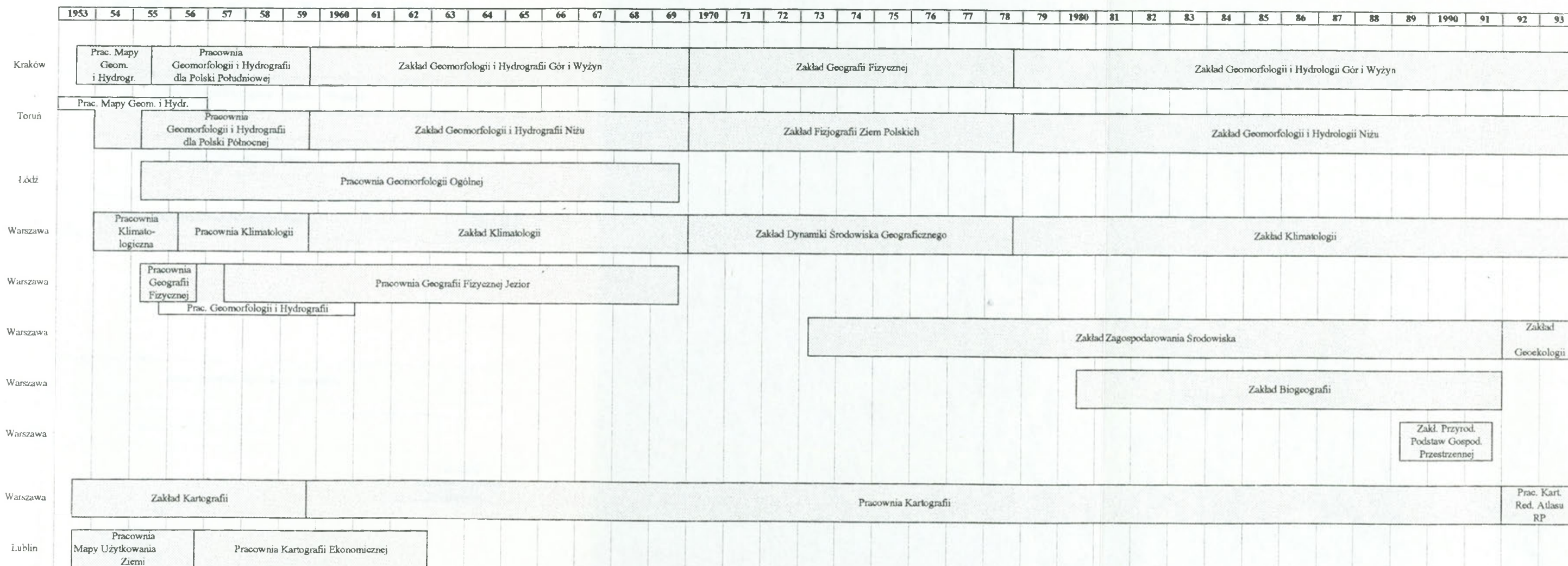
Powyższy schemat organizacyjny obowiązywał do 11 XII 1959 r. Po przeprowadzonych zmianach pracownie w ramach dotychczasowych zakładów uzyskały rangę zakładów, powstały także nowe jednostki. Kolejne znaczące zmiany organizacyjne Instytutu nastąpiły w końcu 1969 r. i 1978 r., a także w 1992 r. (patrz: struktura organizacyjna Instytutu ryc. 1 i 2).

ZAKŁAD GEOGRAFII FIZYCZNEJ powstał 1 XI 1953 r. i działał do 11 XII 1959 r. pod kierunkiem prof. Mieczysława Klimaszewskiego. Obejmował on:

- Pracownię Mapy Geomorfologicznej i Hydrografii w Krakowie,
- Pracownię Mapy Geomorfologicznej i Hydrografii w Toruniu,
- Pracownię Klimatologiczną w Warszawie,
- Pracownię Geomorfologii Ogólnej w Łodzi,
- Pracownię Geografii Fizycznej w Warszawie.

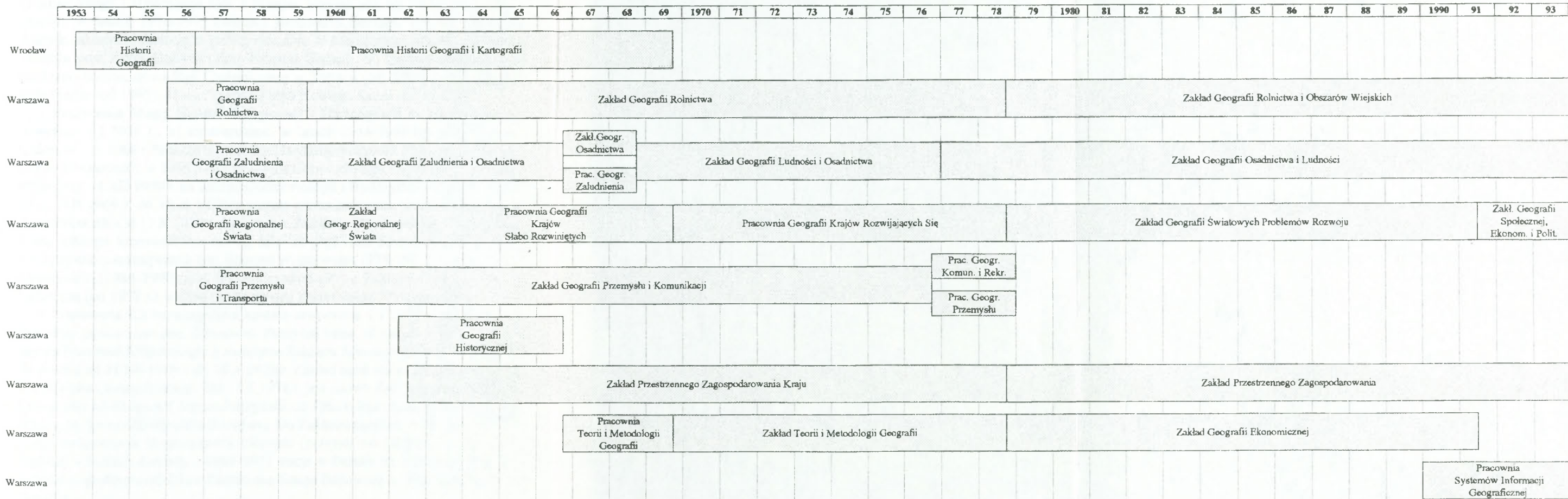
• **Pracownia Mapy Geomorfologicznej i Hydrografii w Krakowie** została zorganizowana 1 XI 1953 r. Kierownictwo Pracowni objął prof. Mieczysław Klimaszewski. W 1955 r. zmieniła nazwę na: Pracownię Geomorfologii

Geografia fizyczna / Physical geography

Ryc.1. Struktura organizacyjna Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1953-1993
 Organizational structure of the Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences in 1953-1993

Geografia ekonomiczna / Economic geography

Ryc.2. Struktura organizacyjna Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1953-1993
 Organizational structure of the Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences in 1953-1993

i Hydrografii dla Polski Południowej. W dniu 11 XII 1959 r. Pracownia została przekształcona w Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyżyn, którym kierował do 30 IX 1968 r. prof. Mieczysław Klimaszewski, a od 1 X 1968 r. doc. Leszek Starkel. W okresie od 31 XII 1969 r. do 16 X 1978 r. Zakład nosił nazwę Zakładu Geografii Fizycznej, od 1978 r. do chwili obecnej nazywa się **Zakładem Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn**, kieruje nim od 25 lat prof. Leszek Starkel. W latach 1976-1979 zastępcą kierownika Zakładu był doc. Kazimierz Klimek, następnie funkcję tę pełnili doraźnie w czasie nieobecności kierownika Zakładu prof. Adam Kotarba i doc. Tadeusz Gerlach. Do Zakładu należą 3 stacje naukowo-badawcze: na Hali Gąsienicowej w Tatrach (od 1953 r.), w Szymbarku koło Gorlic (od 1965 r.) i we Frycowej koło Nowego Sącza (od 1971 r.)

- **Pracownia Mapy Geomorfologicznej i Hydrografii w Toruniu** została powołana 1 I 1954 r., jej kierownikiem w latach 1954-1968 był prof. Rajmund Galon, od 1 X 1968 r. funkcję tę objął doc. Jan Szupryczyński. Pracownia zmieniała nazwę kilkakrotnie: w 1955 r. na Pracownię Geomorfologii i Hydrografii dla Polski Północnej, 11 XII 1959 r. na Zakład Geomorfologii i Hydrografii Nizów, a w okresie od 31 XII 1969 r. do 16 X 1978 r. została przemianowana na Zakład Fizjografii Ziemi Polskich. Od 17 X 1978 r. nosi nazwę **Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Nizów**, którego kierownikiem od 25 lat jest prof. Jan Szupryczyński. Funkcje zastępcy kierownika pełnili: doc. Edward Wiśniewski (1978-1983), doc. Eugeniusz Drozdowski (1984-1990), doc. Marek Grześ od 1991 r. Zakład ma stację naukowo-badawczą (od 1977 r.) w Dobiegniewie nad Zbiornikiem Włocławskim.

- **Pracownia Klimatologiczna** została utworzona 1 I 1954 r. Kierownictwo Pracowni powierzono doc. Januszowi Paszyńskiemu. W latach 1956-1959 nosiła nazwę Pracowni Klimatologii, a następnie Zakładu Klimatologii (od 11 XII 1959). W okresie od 31 XII 1969 r. do 16 X 1978 r. Zakład nosił nazwę Zakładu Dynamiki Środowiska Geograficznego. Od 17 X 1978 r. jest znowu **Zakładem Klimatologii**, kieruje nim od 40 lat prof. Janusz Paszyński, od 1963 r. funkcję zastępcy kierownika pełni prof. Teresa Kozłowska-Szczęsna. Do Zakładu należała w latach 1960-1965 stacja badawcza w Wojcieszowie Górnym (przejęta od Zakładu Geomorfologii Ogólnej w Łodzi), a w latach 1966-1971 stacja w Belsku. Po zlikwidowaniu stacji w Belsku, przez ponad 20 lat Zakład ma Stację Badawczą w Borowej Górze koło Serocka.

- **Pracownia Geomorfologii Ogólnej w Łodzi** została powołana 1 VI 1955 r., kierownikiem jej był do 30 IX 1968 r. prof. Jan Dylik. W okresie od 1 X 1968 r. do 1 VII 1969 r. funkcję p.o. kierownika objął doc. Stefan Jewtuchowicz i pełnił ją do dnia przekazania Pracowni Uniwersytetowi Łódzkiemu. W latach 1955-1960 Pracownia dysponowała stacją badawczą w Wojcieszowie Górnym, którą następnie przejął Zakład Klimatologii.

- **Pracownia Geografii Fizycznej w Warszawie** utworzona w 1955 r. działała do 1969 r. Kierownikiem jej do 1960 r. był prof. Jerzy Kondracki. W 1956 r. zmieniła nazwę na Pracownię Geomorfologii i Hydrografii, a od 7 III 1957 r. do końca swej działalności nazywała się **Pracownią Geografii Fizycznej Jezior**.

Kierownikiem Pracowni w latach 1960-1967 był dr Adam Synowiec, a następnie dr Kazimierz Więckowski (1968-1969). W marcu 1969 r. Pracownia została rozwiązana, jej pracowników włączono w skład Zakładu Dynamiki Środowiska Geograficznego (w 1973 r. pracownicy ci przeszli do nowo utworzonego Zakładu Zagospodarowania Środowiska). Pod opieką Zakładu była (do 1977 r.) stacja naukowo-badawcza w Mikołajkach.

ZAKŁAD GEOGRAFII EKONOMICZNEJ powołany 1 XI 1953 r. działał do 11 XII 1959 r. pod kierunkiem prof. Marii Kiełczewskiej-Zaleskiej. W skład Zakładu wchodziły:

- Pracownia Historii Geografii we Wrocławiu,
- Pracownia Geografii Rolnictwa,
- Pracownia Geografii Zaludnienia i Osadnictwa,
- Pracownia Geografii Przemysłu i Transportu,
- Pracownia Geografii Regionalnej Świata.

• **Pracownia Historii Geografii we Wrocławiu** prowadziła badania w latach 1953-1969 pod kierunkiem prof. Bolesława Olszewicza. W 1954 r. w ramach Pracowni istniał zespół roboczy dla geografii historycznej. W 1956 r. zmieniła nazwę na: **Pracownię Historii Geografii i Kartografii**, w dniu 1 VII 1969 r. Pracownię przekazano Zakładowi Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk.

• **Pracownia Geografii Rolnictwa** została utworzona 1 I 1956 r., jej wieloletnim kierownikiem (do 1988 r.) był prof. Jerzy Kostrowicki. W okresie od 1 IX 1979 r. do 31 XII 1980 r. kierował Zakładem prof. Andrzej Stasiak, jego zastępcą był w tym czasie dr Roman Szcześny. W końcu 1959 r. Pracownia przekształciła się w Zakład Geografii Rolnictwa, a w październiku 1978 r. w **Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich**. Od 1 I 1989 r. funkcję kierownika Zakładu objął prof. Roman Szcześny.

• **Pracownia Geografii Zaludnienia i Osadnictwa** rozpoczęła działalność 1 I 1956 r. pod kierunkiem prof. Kazimierza Dziewońskiego. W grudniu 1959 r. zmieniła ona nazwę na Zakład Geografii Zaludnienia i Osadnictwa, którym kierowali wspólnie prof. Kazimierz Dziewoński i prof. Maria Kiełczewska-Zaleska. Dnia 13 IX 1966 r. Zakład został zlikwidowany, powołano w jego miejsce: Zakład Geografii Osadnictwa kierowany przez prof. Marię Kiełczewską-Zaleską i Pracownię Geografii Zaludnienia pod kierunkiem doc. Leszka Kosińskiego. W październiku 1968 r. podjęto decyzję o połączeniu obu jednostek organizacyjnych w Zakład Geografii Ludności i Osadnictwa, którym do końca 1976 r. kierowała prof. Maria Kiełczewska-Zaleska. Od 1 I 1977 r. kierownictwo **Zakładu Geografii Osadnictwa i Ludności** przejął doc. Piotr Korcelli. W okresie od 1 VI 1979 r. do 30 IX 1983 r., w czasie jego pobytu za granicą, Zakładem opiekował się prof. Kazimierz Dziewoński. Po powrocie z zagranicy Zakład prowadzi do chwili obecnej prof. Piotr Korcelli.

Przy Pracowni Geografii Zaludnienia i Osadnictwa powstał w 1957 r. **Ośrodek Bibliograficzno-Informacyjny Studiów Geograficznych nad Gospodarczymi Podziałami Regionalnymi** (uchwała Dyrekcji 25 X 1957 r.), na jego sekretarza

powołano mgr Andrzeja Wróbla. W latach 1958 i 1959 Ośrodek stał się samodzielną jednostką w ramach Zakładu Geografii Ekonomicznej, kierowaną przez prof. Kazimierza Dziewońskiego. Od 1 VII 1959 r. do 13 IX 1966 r. Ośrodek działał jako **Pracownia Regionalizacji Ekonomicznej**, w dalszym ciągu pod opieką merytoryczną prof. Kazimierza Dziewońskiego.

- **Pracownia Geografii Przemysłu i Transportu** została powołana w 1956 r., w końcu 1959 r. przekształcono ją w Zakład Geografii Przemysłu i Komunikacji. W latach 1956-1966 Pracownią, a następnie Zakładem kierował prof. Stanisław Leszczycki, a od 1 IX 1966 r. do 1976 r. doc. Teofil Lijewski. W 1976 r. Zakład rozwiązano i powołano **Pracownię Geografii Komunikacji i Rekreacji** pod kierunkiem doc. Teofila Lijewskiego oraz **Pracownię Geografii Przemysłu** kierowaną przez doc. Stanisława Misztala. W 1978 r. obie jednostki organizacyjne zostały zlikwidowane.

- **Pracownia Geografii Regionalnej Świata** powstała w 1956 r., jej kierownikiem do 30 X 1964 r. był doc. Bogodar Winid, a zastępcą do 1959 r. mgr Lech Ratajski. Pracownia została podniesiona do rangi Zakładu 11 XII 1959 r. W 1962 r. zmieniła nazwę na **Pracownię Geografii Krajów Słabo Rozwiniętych**, kierownikiem Pracowni od 1 XI 1964 r. został doc. Tadeusz Żebrowski, który pełnił tę funkcję do 1 V 1969 r., a opiekunem naukowym Pracowni był do końca 1969 r. Ponowna zmiana nazwy nastąpiła 1 V 1969 r. Do 1978 r. była to wówczas **Pracownia Geografii Krajów Rozwijających Się**, działająca pod kierunkiem doc. Marcina Rościszewskiego. W okresie od 1 XI 1976 do 31 XII 1977 r. pełniła obowiązki kierownika dr Zuzanna Siemek. W 1978 r. Pracownia przekształciła się w **Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju**. Zastępcą kierownika Zakładu został od 1 XI 1978 r. doc. Jerzy Grzeszczak. Raz jeszcze Zakład zmienił nazwę (1 IX 1991 r.) po połączeniu się z Zakładem Geografii Ekonomicznej (działającym w latach 1979-1991), na **Zakład Geografii Społecznej, Ekonomicznej i Politycznej**, kierownikiem Zakładu był nadal prof. Marcin Rościszewski, a jego zastępcą prof. Jerzy Grzeszczak. Z dniem 31 XII 1993 r. Zakład został rozwiązany.

Poza zakładami i pracowniami w początkowym okresie działalności Instytutu istniały zespoły badawcze powoływane do ściśle określonych celów. Były to:

- Zespół dla geografii historycznej - pod kierunkiem prof. Bolesława Olszewicza (1954-1955),
- Zespół do opracowania szczegółowej mapy użytkowania ziemi - pod kierunkiem prof. Kazimierza Dziewońskiego (1954-1956),
- Zespół regionalizacji ekonomiczno-geograficznej kraju - pod kierunkiem prof. Stanisława Leszczyckiego (1955-1956),
- Zespół do opracowania regionu białostockiego - „Zespół Białostocki” - pod kierunkiem prof. Jerzego Kostrowickiego (1955- 1965),
- Zespół do opracowania regionu olsztyńskiego - pod kierunkiem prof. Marii Kiełczewskiej-Zaleskiej (1955-1956),

- Zespół do badań kompleksowych środowiska geograficznego - pod kierunkiem prof. Jerzego Kondrackiego (1955-1960),
- Zespół dla historii i metodologii geografii - pod kierunkiem prof. Stanisława Leszczyckiego (1955-1956).

ZAKŁAD KARTOGRAFII powstał 1 XI 1953 r., pierwszym pełniącym obowiązki kierownika był mgr Michał Janiszewski, następnie funkcję tę przejął prof. Franciszek Uhorczak (po przeniesieniu się doc. M. Janiszewskiego do Lublina w 1956 r.). Od 11 XII 1959 r. Zakład przeorganizowano w **Pracownię Kartografii** działającą do chwili obecnej. Od 1992 r. w Pracowni mieści się Redakcja Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej. Kierownikami Pracowni byli kolejno: mgr Lech Ratajski (1960-1963), dr Apoloniusz Zarychta (1964-1970), dr Michał Najgrakowski (od 1 II 1970 r. do 30 IV 1993 r.), dr Wojciech Jankowski od 1 V 1993 r.

W latach 1953-1962 do Zakładu Kartografii należała **Pracownia Mapy Użytkowania Ziemi** w Lublinie, działająca w latach 1956-1962 jako **Pracownia Kartografii Ekonomicznej**. Kierownikiem Pracowni był prof. Franciszek Uhorczak (1953-1962).

* * *

Z biegiem lat powstawały nowe pracownie i zakłady naukowo-badawcze, których zorganizowanie i działalność była warunkowana zarówno rozwojem nauk geograficznych, jak i potrzebami praktycznymi. Należą do nich:

- Pracownia Geografii Historycznej,
- Zakład Przestrzennego Zagospodarowania Kraju,
- Pracownia Teorii i Metodologii Geografii,
- Zakład Zagospodarowania Środowiska,
- Zakład Biogeografii,
- Zakład Przyrodniczych Podstaw Gospodarki Przestrzennej,
- Pracownia Systemów Informacji Geograficznej.

PRACOWNIA GEOGRAFII HISTORYCZNEJ działała pod kierunkiem prof. Marii Kiełczewskiej-Zaleskiej przez 4 lata (1962-1966). Została rozwiązana 13 IX 1966 r.

ZAKŁAD PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU został powołany 16 V 1962 r. W latach 1962-1968 kierował nim doc. Antoni Kukliński, a od 15 II 1969 r. prof. Bolesław Malisz, który pozostał na tym stanowisku do 1980r. Zakład pod nazwą **ZAKŁADU PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA** działa od 17 X 1978 r. do dnia dzisiejszego. W 1981 r. kierownictwo Zakładu przejął prof. Andrzej Stasiak, zastępcą kierownika był w latach 1978-1983 dr Lech Zawadzki.

PRACOWNIA TEORII I METODOLOGII GEOGRAFII zorganizowana 3 X 1966 r. prowadziła swoją działalność pod kierunkiem doc. Andrzeja Wróbla do 16 X 1977 r. W 1969 r. stała się Zakładem Teorii i Metodologii Geografii. Od 2 V 1970 r. do 30 VI 1972 r. obowiązki kierownika pełnił dr Piotr Korcelli. Zakład przekształcił się w **ZAKŁAD GEOGRAFII EKONOMICZNEJ** w dniu 17 X 1978 r. i pod tą nazwą

działał do 1 IX 1991 r., po czym został połączony z Zakładem Geografii Światowych Problemów Rozwoju. Kierownikiem Zakładu był prof. Andrzej Wróbel (1978-1991), a jego zastępcą w latach 1978-1981 prof. Stanisław Misztal.

ZAKŁAD ZAGOSPODAROWANIA ŚRODOWISKA powstał 20 IV 1973 r., jego kierownikiem został doc. Andrzej S. Kostrowicki. W latach 1988-1992 funkcję zastępcy kierownika pełniła prof. Alicja Breymeyer. Od 1 I 1992 r. Zakład został połączony z Zakładem Biogeografii (działającym w latach 1980-1991) i przyjął nazwę **ZAKŁADU GEOEKOLOGII**. Kierownikiem Zakładu był do 31 III 1992 r. prof. Andrzej S. Kostrowicki, a następnie funkcję tę przejęła prof. Alicja Breymeyer. Do Zakładu należała (w latach 1973-1977) stacja badawcza w Mikołajkach.

ZAKŁAD BIOGEOGRAFII powołany 1 VII 1980 r. prowadził swoją działalność do 31 XII 1991 r. pod kierunkiem prof. Władysława Matuszkiewicza. Z chwilą przejścia profesora na emeryturę Zakład został włączony do Zakładu Zagospodarowania Środowiska, który zmienił nazwę na Zakład Geoeologii.

ZAKŁAD PRZYRODNICZYCH PODSTAW GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ istniał w ramach organizacyjnych Instytutu od 1 II 1989 do 31 VIII 1991 r. Kierownikiem był dr Andrzej Kassenberg. Z dniem 1 IX 1991 r. Zakład przekształcił się w Fundację - Instytut na Rzecz Ekorozwoju, działającą poza Instytutem.

PRACOWNIA SYSTEMÓW INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ (GIS) powstała 1 I 1990 r. W pierwszym roku jej działalności kierownikiem był dr Marek Kupiszewski, a od 1 II 1991 r. Pracownią kieruje mgr inż. Krystyna Lady-Drużycka.

Poza Zakładami i Pracowniami w okresie od 1 III do 15 XI 1981 r. działał w Instytucie **ZESPÓŁ GOSPODARKI REGIONALNEJ I SYSTEMÓW WODNYCH**, utworzony na podstawie porozumienia Sekretarza Naukowego PAN i Pełnomocnika Rządu do Spraw Zagospodarowania Wisły, kierował Zespołem prof. Jerzy Regulski.

STACJE NAUKOWE

Do grupy jednostek organizacyjnych związanych bezpośrednio z działalnością naukowo-badawczą zakładów należą stacje Instytutu (patrz ryc. 3). W końcu 1953r. Instytut przejął od Polskiego Towarzystwa Geograficznego 2 stacje badawcze: wysokogórską na Hali Gąsienicowej w Tatrach i limnologiczną w Mikołajkach. (Stacja PTG w Śnieżnych Kotłach została bezpośrednio przekazana w 1953 r. Instytutowi Geografii Uniwersytetu we Wrocławiu).

- **Stacja Badawcza na Hali Gąsienicowej** w Tatrach od 15 X 1953 r. do dziś jest połączona organizacyjnie z Zakładem Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn w Krakowie. Przez 30 lat kierownikiem Stacji był dr Mieczysław Kłapa, który po przejściu na emeryturę w 1983 r. opiekował się Stacją aż do końca 1991r. Opiekunem naukowym Stacji jest prof. Adam Kotarba.

- **Stacja Badawcza w Mikołajkach** nad Jeziorem Śniardwy działała w latach 1953-1977. Do 1969 r. była pod opieką Pracowni Geografii Fizycznej w Warszawie, po jej rozwiązaniu przeszła do Zakładu Dynamiki Środowiska Geograficznego. W latach 1973-1977 Stacja była wykorzystywana przez Zakład Zagospodarowania Środowiska. Kierownikami Stacji byli: dr Adam Synowiec (1953-1959), dr Anna Korolec (1960-1969) i dr Kazimierz Więckowski (1970-1977).

- Przejściowo przez rok (1954-1955) pod administracją IG PAN znajdowała się **Stacja Badawcza w Międzyzdrojach**, którą przekazano Zarządowi Miejskiemu w 1955 r.

- **Stacja Badawcza w Wojcieszowie Górnym**, położona w środkowej części Gór Kaczawskich w Sudetach Środkowych, została przejęta przez Instytut od Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w styczniu 1955 r. i pozostawała przez 10 lat pod jego opieką, została zlikwidowana w 1965 r. W latach 1955-1960 należała do Pracowni Geomorfologii Ogólnej w Łodzi, w następnych latach (1960-1965) do Zakładu Klimatologii. Kierownikiem Stacji był inż. Mieczysław Kawwa.

- Po zrezygnowaniu ze stacji w Wojcieszowie, Instytut rozpoczął starania o zorganizowanie podgórskiej **Stacji Badawczej w Szymbarku** koło Gorlic. Stacja została otwarta 1 IX 1965 r., opiekę naukową nad nią sprawuje od początku Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn w Krakowie. Stację prowadzili kolejno: inż. Tadeusz Walewski (od 1 VIII 1965 - 31 IV 1974) i dr Eugeniusz Gil, który był zastępcą kierownika w okresie od 1 IV 1971 r. do 31 IV 1974 r., a od 1 V 1975 r. jest jej kierownikiem.

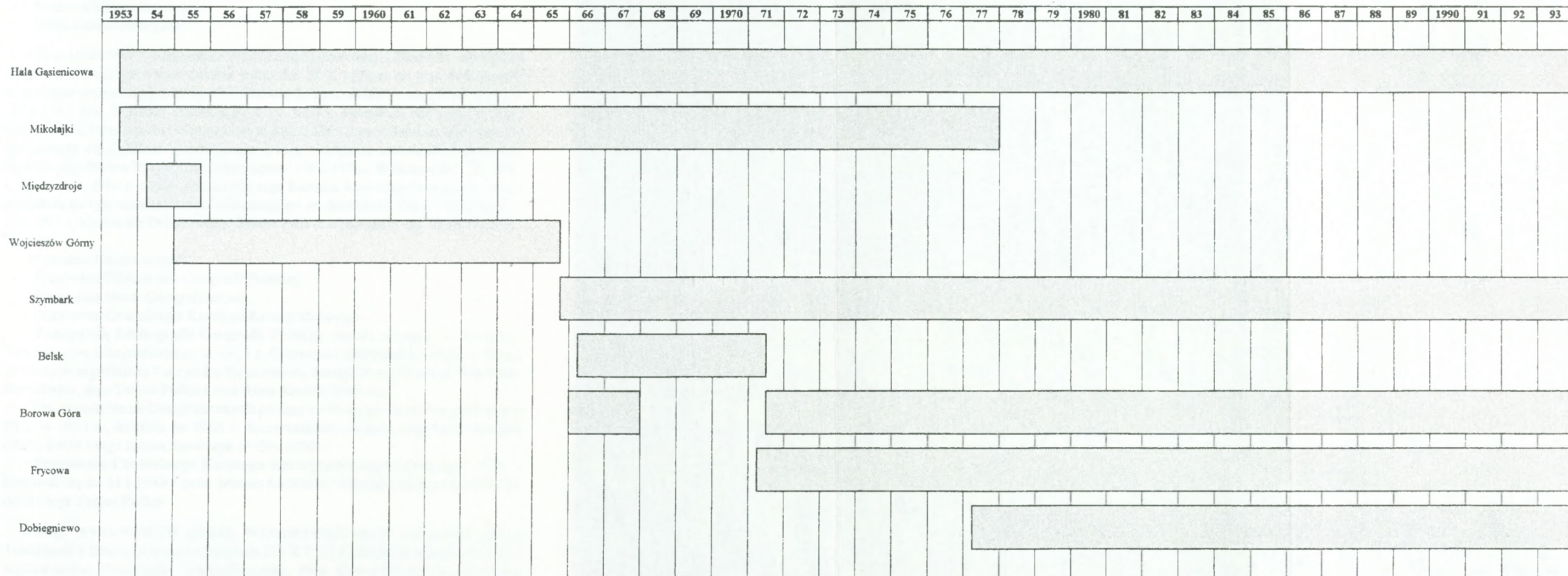
- **Klimatologiczna Stacja Obserwacyjna w Belsku** koło Grójca była założona na terenie Obserwatorium Geofizycznego Instytutu Geofizyki PAN, pracowała w latach 1966-1971. Należała do Zakładu Klimatologii, opiekunem Stacji był prof. Janusz Paszyński.

- **Stacja Bilansu Ciepłego w Borowej Górze** koło Serocka została założona początkowo na 2 lata na terenie PIHM - obecnie IMGW - (1966-1967), a po zlikwidowaniu Stacji w Belsku w 1971 r. na okres dłuższy. Stacja czynna jest do chwili obecnej, należy do Zakładu Klimatologii, opiekę nad nią sprawuje dr Józef Skoczek.

- W 1971 r. rozpoczęto badania stacjonarne w dolinie Homerki w gminie Frycowa koło Nowego Sącza. Ten punkt badawczy Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn w Krakowie uzyskał rangę Stacji Obserwacyjnej w 1978 r. Kierownikiem jej jest doc. Wojciech Froehlich.

- **Stacja Obserwacyjna w Dobiegniewie** nad Zbiornikiem Włocławskim powstała w 1977 r., opiekunem Stacji jest Zakład Geomorfologii i Hydrologii Niżu w Toruniu. Stacją kierował doc. Marek Grześ do 31 XII 1993 r. (od 1 I 1994 r. mgr Piotr Gierszewski).

Stacje badawcze / Research stations

Ryc. 3. Stacje badawcze Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1953-1993
 Research stations of the Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences in 1953-1993

Oprócz zakładów i pracowni związanych bezpośrednio z działalnością naukową, w strukturze organizacyjnej Instytutu znajdują się także ważne jednostki pomocnicze i usługowe; należą do nich:

- Dział Dokumentacji Naukowej,
- Dział Wydawnictw,
- Biblioteka,
- Pracownia Fotofilmowa,
- Dział Administracyjny.

DZIAŁ DOKUMENTACJINAUKOWEJ (Zakład) powołany 1 XI 1953 r. zakończył swoją działalność jako samodzielna jednostka 17 X 1978 r., od tego dnia wszedł w strukturę organizacyjną biblioteki. Obowiązki kierownika Działu pełnił w latach 1953-1957 doc. Bogodar Winid, a od 1 IV 1957 r. kierowała nim doc. Jadwiga Kobendzina. Po przejściu na emeryturę w końcu 1965 r. prof. Jadwiga Kobendzina opiekowała się Działem jeszcze przez 2 lata. Następnie obowiązki kierownika przejęła mgr Halina Tuszyńska-Rękawkowa (1968-1976). W okresie od 1 XI 1976 r. do 31 XII 1986 r. Dział prowadziła mgr Barbara Kawecka-Endrukajtis, która pozostała na tym stanowisku po włączeniu go do Biblioteki. Od 1 I 1987 r. do 1 XII 1991 r. kierowała Działem mgr Teresa Paćko, a następnie mgr Anna Knapik-Szemiel.

W ramach Działu istniały:

- Pracownia Bibliografii Geografii Polskiej,
- Pracownia Nazw Geograficznych,
- Pracownia Centralnego Katalogu Kartograficznego.
- **Pracownia Bibliografii Geografii Polskiej** została przejęta od Polskiego Towarzystwa Geograficznego w 1953 r. Obowiązki kierownika pełniła w latach 1953-1976 mgr Halina Tuszyńska-Rękawkowa, następnie mgr Barbara Kawecka-Endrukajtis, mgr Teresa Paćko i mgr Anna Knapik-Szemiel.
- **Pracownia Nazw Geograficznych** powstała z Komisji Nazw Geograficznych PTG w 1953 r., działała do 1966 r. Kierownikami jej byli: mgr Lech Ratajski (1953-1956) i mgr Janina Szewczyk (1956- 1966).
- **Pracownia Centralnego Katalogu Kartograficznego** powstała w 1954 r., kierował nią do 31 I 1959 r. prof. Marian Łodyński, następnie funkcję kierownika objęła mgr Teresa Paćko.

DZIAŁ WYDAWNICTW (DZIAŁ WYDAWNICZY) mógł rozpocząć swoją działalność z chwilą powstania Instytutu (15 X 1953 r.) dzięki przejęciu od PTG 4 wydawnictw: Przeglądu Geograficznego, Prac Geograficznych, Biuletynu Geograficznego i Przeglądu Radzieckiej Literatury Geograficznej. Dział Wydawnictw z własną powielarnią, jako samodzielna jednostka pracował w latach 1953-1961, następnie został włączony do Działu Dokumentacji Naukowej jako Referat Wydawnictw. Od 1978 r. wchodził w skład Sekretariatu Naukowego, a od 1 I 1989 r. jest ponownie samodzielnym Działem Wydawnictw i Dokumentacji Naukowej. Dział prowadzili kolejno: mgr Zofia Skubała (1953-1954), mgr Alicja

Puffowa (1955-1957), dr Jadwiga Włodek-Sanojczowa (1958-1960), dr Michał Chilczuk (1961-1965), dr Łucja Górecka (1 VII 1965 - 31 XII 1974), mgr Irena Stańczak (1 I 1975 - 31 I 1989), prof. Jerzy Grzeszczak (1 II 1989 - 31 XII 1992), mgr Maria Mozolewska-Adamczyk od 1 I 1993 r.

BIBLIOTEKA przejęta przez Instytut 15 X 1953 r. od PTG wraz z wymianą krajową i zagraniczną, od początku miała rangę Centralnej Biblioteki Geograficznej. Kierownikami Biblioteki byli: p. Alicja Florysiak (1953-1955), doc. Bogodar Winid (1956-1957), dr Stefan Kotarski (1958-1962), dr Wojciech Trzebiński (1 IV 1962 - 31 V 1976), mgr Barbara Lipska (1 VI 1976 - 31 VII 1976), mgr Halina Tuszyńska-Rękawkowa (1 VIII 1976 - 14 VII 1991), mgr Dorota Gazicka od 15 VII 1991 r. W ramach Biblioteki początkowo było tylko Biuro Wymiany prowadzone przez p. Wacławę Jeżewską (1953-1958) oraz Zbiór Map i Atlasów będący pod opieką p. Emili Deszczkowej (1953-1962). W 1956 r. powstał Dział Opracowań, którym kierowała p. Alicja Florysiak (1956-1958). Od 1959 r. struktura Biblioteki jest już zbliżona do obecnej i obejmuje:

- Dział Gromadzenia Zbiorów,
- Dział Opracowania Zbiorów,
- Dział Udostępniania Zbiorów,
- Dział Czasopism,
- Dział Kartograficzny,
- Sekcję Wymiany.

Od 17 X 1978 r. do Biblioteki włączono Dział Dokumentacji Naukowej wraz z Archiwum Naukowym.

PRACOWNIA FOTOFILMOWA została powołana w 1954 r., w pierwszym roku działalności należała do Działu Dokumentacji Naukowej, Pracownią kierował prof. Stefan Jarosz. W 1955 r. Pracownia uzyskała samodzielność, od 15 XI 1955 r. prowadził ją p. Ryszard Komorowski, nosiła wówczas nazwę Laboratorium Fotograficznego. Kierownikiem Laboratorium w latach 1960-1973 był mgr inż. Bronisław Rogaliński. Działalność Laboratorium rozszerzono na reprodukcję, co znalazło także swój oddźwięk w nazwie. Laboratorium Fotofilmowe i Reprodukcyjne objął w 1973 r. p. Gabriel Michałak i prowadził je do 19 IX 1986 r. W 1977r. Laboratorium zmieniło nazwę na Pracownię Foto i Kserografii. Opiekunem Pracowni w latach 1986-1988 był Dyrektor Administracyjny Instytutu mgr Andrzej Piotrowski. W 1989r. została ona przyłączona do Pracowni Kartografii, a od 1 XI 1992 r. należy do Działu Wydawnictw.

ADMINISTRACJA od początku swej działalności podlegała zastępcy dyrektora do spraw administracyjno-ekonomicznych i obejmowała dwa podstawowe działy: Dział Gospodarczy (zwany później Działem Administracyjno-Ekonomicznym) i Dział Finansowo-Budżetowy (obecnie Dział Finansowy). Dział Gospodarczy prowadzili: p. Franciszka Kirsz (1954-1964), p. Franciszka Rokossowska (1964-1968), p. Henryk Pielak (1969-1972), p. Paweł Słodowy (1972-1978), p. Władysław Kozera (1979-1985), p. Halina Dobrzyńska od 1986. Dział Finansowy

był kierowany przez głównego księgowego: p. Stanisławę Komorowską (1953-1956), p. Kazimierza Mostowskiego (10 III 1956 - 31 I 1969), p. Tadeusza Świątka (1 II 1969 - 30 IX 1987), p. Mariannę Jeżowską (1 X 1987 - 31 X 1989), ponownie p. Tadeusza Świątka (1 XI 1989 - 31 XII 1991), p. Grażynę Szablewską od 1 I 1992r.

Poza wymienionymi dwoma głównymi działami w strukturze Administracji znajduje się dział służby pracowniczej, referat zaopatrzenia, referat transportu, kancelaria tajna, referat obrony, sekcja do spraw socjalnych, referat BHP, referat przeciwpożarowy.

Opiekę prawną nad działalnością Instytutu sprawuje od 25 lat (od 30 XI 1968r.) mecenas mgr Stanisław Statkiewicz.

Obecna struktura organizacyjna Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN (stan w dniu 31 XII 1993 r.) obejmuje 7 zakładów naukowych i 2 pracownie specjalistyczne:

- ZAKŁAD GEOMORFOLOGII I HYDROLOGII GÓR I WYŻYN w Krakowie ze Stacją Naukowo-Badawczą w Szymbarku, Stacją Obserwacyjną na Hali Gąsienicowej i Stacją Obserwacyjną we Frycowej k. Nowego Sącza,
- ZAKŁAD GEOMORFOLOGII I HYDROLOGII NIŻU w Toruniu ze Stacją Obserwacyjną w Dobiegniewie,
- ZAKŁAD GEOEKOLOGII,
- ZAKŁAD KLIMATOLOGII ze Stacją Bilansu Ciepłego w Borowej Górze,
- ZAKŁAD GEOGRAFII OSADNICTWA I LUDNOŚCI,
- ZAKŁAD PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA,
- ZAKŁAD GEOGRAFII ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH,
- PRACOWNIA KARTOGRAFII z redakcją Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej,
- PRACOWNIA SYSTEMÓW INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ.

Ponadto w strukturze Instytutu znajduje się:

BIBLIOTEKA, DZIAŁ WYDAWNICTW, SEKRETARIAT DYREKCJI (prowadzący także sprawozdawczość, planowanie, sekretariat Rady Naukowej, sprawy zagraniczne, projekty badawcze) oraz **DZIAŁ ADMINISTRACYJNO-EKONOMICZNY z DZIAŁEM FINANSOWYM**. Spis pracowników Instytutu na dzień 31 XII 1993 r. podano w załączniku 4.

PRACOWNICY INSTYTUTU

Wraz z powstaniem Instytutu zatrudniono w dniu 15 X 1953 r. pierwszych 30 pracowników, do końca roku ich liczba wzrosła do blisko 60 (patrz zał. 1). Po roku działalności Instytutu liczba pracowników na dzień 31 XII 1954 r. wynosiła 88. W ciągu pierwszych 10 lat przybyło 58 pracowników, tj. 66%. Na początku lat sześćdziesiątych liczba zatrudnionych zbliżyła się do 150, pod koniec drugiego dziesięciolecia wynosiła 180, w latach osiemdziesiątych była najwyższa i wahała się od 195 do 275 w 1989 r. (w tej liczbie 205 osób na pełnych etatach). Z uwagi na trudności finansowe związane ze zmianą dotowania nauki, od 1991 r. rozpoczęto restrukturyzację Instytutu, która objęła zarówno zmiany organizacyjne, jak i ograniczenie zatrudnienia. W 1991 r. liczba pracowników zmniejszyła się w stosunku do 1989 r. o 35 osób, w 1992 r. o dalsze 54 osoby, a w 1993 r. jeszcze o 10 osób. Tak więc w ostatnich 4 latach z Instytutu odeszło blisko 100 osób, w tej liczbie część w ramach zwolnień grupowych oraz na emerytury, do innych instytucji za porozumieniem stron, w tym także do pracy w administracji państwowej zarówno w kraju, jak i za granicą. Między innymi prof. Andrzej Wróbel przeszedł do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i objął stanowisko Ambasadora RP w Buenos Aires (Argentyna), dr Andrzej Malinowski jest Radcą (Minister Pełnomocny) Ambasady RP w Madrycie (Hiszpania), dr Wiesław Rozłucki został prezesem Giełdy Warszawskiej, a dr Piotr Szeliga jednym z jej dyrektorów, dr Alina Muzioł-Węclawowicz jest doradcą Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, dr Jacek Głowacki podjął pracę w Biurze Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu.

Tylko 4 osoby pracują w Instytucie od jego powstania do chwili obecnej, są to: prof. Teresa Kozłowska-Szczęsna, prof. Leszek Starkel, prof. Roman Szczęsny, dr Józef Skoczek.

Liczba zatrudnionych na dzień 31 XII 1993 r. wynosiła ogółem 176 osób (17 na urloпах długoterminowych, 159 pracujących), w tym 130 na pełnych etatach (tab. 1).

W ogólnej liczbie 159 aktualnie pracujących jest 70 pracowników naukowych, w tym 25 profesorów i docentów, 32 doktorów na stanowisku adiunkta, 9 starszych asystentów, 4 asystentów oraz 47 pracowników inżynieryjno-technicznych (w tym 2 ze stopniem doktora), 14 pracowników Biblioteki (w tym 2 ze stopniem doktora). Pozostałe osoby to pracownicy administracji i księgowości.

Struktura wieku pracowników naukowych jest od wielu lat niekorzystna co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela 1

Zatrudnienie w latach 1982-1993
Employment 1982-1993

Pracownicy	Lata											
	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Ogółem (z urlopowanymi)	237	239	235	237	245	252	260	275	257	240	189	176
Zatrudnieni	226	227	218	222	233	239	247	259	242	224	169	159
w tym pełnozatrudnieni	198	197	188	190	194	199	199	205	189	179	139	130
Działalność podstawowa	184	187	181	183	192	194	199	214	196	177	140	131
Administracja	18	19	18	18	19	20	21	19	19	20	15	14
Obsługa	24	21	19	21	22	25	27	26	27	27	14	14
Samodzielni pracownicy naukowci	26	28	28	28	29	28	30	33	33	30	27	25
w tym:												
profesorowie	11	12	13	13	14	17	18	19	19	19	15	14
docenci	15	16	15	15	15	11	12	14	14	11	12	11
Pomocniczy pracownicy nauki	72	68	63	63	61	66	70	70	61	51	53	45
w tym:												
adiunkci	52	51	48	49	49	49	51	55	49	41	37	32
st. asystenci	15	13	12	11	9	13	14	11	9	8	11	9
asystenci	5	4	3	3	3	4	5	4	3	2	5	4
Inżynierijno-techniczni (+wydawnictwa)	67	73	71	73	81	83	82	95	89	78	48	47
Biblioteka (+dokumentacja naukowa)	19	18	19	19	21	17	17	16	13	18	12	14
Urlopowani	11	12	17	15	12	13	13	16	15	16	17	17

Tabela 2

Struktura wieku pracowników naukowych w % (1993 r.)
Age structure of scientific employees in per cent (1993)

Stanowiska	Wiek								
	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65	66-70
Ogółem	7	10	10	13	14	16	10	16	4
Asystenci i starsi asystenci	38	31	31	-	-	-	-	-	-
Adiunkci	-	9	9	28	16	22	13	-	3
Profesorowie i docenci	-	-	-	-	20	16	12	44	8

Jak widać z powyższego zbyt mały jest udział w Instytucie młodszych pracowników naukowych co stanowi zagrożenie dla przyszłości Instytutu.

W ciągu 40 lat istnienia Instytutu największy wzrost nastąpił w grupie pracowników działalności podstawowej, w tym szczególnie pracowników technicznych i adiunktów. Wahania wykazuje liczba starszych asystentów - od 6 do prawie 30, natomiast asystentów było zawsze niewielu, a ich liczba nigdy nie przekroczyła 10. Niewielkie wahania wykazuje liczba zatrudnionych w Bibliotece, w Dziale Wydawnictw, a także w grupie pracowników administracji i obsługi.

Na szczególną uwagę zasługuje grupa samodzielnych pracowników nauki (profesorów i docentów). Od początku było zatrudnionych w Instytucie kilkunastu samodzielnych pracowników. Do 1962 r. liczba ich wahała się od 15 do 18, w roku tym zaszły największe zmiany związane z realizacją uchwały o jednoetatowości, liczba pracowników samodzielnych zmniejszyła się wówczas do 10. Odeszli profesorowie: J.Kondracki, W.Okołowicz, S.Pietkiewicz, F.Uhorczak i doc. B.Winid. Ponadto w 1956 r. przeniósł się na Uniwersytet Lubelski doc. M.Janiszewski, w 1960r. przeszli na emeryturę prof. M.Łodyński i prof. J.Staszewski. Jednakże już w następnych latach kilka osób uzyskało status samodzielnych pracowników nauki i ich liczba zaczęła wzrastać, osiągając w 1967 r. ponownie 18 osób. W latach siedemdziesiątych liczba pracowników samodzielnych zwiększyła się do 24. Najwięcej pracowników w tej grupie było w Instytucie w latach 1988-1991 - od 30 do 33 osób. W 1993 r. liczba samodzielnych pracowników naukowych zmniejszyła się do 25 (14 profesorów i 11 docentów). Ci co odeszli z Instytutu zasilili kadry pracowników naukowych wyższych uczelni: Uniwersytetu Łódzkiego i Lubelskiego oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach i w Siedlcach. Za granicą od kilku lat pracuje na Wydziale Geografii Uniwersytetu Guadalajara w Meksyku dr Andrzej Zeromski, ostatnio jest prodziekanem do spraw badań naukowych.

W końcu 1993 r. Instytut miał pod opieką socjalną 76 emerytów i rencistów, byłych swoich pracowników. W minionym czterdziestolecu zmarło wielu zasłużonych pracowników Instytutu, a wśród nich: p. Henryka Garlikowska (1954), p. Alicja Florysiak, p. Wacława Jeżewska, doc. Stefan Jarosz (1958), prof. Józef Staszewski (1966), p. Emilia Deszczkowa (1970), dr Władysław Biegajło, doc. Kazimierz Lier, prof. Marian Łodyński, dr Apoloniusz Zarychta (1972), mgr Anna Chorzewska, mgr inż. Bronisław Rogaliński (1973), p. Marta T. Jeżewska, dr Jadwiga Włodek-Sanojcowca, p. Henryk Pielak (1975), prof. Maria Kielczewska-Zaleska (1980), doc. Wojciech Pietraszewski, doc. January Stupik (1982), dr Lech Zawadzki (1983), dr Janina Szewczyk (1984), p. Gabriel Michalak (1986), inż. Tadeusz Walewski (1987), p. Urszula Eglerowa (1988), prof. Jadwiga Kobendzina (1989), mgr Lidia Sitek (1990), mgr Krystyna Knap (1991), mgr Lucjan Koc, doc. Tadeusz Lewandowski (1992), dr Czesław Cała, p. Krzysztof Kulpa, p. Kazimierz Mostowski, dr Wojciech Trzebiński (1993).

W całym czterdziestolecu dużą uwagę przywiązywano do szkolenia pracowników. Obejmowało ono znaczną część pomocniczych pracowników nauki, duży nacisk położono przede wszystkim na uzyskanie stopni naukowych. Na podstawie uchwały nr 30/0/53 Sekretariatu Naukowego Prezydium PAN z dnia 28 XI 1953 r. IG PAN został upoważniony do kształcenia aspirantów. Z dniem 23 XII 1953 r. uchwałą nr 997/53 Rady Ministrów Instytut został uprawniony do nadawania stopnia kandydata nauk geograficznych. Na mocy uchwały nr 60 Prezydium PAN z dnia 1 III 1960 r. Instytutowi przyznano prawo nadawania stopni naukowych doktora i docenta (patrz: *Przegl. Geogr.*, t. 32, z. 1-2, 1960).

W początkowym okresie działalności Instytutu szkolenie odbywało się poprzez:
a) studia aspiranckie zwykłe, b) aspiranturę zaoczną, c) przewody kandydackie (doktorskie), d) stypendia naukowe.

Od 1961 r. aspiranturę zastąpiono stypendium doktoranckim. Przyznawano także młodym pracownikom naukowym krótkoterminowe stypendia (do 1,5 roku), których roczna liczba wahała się od 4 do 20.

Pierwszą stypendystką była mgr Aleksandra Galiszkievicz (1954) opracowująca stosunki demograficzne Zakopanego. W ostatnich latach z uwagi na trudną sytuację finansową Instytut zawiesił przyznawanie stypendiów naukowych. Od 1993 r. roczne stypendia dla młodych pracowników naukowych przyznaje Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej. Stypendium takie, jako pierwszy z Instytutu, otrzymał mgr Paweł Rojan z Zakładu Klimatologii.

Nadmienić należy, że w Instytucie niemal w każdym roku szkoliło się kilku stypendystów zagranicznych z: Bułgarii, Francji, Holandii, Kuby, Meksyku, Rumunii, Wenezueli, Wietnamu i byłego Związku Radzieckiego.

W 1965 r. zorganizowano Studium Doktoranckie (uchwała Rady Naukowej z dnia 23 X 1965 r.), głównie z zakresu geografii ekonomicznej. Duży nacisk położono na doszkalanie w zakresie matematyki i metod ilościowych w geografii, nowych technik badawczych itp. Rocznie szkoliło się od 13 do 44 doktorantów (na kursach trzyletnich), 60-70 % z nich otrzymywało stypendia. Wieloletnim kierownikiem Studium Doktoranckiego był prof. Andrzej Wróbel (1969-1991). Wobec trudności finansowych działalność Studium przerwano.

W związku z uzyskanymi uprawnieniami Rada Naukowa na VIII posiedzeniu w dniu 10 II 1956 r. nadała jednogłośnie stopień doktora nauk geograficznych profesorowi nadzwyczajnemu doktorowi Alfredowi Jahnowi, na podstawie rozprawy pt.: *Wyżyna Lubelska - studium rzeźby czwartorzędu* (patrz: *Przegl. Geogr.*, t. 28, z. 3, 1956). Pierwszym aspirantem w Instytucie był mgr Leszek Kosiński (1953), który w dniu 13 XII 1958 r. uzyskał tytuł kandydata nauk geograficznych (doktora geografii) przedstawiając pracę pt.: *Studia geograficzne nad siecią osiedli miejskich województwa białostockiego*, wykonaną pod kierunkiem prof. Stanisława Leszczyckiego.

Już w pierwszych 10 latach działalności Instytutu Rada Naukowa przyznała 22 osobom stopień doktora nauk przyrodniczych. W ciągu 40 lat wypromowano w Instytucie 157 doktorów, w tej liczbie 57 spoza IG PAN, w tym 7 zagranicznych;

64 magistrów otrzymało doktorat z zakresu geografii fizycznej, 90 z zakresu geografii ekonomicznej, 2 z kartografii i 1 z historii geografii (spis doktorów podano w zał. 5).

Najwięcej doktorów wypromowali w Instytucie w czterdziestoleciu 1953-1993 profesorowie: Kazimierz Dziewoński (21), Jerzy Kostrowicki (15), Stanisław Leszczycki (10). Samodzielni pracownicy wypromowali także wielu doktorów poza Instytutem.

Od 1960 r. wprowadzono stypendia habilitacyjne dla pracowników naukowych ubiegających się o stopień docenta geografii (doktora habilitowanego). Przyznawano je na ogół na okres do 2 lat kilkunastu doktorom rocznie.

W minionym wieloleciu (1953-1993) Rada Naukowa nadała stopień doktora habilitowanego 56 doktorom, w tej liczbie 17 z geografii fizycznej, 34 z geografii ekonomicznej, 4 z biogeografii i 1 z geografii historycznej. Wśród wypromowanych doktorów habilitowanych było 16 spoza Instytutu (wykaz doktorów habilitowanych podano w zał. 6).

Centralna Komisja Kwalifikacyjna (CKK), obecnie Centralna Komisja (CK) ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, przyznała tytuł profesora nadzwyczajnego 28 pracownikom Instytutu, docentom:

K.Dziewońskiemu, J.Kondrackiemu, J.Kostrowickiemu, F.Uhorczakowi (1954), S.Pietkiewiczowi, M.Łodyńskiemu, J.Staszewskiemu (1957), J.Kobendzinie (1963), J.Paszyńskiemu (1964), T.Żebrowskiemu (1968), L.Starkłowi (1971), A.Wróbłowi (1973), J.Szupryczyńskiemu (1974), A.S.Kostrowickiemu (1978), S.Misztalowi (1979), T.Lijewskiemu, M.Rościszewskiemu (1980), P.Korcellemu (1983), A.Kotarbie (1986), A.Breymeyer, M.Ciechocińskiej, T.Kozłowskiej-Szczęsnej (1987), H.Szulc (1988), J.Grzeszczakowi (1989), S.Kurowskiemu (1990), P.Eberhardtowi, R.Szczęsnemu, A.Werwickiemu (1993).

Tytuł profesora zwyczajnego otrzymało 19 profesorów:

S.Leszczycycki (1954), J.Dylik, R.Galon (1956), M.Klimaszewski (1957), B.Olszewicz (1958), J.Kostrowicki (1963), K.Dziewoński, M.Kiełczewska-Zaleska (1964), W.Matuszkiewicz (1972), B.Malisz (1973), J.Paszyński (1976), L.Starkel (1979), A.Stasiak, J.Szupryczyński (1982), A.S.Kostrowicki, A.Wróbel (1987), P.Korcelli, T.Lijewski, M.Rościszewski (1988).

Po wprowadzeniu jednego tytułu profesora w 1990 r., Rada Naukowa powołała na stanowisko profesora zwyczajnego 3 pracowników IGiPZ PAN - profesorów: A.Breymeyer, T.Kozłowską-Szczęsną (1991), A.Kotarbę (1992).

Z uwagi na brak kadry naukowej, w początkowym okresie działalności Instytutu CKK zatwierdziła tytuł docenta etatowego (samodzielnego pracownika naukowo-badawczego):

mgr B.Winidowi, mgr M.Janiszewskiemu; doktorom: J.Paszyńskiemu, M.Prószyńskiemu (1954), S.Jaroszowi, J.Kobendzinie, K.Staszewskiemu (1955), T.Żebrowskiemu (1956), A.Zarychcie (1964).

W latach późniejszych tytuł ten był przyznawany doktorom habilitowanym.

Poza uzyskiwaniem stopni i tytułów naukowych, pracownicy Instytutu w ramach szkolenia uczestniczyli w różnych szkołach i kursach specjalistycznych, brali udział w lektoratach i kursach języków obcych, jak też odbywali staże w pokrewnych Instytutach naukowych.

Spośród szkół i kursów wymienić należy szkoły: geomorfologiczną, hydrologiczną i kartograficzną, organizowane każdego roku w ostatnim dziesięcioleciu przez Polskie Towarzystwo Geograficzne i uniwersyteckie ośrodki geograficzne, Szkołę Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, Szkołę Ekonomii, Kursy Zastosowań Matematyki, w których udział wzięło około 60 osób.

Pracownicy Instytutu brali także udział w kursach bibliotekarskich, bibliograficznych, a także w lektoratach i kursach języków obcych prowadzonych przez PAN. Najwięcej osób uczęszczało na lektorat języka angielskiego, a w początkowym okresie działalności Instytutu także na lektorat języka rosyjskiego, w następnej kolejności stosunkowo dużym zainteresowaniem cieszyły się języki: francuski, niemiecki, hiszpański i włoski. W lektoratach brało udział co roku od 15 do 35 pracowników Instytutu. Poza lektoratami i jednomiesięcznymi wyjazdowymi kursami językowymi, kilkanaście osób zaliczyło intensywny kurs pisania tekstów angielskich, kurs gramatyki angielskiej i kursy konwersacji.

Nadmienić należy, że w wewnętrznych kursach organizowanych dla pracowników Instytutu z zakresu obsługi komputera (stopnia podstawowego i wyższego) przeszkolonych zostało w latach 1987-1993 około 150 osób.

Dłuższe staże specjalistyczne w różnych instytutach naukowo-badawczych odbyło kilkanaście osób, wśród nich w: Instytucie Geograficznym UJ, PIHM (obecnie IMGW), w Instytucie Balneoklimatycznym w Poznaniu, w Pracowni Obciążeń Termicznych Centralnego Instytutu Ochrony Pracy.

Za osiągnięcia w pracy naukowej i organizacyjnej przyznawane były przez wiele lat nagrody Instytutu. Poważniejszymi wyróżnieniami są nagrody przyznawane przez Wydział III PAN (od 1980 r. Wydział VII) Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych. Nagrody wydziałowe za osiągnięcia naukowe i naukowo-organizacyjne otrzymali:

1955 - M.Klimaszewski, W.Biegajło, R.Szczęsny; 1956 - C.Radłowska, F.Uhorczak, J.Kozłowski; 1957 - A.Werwicki, J.Piasecka, M.Rościszewski, R.Szczęsny; 1958 - A.Drozdowska, S.Gilewska; 1959 - M.Łodyński, A.Wróbel, K.Wit, Z.Ziemońska; 1960 - T.Celmer, W.Biegajło, A.Kukliński, Ł.Górecka, M.Najgrakowski; 1961 - J.Kobendzina, J.Kostrowicki, W.Biegajło, J.Grzeszczak, T.Lijewski, L.Starkel, S.Gilewska, Z.Ziemońska, K.Więckowski; 1962 - M.Kietczewska-Zaleska, J.Kostrowicki, S.Gilewska, Z.Ziemońska; 1963 - Ł.Górecka, J.Grzeszczak, L.Starkel, A.Wróbel, P.Eberhardt, T.Gerlach; 1964 - A.Kukliński, L.Kosiński, T.Lijewski, J.Bączyk, J.Lenk, L.Koc; 1965 - A.Kukliński, J.Grzeszczak, W.Trzebiński, A.Synowiec, T.Celmer; 1966 - L.Kosiński, K.Dziewoński, A.Kukliński, T.Lijewski, J.Grzeszczak, W.Trzebiński; 1967 - J.Kobendzina, T.Lijewski, L.Starkel, A.Wróbel, W.Biegajło, Z.Klajnert, J.Szupryczyński, A.Zarychta, E.Grabowski; 1968 - L.Ciamaga, T.Lijewski, L.Starkel, J.Szupryczyński, A.Wróbel, W.Biegajło, M.Kluge, K.Więckowski; 1969 - J.Szupryczyński; 1971 - S.Miształ; 1972 - J.Grzeszczak, K.Klimek; 1974 - P.Korcelli; 1977 - A.Kotarba; 1978 - E.Wiśniewski; 1979 - E.Gil; 1980 - W.Rozłucki, R.Kulikowski, P.Eberhardt;

1981 - J.Grzybowski, J.Ślupik; 1982 - W.Froehlich, K.Błażejczyk; 1983 - J.M.Matuszkiewicz, A.Potrykowska; 1984 - Z.Babiński, A.Muzioł; 1985 - M.Potrykowski, E.Pytel-Tafel, F.Szlajfer; 1986 - Z.Rykiel; 1987 - L.Mazurkiewicz; 1988 - M.Degórski, M.Kupiszewski; 1989 - M.Bartnicka; 1991 - T.Kalicki; 1992 - P.Szeliga. Nagrodę otrzymała też pracowniczka UW dr E.Dramowicz za pracę wykonaną w IGiPZ PAN (1982). Sekretarz Wydziału II PAN nagrodził pracę prof. W.Matuszkiewicza (1981) na temat geograficznej analizy środowisk roślinnych w Polsce.

Od 1955 do 1993 r. pracownicy Instytutu nagradzani byli przez Sekretarzy Wydziałów II, III, VII PAN za prace naukowe i za osiągnięcia organizacyjne 102 razy.

W okresie 1971-1990 przyznawana była nagroda Sekretarza Naukowego PAN (zwana w ostatnich latach Nagrodą Naukową PAN) za znaczące osiągnięcia naukowe. W dziedzinie geografii nagrodzono 65 prac, w tej liczbie 41 z IGiPZ PAN; nagrody indywidualne objęły 16 prac - w tym 9 z Instytutu, a nagrody zespołowe 49 prac - 32 z Instytutu (nagrodzone prace pracowników Instytutu zestawiono w zał. 7).

Wybitne osiągnięcia naukowe zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, były podstawą wyboru 7 profesorów z Instytutu na członków PAN:

prof. Jana Dylaka na członka korespondenta w 1967 r., prof. Kazimierza Dziewońskiego w 1976 r. na członka rzeczywistego, prof. Mieczysława Klimaszewskiego w 1960 r. na członka korespondenta, w 1971 r. na członka rzeczywistego, prof. Jerzego Kostrowickiego w 1973 r. na członka korespondenta, a w 1983 r. na członka rzeczywistego, prof. Stanisława Leszczyckiego w 1952 r. na członka korespondenta, w 1964 r. na członka rzeczywistego, prof. Bolesława Malisza w 1983 r. na członka korespondenta, a w 1986 r. na członka rzeczywistego, prof. Leszka Starkla w 1983 r. na członka korespondenta.

Na uwagę zasługują także nagrody przyznane pracownikom Instytutu poza Akademią. Na pierwszym miejscu trzeba wymienić nagrody państwowe. Otrzymali je:

prof. S.Leszczycy, doc. T.Lijewski, doc. S.Misztal (1976) - nagroda zespołowa II stopnia za koncepcję i realizację *Atlasu Przemysłu Polski*; prof. K.Dziewoński (1984) - nagroda indywidualna I stopnia za całokształt działalności naukowej w dziedzinie geografii; prof. S.Leszczycy (1986) - nagroda indywidualna I stopnia za całokształt działalności naukowej w dziedzinie geografii; prof. B.Malisz (1988) - nagroda indywidualna I stopnia za całokształt działalności naukowej w dziedzinie urbanistyki i planowania wielkoprzestrzennego. Kilka osób otrzymało nagrody resortowe, a wśród nich: Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministerstwa Edukacji Narodowej) - doc. L.Kosiński (1964), prof. J.Kostrowicki (1964), prof. J.Dylik (1965), prof. M.Klimaszewski (1965), prof. B.Malisz (1975), prof. S.Kurowski (1991); Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa: dr K.Herbst (1989) za opracowanie planu szczegółowego dzielnicy mieszkaniowej Poznań-Strzeszyn (nagrada zespołowa); dr A.Czerny, mgr E.Jankowska, mgr T.Kliniewski, mgr W.Kluge, dr M. Najgrakowski (kier.zespołu), mgr J.Ostrowski, mgr J.Rutkowski, mgr Wojciech Rządowski, mgr L.Sitek, mgr E.M.Tokarska

(1993) za opracowanie *Mapy Przeglądowej Polski w skali 1:500 000* (nagroda zespołowa III stopnia); Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska - prof. A.S.Kostrowicki (1981) za pracę pt.: *Identyfikacja, waloryzacja i charakterystyka funkcjonowania ekosystemów w osiedlu Białoleka Dworska*; Ministerstwa Pracy - dr M.W.Kraujalis (1981) za pracę *Wpływ zabudowy na warunki termiczne*.

Pracownicy Instytutu otrzymali także nagrody o charakterze regionalnym, a wśród nich: Wojewódzka Rada Narodowa w Bydgoszczy przyznała nagrodę zespołową I stopnia Zakładowi Geomorfologii i Hydrografii w Toruniu (1969); Wojewoda wrocławski przyznał nagrody naukowe indywidualne: dr M.Banachowi (1978), dr R.Glazikowi (1980) oraz nagrodę zespołową II stopnia prof. J.Szupryczyńskiemu, dr Z.Babińskiemu, dr M.Banachowi, dr R.Glazikowi i dr M.Grzesiowi (1987) za prace związane ze Zbiornikiem Włocławskim. Nagrodę naukową miasta Łodzi otrzymał prof. J.Dylik (1963).

Towarzystwa Naukowe także przyznały nagrody za badania prowadzone przez pracowników Instytutu, a wśród nich: Polskie Towarzystwo Meteorologiczne i Hydrologiczne (obecnie Polskie Towarzystwo Geofizyczne) przyznało nagrodę za pracę doktorską wraz z całym dorobkiem w dziedzinie bioklimatologii dr T.Kozłowskiej-Szczęsnej (1963) oraz prof. J.Paszyńskiemu za całokształt osiągnięć w dziedzinie geofizyki (1980); Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy wyróżniło nagrodą I stopnia za najlepsze prace w 1975 r. wspólne opracowanie doc. T.Kozłowskiej-Szczęsnej i dr med. E.Grzędzińskiego pt.: *Wpływ środowiska atmosferycznego na występowanie wypadków u robotników budowlanych* (1976); Towarzystwo Przyrodników im. M.Kopernika przyznało nagrodę II stopnia i medal im. M.Markowicz-Łohinowicza dr E.Gilowi (1991); Komisja Geomorfologii Polskiego Towarzystwa Geograficznego wyróżniła pracę dr T.Kalickiego pt.: *Dolina Wisły między Krakowem a Niepołomicami w późnym glacie i holocenie* (1991).

Za swoją działalność pracownicy Instytutu byli wyróżniani tytułami honorowymi, medalami, odznakami, a także wysokimi odznaczeniami państwowymi. Brak dokładnych informacji na ten temat, jak również ogromna liczba przyznanych odznaczeń, pozwalają jedynie na orientacyjne ich przedstawienie. Tytuł *doctor honoris causa* Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (1977) i Uniwersytetu Warszawskiego (1987) otrzymał prof. S.Leszczycki, a Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (1991) prof. K.Dziewoński. Polska Akademia Nauk przyznała Medal im. Mikołaja Kopernika za wybitne osiągnięcia naukowe prof. S.Leszczyckiemu (1974), prof. K.Dziewońskiemu (1983) oraz kilkunastu osobom Medal 25-lecia PAN - dr M.Drzał, prof. J.Grzeszczakowi, mgr W.Kluge, prof. T.Kozłowskiej-Szczęsnej, prof. T.Lijewskiemu, dr M.Najgrakowskiemu, mgr T.Pačko, prof. J.Paszyńskiemu, mgr A.Piotrowskiemu, prof. M.Rościszewskiemu, dr J.Skoczkowi, prof. R.Szczęsnemu, prof. J.Szupryczyńskiemu, mgr H.Tuszyńskiej-Rękawkowej, dr W.Tyszkiewicz, doc. Z.Wójcik, prof. A.Wróblowi. Medal

Komisji Edukacji Narodowej otrzymali - dr M.Najgrakowski (1977), doc. A.Werwicki (1978). Medal 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego - prof. S.Leszczycycki (1964). Medal za zasługi dla Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu - prof. S.Leszczycycki (1989).

Medale i odznaki za Zasługi w Dziedzinie Geodezji i Kartografii przyznano: mgr S.Dębowskiej, p. T.Garlejowi, dr W.Jankowskiemu, mgr W.Kluge, prof. S.Leszczycyckiemu (Złota Odznaka), dr M.Najgrakowskiemu, mgr J.Ostrowskiemu, mgr T.Paćko, mgr A.Pytkowskiej (Srebrna Odznaka), mgr L. Sitek (Srebrny Medal).

Odnaki za Zasługi dla Ochrony Środowiska otrzymali:

prof. K.Dziewoński, prof. B.Malisz (Odznaka Honorowa Zasłużony dla Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska), prof. S.Leszczycycki, prof. A.S.Kostrowicki, prof. T.Kozłowska-Szczęsna, prof. J.Paszyński, prof. J.Szupryczyński, dr A.Kassenberg (Złota Odznaka za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Ponadto Złotą Odznakę „Zasłużony dla Uzdrowisk Polski” otrzymała prof. T.Kozłowska-Szczęsna, Złotą Odznakę Honorową Ligi Ochrony Przyrody - mgr J.Solon, Srebrną Odznakę "Za Zasługi dla Transportu Polski" - prof. T.Lijewski.

Polskie Towarzystwo Geograficzne przyznało członkostwa honorowe, medale oraz odznaki i dyplomy za osiągnięcia w dziedzinie nauk geograficznych i w uznaniu zasług dla PTG wielu spośród pracowników Instytutu. Członkami honorowymi PTG wybrano:

prof. S.Leszczycyckiego (1954), prof. B.Olszewicza (1957), prof. R.Gałona (1965), prof. M.Klimaszewskiego (1965), prof. J.Dylika (1967), prof. J.Kostrowickiego (1981), prof. K.Dziewońskiego (1983), prof. J.Kobendzinę (1983). Medale PTG otrzymali: prof. B.Olszewicz (1963), prof. S.Leszczycycki (1964), prof. J.Dylik (1968), prof. T.Kozłowska-Szczęsna (1993). Ponadto 27 osób otrzymało Złote Odznaki PTG.

Także inne towarzystwa naukowe nadały swoje odznaczenia kilku pracownikom Instytutu, a wśród nich członkostwa honorowe przyznały:

Polskie Towarzystwo Meteorologiczne i Hydrologiczne prof. S.Leszczycyckiemu (1958), Towarzystwo Urbanistów Polskich prof. S.Leszczycyckiemu (1969) i prof. K.Dziewońskiemu (1976), Białostockie Towarzystwo Naukowe prof. J.Kostrowickiemu (1970).

Ponadto odznaki TUP otrzymali:

prof. S.Leszczycycki i prof. A.Stasiak (złote), prof. A.Stasiak, dr J.Grocholska, dr S.Heřman (srebrne). Okolicznościowy medal srebrny z okazji 100-lecia Towarzystwa Naukowego w Toruniu przyznano prof. J.Szupryczyńskiemu. Medal z okazji 20-lecia Mazowieckiego Towarzystwa Kultury otrzymała prof. M.Ciechocińska. Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich wyróżniło odznakami i nadało godność Zasłużonego Działacza za ofiarną działalność na rzecz rozwoju

Ziem Zachodnich i Północnych prof. M.Kielczewskiej-Zaleskiej i prof. S.Leszczyckiemu. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej przyznało Złote Odznaki Zasłużony Popularyzator Wiedzy prof. J.Szupryczyńskiemu i dr. S.Chmielewsskiemu.

Wiele osób otrzymało odznaczenia regionalne, a wśród nich:

Zasłużony Białostoczczyźnie - prof. J.Kostrowicki, prof. A.S.Kostrowicki, prof. T.Lijewski, Zasłużony dla Województwa Katowickiego - prof. S.Leszczycki, prof. M.Klimaszewski, Za Zasługi w Rozwoju Województwa Koszalińskiego - prof. A.S.Kostrowicki, Zasłużony dla Województwa Płockiego - dr K.Więckowski, Zasłużony dla Województwa Toruńskiego - prof. J.Szupryczyński. Ponadto Złotą Odznaką m. Krakowa wyróżniony został prof. B.Malisz, Odznaką Zasłużony dla Torunia prof. J.Szupryczyński, Odznaką Honorową Za Zasługi dla Warszawy - dr M.Najgrakowski (złotą), dr A.Kozłowska, dr J.Solon (srebrną), prof. S.Misztal (medal 600-lecia Warszawskiej Woli), Medal Zasłużony dla m. Zabrza i Medal okolicznościowy z okazji 15-lecia Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrzu prof. S.Leszczycki.

Pracownicy Instytutu działali także w dziedzinie turystyki, kilku zostało odznaczonych, a wśród nich:

prof. S.Leszczycki (odznaka i wyróżnienie), dr M.Stalski (złota odznaka), dr M.Kłapa (Medal Stulecia Turystyki Polskiej).

Także Związek Nauczycielstwa Polskiego nadał Złotą Odznakę prof. K.Dziewońskiemu, mgr T.Gołębiewskiej, mgr H.Tuszyńskiej-Rękawkowej, mgr K.Wit-Jóźwik. Tytuł honorowy Zasłużony Nauczyciel Polski Ludowej otrzymał prof. S.Leszczycki.

Około 180 osób zatrudnionych w Instytucie otrzymało odznaczenia państwowe, w tym niektórzy parokrotnie. Wśród odznaczeń 50 to ordery, a 130 - krzyże i medale. Odznaczenia otrzymali zarówno samodzielni, jak i pomocniczy pracownicy nauki oraz pracownicy działalności podstawowej.

PLANY BADAWCZE

Pierwszy plan badań naukowych Instytutu zatwierdzony na posiedzeniu plenarnym Komitetu Nauk Geograficznych w dniu 22 X 1953 r. objął 20 następujących zadań:

- Badania nad geomorfolgią Polski (mapa geomorfologiczna),
- Badania nad hydrografią Polski (mapa hydrograficzna),
- Kompleksowe badania geograficzne jezior mazurskich,
- Badania klimatu Polski metodą kompleksowo-dynamiczną i opracowania regionalne klimatu,
- Badania kompleksowe nad przekształceniem środowiska geograficznego:
 - a) górna granica lasu w Beskidach,
 - b) wydmy Puszczy Kampinoskiej,
- Studia nad geomorfolgią peryglacjalną,
- Studia nad metodologią i historią geografii polskiej,
- Monografie geograficzno-gospodarcze powiatów i miast,
- Studia nad rozmieszczeniem sił wytwórczych w okresie kapitalizmu w Polsce,
- Geografia Polski - podręcznik uniwersytecki,
- Studia geograficzne kompleksowe do planów regionalnych,
- Opracowanie redakcyjne haseł do Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej z zakresu geografii Polski,
- Mapa użytkowania ziemi,
- Atlas Polski (opracowanie redakcyjne),
- Studia nad kartograficznymi metodami przedstawiania wyników badań geograficznych,
- Bibliografia geografii polskiej,
- Zestaw czasopism zagranicznych w zakresie nauk o Ziemi,
- Polskie nazwy geograficzne,
- Polskie słownictwo geograficzne (kartografia, geografia fizyczna),
- Katalog jezior Polski.

W powyższym planie widoczna jest wyraźna przewaga tematów z zakresu geografii fizycznej w stosunku do geografii ekonomicznej, ta ostatnia bowiem zaczęła rozwijać się dopiero po konferencji w Osiecznej w 1955 r. i po reorganizacji zakładów w IG PAN. Wówczas powstały specjalizacje w zakresie geografii ekonomicznej (ludności, osadnictwa, przemysłu, rolnictwa, transportu), w których z czasem osiągnięto wysoki poziom badań.

W geografii fizycznej przeważały tematy z zakresu geomorfologii, były jednak także tematy z hydrografii, limnologii i klimatologii. Przewidywano również realizowanie opracowań syntetycznych jak: *Atlas Polski*, *Geografia Polski* i inne.

Stopniowo następowała selekcja tematów badawczych oraz ich koncentracja. W ciągu 40 lat niektóre kierunki badań przetrwały, inne zmieniły się, były też takie, które wysuwały się na czoło w pewnych okresach, jak np. tematy z zakresu geografii stosowanej.

Wymienione wyżej zadania badawcze były głównie rozwiązywane w pracowniach i zespołach naukowych działających w Instytucie. Istniała także grupa samodzielnych pracowników nauki prowadząca badania poza jednostkami organizacyjnymi Instytutu, a wśród nich: doc. Jadwiga Kobendzina (wydmy śródlądowe), dr Cecylia Radłowska (ewolucja rzeźby Wyżyny Lipskiej), prof. Wincenty Okołowicz (klimat Polski w ujęciu kompleksowym), prof. Stanisław Pietkiewicz (zagadnienia z zakresu kartografii i geomorfologii), prof. Józef Staszewski (historia geografii). Większość z wymienionych pracowników odeszła z Instytutu w 1962 r. w związku z uchwałą o jednoetatowości.

W latach 1971-1990 działalność naukowa Instytutu odbywała się w ramach różnych programów pięcioletnich. Z dniem 1 I 1971 r. Instytut został wyznaczony jako jednostka koordynująca problem węzłowy 11.2.1. **Podstawy przestrzennego zagospodarowania kraju** - kierownik prof. K.Dziewoński, oraz problem resortowy PAN-7 **Zmiany środowiska geograficznego pod wpływem działalności człowieka** - kierownik prof. S.Leszczycki, zastępca prof. A.S.Kostrowicki.

Program 11.2.1. (1971-1975) obejmował 20 grup tematycznych, z których 6 prowadzonych było przez pracowników Instytutu:

- Narodowy Atlas Polski - kierownik prof. S.Leszczycki, dr M.Najgrakowski (w ramach grupy: Struktura przestrzeni społeczno-gospodarczej),
- Przyrodnicze podstawy zagospodarowania przestrzennego kraju - kierownik prof. L.Starkel,
- Struktura przestrzenna wyżywienia i rolnictwa - kierownik prof. J.Kostrowicki,
- Urbanizacja i sieć osadnicza - kierownik prof. K.Dziewoński,
- Opracowania syntetyczne i zbiorcze - kierownik prof. B.Malisz,
- Teoretyczne modele w planowaniu przestrzennym - kierownik doc. P.Korcelli.

W programie PAN-7 (1971-1975) w ramach Instytutu prowadziło 6 grup:

- Teoria i metodyka badań interakcji w obrębie systemu człowiek-środowisko - koordynator dr K.Więckowski,
- Wpływ działalności człowieka na abiotyczne elementy ekosystemów górskich - koordynator prof. L.Starkel,
- Rola klimatu w kształtowaniu środowiska życia człowieka - koordynator doc. T.Kozłowska-Szczęsna,
- Wpływ wielkich robót hydrotechnicznych na środowisko geograficzne - koordynator doc. J.Szupryczyński,
- Rejestracja przestrzenna i prognozowanie zmian w środowisku geograficznym - koordynator dr M.Drzał,

- Stacjonarne badania podstawowych procesów fizycznogeograficznych określających kierunek i intensywność zmian środowiska przyrodniczego - koordynator dr A.Synowiec.

Program badań Instytutu od 1976 r. do 1980 r. realizowany był w:

- a) problemie rządowym nr 5 **Kompleksowy rozwój budownictwa mieszkaniowego**, w którym realizowano 2 zadania: **Wpływ zabudowy na warunki termiczne** - dr M.W. Kraujalis i **Ekofizjograficzne podstawy kształtowania środowiska osiedla mieszkaniowego** - Eksperyment Białoleka Dworska - doc. A.Breymeyer;
- b) problemie węzłowym 10.2. **Kompleksowy program ochrony i kształtowania środowiska człowieka z zastosowaniem w województwie katowickim i innych wielkoprzemysłowych regionach wraz z przyrodniczymi podstawami gospodarki środowiskiem na lata 1976-1980**, w którym Instytut koordynował grupę tematyczną 09 **Geograficzne podstawy gospodarowania zasobami przyrody z 5 tematami kierowanymi przez doc. A.S.Kostrowickiego**;
- c) problemie węzłowym 11.5. **Optymalizacja struktur i procesów demograficznych w Polsce Ludowej**, w którym realizowano zadanie "Współzależności i wpływ migracji stałych i sezonowych na kształtowanie się ruchu naturalnego ludności" - pod kierunkiem dr A.Gawryszewskiego.

Instytut był także jednostką koordynującą badania w problemie międzyresortowym I.28. **Podstawy przestrzennego zagospodarowania kraju**, który był częściową kontynuacją badań realizowanych w problemie 11.2.1 (1971-1975). Ogólny nadzór nad badaniami sprawował prof.S.Leszczycki, a kierownikiem problemu był prof. K.Dziewoński. W ramach problemu na ogólną liczbę 7 grup tematycznych, 5 grup było kierowanych przez pracowników naukowych Instytutu. Łącznie w badaniach uczestniczyły 74 osoby z Instytutu.

- Przeobrażenia struktury przestrzennej - kierownik prof. A.Wróbel,
- Rozwój systemu osadniczego - kierownik doc. P.Korcelli,
- Organizacja przestrzenna obszarów wiejskich - kierownik prof. J.Kostrowicki (do 1 VII 1978 r.), a następnie prof. A.Stasiak,
- System gospodarki przestrzennej - kierownik prof. A.Kukliński (UW); 3 zadania były wykonywane pod kierunkiem: prof. S.Misztala (przemysł), prof. T.Lijewskiego (transport), prof. M.Rościszewskiego (struktura przestrzenna gospodarki),
- Zagospodarowanie przestrzenne - metody i wzorce - kierownik prof. B.Malisz,
- Środowisko naturalne jako podstawa gospodarki przestrzennej i zagospodarowania przestrzennego - kierownik prof. J.Paszyński,
- Informacje dla potrzeb gospodarki przestrzennej i zagospodarowania przestrzennego - kierownik prof. B.Winid (UW); 1 temat był realizowany pod kierunkiem dr M.Najgrakowskiego (syntetyczne opracowania kartograficzne).

Ponadto pracownicy Instytutu uczestniczyli w kilku problemach międzyresortowych i resortowych. W problemie międzyresortowym II.8. **Badania właściwości fizycznych i fizykochemicznych gleb i roślin uprawnych**, w Instytucie realizowano zadanie „Wpływ pokrywy roślinnej na radiacyjną i turbulencyjną wymianę ciepła pomiędzy atmosferą i jej podłożem na polach uprawnych” - prof. J.Paszyński; w problemie międzyresortowym I.16. **Geodynamika obszaru Polski** realizując zadanie „Analiza kształtowania koryt i równin terasowych we wschodniej części Podhala w warunkach zróżnicowanych ruchów tektonicznych” - dr M.Baumgart-Kotarba; w problemie resortowym R-30 **Ochrona zasobów wodnych jezior** - wykonywano 2 tematy „Ochrona ekosystemów jeziornych na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich” i „Opracowanie kryteriów oceny jakości wód stojących” - dr A.Synowiec; w problemie resortowym R-13 **Zintegrowany system informacji, obserwacji i kontroli środowiska** temat „Monitoring ekosystemów” - doc. A.Breymeyer; w problemie międzyresortowym II.16/B **Kompleksowe badania Antarktyki i Arktyki jako podstawa rozpoznania i ochrony środowiska naturalnego** temat „Geneza form i osadów glacialnych współczesnych i plejstocenijskich zlodowaceń oraz ocena rozwoju zlodowaceń w różnych częściach Arktyki i Antarktyki” - prof. J.Szupryczyński.

W kolejnych 5 latach (1981-1985) przedłużono funkcjonujący od 1971 r. pod kierownictwem prof. K.Dziewońskiego (po rezygnacji prof. K.Dziewońskiego w połowie 1985 r. kierownictwo problemu przejął prof. A.Wróbel) problem międzyresortowy I.28. **Podstawy przestrzennego zagospodarowania kraju**, obejmujący 6 grup tematycznych:

01. Opracowania syntetyczne - prof. J.Kostrowicki,
02. Podstawy metodologiczne i teoretyczne badań przestrzenno-ekonomicznych gospodarki przestrzennej - prof. Z.Chojnicki (UAM),
03. Przemiany strukturalne gospodarki narodowej i regionalnej a układy przestrzenne produkcji i usług - prof. A.Wróbel,
04. Ludność, system osadniczy, infrastruktura osiedlowa - prof. P.Korcelli,
05. System gospodarki przestrzennej. Mechanizmy i organizacja - doc. W.Pietraszewski, później prof. A.Kukliński (UW),
06. Rozwój struktur regionalnych oraz zagospodarowania przestrzennego - prof.A.Stasiak.

Powołano nowy problem międzyresortowy **Przemiany środowiska geograficznego Polski** I.25. - kierownictwo problemu objął prof. L.Starkel. W ramach problemu było 7 grup tematycznych:

01. Metody badań i opracowania syntetyczne przemian środowiska geograficznego Polski - prof. L.Starkel,
02. Paleogeografia górnego czwartorzędu Polski - prof. K.Rotnicki (UAM),
03. Makroskalowa analiza ewolucji środowiska kraju - doc. T.Kozłowska-Szczęsna,

04. Ewolucja i procesy kształtujące poszczególne typy środowisk przyrodniczych górskich i wyżynnych w warunkach zmian klimatu i ingerencji człowieka - doc. A.Kotarba,
05. Ewolucja i procesy kształtujące poszczególne typy środowisk przyrodniczych niżowych w warunkach zmian klimatu i ingerencji człowieka - prof. J.Szupryczyński,
06. Ewolucja i mechanizm transformacji den dolin rzecznych - doc. E.Falkowski (UW),
07. Ewolucja i mechanizm zmian środowiska w warunkach intensywnej presji ze strony gospodarki ludzkiej - prof. A.S. Kostrowicki.

Ponadto pracownicy Instytutu brali udział w pracach kilku innych problemów:

- w problemie rządowym PR-7 Podstawy przestrzennego zagospodarowania doliny Wisły (tylko w 1981 r.),
- w problemie węzłowym 06 Rozwój i wykorzystanie badań kosmicznych oraz 10 - Podstawy ochrony i kształtowania środowiska z zastosowaniem w województwie katowickim i innych rejonach wielkoprzemysłowych,
- w problemach międzyresortowych I-29 Badania morskich i lądowych rejonów polarnych, II-15 Ekologiczne podstawy gospodarki środowiskiem, II-18 Optymalizacja rolniczo-leśnego zagospodarowania ziem górskich w Polsce.

Badania własne Instytutu (plan C) prowadzone w latach 1971-1985 obejmowały prace podstawowe, teoretyczne i metodologiczne w zakresie geografii fizycznej i ekonomicznej. Plan objął także badania stacjonarne i ekspedycyjne za granicą. W planie tym realizowano również badania związane z pracami na stopień.

Począwszy od 1986 r. zaszły zmiany w organizacji badań naukowych w Polsce. Komitet Nauki i Postępu Technicznego narzucił sztywny i rygorystyczny system organizacji badań wymagający ustawicznego, tzw. „kroczącego” planowania i sprawozdawczości. Wprowadzono różne rodzaje planów badawczych, spośród których koordynację kilku podjął Instytut, w tym dwóch Centralnych Planów Badań Podstawowych (1986-1990):

CPBP 03.12. Uwarunkowania przestrzenne rozwoju społeczno-gospodarczego Polski - kierownik prof. A. Wróbel. Problem obejmował 5 grup tematycznych:

1. Rozwój gospodarki narodowej a organizacja przestrzeni społeczno-gospodarczej - prof. A.Wróbel.
2. Przemiany struktur przestrzennych osadnictwa i ludności - prof. P.Korcelli.
3. Przestrzenne zróżnicowanie warunków życia i organizacja sieci obsługi ludności - prof. A.Stasiak.
4. Rozwój regionalny a systemy zarządzania i planowania przestrzennego - prof. Z. Chojnicki (UAM).
5. Opracowania syntetyczne i zbiorcze - prof. J. Kostrowicki.

CPBP 03.13. **Ewolucja środowiska geograficznego Polski** - kierownik prof. L.Starkel, z 4 grupami tematycznymi:

1. **Ewolucja środowiska przyrodniczego w okresie vistulianu i holocenu** - prof. K. Rotnicki (UAM).
2. **Współczesne procesy geomorfologiczne i hydrograficzne w typowych środowiskach naturalnych i zmienionych przez człowieka** - badania stacjonarne - prof. A. Kotarba
3. **Makroskalowa analiza procesów kształtujących środowiska kraju** - doc. T.Kozłowska-Szczęсна.
4. **Tendencje zmian środowisk o silnej antropopresji** - prof. A.S.Kostrowicki.

Plany te, o charakterze w znacznym stopniu praktycznym, stanowiły kontynuację dwóch poprzednich programów badań międzyresortowych. Ponadto Instytut podjął realizację czterech Resortowych Planów Badań Podstawowych, zatwierdzonych przez PAN:

RPBP 03.1. **Przemiany przestrzenne osadnictwa wiejskiego na tle osadnictwa europejskiego** - doc. H.Szulc,

RPBP 03.2. **Zmiany w światowej organizacji przestrzeni społeczno-gospodarczej** - prof. M.Rościszewski,

RPBP 03.3. **Zróżnicowanie przestrzenne rolnictwa światowego** - prof. J.Kostrowicki,

RPBP 03.5. **Wyludnianie się wsi polskiej** - prof. A.Stasiak.

Badania te o charakterze poznawczym prowadzono już wcześniej w ramach planów międzyresortowych, bądź w grupie prac własnych Instytutu (plan C).

Podjęto także, w ramach tzw. prac wyprzedzająco-rozpoznawczych finansowanych dotacją z budżetu PAN, dwa następujące programy:

Wpr-1 Centrum i peryferie w układzie przestrzennym regionu wielkomiejskiego - prof. M.Ciechocińska,

Wpr-6 Wybrane elementy transformacji struktury społeczno-przestrzennej Warszawy - doc. G.Węclawowicz.

Oprócz wymienionych wyżej programów, koordynowanych przez Instytut, wielu pracowników Instytutu w latach 1986-1990 brało udział w programach koordynowanych przez inne placówki:

CPBP 01.20. - **Rozwój i wykorzystanie badań kosmicznych** (koordynator Instytut Geodezji i Kartografii, Warszawa).

Zadanie 4.2.1.1. - **Przygotowanie i przeprowadzenie eksperymentu TELEGEONAREW** - 87. Badania roślinności, użytkowania ziemi, geomorfologii, niektórych elementów klimatu (J.Ołędzki z zespołem).

CPBP 03.09. - **Metody analizy i użytkowania zasobów wodnych** (koordynator Instytut Geofizyki PAN, Warszawa).

Zadanie 4.1. - Mechanizmy i warunki tworzenia się zatorów lodowych i śryżowych. Badania zjawisk lodowych na zbiorniku st.w. Włocławek oraz odcinku rzeki Wisły od Modlina do Płocka (M.Grześ, P.Gerszewski).

CPBP 03.11. - Biochemiczne i fizyczne przemiany zanieczyszczeń i osadów przemysłowych oraz ich interakcja ze środowiskiem (koordynator Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Zabrze).

Zadanie 02.06. - Opracowanie optymalnego modelu gospodarki przestrzennej na przykładzie wybranego regionu przemysłowego w aspekcie minimalizacji powstania odpadów oraz ich przemian szkodliwych dla środowiska (Cz. Cała, M. Wysińska).

CPBP 04.06. - Poznanie i wykorzystanie zasobów fauny Polski (koordynator Instytut Zoologii PAN, Warszawa).

Zadanie 02.1.2. - Charakterystyka geobotaniczna powierzchni siedlisk boru świeżego oraz określenie uwarunkowań poszczególnych rodzajów zbiorowisk roślinnych (J.M.Matuszkiewicz, A.Kozłowska, M.Degórski).

CPBP 04.10. - Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego (koordynator Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego AR, Warszawa).

Zadanie 02.01.03.- Funkcjonowanie krajobrazów Polski północnej. Przegląd badań topoklimatycznych i biotopoklimatycznych krajobrazu pojeziernego (K.Błážezyk, J.Grzybowski).

Zadanie 03.02.02. - Przyrodnicze podstawy kształtowania środowiska rolniczego. Zróżnicowanie struktury bilansu promieniowania wybranych ekosystemów Równiny Kościańskiej (J.Paszyński z zespołem).

Zadanie 06.09. - Ocena i prognoza stanu i przekształceń środowiska w strefie podmiejskiej Warszawy (A.S.Kostrowicki z zespołem).

Zadanie 07.01. - Bilans produkcja/destrukcja materii organicznej w ekosystemach borowych - badania porównawcze (A.Breymeyer z zespołem).

CPBP 10.20. - Doskonalenie gospodarki rolniczej i leśnej na terenach górzystych (koordynator Akademia Rolnicza, Kraków).

Zadanie 1. - Erozja gleb na stokach o różnym użytkowaniu - badania eksperymentalne (E. Gil).

Program Podstawy koncepcyjno-metodyczne planu zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Zakład Usług Ekologicznych „Zielone Płuca Polski” w Suwałkach (A.Kassenberg z zespołem).

Od 1991 r. rozpoczęto restrukturyzację Instytutu polegającą na rezygnacji z niektórych zadań badawczych, zmniejszeniu liczby zakładów i zatrudnienia. Odstąpiono od zadań nieperspektywicznych. Starano się zachować najważniejsze kierunki działalności naukowo-badawczej i chronić kadrę twórczą, zwłaszcza

młodych pracowników naukowych. Zmiany te były spowodowane trudnościami finansowymi.

Komitet Badań Naukowych powołany w 1991 r. do finansowania i koordynowania nauki w Polsce, wymaga rocznego planowania działalności statutowej Instytutu i rocznej sprawozdawczości. Plany badań naukowych Instytutu w latach 1991-1993 obejmowały szereg tematów i kilkadziesiąt zadań badawczych zgrupowanych w cztery główne działy:

- Przestrzenne badania społeczne, ekonomiczne i polityczne,
- Przestrzenne badania środowiska przyrodniczego,
- Badania współzależności zjawisk i procesów przyrodniczych oraz społecznych i ekonomicznych w przestrzeni,
- Opracowania syntetyczne.

PROBLEMATYKA BADAWCZA I GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA

Badania geomorfologiczne i hydrograficzne początkowo koncentrowały się na kartowaniu elementów środowiska geograficznego (kartowanie geomorfologiczne i hydrograficzne).

Od 1954 r. **kartowanie geomorfologiczne** prowadzono w ramach Instytutu Geografii PAN - po przejęciu od Wydziału Spraw Naukowych PTG. Rozwój kartowania geomorfologicznego przypada na lata 1956-1961. Prowadzono je według dwóch instrukcji: na południu Polski autorstwa prof. M.Klimaszewskiego, a na Niżu - prof. R.Galona. Kartowanie geomorfologiczne, koordynowane przez Zakłady w Krakowie i Toruniu, wykonywane było we współpracy z wszystkimi uniwersyteckimi ośrodkami geograficznymi w Polsce. Mapy geomorfologiczne sporządzano w terenie w skali 1:25 000. Skartowano około 1/5 powierzchni kraju, wydano drukiem 33 arkusze w skali 1:50 000 (w tej liczbie 29 arkuszy przypada na Zakład w Toruniu) po kilka arkuszy rocznie, poczynając od 1958 r. do 1968 r. W 1968 r. prace nad szczegółową mapą geomorfologiczną Polski zostały przerwane z braku środków finansowych. W miejsce mapy szczegółowej, podjęte zostały w 1966 r. prace nad geomorfologiczną mapą przeglądową w skali 1:500 000, przez zespół kierowany przez prof. L.Starklę; została ona wydana w 1980 r., oraz nagrodzona przez Sekretarza Naukowego PAN (1981). Wykonano także inną mapę w skali 1:2 500 000, która weszła w skład międzynarodowego opracowania mapy Europy, realizowanego przez Komisję Kartowania Geomorfologicznego MUG (R.Galon, L.Starkel).

Metoda kartowania geomorfologicznego była wielokrotnie przedstawiana na forum międzynarodowym począwszy od Kongresu MUG w Rio de Janeiro (1956). Dowodem uznania dla metody polskiej był wybór prof. M.Klimaszewskiego na przewodniczącego Podkomisji Kartowania Geomorfologicznego Komisji Geomorfologii Stosowanej MUG (1960-1968), w ramach której opracowano legendę do szczegółowej mapy geomorfologicznej świata.

Kartowanie hydrograficzne zainicjowane przez prof. M.Klimaszewskiego w 1951 r. przejęty w 1954 r. Zakłady w Krakowie i w Toruniu. Kartowanie powierzchniowych zjawisk hydrograficznych wykonywano według jednolitej instrukcji, w przeciwieństwie do kartowania geomorfologicznego. Prowadzono je w terenie także w skali 1:25 000, a publikowano w skali 1:50 000; skartowano około 1/8 obszaru Polski. Wydano 44 arkusze mapy hydrograficznej Polski (41 arkuszy w Toruniu). Od 1965 r. kartowanie uległo zahamowaniu. Podobnie jak w przypadku mapy geomorfologicznej, opracowano przeglądową mapę hydrograficzną pod kierunkiem prof. R.Galona, opublikowaną w skali 1:500 000 w 1980 r., która została nagrodzona przez Sekretarza Naukowego PAN (1981).

W latach 1981-1983 podjęto próbę opracowania nowej instrukcji do mapy hydrograficznej Polski w skali 1:50 000 pod kierunkiem prof. J.Szupryczyńskiego. Wstępny projekt instrukcji wydano w 1983 r.

Niezależnie od map geomorfologicznych i hydrograficznych prowadzone były przez 3 placówki Instytutu szczegółowe badania nad ewolucją rzeźby i procesami rzeźbotwórczymi oraz obiegiem wody: w Krakowie, Toruniu i Łodzi.

Zakład w Krakowie zajmował się głównie Karpatami, Kotlinami Podkarpackimi i Wyżynami Śląsko-Małopolskimi, prowadząc na tych terenach prace nad ewolucją rzeźby. Opublikowano wiele szczegółowych studiów, z których na plan pierwszy wysuwają się opracowania rzeźby holocenijskiej Karpat (L.Starkel) oraz Wyżyny Śląsko-Małopolskiej (S.Gilewska). Interesujących wyników dostarczyły badania prof. M.Klimaszewskiego i jego współpracowników dotyczące geomorfologii Tatr, pozostałości krasu tropikalnego na Wyżynie Małopolskiej, faz zlodowacenia w Karpatach oraz na Śląsku. Wyniki badań zostały opublikowane w syntezie pt. *Geomorfologia Polski*, t. I., *Polska Południowa - góry i wyżyny* (M. Klimaszewski, red.).

Zakład w Toruniu pracował głównie na Niżu Polskim; badania dotyczyły procesów, osadów i form glacialnych oraz glaciofluwialnych na wybranych obszarach. Ciekawych wyników dostarczyły studia Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, a także Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Prof. R. Galon dał syntetyczny pogląd na zlodowacenia w północnej Polsce. Prace badawcze prowadzono między innymi w dolinie dolnej Wisły nad deglacją i ewolucją doliny (E. Drozdowski) i południowej części Wysoczyzny Krajeńskiej nad morfogenezą obszaru nadnoteckiego (J. Szupryczyński). Podsumowaniem badań szczegółowych była *Geomorfologia Polski*, t. II, *Niż Polski* (R. Galon, red.).

Pracownia w Łodzi koncentrowała się na geomorfologii peryglacialnej. Badania w tym zakresie prowadził prof. J.Dylik - autor koncepcji ewolucji rzeźby peryglacialnej. Zbadał on wraz z zespołem współpracowników prawie całą Polskę, stosując najnowsze ówczesne metody i osiągnął interesujące wyniki w zakresie poznania procesów stokowych, roli zmarzliny, działalności eolicznej i inne. Jako autorytet światowy w tej dziedzinie, prof. J.Dylik zorganizował nową komisję w ramach MUG - Komisję Geomorfologii Peryglacialnej, której przewodniczącym został w 1956 r.

Na uwagę zasługują także badania genezy, wieku i zagospodarowania wydm śródlądowych i nadmorskich, prowadzone przez prof. J.Kobendzinę i prof. R.Galona. Wyniki uzyskane w tej dziedzinie były publikowane i spotkały się z zainteresowaniem w kraju i za granicą.

Zmiany profilu badawczego w zakresie geomorfologii i hydrologii następowały dwukrotnie: w 1970 r. podczas przygotowania tematów do odgórnie ustalonych problemów badawczych węzłowych, międzyresortowych i resortowych oraz w 1980 r. wraz z powołaniem samodzielnego programu badawczego *Przemiany środowiska geograficznego Polski*.

Zakład w Krakowie skoncentrował się na dwóch głównych kierunkach badań:

- a) poznaniu mechanizmów i warunków przyrodniczych współczesnej transformacji rzeźby i stosunków wodnych;
- b) rekonstruowaniu procesów i całokształtu warunków przyrodniczych poprzez analizę form i osadów zachowanych z przeszłości (kierunek paleogeograficzny).

Efektom badań, głównie stacjonarnych, prowadzonych w Szymbarku, na Hali Gąsienicowej, a od 1971 r. również w dolinie Homerki, były rozprawy prezentujące wyniki badań poszczególnych procesów morfogenetycznych, a szczególnie: natężenia, przebiegu rocznego i związku z typem użytkowania procesów spłukiwania (T.Gerlach, E.Gil), ruchów masowych (A.Kotarba, E.Gil), deflacji (T.Gerlach), denudacji chemicznej (A.Welc, W.Froehlich) i procesów fluwialnych (W.Froehlich, M.Baumgart-Kotarbowa), a także badań eksperymentalnych obiegu wody na stokach i w małych zlewniach (J.Ślupik, R.Soja). Rozpatrywano piętrową zmienność procesów wietrzenia i denudacji w Tatrach (A.Kotarba). Opracowano model rocznego cyklu denudacji w zlewni beskidzkiej, oparty na nowoczesnej metodzie cezowej (W.Froehlich), poznano mechanizm współczesnego rozwoju równin zalewowych (K.Klimek). Pięć prac odnoszących się do powyższych zagadnień uzyskało nagrody Sekretarza Naukowego PAN (w latach 1976, 1977, 1978, 1986, 1987).

Z badaniami tymi były ściśle sprzężone studia procesów stokowych i fluwialnych w innych strefach klimatycznych: na Islandii (K.Klimek), w Mongolii (W.Froehlich, K.Klimek, A.Kotarba, J.Ślupik, R.Soja, L.Starkel) i w Indiach (E.Gil, W.Froehlich, T.Kalicki, I.Kasza, R.Soja, L.Starkel), co było podstawą syntez, np. o roli ekstremalnych procesów w modelowaniu rzeźby górskiej (L.Starkel), czy roli osuwisk w rzeźbie krajów Europy Środkowej (A.Kotarba).

Innym nurtem biegly studia nad ewolucją rzeźby, rozwinięte szeroko w badaniach paleogeograficznych najmłodszego czwartorzędu. W 1966 r. ukazał się artykuł prof. L.Starkla o ewolucji rzeźby Europy w holocenie, a w 1977 r. monografia *Paleogeografia holocenu*. Zainicjowany przez prof. L.Starkla w 1977 r. międzynarodowy program IGCP-158 *Paleohydrologia strefy umiarkowanej w ostatnich 15 000 lat*, doprowadził do badań i zespołowej syntezy ewolucji doliny Wisły w późnym vistulianie i holocenie, wydanej w 4 tomach *Geographical Studies*. Badania w tym zakresie zostały nagrodzone przez Sekretarza Naukowego PAN

(1982). Szczegółowo rozpoznano historię doliny górnej Wisły i Wisłoki, stosując nowoczesne metody datowań, jak np. ^{14}C , dendrochronologiczne i inne (K. Klimek, P. Gębica, L. Starkel).

Powstał też zbiór prac na temat tempa i mechanizmu współczesnych procesów morfologicznych na obszarze Polski (A. Kotarba, red.). Rozwinęły się studia zmierzające do poznania systemu denudacyjnego Tatr i jego ewolucji od recesji lodowców (A. Kotarba z zespołem). Zaowocowały one wieloma pracami. Wśród nich na uwagę zasługuje specjalny zeszyt czasopisma *Mountain Research and Development* wydanego w USA pt.: *Natural Environment and Man in the Polish Tatra Mountains* (A. Kotarba red.) oraz tom Dokumentacji Geograficznej (4-5, 1993).

W ramach syntezy studiów paleohydrologicznych strefy umiarkowanej ukazał się tom pt.: *Temperate paleohydrology* (L. Starkel, red.). Wykonano także próbę syntezy zmian hydrologicznych całego globu w skali ostatnich 18 000 lat i określono rolę ingerencji człowieka (L. Starkel). Kontynuowane są badania nad rekonstrukcją środowiska w ostatnim glacialu (T. Gerlach i in.).

Osobnym nurtem badań są studia z zakresu geografii fizycznej kompleksowej i stosowanej. W latach siedemdziesiątych prowadzono różnoskalowe badania nad typologią i oceną środowiska Karpat dla gospodarki rolnej (E. Gil, M. Baumgart-Kotarbowa, L. Starkel). Efektem badań prowadzonych w latach osiemdziesiątych jest zespołowa monografia pt. *Geografia Polski - środowisko przyrodnicze* (L. Starkel, red.), będąca syntezą wiedzy o środowisku i jego ewolucji. Z tymi zagadnieniami wiąże się też praca *Efekt cieplarniany a globalne zmiany środowiska przyrodniczego* (B. Obrębska-Starkłowa, L. Starkel).

W Zakładzie w Toruniu w końcu 1969 r. poligonem badań stał się zbiornik włocławski i jego otoczenie. Badania rozpoczęto w trakcie spiętrzania wód na Wiśle pod Włocławkiem (1969-1970). Celem ich było poznanie wpływu pierwszego stopnia wodnego kaskady na Wiśle na środowisko geograficzne najbliższego otoczenia. Badania prowadzone były w ramach problemu resortowego *Wpływ wielkich robót hydrotechnicznych na środowisko*. Pod kierunkiem prof. J. Szupryczyńskiego realizowano 7 tematów z zakresu geomorfologii i hydrologii. Badano rozwój form erozyjnych na zboczach doliny Wisły w rejonie zbiornika w późniejszym plejstocenie i holocenie (E. Drozdowski), rozwój form denudacyjnych na zboczach doliny Wisły pomiędzy Płockiem a Włocławkiem (M. Banach), wpływ zbiornika na zmianę stosunków wodnych w dolinie Wisły (R. Glazik) oraz poniżej zapory (Z. Babiński), rozwój geomorfologiczny doliny Wisły pomiędzy Kotliną Płocką a Kotliną Toruńską (E. Wiśniewski), zmiany koryta Wisły w okresie historycznym na odcinku od Kotliny Płockiej do Kotliny Toruńskiej (L. Koc), zlodzenie i dynamikę zjawisk lodowych w zbiorniku (M. Grześ). Efektem tych badań były rozprawy i opracowania syntetyczne, a wśród nich dotyczące wpływu włocławskiego zbiornika wodnego na środowisko geograficzne (J. Szupryczyński), hydrologii zbiornika włocławskiego (M. Grześ, Z. Babiński). Badania w tym zakresie zostały wyróżnione nagrodą zespołową Sekretarza Naukowego PAN

(1980, 1986). Prace związane ze zbiornikiem były publikowane w 2 tomach Dokumentacji Geograficznej (5/1986 i 1/1992), a także w Zeszytach IGiPZ PAN (12/1993).

W 1977 r. założono Stację Obserwacyjną w Dobiegniewie, która prowadzi systematyczne badania procesów geomorfologicznych i hydrologicznych związanych ze zbiornikiem włocławskim. Ostatnio przeprowadzane są tu eksperymenty badawcze z użyciem podpowierzchniowego systemu radarowego SIR-3, pozwalającego na wykonywanie sondowania osadów mineralnych i organicznych (P.Lamparski). Należy podkreślić, że Zakład w Toruniu jest jedną z nielicznych placówek naukowych w Polsce zajmującą się w tak szerokim zakresie badaniami zbiorników wodnych.

W innym kierunku prowadzone były badania w latach 1973-1980 w ramach problemu węzłowego (11.2.1), zmierzające do opracowania map zasobów środowiska kraju w skali 1:300 000 i map przeglądowych (L.Andrzejewski, Z.Jabłoński). Koncepcja mapy zasobów środowiska została opracowana na przykładzie byłego województwa bydgoskiego. Jej pierwowzór stał się podstawą do opracowania tego typu map w skali 1:300 000 w układzie województw dla całego kraju.

Zakład w Toruniu odegrał też poważną rolę w badaniach polarnych. Na obszarze Spitsbergenu prowadzono badania genezy form glacialnych i fluwioglacialnych, głównie w strefach marginalnych współczesnych lodowców (J.Szupryczyński, M.Banach, M.Grześ, E.Drozdowski, L.Andrzejewski, Z.Jabłoński, M.Błaszkwicz). Efektem badań były dwie monografie oraz praca doktorska i habilitacyjna prof. J.Szupryczyńskiego. Także badania na obszarze Mongolii zaowocowały opracowaniami dotyczącymi warunków występowania wieloletniej zmarzliny, intensywności jej degradacji, stosunków termicznych w warstwie czynnej (Z.Babiński, M.Grześ), odpływu rzecznego w różnych piętrach klimatycznych (R.Głazik) i form fluwialnych (L.Andrzejewski).

Ważne były także badania stosowane, np. kilka opracowań fizjograficznych szczegółowych i ogólnych dla województwa bydgoskiego. Za opracowania te Zakład w Toruniu otrzymał w 1963 r. nagrodę naukową I stopnia Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy. Kilkanaście opracowań fizjograficznych ogólnych wykonano również dla Wojewódzkich Pracowni Urbanistycznych w Gdańsku i Koszalinie. W latach późniejszych nawiązano współpracę z Okręgową Dyрекcją Gospodarki Wodnej w Warszawie, która zleciła Zakładowi badanie zjawisk lodowych na zbiorniku włocławskim oraz na odcinku Wisły od Modlina do Płocka. Wyniki badań dotyczące zbiornika są systematycznie wykorzystywane przez ODGW w Warszawie i przez Oddział we Włocławku. Od 7 lat zakład toruński ściśle współpracuje z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego we Włocławku oraz Dyрекcją Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego jak również z Komisją ds. Kaskady Dolnej Wisły przy wojewodzie w Toruniu i Włocławku.

Badania klimatologiczne rozpoczęto w 1954 r. pod kierunkiem doc. J.Paszyńskiego. Prace prowadzone w pierwszych latach można podzielić na 3 grupy zależnie od rodzaju terenu badań: a) badania klimatu obszarów rolniczych, b) badania klimatu obszarów uzdrowiskowych, c) badania klimatu obszarów miejsko-przemysłowych.

Badania klimatu terenów rolniczych prowadzono w różnych regionach Polski: na Pojezierzu Mazurskim, na Wyżynie Sandomierskiej, w Niecce Nidy i na Pogórzu Sudeckim. Dotyczyły one przede wszystkim prawdopodobieństwa występowania niektórych zjawisk meteorologicznych wpływających na produkcję rolniczą, jak np. przymrozki. Opracowano metodykę kartowania tych zjawisk. Na początku lat sześćdziesiątych wprowadzono nowe podejście: bilansu cieplnego powierzchni czynnej. Badania w takim zakresie prowadzono: na Górnym Śląsku, w Wojcieszowie Górnym, w okolicach Pińczowa, w Belsku i w Borowej Górze koło Warszawy. Zajmowano się także zbadaniem wpływu rzeźby w terenach górskich i podgórskich na strukturę bilansu cieplnego. Na stacji w Wojcieszowie Górnym prowadzono prace dotyczące metodyki terenowych badań bilansu cieplnego. Przygotowano komplet aparatury do wyznaczenia składników bilansu cieplnego (M.Kuczmarski, J.Skoczek). Uzyskano interesujące wyniki na temat wpływu podłoża atmosfery na przebieg dobowy bilansu cieplnego powierzchni czynnej (J.Skoczek).

Badania klimatu i bioklimatu uzdrowisk rozpoczęto w 1957 r. w Ciechocinku. Efektem było kilka publikacji, a wśród nich *Bioklimat Ciechocinka* (T.Kozłowska-Szczęsna). Wypracowane metody badawcze ciągle ulepszone znalazły później zastosowanie w badaniach bioklimatu innych uzdrowisk, położonych w różnych warunkach fizycznogeograficznych kraju.

Badania klimatu miast i obszarów przemysłowych początkowo koncentrowały się na terenie Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego. Wiązały się one z działalnością Komisji Klimatu Komitetu do Spraw GOP przy Prezydium PAN. Dotyczyły one głównie zanieczyszczenia atmosfery, traktowanego bądź to jako czynnik modyfikujący miejscowe warunki klimatyczne, bądź też jako jeden z elementów klimatu. Efektem było kilka publikacji, a wśród nich studium nt. osłabienia bezpośredniego promieniowania słonecznego w Górnos Śląskim Okręgu Przemysłowym (M.Kluge). Zajmowano się także mikroklimatem hałd i wyrobisk przemysłowych (T.Kozłowska-Szczęsna), stosunkami termicznymi w GOP (M.W.Kraujalis), częstością wiatrów górnych (M.Kluge). Wypracowane metody znalazły zastosowanie w studiach dotyczących klimatu Warszawy (B.Krawczyk) i Bydgoszczy (J.Paszyński). We współpracy z Instytutem Kształtowania Środowiska i Instytutem Geodezji i Kartografii wykonano zdjęcia termalne wybranego fragmentu Warszawy (w kilku dniach czerwca i października 1977 r. i maja 1978 r.). Obrazy termalne posłużyły do wykonania mezoklimatycznej oceny rozkładu przestrzennego względnych różnic emisji cieplnej podłoża (M.W.Kraujalis).

W okresie uczestniczenia pracowników Zakładu Klimatologii w realizacji różnych tematów w ramach problemów węzłowych, międzyresortowych i insty-

tutowych, badania naukowe z zakresu klimatologii prowadzone były w dwóch kierunkach: a) klimatologia fizyczna, b) bioklimatologia człowieka.

W zakresie klimatologii fizycznej badania dotyczyły przede wszystkim wymiany energii i bilansu cieplnego na powierzchni czynnej; prowadzone były zarówno w skali lokalnej (topoklimatycznej), jak i w skali regionalnej, a nawet ogólnokrajowej. W skali lokalnej kontynuowano badania bilansu cieplnego podłoża atmosfery na stacji w Borowej Górze, w okolicy Felina pod Lublinem oraz w okolicach Warszawy. Opracowano oryginalną metodę kartowania topoklimatów (J.Paszyński) oraz sporządzania map typu bonitacyjnego (np. agrotopoklimatycznych). Osiągnięcia w tym zakresie doprowadziły do powstania grupy badawczej Metody Kartowania Topoklimatycznego w ramach MUG, której przewodniczącym w 1984 r. został prof. J.Paszyński. W związku z powstaniem Komisji Klimatologii, grupa ta została zastąpiona podkomisją badań klimatu lokalnego, której przewodniczy nadal prof. J.Paszyński.

W ramach prac dotyczących kartowania topoklimatycznego wykonano wiele opracowań i map. Metoda znalazła zastosowanie nie tylko w kraju, lecz i za granicą, m.in. do wykonania mapy topoklimatycznej Europy Środkowej (E.Quitt, Czechy).

Podsumowaniem badań w zakresie bilansu cieplnego było m. in. opracowanie zróżnicowania regionalnego wymiany ciepła między powierzchnią czynną a podłożem na obszarze Polski (J.Paszyński, J.Grzybowski), nagrodzone przez Sekretarza Naukowego PAN (1980). Studia dotyczące klimatu Polski dostarczyły kilku dużych monografii a wśród nich na temat promieniowania pochłoniętego na obszarze Polski (T.Kozłowska-Szczęsna), oraz udziału ciepła ze sztucznych źródeł w bilansie cieplnym na obszarze Polski (M.W.Kraujalis). Ponadto określono rolę ciepła zużytego na ewapotranspirację w bilansie cieplnym kraju (J.Paszyński), zbadano związki między długofalowym promieniowaniem różnicowym a elementami meteorologicznymi w warunkach klimatycznych Niżu Polskiego (A.Michałowska-Smak). Posługując się wynikami tych studiów wykonano *Atlas Bilansu Radiacyjnego Polski* (J.Paszyński), stanowiący pierwsze tego rodzaju opracowanie w polskiej literaturze klimatologicznej.

Badania z zakresu bioklimatologii człowieka prowadzone były również w skali lokalnej, regionalnej i ogólnokrajowej. W skali lokalnej wykonywano badania w 20 uzdrowiskach: nadmorskich, nizinnych, górskich i podgórskich, które w efekcie zaowocowały monografiami bioklimatycznymi (T.Kozłowska-Szczęsna, B.Krawczyk, K.Błazejczyk), a także nowatorskim studium bilansu cieplnego ciała człowieka jako podstawy podziału bioklimatycznego obszaru Iwonicza Zdroju (B.Krawczyk). Powyższe badania umożliwiły opracowanie podstaw biotopoklimatycznego kartowania terenu (K.Błazejczyk). Wyniki badań opublikowano w 5 zeszytach Dokumentacji Geograficznej oraz w kilku tomach *Problemów Uzdrowiskowych*. Podsumowaniem badań było opracowanie bioklimatu polskich uzdrowisk (T.Kozłowska-Szczęsna) oraz oceny i typologii uzdrowisk Polski (K.Błazejczyk).

Studia bioklimatu uzdrowisk prowadzone pod kierunkiem doc. T.Kozłowskiej-Szczęsnej uzyskały nagrodę zespołową Sekretarza Naukowego PAN (1979 r.).

Badania w skali regionalnej dostarczyły kilku monografii, a wśród nich na temat zmian klimatu województwa katowickiego pod wpływem działalności człowieka (T.Kozłowska-Szczęsna) oraz oceny warunków bioklimatycznych południowego obrzeża GOP (T.Kozłowska-Szczęsna, B.Krawczyk, K.Błazejczyk).

W skali całej Polski zajmowano się zmiennością czasową i przestrzenną warunków bioklimatycznych. Studia w tym zakresie pozwoliły na wykonanie syntezy bioklimatu Polski (T.Kozłowska-Szczęsna) wraz z mapą typów bioklimatu i regionów bioklimatycznych. Na uwagę zasługuje także monograficzne opracowanie usłonecznienia Polski i jego przydatności do helioterapii (M.Kuczmarowski) oraz bioklimatycznej analizy warunków pogodowych w Polsce (K.Błazejczyk). Wyniki badań bioklimatu Polski opublikowane w 2 zeszytach Dokumentacji Geograficznej pod redakcją prof. T.Kozłowskiej-Szczęsnej zostały wyróżnione nagrodą zespołową PAN (1990).

Badania w zakresie bilansu cieplnego ciała człowieka pozwoliły na opracowanie nowego modelu nazwanego MENEX (K.Błazejczyk), zastosowanego w studiach wymiany ciepła pomiędzy człowiekiem a otoczeniem w różnych warunkach środowiska geograficznego (K.Błazejczyk). Opracowano także typologię i ocenę bioklimatu Polski na podstawie bilansu cieplnego ciała człowieka (B.Krawczyk).

Z prac o charakterze metodycznym wymienić należy obszerne studium zbiorowe na temat metod badań bioklimatu człowieka wydane pod redakcją prof. T.Kozłowskiej-Szczęsnej (1985) i nagrodzone przez Sekretarza Naukowego PAN. Wypracowane metody badawcze zastosowano, m.in. podczas ekspedycji w Mongolii, Turkmenistanie na pustyni Kara-kum, w Wietnamie, a także we Francji, Mołdawii i Szwecji.

Ponadto opracowano rozdział pt. *Klimat w Geografii Polski - Środowisko Przyrodnicze* (J.Paszyński, T.Niedźwiedź), a także 31 map klimatycznych do *Atlasu Zasobów, Wolorów i Zagrożeń Środowiska Geograficznego Polski* oraz wiele do *Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej*.

Badania jezior rozpoczęte zostały w 1955 r. pod kierunkiem prof. J.Kondrackiego. Ukończono prace prowadzone uprzednio w ramach PTG przez prof. S.Majdanowskiego nad katalogiem jezior polskich, zawierającym ponad 9000 jezior.

Na szeroką skalę badania jeziorne prowadzone były od połowy lat pięćdziesiątych. Z jednej strony chodziło o zbadanie procesów zanikania jezior na obszarze Polski (R.Galon, K.Kalinowska), z drugiej zaś badano jeziora jako środowisko geograficzne, uwzględniając ich wpływ na tereny otaczające (J.Kondracki, A.Synowiec). Szczegółowe badania w tym zakresie wykonywane były w Pracowni Geografii Fizycznej Jezior z wykorzystaniem Stacji Badawczej w Mikołajkach. Wykonano charakterystykę morfologiczną i hydrograficzną jeziora Śniardwy (M.Szostak), opracowano termikę Jeziora Mikołajskiego z uwzględnieniem jego warunków fizycznogeograficznych (A.Synowiec). Badano także procesy

brzegowe i zmiany linii brzegowej jeziora Mikołajskiego (H.Korolec). W związku z pomiarami głębokości jezior udoskonalono sondę do wykonywania pomiarów z lodu za pomocą motocykla i motoru poruszającego świder (A.Synowiec).

Do badań paleolimnologicznych skonstruowano sondę głębinową pięciometrową, która stopniowo udoskonalana pozwala obecnie na wydobywanie rdzeni o długości do 50 m (K.Więckowski). Podsumowaniem pewnego etapu badań była praca na temat osadów dennych Jeziora Mikołajskiego, ich wieku, typów miąższości i warunków sedymentacji (K.Więckowski). W związku z sondą uzyskano 4 patenty na urządzenia: *sonda ręczna* (1969), *podnośnik sondy* (1974), *obejma sondy ręcznej* (1975) i *głowica przeciwybuchowa* (1986).

Do niewątpliwych osiągnięć należy odkrycie w 1985 r. stanowiska osadów laminowanych jeziora Gościąż (K.Więckowski, B.Wicik); praca została nagrodzona przez Sekretarza Naukowego PAN (1989). Stanowisko tego typu nie jest znane w Europie, obejmuje ono laminy roczne reprezentujące ostatnie 12 000 lat. Odkrycie to stworzyło możliwość szczegółowej rekonstrukcji zmian całego środowiska w czasie (bewzględna skala geochronologiczna), weryfikacji metod chronometrycznych i ustosunkowania się do teorii mechanizmów zmian klimatu. Badania w tym zakresie są nadal prowadzone w ramach projektu badawczego *Zapis holocenijskich zmian środowiska i klimatu w osadach warwowych - temat Gościąż*, koordynowanego przez Instytut Botaniki PAN.

Skonstruowana w latach ubiegłych geologiczna sonda głębinowa do pobierania prób osadów dennych jezior została wykorzystana w Mongolii oraz w 1992 r. we wspólnych badaniach polsko-francuskich na Madagaskarze (K.Więckowski), zorganizowanych przez Instytut Geofizyki Uniwersytetu Paryskiego (Paris Sud Orly).

W 1954 r. rozpoczęły się prace badawcze **Komitetu do Spraw GOP przy Prezydium PAN** pod kierunkiem prof. S.Leszczyńskiego. Przez 7 lat były one prowadzone w następujących kierunkach: a) warunki klimatyczne obszarów przemysłowych, b) metody oczyszczania powietrza, c) utylizacja użytków i odpadów przemysłowych, d) rekultywacja nieużytków przemysłowych, e) gospodarka wodna oraz oczyszczanie ścieków, f) problematyka rolnicza (żywnościowa) GOP, g) budownictwo na terenach górniczych. W badaniach brało udział ponad 200 pracowników naukowych. Geografowie zajmowali się m.in. zmianami w środowisku geograficznym, trudnościami komunikacyjnymi, rozwojem osiedli itp. Efektem było wydanie 67 Biuletynów Komitetu w latach 1955-1963. Prace Komitetu przejął w 1961 r. Zakład Badań Naukowych PAN w Zabrzu.

Pracownicy Instytutu uczestniczyli w badaniach klimatu GOP; prof. J.Paszyński był wiceprzewodniczącym Komisji Klimatu. Badano kierunki i prędkości wiatrów górnych, zapylenie atmosfery, wpływ zanieczyszczenia atmosfery na osłabienie bezpośredniego promieniowania słonecznego, zmętnienie atmosfery w GOP (J.Paszyński, M.Kluge, M.W.Kraujalis). Zajmowano się także mikroklimatem hałd i wyrobisk przemysłowych (T.Kozłowska-Szczęsna). Wyniki

badania zostały opublikowane w 7 tomach Biuletynu Komitetu, Komisji Klimatu i Komisji Gleboznawczo-Górnictwej oraz w innych wydawnictwach.

Podsumowaniem badań na obszarze GOP była wydana w 1970 r. przez PAN książka pt. *Niektóre problemy warunków bytowych w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym* (S.Leszczycki, Z.Tokarski).

Od wczesnych lat siedemdziesiątych grupa pracowników skupiona wokół prof. A.S.Kostrowickiego i pod jego kierownictwem prowadziła **studia teoretyczne i metodyczne nad powiązaniem między środowiskiem przyrodniczym (głównie szatą roślinną) a różnymi formami oddziaływania antropogenicznego**. Szczególny nacisk położono na zagadnienia oceny ekologicznej i ekonomicznej jakości środowiska i jego wartość w planowaniu przestrzennym.

Większość badań wykonywano na poligonach testowych reprezentujących trzy różne typy krajobrazu: a) okolice jeziora Wigry - obszary słabo przekształcone; b) okolice Pińczowa - obszary średnio przekształcone; c) strefa podmiejska Warszawy reprezentująca obszary najsilniej przekształcone.

Badania dotyczyły zróżnicowania przestrzennego roślinności (kartowanie terenowe), jej typologii oraz dynamiki zmian szaty roślinnej i siedlisk.

Ocena stanu i przekształceń komponentów środowiska przyrodniczego (szczególnie warunków glebowych i klimatycznych) na podstawie roślinności jest od wielu lat istotnym tematem badawczym. Prekursorami badań fitoindykacyjnych w Zakładzie Zagospodarowania Środowiska byli prof. A.S.Kostrowicki i doc. Z.Wójcik, autorka pracy *Charakterystyka i ocena siedlisk polnych metodami bioindykacyjnymi*, nagrodzonej przez Sekretarza Naukowego PAN (1976). Tę tematykę kontynuują następnie dr M.Degórski, dr E.Roo-Zielińska i dr J.Solon, którzy opublikowali szereg prac na ten temat w kraju i za granicą, m.in. *An investigation into the spatial variability of continentality in West and Central Europe by the Ellenberg Method* (M.Degórski).

Wśród licznych publikacji zbiorowych i monograficznych najważniejsze to tomy wydane pod redakcją prof. A.S.Kostrowickiego dotyczące geologii rejonu jezior wigierskich, wyróżnione nagrodą zespołową Sekretarza Naukowego PAN (1984) oraz opracowanie dr. J.Solona nt. struktury przestrzennej roślinności w otoczeniu jezior wigierskich - nagrodzona przez Sekretarza Naukowego PAN (1989).

Wykonano także opracowanie zbiorowe pt. *Studium geobotaniczno-krajobrazowe okolic Pińczowa*. Jest to wynik 10-letnich badań terenowych oraz opracowań kameralnych, stanowiących powtórzenie badań prowadzonych w latach 1959-1960 pod kierunkiem prof. J.Kondrackiego.

Szczegółowe badania geobotaniczno-ekologiczne służące jako podstawa do planowania przestrzennego prowadzono w ramach tematu *Ekofizjograficzne podstawy kształtowania środowiska mieszkaniowego zespołu osiedli w Białotęce Dworskiej*. Za tę ekspertyzę cały zespół (m.in. A.S.Kostrowicki i E.Roo-Zielińska) otrzymał nagrodę ówczesnego Ministra Administracji i Gospodarki Przestrzennej (1983).

Oceniono również przekształcenia zbiorowisk leśnych i zaroślowych w strefie podmiejskiej Warszawy (gmina Łomianki), opracowano zagadnienia ekologicznych przesłanek gospodarowania w strefie podmiejskiej Warszawy (B.Moszyńska), oraz transformacje antropogeniczne środowiska (A.S.Kostrowicki i B.Moszyńska).

Teoretyczne i metodyczne doświadczenia i przemyślenia zaowocowały opracowaniami, w znacznym stopniu nowatorskimi, pod red. prof. A.S.Kostrowickiego, z których najważniejsza to praca na temat teorii ocen środowiska geograficznego oraz interakcji człowiek-środowisko w świetle teorii ocen.

W kilka lat później pod kierunkiem prof. A.Breymeyer podjęto badania nad ekologią i geografiami ekosystemów lądowych, odnoszące się szczególnie do bilansu produkcji i destrukcji materii organicznej. Formą zakończenia prac były zbiorowe opracowania syntetyczne pod red. prof. A.Breymeyer, a wśród nich - *Lasy iglaste Polski* i opublikowane w wydawnictwie Elsevier ponad 500-stronicowe dzieło *Managed grasslands, regional studies* (1990).

Analizowano również tempo rozkładu materii organicznej, efektem była rozprawa pt. *Szybkość rozkładu materii organicznej a wybrane właściwości środowiska w borach środkowej Polski* (B.Grafińska), drukowana w częściach. Szczegółowe wyniki wieloletnich badań w tej dziedzinie przedstawiono w serii opracowań autorskich, z których najważniejsze to: *Pine forests in Poland, their productivity and degradation* (A.Breymeyer).

Wyniki uzyskane w tej grupie tematycznej prezentowane były przez prof. A.Breymeyer na posiedzeniu międzyrządowego panelu na temat globalnych zmian klimatycznych (Wielka Brytania 1989).

Równocześnie z badaniami podstawowymi funkcjonowania ekosystemów lądowych podejmowano starania o wdrożenie badań monitoringowych stanu ekosystemów lądowych na obszarze Polski; drukowano artykuły teoretyczne na ten temat (A.Breymeyer, J.Matuszkiewicz).

Obecnie badania monitoringowe kontynuują dr E.Roo-Zielińska i dr J.Solon. Znajdują się w druku dwa opracowania dotyczące metodyki badań szaty roślinnej w ramach zintegrowanego monitoringu środowiska przyrodniczego (E.Roo-Zielińska, A.S.Kostrowicki) oraz projekt systemu biologicznych wskaźników stanu i zmian środowiska (J.Solon).

Z chwilą przyścia do Instytutu w 1980 r. prof. W.Matuszkiewicz rozwinęły się badania biogeograficzne, skupiające się przede wszystkim na zagadnieniach geobotanicznych. Głównymi wątkami tych badań były: kartografia roślinności, klasyfikacja zbiorowisk roślinnych, typologia krajobrazów i regionalizacja geobotaniczna, oraz badania związków pomiędzy szatą roślinną a elementami środowiska przyrodniczego.

Wykorzystując wcześniejsze, wieloletnie badania znacznego grona geobotaników polskich, opracowano w Instytucie pod kierunkiem prof. W.Matuszkiewicz *Przeglądową mapę potencjalnej roślinności naturalnej Polski* w skali 1:300 000. Dzieło to, obejmujące 12 arkuszy mapy barwnej, jest obecnie przygotowywane do

druku pod kierunkiem doc. J.M.Matuszkiewicza w ramach projektu zamawianego, finansowanego przez Komitet Badań Naukowych.

Na podstawie wyżej wspomnianej mapy opracowane zostały uproszczone mapy roślinności Polski: 1) w skali 1:500 000 przygotowana do druku przez prof. W.Matuszkiewicza i mgr B.Degórską jako mapa ścienna i do *Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej*, oraz 2) w skali 1:2 000 000, zamieszczona w międzynarodowym wydawnictwie, stanowiąca pierwszą, opartą na terenowym zdjęciu mapę roślinności Polski (W.Matuszkiewicz). Ponadto prof. W.Matuszkiewicz opracował znaczącą część zbiorowego dzieła *Mapa roślinności Europy* w skali 1:3 000 000 wykonywanego we współpracy międzynarodowej, pod patronatem Unii Europejskiej.

Wieloletnie prace nad typologicznym różnicowaniem lasów Polski dały w efekcie monografię grup zbiorowisk leśnych, wydane pod wspólnym tytułem *Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski - Bory mieszane i acidofilne dąbrowy* (J.M.Matuszkiewicz); *Cieptolubne dąbrowy* (J.M.Matuszkiewicz, A.Kozłowska); *Jaworzyny górskie* (A.Kozłowska, J.M.Matuszkiewicz). Opracowano także syntezę różnicowania zbiorowisk leśnych Polski (W.Matuszkiewicz, J.M.Matuszkiewicz), która uzyskała nagrodę naukową PAN (1990). Innym wątkiem w badaniach fitogeograficznych jest poszukiwanie czynników warunkujących rozmieszczenie roślin i ich asocjacji. Należą tu: opracowanie doc. Z.Wójcik na temat zależności między strukturą przestrzenną biokompleksów a potencjałem produkcyjnym środowiska; opracowania dr M.Degórskiego, który poszukiwał związków między glebą a roślinnością. Do najważniejszych należy oryginalna rozprawa *Charakterystyka warunków siedliskowych oraz dynamiki wodnotroficznych właściwości gleb w katenie ekosystemów leśnych na Wysoczyźnie Rawskiej* (M.Degórski) - wyróżniona nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1989).

Równolegle prowadzono badania z zakresu zoogeografii (B.Grabińska). Ich efektem jest seria artykułów dotyczących bogactwa gatunkowego kręgowców (kolejno: płazów i gadów, ssaków, ptaków i ryb) różnych regionów naszego kontynentu. Próbą syntezy jest regionalizacja zoogeograficzna Europy, przeprowadzona na podstawie różnicowania fauny ssaków.

Ponadto opracowano mapy geobotaniczne i zoogeograficzne do *Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej* (A.Matuszkiewicz, J.M.Matuszkiewicz, W.Matuszkiewicz, B.Degórka, A.S.Kostrowicki, J.Plit).

W monografii *Geografia Polski - Środowisko Przyrodnicze* pod red. prof. L.Starkla - 3 duże rozdziały opracowali: W.Matuszkiewicz - *Szata roślinna*; A.S.Kostrowicki - *Świat zwierzęcy*; A.Breymeyer - *Ekosystemy*.

Rozszerzeniem zainteresowań grupy geoeologów są badania krajobrazów; oprócz serii szczegółowych prac regionalnych oraz artykułów przeglądowych (głównie J.M. Matuszkiewicza i J.Solona) ukazało się drukiem opracowanie syntetyczne pt. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, (J.M. Matuszkiewicz) oraz podręcznik *Ekologia krajobrazu* (A.Richling, J.Solon).

Reprezentowane są także badania w ujęciu historycznym na temat naturalnych i antropogenicznych przekształceń krajobrazów roślinnych Mazowsza w okresie ostatnich 200 lat (J.Plit) oraz przekształceń środowiska geograficznego Kujaw pod wpływem zmian użytkowania ziemi w ciągu ostatnich 200 lat (B.Degórska).

Geoekolodzy włączyli się również w realizację projektu *Podstawy rozwoju zachodnich i wschodnich obszarów przygranicznych Polski* (B.Degórska, J.Solon). Efektem badań jest cykl artykułów zamieszczonych w trzech Biuletynach projektu.

Ważnym nurtem jest finansowany częściowo przez organizacje amerykańskie (USDA Forest Service i Environmental Protection Agency) temat *Effects of Atmospheric Deposition and Climate Change on Forest Ecosystems*. Współpraca polsko-amerykańska datuje się od późnych lat osiemdziesiątych, efektem wspólnych spotkań był wydany w Waszyngtonie w 1990 r. tom *Ecological risks; Perspectives from Poland and the United States* (współredakcja A.Breymeyer). W następnych kilku latach zainicjowano (prof. A.Breymeyer i prof. R.Noble) wspólny program badań lasów poddanych różnym wpływom klimatu i zanieczyszczenia. Główne badania prowadzone są na przekrojach wytyczonych między Białowiężą a Słubicami (równoleżnikowy gradient kontynentalizmu) oraz Białowiężą i Śląskiem (gradient zanieczyszczenia). Wspólne badania prowadzone są także z zespołami krakowskimi w Puszczy Niepołomickiej (A.Breymeyer, M.Degórski, E.Roo-Zielińska, J.Solon, J.Śmiałkowski).

Podjęmowano także badania porównawcze w innych klimatach i krajobrazach geochemicznych, a wśród nich badania produkcji/dekompozycji materii organicznej w sawannach Południowej Ameryki (Panama i Wenezuela). Wyniki przedstawiono na kilku konferencjach międzynarodowych, obecnie przygotowane do druku (A.Breymeyer).

Znacznym osiągnięciem Zakładu jest duże, wieloautorskie opracowanie stanowiące wynik trzymiesięcznych badań terenowych (botanicznych, glebowych, zoologicznych, ekologicznych) w Mongolii w ramach ekspedycji „Transmongolia” pod kierunkiem prof. A.Breymeyer.

W latach osiemdziesiątych prowadzono badania produkcji/dekompozycji w lasach w ogólnoeuropejskim programie FERN sponsorowanym przez Radę Europy; wyniki są przygotowywane do druku (A.Breymeyer, A. Hołdys, L.Uba).

Prowadzone były także badania geobotaniczne i glebowe w południowej i środkowej Finlandii. Wynikiem ich są trzy opracowania złożone do druku (M.Degórski, W.Matuszkiewicz, J.M.Matuszkiewicz).

Równolegle prowadzono intensywne badania bilansu materii organicznej w lasach iglastych na przekroju od północnej Szwecji (za kołem polarnym) do środkowej Polski (A.Breymeyer, L.Uba). Wyniki częściowo opublikowane, prezentowano także na kongresach.

Do tej kategorii zaliczyć należy także badania prowadzone na różnych wysokościach w Tatrach, dotyczące produktywności łąk górskich na przekroju w profilu pionowym Tatr (L.Uba), a także związków między procesami morfogenetycznymi a roślinnością (A.Kozłowska, Z.Rączkowska, M.Degórski).

W latach 1989-1991 zajmowano się zagadnieniami związanymi z **przyrodniczymi podstawami gospodarki przestrzennej** pod kierunkiem dr A.Kassenberga. Efektem dwu i półrocznej działalności zespołu było opracowanie podstaw koncepcyjno-metodycznych założeń strategicznego planu przestrzennego zagospodarowania obszaru funkcjonalnego *Zielone Płuca Polski* oraz założeń polityki regionalnej tego obszaru (A.Kassenberg, J.Drewnowski, M.Izdębska). Wykonano także studium układu lokalizacyjnego energetyki jądrowej, jako narzędzia obiektywizacji przestrzennych (J.Zatorska-Sadurska i in.), nagrodzone przez Rektora Politechniki Gdańskiej (1990).

Studia nad **historią geografii** prowadzone były w latach 1953-1969 w dwóch ośrodkach: wrocławskim dla okresu wcześniejszego XV-XIX w. oraz warszawskim dla okresu XIX-XX w. We Wrocławiu pod kierunkiem prof. B.Olszewicza powstało syntetyczne ujęcie rozwoju geografii polskiej, a ponadto zgromadzono liczne materiały dotyczące jej dziejów. Wydano szkic geografii polskiej w okresie Odrodzenia (B.Olszewicz), opracowano historię terminologii geograficznej w odniesieniu do form wybrzeży XIV-XVIII w. (J.Szewczyk), zestawiono dorobek polskiej historii geografii i kartografii w latach 1945-1969 (B.Olszewicz).

Zespół posiadał: archiwum do dziejów geografii polskiej, kartotekę kartografii polskiej do 1939 r., kartotekę polskiego piśmiennictwa z zakresu kartografii (1659-1939), mikrofilmy i fotografie dzieł zabytkowych, mapy i fotografie map.

W Warszawie pod kierunkiem prof. S.Leszczyckiego wykonano prace z zakresu historii geografii polskiej okresu międzywojennego. Prof. J.Staszewski opublikował kilka przyczynków do historii geografii antycznej oraz opracował bibliografię A.Humboldta, ocenę dzieł J.Śniadeckiego, mapy geologicznej S.Staszica i inne. W tym okresie Instytut współpracował z Zakładem Historii Nauki i Techniki PAN, któremu w 1969 r. przekazał Pracownię Historii Geografii i Kartografii we Wrocławiu.

W **geografii rolnictwa** w początkowym okresie prace koncentrowały się na przeglądowej mapie użytkowania ziemi w skali 1:300 000 i 1:1 000 000. Wyniki badań w tym zakresie opublikowane zostały przez prof. F.Uhorczaka (Prace Geogr., 17).

Z chwilą powstania w 1956 r. Pracowni Geografii Rolnictwa badania obejmowały następujące zagadnienia:

- użytkowanie ziemi w Polsce, a następnie w krajach Europy Środkowo-wschodniej,
- typologia rolnictwa Polski, Europy i świata,
- przemiany struktury przestrzennej rolnictwa Polski, a w dalszej kolejności organizacja przestrzenna rolnictwa Polski i współczesne przemiany struktury rolnictwa Polski,
- organizacja przestrzenna obszarów wiejskich jako przestrzeni wielofunkcyjnej.

Podjęte przez prof. J.Kostrowickiego z zespołem badania użytkowania ziemi, będące kontynuacją prac prowadzonych przez prof. K.Dziewońskiego, miały na celu wypracowanie własnej, oryginalnej metody badań szczegółowych i opracowania map użytkowania ziemi, ukazujących nie tylko zasięg występowania głównych form, lecz również pokazania w jaki sposób, z jaką intensywnością i z jakim rezultatem wykorzystywane są poszczególne użytki.

Badania terenowe i prace studialne zaowocowały opracowaniem oraz publikacją kolejnych, udoskonalonych wersji instrukcji szczegółowego zdjęcia użytkowania ziemi (K.Dziewoński, J.Kostrowicki z zespołem) oraz wydaniem w 1964 r. arkusza mapy Pińczów w skali 1:25 000 wraz z kolorowym kluczem znaków.

Ukazały się również liczne publikacje prezentujące zasady i kryteria opracowywania szczegółowego zdjęcia użytkowania ziemi (J.Kostrowicki), jak również prace zawierające wyniki prowadzonych badań terenowych (W.Biegajło, R.Szczęsny, W.Stola i in.).

Metoda sporządzania szczegółowych map użytkowania ziemi spotkała się z dużym zainteresowaniem w kraju i za granicą, czego dowodem był wybór prof. J.Kostrowickiego na członka rzeczywistego Komisji Mapy Użytkowania Ziemi MUG, a następnie powołanie pod jego kierownictwem Podkomisji dla Krajoów Europy Środkowowschodniej.

Od 1962 r. w ramach Podkomisji we współpracy z geografami jugostowiańskimi, węgierskimi, czechosłowackimi, bułgarskimi i rumuńskimi, podjęto wspólne badania użytkowania ziemi w krajach Europy Środkowowschodniej; wyniki prezentowane były w licznych publikacjach w kraju i za granicą.

W tym też czasie powstała metoda opracowywania przeglądowej mapy użytkowania ziemi w skali 1: 1 000 000 wraz z instrukcją opublikowaną w 1971 r. oraz arkuszem próbnym mapy w wersji kolorowej i czarno-białej. Wykonano mapy przeglądowe użytkowania ziemi województwa białostockiego, Kujaw, Pomorza, strefy podmiejskiej Warszawy i inne.

Próbie podsumowania dotychczasowego dorobku w zakresie studiów nad użytkowaniem ziemi podjął prof. J.Kostrowicki w pracy *Land Use Studies in East Central Europe*, natomiast W.Jankowski przedstawił metody opracowania map użytkowania ziemi wraz z dorobkiem geografii polskiej w tym zakresie.

Równoległe z pracami związanymi z użytkowaniem ziemi prowadzono studia nad problematyką i metodami badań w geografii rolnictwa, a punkt ciężkości stopniowo przesuwał się z badań użytkowania ziemi do badań struktury rolnictwa, zmierzając do ujęcia syntetycznego typologii rolnictwa. Wykonano próbę typologii rolnictwa Polski (R.Szczęsny, M.Piotrowska, J.Szymmer), nagrodzoną przez Sekretarza Naukowego PAN (1972). Prowadzone były także prace dotyczące wykorzystywania w badaniach syntetycznych metod matematycznych (K.Bielecka z zespołem), wyróżnione nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1981).

Wykonano i opublikowano wiele opracowań odnoszących się do zróżnicowania przestrzennego i przemian poszczególnych elementów struktury rolnictwa, a także przedstawiających ujęcia syntetyczne zarówno w skali wybranych regionów, jak

i w skali całego kraju (W.Biegajło, W.Stola, W.Tyszkiewicz, J.Kostrowicki, R.Szczęsny i in.). Spośród prac w tym zakresie dwie uzyskały nagrody Sekretarza Naukowego PAN (1973 i 1977).

Wyniki prowadzonych badań prezentowane były na licznych konferencjach w kraju i za granicą, wzbudzając duże zainteresowanie, co uwidoczniło się powołaniem, pod kierownictwem prof. J.Kostrowickiego, Komisji Typologii Rolnictwa MUG i przekształceniem Podkomisji Użytkowania Ziemi w Podkomisję Regionalną Użytkowania Ziemi i Typologii Rolnictwa Europy Środkowowschodniej.

Współpraca międzynarodowa zaowocowała wypracowaniem własnych oryginalnych metod umożliwiających badania struktury rolnictwa i przemian zachodzących w przestrzeni i czasie oraz badań porównawczych rolnictwa Polski z rolnictwem innych krajów (W.Stola, W.Tyszkiewicz, R.Szczęsny i in.).

W tym też czasie podjęte zostały przez prof. J.Kostrowickiego z zespołem i przy współpracy geografów z różnych krajów prace nad typologią rolnictwa Europy, których efektem była opublikowana w 1984 r. *Mapa Typów Rolnictwa Europy* w skali 1:2 500 000. Uzyskała ona nagrodę zespołową Sekretarza Naukowego PAN (1983).

W latach następnych podjęto prace nad typologią rolnictwa świata. Została opracowana i opublikowana w języku polskim, angielskim i francuskim szczegółowa instrukcja opracowania *Typologia rolnictwa. Koncepcja i metoda* (J.Kostrowicki). Z przyczyn finansowych prace zostały przerwane.

Nowy etap działalności w dziedzinie geografii rolnictwa rozpoczął się wraz z podjęciem w ramach Problemu Węzłowego 11.2.1. badań struktury przestrzennej rolnictwa i wyżywienia w Polsce. Już w początkowym okresie wstępne wyniki badań wykorzystane zostały do opracowania prognozy rozwoju rolnictwa w Polsce do 1980 r. (J.Kostrowicki z zespołem).

Podsumowaniem prowadzonych badań była publikacja pokazująca przemiany struktury przestrzennej rolnictwa Polski w latach 1950-1970 (J.Kostrowicki z zespołem) zamieszczona w *Pracach Geograficznych*. W tym okresie ukazały się również znaczące prace z zakresu geografii rolnictwa Polski np. *Polish Agriculture* (J.Kostrowicki, R.Szczęsny), *Geografia rolnictwa Polski* (W.Stola, R.Szczęsny) oraz wiele map w *Atlasie Narodowym* (1978). W kolejnych latach w ramach programów MR.I.28 i CPBP 03.12 badania uległy znacznej modyfikacji, koncentrując się z jednej strony na przemianach struktury przestrzennej, z drugiej natomiast na organizacji przestrzennej rolnictwa w skali gmin, efektem była próba syntezy na temat przestrzennych różnicowań typów rolnictwa (R.Szczęsny).

Wyniki badań były ponadto przedstawione w publikacjach dotyczących przemian struktury przestrzennej rolnictwa Polski w latach 1970-1980, przemian struktury przestrzennej rolnictwa indywidualnego Polski w latach 1938-1988, poziomu produkcji towarowej rolnictwa indywidualnego w Polsce w latach 1960-1988, typów i regionów rolniczych i innych (R.Szczęsny).

W ostatnich latach prace koncentrowały się na współczesnych przemianach struktury rolnictwa Polski w skali całego kraju i w wybranych regionach z wyróżnieniem obszarów problemowych.

Zajęto się także zróżnicowaniem przestrzennym rolnictwa na obszarach przygranicznych. Wyniki badań zostały opublikowane w Biuletynie Problemu - *Podstawy rozwoju zachodnich i wschodnich obszarów przygranicznych* (R.Szczęsny, R.Kulikowski, red.).

Wykonano również wiele prac w ramach problemu badawczego koordynowanego przez IERiGŻ *Rolnictwo i gospodarka żywnościowa w ujęciu przestrzennym 1980-1990-2000. Problemy regionalne rozwoju i sposobu ich rozwiązywania w okresie przechodzenia do gospodarki rynkowej*.

Z innych zagadnień wymienić należy badania nad klasyfikacją funkcjonalną obszarów wiejskich. W początkowym okresie zajęto się wypracowaniem metod badawczych, a następnie określeniem funkcji wiodących obszarów wiejskich w skali gmin. Wyniki badań były prezentowane na konferencjach krajowych i zagranicznych, zostały także zamieszczone w publikacjach, z których najważniejsze dotyczyły klasyfikacji funkcjonalnej i struktury przestrzennej obszarów wiejskich (W.Stoła) oraz funkcji podstawowej gmin i typów rolnictwa indywidualnego (R.Szczęsny).

Ponadto powstały prace indywidualne, związane tylko częściowo z omówioną wyżej tematyką badawczą, a wśród nich: monografia - *Środowisko geograficzne Polski* (J.Kostrowicki), *Polska* - bogato ilustrowany album wydany w 5 językach (J.Kostrowicki), *Polska - krajobraz i architektura* (I.J.Kostrowiczy), *Zarys kartografii ekonomicznej dla ekonomistów rolnych* (R.Szczęsny) i inne.

Prace z zakresu **geografii ludności i osadnictwa** znalazły się w planie badań Instytutu w 1956 r. Pierwszym opracowaniem z geografii osadnictwa zrealizowanym w Instytucie była monografia dotycząca małych miast. Monografie takie były wykonywane z inicjatywy Wydziału Nauki PTG, jako prace magisterskie i seminaryjne w Katedrach Geografii Ekonomicznej UW i SGPiS. Opublikowane potem w postaci książki pt. *Studia geograficzne nad aktywizacją małych miast* (red. K.Dziewoński, M.Kiełczewska-Zaleska, L.Kosiński, J.Kostrowicki, S.Leszczycki) stały się podstawą dalszych prac w Instytucie. Jednakże prowadzone pod kierunkiem M.Kiełczewskiej-Zaleskiej studia terenowe nie zajmowały się zagadnieniami pojedynczych małych miast ale strukturą sieci małych ośrodków na szczeblu lokalnym. Przyjęto bowiem założenie, że struktura sieci osadniczej w Polsce składa się z trzech poziomów: lokalnego, regionalnego i krajowego. W badaniach sieci lokalnych najciekawiej wypadło badanie zmian i zagrożeń ośrodków sieci lokalnej Tarnowa. Obok badania sieci lokalnych przystąpiono do badania sieci regionalnych. Podstawą w tej dziedzinie stała się zbiorowa praca nad problematyką miasta Tarnowa. Badania te zostały zrealizowane w ramach współpracy 3 różnych ośrodków naukowych IG PAN, Katedry Ekonomicznej UJ i WSP w Krakowie. Wybór Tarnowa był związany z istnieniem bardzo szczegółowej monografii Z.Simchego z 1930 r., która posłużyła za podstawę do identyfikacji zachodzących

zmian. W układzie struktury morfologicznej miasta stwierdzono przechodzenie od struktury monocentrycznej do policentrycznej. Najważniejszym jednak osiągnięciem była szczegółowa analiza struktury bazy funkcjonalnej Tarnowa, ukazująca konsekwencje uprzemysłowienia i powstawania regionalnego ośrodka usługowego. Przeprowadzenie kontrolnej analizy struktury funkcjonalnej Rzeszowa potwierdziło charakterystykę zachodzących zmian miast średniej wielkości w południowej Polsce. W ramach prac Instytutu zanalizowano również strukturę funkcjonalną miasta Zielona Góra (S.Kozłowski).

Logicznym krokiem od analizy regionalnych sieci osadniczych było przejście do analizy krajowej sieci osadniczej, tj. sieci wielkich miast i aglomeracji miejskich. Tutaj jednak ściśle naukowe prace zostały zakłócone przyjęciem sieci aglomeracji miejskich jako podstawy kształtującej sieć osadniczą w kolejnych planach przestrzennego zagospodarowania kraju, opracowywanych przez organa planowania przestrzennego. Doprowadziło to do wprowadzenia dodatkowych pojęć aglomeracji: powstających, potencjalnych, pożądaných. Wykonano oryginalną próbę wyznaczenia w Polsce 14 aglomeracji, a ponadto 2 rozwijających się i 4 potencjalnych (S.Leszczycycki, S.Heřman, P.Eberhardt), co stało się punktem wyjścia do opracowania w Komisji Planowania przy Radzie Ministrów perspektywicznego planu przestrzennego zagospodarowania kraju do 1990 r.

W 1970 r. KPZK PAN, przy wydatnym udziale IGiPZ PAN zorganizował Konferencję, na której zdefiniowano podstawowe pojęcia i terminologię dotyczącą aglomeracji miejskich. Dyskusje na temat krajowej sieci aglomeracji miejskich doprowadziły do zastąpienia pojęcia sieci osadniczej pojęciem systemu osadniczego. Prace te znalazły jednak pełne rozwinięcie dopiero w ramach szerokiej współpracy międzynarodowej (Komisji Międzynarodowej Unii Geograficznej).

Zagadnienie struktury funkcjonalnej miast poruszył po raz pierwszy prof. J.Kostrowicki w swojej, tylko częściowo opublikowanej, pracy doktorskiej (1949 r.). Jego uczeń L.Kosiński próbował określić strukturę funkcjonalną miast polskich na podstawie odchyień wskaźnika struktury zatrudnionych od średniej krajowej. Badania te rozpoczęte w SGPiS i Instytucie Urbanistyki, były kontynuowane w IG PAN.

Istotnym przełomem w pracach nad tą problematyką stał się artykuł prof. K.Dziewońskiego opublikowany w 1957 r., rozdzielający zagadnienia analizy morfologicznej i funkcjonalnej miast. Od tego czasu prace nad zagadnieniami bazy funkcjonalnej struktury miast prowadzone były dwoma torami: opracowania teorii bazy ekonomicznej w oparciu o przegląd literatury światowej oraz wypracowania i sprawdzenia metod pomiaru w pracach empirycznych. Prace teoretyczne doprowadziły do opublikowania monografii pt. *Baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna miast. Studium rozwoju pojęć, metod i ich zastosowań* (K.Dziewoński, pierwsze wydanie 1967; K.Dziewoński, M.Jerczyński, drugie poprawione 1971). W monografii tej szczególnie wyróżniono funkcje powszechne i wyspecjalizowane. Funkcje powszechne zidentyfikowano w przybliżeniu z częścią endogeniczną bazy, funkcje wyspecjalizowane z częścią egzogeniczną, wykazując równocześnie jak rozwój środków transportu wpływa na zmiany struktury przestrzennej funkcji

miasta. Przy tej sposobności określono miasto i jego najbliższe otoczenie jako swoisty region ekonomiczny. Studium na temat bazy ekonomicznej znalazło odbicie za granicą (nieopublikowane tłumaczenie na niemiecki i hiszpański). Badania empiryczne skoncentrowały się na zastosowaniu metod pośredniego pomiaru bazy według różnych propozycji geografów zagranicznych. W pracy S.Kozłowskiego na temat Zielonej Góry przeprowadzono test zgodności pomiarów pośrednich z pomiarem bezpośrednim, który uwiarygodnił metody pomiaru pośredniego. Dzięki opracowanej teorii zrealizowano szereg studiów analitycznych, uzyskując ciekawą interpretację materiałów statystycznych przedstawiającą genezę, rozwój i dzisiejsze przemiany sieci - systemów osadniczych Polski, Wenezueli i Turcji (*Studia nad strukturą funkcjonalną miast*, 1973).

W pracach teoretycznych wiele uwagi poświęcono również zagadnieniom znaczenia i wartości tzw. reguły wielkości według kolejności. Niezależnie od nierozwiązanych w pełni zagadnień teoretycznych ustalono możliwości wykorzystania tej reguły w analizie struktury systemów osadniczych.

Prace z dziedziny geografii ludności doprowadziły do zbadania rozmieszczenia struktury ludności na obszarze ziem polskich w ciągu XX w. Analizowano wszechstronnie strukturę demograficzną oraz zmiany zachodzące w strukturze wieku i płci ludności. Był to jeden z najważniejszych elementów określenia zasad zagospodarowania kraju, zatrudnienia ludności w wieku produkcyjnym, dostosowania usług do struktury demograficznej ludności. Szczególnie interesujące były mapy potencjału ludnościowego w Polsce w latach 1950-1970 wykonane pod kierunkiem prof. K.Dziewońskiego.

Równolegle do studiów dotyczących procesów demograficznych badano dzienne migracje, w tym dojazdy do pracy. Na uwagę zasługuje rozprawa doc. T.Lijewskiego, obejmująca całą Polskę. Problem sterowania rozwojem aglomeracji miejsko-przemysłowych był analizowany pod kierunkiem prof. B.Malisza.

W latach następnych kontynuowano badania struktury funkcjonalnej i bazy ekonomicznej miast (K.Dziewoński, M.Jerczyński), studia nad obszarami metropolitalnymi, funkcjonalnymi regionami miejskimi oraz rozwojem przestrzennej struktury miast (P.Korcelli). W latach osiemdziesiątych rozpoczęto prace nad budową i zastosowaniem wieloregionalnych projekcji zmian rozmieszczenia ludności, hierarchicznej regionalizacji przepływów ludności, oceny alternatywnych źródeł statystyki migracji z punktu widzenia budowy zdezagregowanych prognoz ludnościowych (P.Korcelli, K.Dziewoński, M.Kupiszewski). Innym ważnym zagadnieniem badawczym były procesy zasiedlania Ziemi Zachodnich i Północnych; podsumowaniem studiów w tym zakresie były prace dr L.Kosińskiego. Prof. J.Staszewski wykonał kilka studiów statystyczno-demograficznych dla całego świata, które opublikował w kraju i za granicą. Dotyczyły one rozmieszczenia ludności według pięter hipsometrycznych, ekwidystant od morza, regionów klimatycznych Köppena, jednostek gęstości zaludnienia itp.

Znaczące wyniki osiągnięte zostały zwłaszcza w dziedzinie badań zagadnień migracji wewnętrznych. Wśród wielu wartościowych prac należy szczególnie

wskazać na następujące: *Analiza zmian w rozmieszczeniu i migracjach ludności w Polsce*, opracowanie zbiorowe pod kierunkiem prof. K.Dziewońskiego, nagrodzone przez Sekretarza Naukowego PAN (1974), *Regionalne zróżnicowania i projekcja zmian ludnościowych w Polsce* (P.Korcelli), która prezentuje wyniki projekcji zmian rozmieszczenia ludności Polski do 2000 r., *Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały na tle rozwoju społeczno-gospodarczego Polski*, która stanowi część większego studium *Ruchliwość przestrzenna ludności Polski w latach 1952-1985* (A.Gawryszewski), nagrodzonego przez PAN (1990).

W ostatnich latach w zakresie badań przemiany struktur przestrzennych osadnictwa i ludności wymienić należy opracowanie *Studia nad migracjami i przemianami systemu osadniczego w Polsce* (K.Dziewoński, P.Korcelli), wyróżnione nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1980), monografię pt. *Rozwój regionów stykowych w teorii i badaniach empirycznych* (Z.Rykiel) oraz inne opracowania teoretyczne, jak: *Metodologiczna charakterystyka pojęcia centralności w badaniach geograficznych z teorii ośrodków centralnych i Teoria Christallera - prawda i mity* (E.Nowosielska). Na uwagę zasługują również badania geograficznych aspektów rozwoju ludności (I.Iwanicka-Lyrowa, P.Korcelli, A.Potrykowska), których wyniki opublikowano w tomie *The Geographical Approach to Fertility* wydany w wydawnictwie Uniwersytetu w Kilonii. Ponadto przygotowano syntezę przemian ludnościowych systemu osadniczego Polski w latach 1950-1988 oraz studium z zakresu ekologii społecznej *Struktury społeczno-przestrzenne w miastach Polski* (G.Węclawowicz), a także opracowanie *Przestrzenna dostępność miejsc pracy, nauki i usług a codzienna ruchliwość ludności* (Z.Taylor).

W ostatnich latach podjęto także studia nad migracjami międzynarodowymi (P.Korcelli, M.Jerczyński, M.Kupiszewski). Wykonano studium na temat perspektyw integracji systemu miejskiego Polski z kształtującym się współcześnie systemem miast Europy Środkowej i Zachodniej (P.Korcelli). Wykonano również opracowanie porównawcze na temat przestrzennych zmian ludności oraz sieci miast Polski i Niemiec (P.Korcelli we współpracy z A.Gawryszewskim).

Specjalnym obiektem badań geograficznych ludności miast jest Warszawa i region Warszawy. Opisano strukturę przestrzeni społeczno-gospodarczej Warszawy w 1931 i 1970 r. (G.Węclawowicz), zajmowano się także deglomeracją Warszawy w latach 1965-1970 (M.Ciechocińska-Janowska), współzależnościami między dojazdami do pracy a strukturą społeczno-demograficzną regionu miejskiego Warszawy 1950-1973 (A.Potrykowska), badano wyobrażenia przestrzeni miejskiej Warszawy (M.Bartnicka), wykonano studium *Zróżnicowania społeczno-przestrzenne w aglomeracji warszawskiej 1978 i 1988* (G.Węclawowicz). Powyższe badania zmierzają do opracowania *Atlasu Warszawy*; opublikowano pierwszy zeszyt Atlasu pt. *Struktury demograficzne i gospodarstw domowych* (G.Węclawowicz, J.Księżak).

Trzeba wskazać także na badania przestrzennej problematyki zagrożeń społecznych. Z tej dziedziny wymienić należy opracowanie *Percepcja zagrożenia*

przestępczością (S.Bartnicki). Zakończono prace redakcyjne *Atlasu zagrożeń społecznych Polski*, 200 map i 200 stron tekstu.

Badania z zakresu **geografii historycznej osadnictwa** w IGiPZ PAN podjęte zostały w 1954 r. pod naukową opieką prof. M.Kiełczewskiej-Zaleskiej pracującej wówczas w Toruniu i w Warszawie. W 1962 r. została utworzona jedyna w Polsce Pracownia Geografii Historycznej, kierowana przez prof. M.Kiełczewską-Zaleską.

Pionierską w Polsce pracą z geografii historycznej osadnictwa wiejskiego jest monografia *O powstaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego* (M.Kiełczewska-Zaleska). Wynikiem tej pracy jest ustalenie i kartograficzne przedstawienie typów morfogenetycznych wsi i ich regionalizacja na obszarze Pomorza Gdańskiego. Monografią osadniczą w ujęciu przekrojowym jest natomiast studium wykonane w 1979 r. dla Mazowsza (M.Kiełczewska-Zaleska), przedstawiające charakterystykę genetyczną poszczególnych typów wsi i ich przemiany w rozwoju historycznym.

W badaniach dużo miejsca poświęcono zagadnieniom stopnia skupienia i rozproszenia osadnictwa wiejskiego. Już w pierwszych latach podjęto studia nad tym problemem (M.Kiełczewska-Zaleska). W ramach prac dla *Narodowego Atlasu Polski* (1973-1977) powstała synteza osadnictwa wiejskiego z punktu widzenia skupienia i rozproszenia osiedli w skali Polski. Dużą rolę odgrywają syntezy geograficzne na temat rozwoju geografii człowieka w Polsce, kierunków studiów geograficzno-historycznych nad osadnictwem wiejskim, rozwoju badań geograficznych osadnictwa wiejskiego w Polsce i inne. Z badań geograficzno-historycznych przydatnych do oceny obecnej sieci osadniczej i planowania przestrzennego wsi należy wymienić opracowanie typów sieci osadnictwa wiejskiego pod względem genezy, wielkości wsi i stopnia koncentracji zabudowy (M.Kiełczewska-Zaleska), natomiast typy sieci osiedli wiejskich w Polsce zostały zamieszczone w *Narodowym Atlasie Polski* (1973-1977). Studia w zakresie przemian w hierarchii osiedli wiejskich w związku z rozwojem usług na wsi, prowadzone pod kierunkiem prof. M.Kiełczewskiej-Zaleskiej, zostały wyróżnione nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1974).

Konfrontacje polskich badań geograficzno-historycznych z zagranicą dokonują się poprzez członkostwo i czynny udział w konferencjach międzynarodowych, głównie Komisji - Stała Konferencja ds. Badań Krajobrazów Wiejskich (Permanent Conference for the Study of the Rural Landscape). W ramach prac tej Komisji w 1975 r. została zorganizowana przez prof. M.Kiełczewską-Zaleską międzynarodowa konferencja w Warszawie; od 1987 r. prof. H.Szulc jest członkiem zarządu tej Komisji. Opracowana w ramach prac Komisji terminologia z zakresu geografii osadnictwa i ludności w językach angielskim, francuskim i niemieckim została odnośnie do niektórych rozdziałów przetłumaczona na język polski (T.Lijewska, H.Szulc) i zamieszczona w PZLG (1970).

Prowadzono także badania geograficzno-historyczne osadnictwa (D.Kowalik-Bodzak, J.Szewczyk, H.Szulc). Wykonano mapę *Wiejskie osadnictwo rozproszone* (D.Kowalik-Bodzak, M.Kiełczewska-Zaleska). Na uwagę zasługują także studia

porównawcze wsi widocznych na mapach „Kwatermistrzostwa” (*Topograficzna Karta Królestwa Polskiego* z 1843 r.) ze wsiami współczesnymi, z uwzględnieniem wpływu podziału spadkowego, komasacji i parcelacji na zmianę układów przestrzennych wsi w dawnym powiecie puławskim od połowy XIX w. po czasy współczesne (D.Kowalik-Bodzak).

Podjęto także prace z zakresu metrologii historycznej wsi. Opracowano zagadnienie pomiarów ziemi w średniowiecznej Polsce, a w szczególności zasięg i pochodzenia włóki jako miary powierzchni ziemi na Mazowszu (J.Szewczyk). Rozpoczęte badania wsi Podlasia, znane z krótkiego artykułu (1978), z powodu śmierci dr J.Szewczyk nie zostały ukończone.

W zakresie geografii historycznej należy zwrócić uwagę na studia prof. H.Szulc. W 1968 r. opublikowano pracę *Typy wsi Śląska Opolskiego i ich geneza*, opartą na wszystkich zachowanych dla tego terenu planach rękopiśmiennych wsi z początku XIX w., których jest około 200. W pracy tej, jak również w pracy *Morfogenetyczne typy osiedli wiejskich na Pomorzu Zachodnim* nagrodzonej przez Sekretarza Naukowego PAN (1986), została po raz pierwszy w Polsce wprowadzona metoda analizy metrologicznej wsi, opracowana i szeroko stosowana przez naukowców szwedzkich oraz metoda tzw. zapisu wstecznego, polegająca na konfrontacji zapisu kartograficznego z początku XIX w. z wiadomościami historycznymi z różnych wcześniejszych okresów. Pozwoliło to ustalić zasady rozmieszczenia wsi lokowanej, poznać modele miar, którymi były wsie pomierzone oraz przeprowadzić typologię morfogenetyczną wszystkich wsi badanego obszaru.

Regionalne opracowania monograficzne oraz badania przeprowadzone na obszarach Dolnego Śląska (osiedla podwrocławskie na początku XIX w., Górnego Śląska, jak również Pomorza Zachodniego stanowiły podbudowę opracowanej w 1993 r. monografii (H.Szulc), która jest syntezą morfogenezy osiedli wiejskich w Polsce. W pracy tej zostały w ujęciu przekrojowym przedstawione charakterystyczne dla danego okresu morfogenetyczne typy przestrzenne wsi. Okresem wyjściowym do badań był przełom XVIII i XIX w. Podsumowaniem badań jest mapa *Typologia morfogenetyczna osiedli wiejskich w Polsce w pierwszej połowie XIX w.* w skali 1:1 000 000. Mapa ta wraz z aneksem przedstawiającym wsie modelowe z początku XIX w. i z mapami współczesnymi w podziale 1:25 000, została przekazana do druku w *Atlasie Rzeczypospolitej Polskiej*.

Badania z dziedziny geografii przemysłu i transportu rozpoczęto w 1956 r. W zakresie geografii przemysłu początkowo główną uwagę zwrócono na stworzenie podstaw teoretyczno-metodycznych tej wyodrębniającej się nowej dyscypliny geograficznej (S.Leszczycy, A.Kukliński), a także na studia nad rozmieszczeniem wybranych gałęzi i branż przemysłu oraz lokalizację zakładów ściśle związanych ze środowiskiem naturalnym. Badano w szczególności rozmieszczenie i lokalizację przemysłu materiałów budowlanych, głównie cegielnianego (A.Kukliński, J.Grzeszczak, S.Misztal, M.Najgrakowski) i cementowego (Ł.Górecka, A.Kukliński, H.Malarecka-Simbierowicz) oraz spożywczego, głównie cukrowniczego (Ł.Górecka), mięsnego (P.Eberhardt) i mleczarskiego (J.Dębski).

Równocześnie rozpoczęto studia nad koncentracją przestrzenną i regionalizacją całego przemysłu w kraju oraz formowaniem się aglomeracji przemysłowych. Opracowano pierwszą opartą na ilościowych kryteriach próbę delimitacji jednostek terytorialnych przemysłu, tj. ośrodków, okręgów i obszarów przemysłowych (S.Leszczycki, A.Kukliński, J.Grzeszczak i M.Najgrakowski). W następnych latach delimitację ośrodków i okręgów przemysłowych uściślono w szczegółowych badaniach, opartych na danych dotyczących najmniejszych jednostek terytorialnych (S.Heřman, S.Misztal). Kryteria zastosowane w ostatnich badaniach zostały przyjęte przez GUS w oficjalnej delimitacji okręgów przemysłowych, dla których publikowano corocznie w latach osiemdziesiątych dane statystyczne. Obok studiów delimitacyjnych opracowano monografię dwóch okręgów przemysłowych - Białostockiego (A.Werwicki) i Warszawskiego (S.Misztal), a także studium porównawcze rozwoju przemysłowego 5 największych polskich ośrodków przemysłowych (J.Budzynowski). Ponadto przeprowadzono delimitację aglomeracji miejsko-przemysłowych w Polsce i opracowano prognozę ich rozwoju do 2000 r. (S.Leszczycki, P.Eberhardt i S.Heřman); zbadano produktywność przemysłu tych aglomeracji w 1965 r. (P.Eberhardt) oraz powiązania przestrzenne przemysłu aglomeracji gdańskiej (J.Dębski).

Opierając się na danych kartoteki zakładów przemysłowych GUS z 1956 r. opracowano i opublikowano w 1964 r. pierwszy *Atlas Przemysłu Polski* (S.Leszczycki i A.Kukliński, red.) nagrodzony przez Sekretarza Naukowego PAN (1973). Drugie wydanie *Atlasu Przemysłu Polski* oparto na bogatszych materiałach spisów przemysłowych GUS z 1965 i 1970 r. i opublikowano w 1975 r. (S.Leszczycki, S.Misztal, T.Lijewski). To wydanie, zawierające zbiór map ilustrujących strukturę przestrzenną przemysłu Polski w latach 1945-1970, zostało w 1976 r. wyróżnione nagrodą państwową.

Do celów dydaktycznych opracowano i opublikowano rozdział o przemyśle (S.Misztal) w *Zarysie Geografii Ekonomicznej Polski* (S.Leszczycki, L.Kosiński, red.) - w książce wydanej w 1967 r. i 1971 r. oraz *Geografię Przemysłu Polski* (S.Leszczycki, T.Lijewski, red.), wydaną w 1972 r. i 1974 r.

Dalsze studia z zakresu geografii przemysłu w IGiPZ PAN poszły w kierunku retrospektywnych sekularnych badań nad kształtowaniem się i zmianami struktury przestrzennej przemysłu Polski w latach 1860-1965 (S.Misztal), zmianami zachodzącymi w tym zakresie w latach 1945-1965 (S.Leszczycki, A.Kukliński, M.Najgrakowski), zmianami w strukturze przestrzennej przemysłu województw: opolskiego (A.Kukliński), warszawskiego (S.Misztal) i białostockiego (S.Misztal, A.Werwicki) oraz nad rozwojem i zróżnicowaniem regionalnym industrializacji Polski w powojennym trzydziestoleciu 1945-1975 (T.Lijewski, S.Misztal, W.Kaczorowski). W latach osiemdziesiątych głównym przedmiotem badań stały się problemy przestrzenne restrukturyzacji przemysłu Polski, a od 1990 r. aspekt regionalny prywatyzacji działalności przemysłowej (S.Misztal).

Od blisko czterdziestu lat prowadzone są w IGiPZ PAN szczegółowe studia nad rozwojem i lokalizacją przemysłu Warszawy i poszczególnych jej dzielnic administracyjnych oraz województwa warszawskiego i całego Mazowsza (S.Misztal).

Prowadzono również studia nad rozwojem, lokalizacją i przemianami strukturalnymi przemysłu innych krajów: Francji (J.Grzeszczak), NRD (S.Heřman), Szwajcarii (M.Najgrakowski), Japonii (J.Wan) oraz krajów rozwijających się (J.Głowacki).

W zakresie **geografii transportu** zasadnicze znaczenie mają prace wykonane pod kierunkiem prof. T.Lijewskiego. W pierwszych latach działalności Instytutu koncentrowano się na badaniach rozwoju i rozmieszczenia sieci komunikacji publicznej, zwłaszcza kolejowej i autobusowej. Opracowano geografie komunikacji województwa białostockiego, a następnie rozmieszczenie dojazdów do pracy na obszarze całej Polski (T.Lijewski). W latach późniejszych prowadzono badania szczegółowe wybranych obszarów i zagadnień, a także studia metodologiczne i teoretyczne z zakresu geografii transportu. Efektem były m.in. *Geografia transportu Polski* (T.Lijewski), monografia infrastruktury transportowej RFN (T.Lijewski), a w zakresie studiów metodycznych praca o charakterze podręcznika *Geografia transportu, Zarys problemów, modeli i metod badawczych* (M.Potrykowski, Z.Taylor), nagrodzona przez Sekretarza Naukowego PAN (1982).

Ostatnio przeważają prace związane z rolą transportu w organizacji przestrzennej gospodarki, funkcjonowaniu jednostek podziału administracyjnego, zasięgu oddziaływania ośrodków centralnych i obsłudze ruchu międzynarodowego po przekształceniach politycznych i gospodarczych w Europie Środkowowschodniej. Przykładem są prace: *System transportowy Polski w przestrzeni gospodarczej kraju* (Z.Taylor), *Układy komunikacyjne województw* (T.Lijewski) i *Koncentracja aktywności gospodarczej i społecznej w większych miastach Polski* (T.Lijewski, E.Sujko). Prace na temat międzynarodowych szlaków transportowych przez Polskę, przejść granicznych i ruchu transgranicznego (T.Lijewski, T.Komornicki) prowadzone są w ramach grantu.

Osobno należy wspomnieć o badaniach z zakresu **geografii turystyki i rekreacji**, prowadzonych w dawnej Pracowni Geografii Komunikacji i Rekreacji, a kontynuowanych w ograniczonym zakresie w Zakładzie Przestrzennego Zagospodarowania. Do ważniejszych osiągnięć w tej dziedzinie należy rozprawa *Tendencje lokalizacyjne zakładowych ośrodków wczasowych* (B.Rogalewska) oraz syntetyczna *Geografia turystyki Polski* (T.Lijewski, B.Mikułowski, J.Wyrzykowski). Do tej dziedziny można ponadto zaliczyć popularny *Podręczny leksykon geograficzny - Polska* (J.Kwiatek, T.Lijewski). Prof. T.Lijewski jest także autorem rozdziałów poświęconych transportowi i turystyce w kolejnych podręcznikach geografii gospodarczej Polski.

Badania w zakresie **geografii regionalnej** rozpoczęły się w 1956 r. pod kierunkiem doc. B.Winida, dotyczyły one początkowo prac dokumentacyjnych i użytkowo-informacyjnych. W późniejszych latach w ramach studiów Pracowni

Geografii Krajów Rozwijających Się, kierowanej przez prof. Żebrowskiego a następnie doc. M.Rościszewskiego, wykonano wiele monografii dotyczących zagadnień ludnościowych, urbanizacyjnych i gospodarczych, a wśród nich: Syrii, Azji Zachodniej oraz Afryki Północnej (M.Rościszewski), Turcji (Z.Siemek), Mezopotamii i Afryki Północno-Wschodniej (B.Czyż), Brazylii (A.Żeromski) i Afryki (M.Jakubowski). Opracowania te miały duże znaczenie praktyczne, ponieważ dostarczyły bogatych materiałów informacyjnych, sprawdzonych metodami naukowymi.

Z innych tematów podejmowanych przez zespół pod kierunkiem prof. M.Rościszewskiego należy wymienić studia nad problemami wielkich miast, a spośród opublikowanych prac *Osiedla przejściowe krajów Trzeciego Świata* (Z.Siemek) i syntezę badań w tym zakresie pt. *Procesy metropolizacji w krajach Trzeciego Świata. Tworzenie się miast światowych* (Z.Siemek). Prowadzono badania roli sektorów tradycyjnych i nowoczesnych w strukturze gospodarczej krajów Trzeciego Świata na przykładzie Bliskiego Wschodu (B.Czyż), Krajów Andyjskich (A.Żeromski), Indii (W.Rozłucki). Zajmowano się także pracami metodycznymi dotyczącymi badań rozwoju regionalnego i organizacji przestrzeni społeczno-gospodarczej w krajach Trzeciego Świata (M.Rościszewski) oraz biegunów i ośrodków wzrostu w planowaniu regionalnym (J.Grzeszczak).

Problematyka badawcza Zakładu po zmianie nazwy na Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju, dotyczyła badań nad ewolucją światowej przestrzeni społeczno-gospodarczej i jej dyferencjacja oraz czynnikami stymulującymi tę ewolucję. Badano globalne problemy rozwoju, a wśród nich problemy demograficzne, wyżywienia, industrializacji, rozwoju zależnego (M.Rościszewski, P.Szeliga, F.Szlajfer, W.Rozłucki, J.Głowacki). Prowadzono badania rozpraszania się impulsów i czynników rozwoju oraz tworzenia się nowych podziałów regionalnych (M.Rościszewski, S.Kurowski, J.Grzeszczak). Zajmowano się teorią porządkowania systemów w odniesieniu do dynamiki przemian przestrzennych i gospodarki światowej (M.Jakubowski), jak też wykonano pracę *Kształtowanie się centrów zmian jakościowych w gospodarce światowej* (J.Głowacki).

W ostatnich latach podjęto studia z zakresu **geografii politycznej** (M.Rościszewski, S.Kurowski, J.Grzeszczak, B.Czyż). Zajęto się też badaniami dynamiki przemian zachodzących w Europie Środkowej oraz nad miejscem Polski w Europie. Rezultatem tych badań jest publikacja zbiorowa *Współczesna Geografia Polityczna* (M.Rościszewski, red.), oraz studium na temat przestrzennego zróżnicowania północ-południe w krajach Unii Europejskiej, na przykładzie Wielkiej Brytanii, Niemiec i Francji (J.Grzeszczak).

Na uwagę zasługuje również *Atlas Świata - polityka, społeczeństwo, gospodarka* pod redakcją F.Szlajfera (autorzy: B.Czyż, F.Szlajfer, M.Skoczek).

Podkreślić należy, iż badania dotyczące zarówno krajów Trzeciego Świata, jak też światowych problemów rozwoju oraz współczesnych przemian w Europie

wprowadzone były do procesu edukacji narodowej (udział w opracowywaniu programów nauczania w szkołach oraz w kształceniu nauczycieli).

Od 1958 r. rozpoczął działalność **Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium PAN**. Podjął on wszechstronne prace teoretyczne i metodyczne oraz empiryczne w zakresie planowania przestrzennego. Przewodniczącym Komitetu był prof. S.Leszczycki.

W ramach Instytutu Geografii PAN powstała w 1962 r. komórka organizacyjna zajmująca się **przestrzennym zagospodarowaniem kraju** pod kierunkiem doc. A.Kuklińskiego. Jako jednostka o specyficznym charakterze skupiała zróżnicowany zespół pracowników wyspecjalizowany w badaniach przestrzennych i działała pod wspólnym nadzorem Rady Naukowej Instytutu i Prezydium KPZK PAN. Współpraca z Komitetem rozwijała się głównie w dziedzinie o dużym znaczeniu praktycznym dla gospodarki. Należały do nich szczególnie badania zagadnień deglomeracji w perspektywie regionalnego wzrostu ekonomicznego w Polsce.

W latach siedemdziesiątych zajmowano się głównie opracowaniem planu przestrzennego zagospodarowania kraju do 1990 r. pod kierunkiem prof. B.Malisza i we współpracy z zespołem w składzie: prof. S.Leszczycki, dr J.Dębski, dr P.Eberhardt, dr S.Heřman, dr S.Rutkowski, dr M.Stalski, mgr W.Zgliński, p. Zofia Zientara. Prace z tego zakresu zostały nagrodzone przez Sekretarza Naukowego PAN (1973). W ramach tych badań powstało opracowanie *Spatial Planning on the National Level* (B.Malisz). Z innych prac o charakterze zespołowym wymienić należy *Model procesu opracowania planu regionalnego - oparty na zasadach analizy systemowej* oraz ekspertyzę na temat gospodarowania ziemią w Polsce. Związane z tym zagadnieniem jest studium *Bilans użytkowania ziemi w Polsce wg stanu na dzień 31 XII 1970* (J.Grocholska, M.Małeckie, T.Pietkiewicz, A.Pytowska) wyróżnione nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1972) oraz *Czynniki wpływające na użytkowanie ziemi w Warszawie* (J.Grocholska) opublikowane w Studiach KPZK PAN (t. 46). Inne opracowania związane z powyższą problematyką opublikowano w Biuletynach KPZK PAN (np. z. 58, 66, 67).

W połowie lat osiemdziesiątych zapoczątkowano studia nad przestrzennymi aspektami obszarów wiejskich. Syntezą tych badań była praca zbiorowa *Przestrzenne aspekty gospodarki żywnościowej do 2000 roku* (A.Stasiak, P.Dąbrowski, red.).

W tym okresie prowadzone były także badania rozwoju struktur regionalnych oraz systemu zagospodarowania przestrzennego pod kierunkiem prof. A.Stasiaka. Efektem studiów były między innymi opracowania: *Założenia i realizacja planu przestrzennego zagospodarowania Polski w latach 1971-1985* (J.Dębski), *Charakterystyczne cechy rozwoju społeczno-gospodarczego Polski na podstawie wybranych wskaźników w ujęciu przestrzennym w latach 1975-1983* (M.Potrykowski), *Regionalne zróżnicowania dynamiki rozwoju sektora prywatnego (poza rolnictwem) w Polsce w latach 1989-1991* (M.Ciechocińska), oraz *Zmiany zagospodarowania przestrzennego Polski w latach 1945-1989* (T.Lijewski).

Prowadzono także badania odnoszące się do kierunków rozwoju funkcjonalnego makroregionu Warszawy, wykonano analizę procesów żywiolowych w gospodarowaniu przestrzenią na terenie Warszawy, opracowano potencjał antropogenicznych czynników zagrażających środowisku. Zbiór prac obejmujących powyższe zagadnienia opublikowano w Biuletynach Informacyjnych Problemu MR I-28 (z. 38, 43, 48, 53, 62). Zajmowano się także badaniami kompleksowymi województwa suwalskiego, czego wynikiem była ekspertyza na temat rozwoju tego województwa do roku 2100 oraz publikacja *Województwo suwalskie - studia i materiały* wraz z aneksem zawierającym 46 map (A.Stasiak, red.).

W 1987 r. został wprowadzony nowy program do badań Instytutu *Wyludnianie się wsi polskiej* pod kierunkiem prof. A.Stasiaka. W ramach programu opracowano dokładną diagnozę przyczyn nadmiernych migracji wieś-miasto w Polsce w układzie regionalnym na wybranych obszarach oraz próbę skonstruowania koncepcji aktywizacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej obszarów wiejskich, narażonych obecnie i w przyszłości na degradację, wywołaną długotrwałymi procesami depopulacyjnymi. Podsumowaniem była praca zbiorowa *Migracje ze wsi do miast* opublikowana w Studiach KPZK PAN (A.Stasiak, red.), za którą zespół otrzymał nagrodę naukową Sekretarza Naukowego PAN (1987).

Wykonano także opracowanie *Klasyfikacja funkcjonalna gmin w Polsce* (W.Stola), studium prognostyczne *Przewidywane zmiany w stanie i rozmieszczeniu ludności wiejskiej w Polsce w roku 2010* (A.Stasiak), oraz syntezę *Rozmieszczenie i dynamika ludności wiejskiej w Europie środkowowschodniej w XX wieku* (P.Eberhardt).

Powyższe badania pozwoliły także na wykonanie ekspertyzy pod kierunkiem prof. A.Stasiaka *Wielofunkcyjne zagospodarowanie obszarów wiejskich do 2000 r.* Dużą uwagę poświęcono pracom nad podziałami administracyjnymi kraju, wykonano ocenę obecnego podziału administracyjnego Polski, a wnioski opublikowano w Biuletynach KPZK PAN (nr 126 i 128).

Na uwagę zasługuje również studium *Regiony wyludniające się w Polsce* (P.Eberhardt) oraz rozprawa na temat stanu i przemian sytuacji mieszkaniowej ludności wiejskiej w latach 1988-1993 ze szczególnym uwzględnieniem nowych zjawisk okresu transformacji systemowej w skali regionalnej (A.Gałązka).

Na szczególne podkreślenie zasługują badania podstaw rozwoju zachodnich i wschodnich obszarów przygranicznych Polski. Temat ten został wysunięty przez Centralny Urząd Planowania jako projekt rządowy, a jest realizowany w projekcie badawczym *Podstawy rozwoju zachodnich i wschodnich obszarów przygranicznych* finansowanym przez KBN. W ramach projektu wykonano szereg opracowań pod kierunkiem prof. A.Stasiaka, z których wymienić należy: *Problemy zagospodarowania przestrzennego obszarów przygranicznych Polski* (A.Stasiak), *Wnioski dla zagospodarowania przestrzennego Polski w zakresie infrastruktury komunikacyjnej w wyniku zmian politycznych i gospodarczych w Europie Środkowej i Wschodniej* (T.Lijewski), *Potencjały ludnościowe w obszarach przygranicznych Polski i republik graniczących od wschodu z Polską* (P.Eberhardt), *Regiony przejść*

granicznych jako obszary koncentracji handlu i usług (A.Werwicki), Przestrzenne zasięgi i źródła zanieczyszczeń rzeki Bug na odcinku granicznym i ewentualne możliwości poprawy tego stanu (A.Potrykowska), Przekształcenia własnościowe państwowych gospodarstw rolnych w zachodnich i wschodnich regionach przygranicznych Polski (W.Zgliński). Dalsze badania w tym zakresie zaowocowały przygotowaniem pięciu Biuletynów projektu badawczego, z których cztery zostały już opublikowane, a piąty oddano do druku.

Zagadnienia z zakresu **geografii ekonomicznej** w fazie początkowej (1957-1966) ograniczały się do gospodarczych podziałów regionalnych. Pod kierunkiem prof. K.Dziewońskiego prowadzono studia odnoszące się do teorii regionu ekonomicznego oraz do pojęcia regionalnej struktury gospodarczej kraju lub regionu. Przeprowadzono klasyfikację regionów ekonomicznych, podjęto konkretne studia nad strukturą regionalną Polski (K.Dziewoński) oraz regionu warszawskiego (A.Wróbel). Z czasem badania nabrały charakteru międzynarodowego; zorganizowano konferencję międzynarodową w Polsce (1959) na temat ekonomicznych podziałów regionalnych. Z inicjatywy polskich geografów powołano Komisję Regionalizacji Ekonomicznej w ramach MUG. Przewodniczącymi tej Komisji byli kolejno pracownicy Instytutu: prof. S.Leszczycki, prof. K.Dziewoński, prof. A.Wróbel. Prace prowadzone przez wiele lat, z udziałem geografów z kilkunastu państw, pozwoliły na ustalenie podstaw teoretycznych regionalizacji społeczno-ekonomicznej, podstawowych pojęć, kryteriów i metod delimitacji oraz terminologii i bibliografii. W Instytucie wykonano szereg studiów dotyczących teorii regionu ekonomicznego. Wyniki prac głównie dotyczące zagadnień podstawowych, zostały opublikowane w kilku tomach *Geographia Polonica*. Opracowano także regionalizację ekonomiczną Polski (K.Dziewoński, A.Wróbel, S.Leszczycki, A.Kukliński i in.). W 1967 r. wydano *Zarys geografii ekonomicznej Polski* (S.Leszczycki, L.Kosiński, red.).

W latach późniejszych przystąpiono do badań nad tematem *Ewolucja strukturalna gałęziowej gospodarki Polski a rozwój regionalny* (A.Wróbel). Badania te zostały wyróżnione nagrodą Sekretarza Naukowego PAN (1983). Podjęto również systematyczne studia na temat rozmieszczenia i rozwoju sektora usług. Na uwagę zasługują prace: *Rozmieszczenie sektora usług w Polsce - procesy rozwojowe w przeszłości i tendencje aktualne* (L.Mazurkiewicz), *Struktura handlu detalicznego w Warszawie* (I.Chudzyńska), *Społeczno-przestrzenne determinanty korzystania z usług medycznych* (H.Powęska), *Dostępność przestrzenna usług jako składnik warunków życia ludności* (Z.Taylor).

W dziedzinie prac nad teorią geografii społeczno-ekonomicznej istotne znaczenie miała praca *Teoretyczne podstawy modelu przestrzennego oddziaływania* (L.Mazurkiewicz).

Prace kartograficzne były prowadzone w ramach Instytutu od 1953 r. pod kierunkiem doc. M. Janiszewskiego w Warszawie i prof. F. Uhorczaka w Lublinie.

W Lublinie powstała *Przeglądowa Mapa Użytkowania Ziemi* w skali 1:1 000 000, pod redakcją prof. F. Uhorczaka, wydana przez Instytut Geografii PAN w 1957r.

Zespół kartografów w Warszawie od samego początku był nastawiony na wykonywanie map do *Atlasu Narodowego Polski*. W 1968 r. zakończono opracowanie mapy podkładowej w skali 1:300 000, zawierającej rysunek hydrografii i rzeźby. Mapa składająca się z 11 arkuszy, posłużyła jako podkład do opracowań kartograficznych w Instytucie, z których najważniejsze to *Mapa Hydrograficzna i Mapa Geomorfologiczna*, obie w skali 1:500 000.

W latach 1973-1978 został wydany *Narodowy Atlas Polski*. Atlas zawiera 127 arkuszy mapowych, na których znajdują się 634 mapy, w tej liczbie 28 arkuszy z 139 mapami są autorstwa pracowników Pracowni Kartografii Instytutu. W 1979 r. wydrukowano suplement do Atlasu *Texts and map keys in English* (186 s.), zawierający tłumaczenie angielskich tekstów i objaśnień zawartych w *Narodowym Atlasie Polski*. Atlas został wyróżniony nagrodą zespołową Sekretarza Naukowego PAN (1975).

Kartografowie brali także udział w przygotowaniu atlasu tematycznego - *Atlas zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski*. Przygotowano makietę atlasu oraz podkłady kartograficzne dla autorów, a także *Wskazówki dotyczące wykonania pierwowrysu autorskich map*. Atlas pod redakcją S. Leszczyckiego ukazał się po wieloletnich staraniach zastępcy redaktora naczelnego dr M. Drzał i sekretarza redakcji mgr Z. Jankowskiego, w 1992 r. jako druk próbny, a w 1994 r. w pełnym nakładzie. Zawiera on 97 wielobarwnych plansz z 444 mapami, wykresami i diagramami oraz tekstem objaśniającym w języku polskim i angielskim. Za koncepcję i redakcję *Atlasu zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski*, prof. Leszczycki i dr M. Drzał otrzymali nagrodę Sekretarza Naukowego PAN (1986).

Z innych opracowań wykonanych przez kartografów należy wymienić interdyscyplinarną rozprawę z zakresu geografii rolnictwa i kartografii *Kartowanie użytkowania ziemi. Rozwój i metody* (W. Jankowski) opublikowaną w *Geographical Studies* (nr 111), studium *Mapy hipsometryczne Polski, przegląd historyczno-bibliograficzny* (J. Ostrowski) wydane w Dokumentacji Geograficznej (1/1969), oraz rozprawę *Struktura i własności mapy jako modelu rzeczywistości* (A. Czerny), opublikowaną w *Geographical Studies Special Issue* (nr 7).

W 1992 r. wydano *Mapę Przeglądową Polski* w skali 1: 500 000 w 6 arkuszach. Za opracowanie mapy zespół autorski otrzymał nagrodę III stopnia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w 1993 r.

W 1986 r. zawarto trójstronne porozumienie: GUGiK, PPWK oraz IGiPZ PAN w sprawie wydania *Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej*. Atlas opracowany jest w 4 częściach: część I Atlasu zawiera mapy przedstawiające ziemie polskie w ich aspekcie terytorialnym (mapy ogólne i przeglądowe), historycznym oraz przestrzennej organizacji państwa, część II - informacje o budowie geologicznej, rzeźbie

terenu, wodach, klimacie, roślinności i zwierzętach, a także o przekształceniach i ochronie środowiska naturalnego, część III - ludność kraju w różnych aspektach oraz dotyczące jej zagadnienia społeczne, część IV - stan poszczególnych działów gospodarki wraz z ich wzajemnymi powiązaniem. Skala główna map wynosi 1 : 500 000. Cała część I (27 arkuszy) została opracowana w Pracowni Kartografii Instytutu. Druk I części Atlasu ma być ukończony w 1994 r.

Należy zwrócić jeszcze uwagę na zespoły badawcze działające poza zakładami i pracowniami Instytutu. Spośród nich kilka miało znaczące osiągnięcia naukowe.

Zespół dla opracowania szczegółowej mapy użytkowania ziemi istniał w latach 1954-1956 w składzie: prof. K.Dziewoński (kierownik), prof. J.Kostrowicki, mgr H.Piskorz, mgr R.Szczęsny. Opracował on i wydał *Tymczasową instrukcję sporządzania szczegółowych map użytkowania ziemi* (Dok. Geogr., 1, 1956) oraz przykłady map w pracy *Detailed survey of land utilization in Poland* (K.Dziewoński) opublikowanej w Przeglądzie Geograficznym, 28, suplement (1956).

Zespół dla opracowania regionu białostockiego (Zespół Białostocki) działał w latach 1955-1965. W zespole pod kierunkiem prof. J.Kostrowickiego pracowało około 40 osób. Wykonano 66 prac, z których 28 opublikowano; były one podstawą do opracowania monografii geograficzno-gospodarczej *Województwo Białostockie* (1967) pod kierunkiem i redakcją prof. J.Kostrowickiego (zespół: W.Biegajło, L.Kosiński, J.Kostrowicki, W.Kusiński, T.Lijewski, S.Misztal, H.Piskorz-Skocka, W.Tyszkiewicz; redakcja kartograficzna: W.Jankowski). Opracowano także *Atlas Województwa Białostockiego* pod redakcją J.Kostrowickiego, który został wydany w 1967 r. przez IG PAN i Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku.

Zespół do badań kompleksowych środowiska geograficznego działał w latach 1956-1960 w składzie: prof. J.Kondracki (kierownik), doc. J.Paszyński, asystent M.Szostak. Badania prowadzono na Pojezierzu Mazurskim w powiecie mrągowskim w okolicy Piecek (1956-1957), a także w powiecie pińczowskim (1959-1960). Brali w nich udział specjaliści z różnych dziedzin zarówno z IG PAN, jak i IG UW. Wyniki badań zostały opublikowane w 2 monografiach (Prace Geogr., 19 i 47) jako opracowania zbiorowe *Z badań środowiska geograficznego w powiecie mrągowskim* i *Studia geograficzne w powiecie pińczowskim*.

Zespół gospodarki regionalnej i systemów wodnych został utworzony w 1981 r. (działał w okresie od 1 III do 15 XI) na podstawie porozumienia Sekretarza Naukowego PAN i Pełnomocnika Rządu ds. Zagospodarowania Wisły. Kierownikiem zespołu był prof. J.Regulski, członkami: dr hab. J.Dębski, dr inż. M.Ptaszyńska-Wołoczko i mgr K.Miros. Zespół miał realizować 2 tematy:

1. Regionalizacja dorzecza Wisły z punktu widzenia funkcjonalnych powiązań systemów wodnych z rozwojem regionalnym.
2. Ogólna koncepcja zagospodarowania przestrzennego dorzecza Wisły i sformułowanie wniosków do planu krajowego. Wykonano opracowanie

tekstowe stanowiące I etap badań, które zostało przekazane CBS i PBW "Hydroprojekt".

Od 1991 r. poza tzw. działalnością statutową Instytutu, niektóre problemy naukowe są rozwiązywane w ramach projektów badawczych (grantów) finansowanych przez KBN. W Instytucie, w latach 1991-1993 realizowano 8 projektów badawczych, w tej liczbie 1 projekt zamawiany, ponadto 1 z Funduszu Nauki Polskiej. W końcu 1993 r. i na początku 1994 r. Instytutowi przyznano 8 nowych projektów badawczych:

1. *Zmiany paleohydrologiczne w dolinach rzek Południowej Polski w okresie ostatnich 20 000 lat na tle zmian globalnych*, kierownik projektu - prof. L.Starkel, okres realizacji 1991-1994. Opublikowano 4 prace będące wynikiem badań w programie. Zorganizowano Sympozjum Komisji INQUA *Global Continental Paleohydrology* w Mogilanach k.Krakowa (8-13 IX 1992 r.), wydano przewodnik wycieczki Sympozjum (L.Starkel, T.Kalicki, M.Klimek) zawierający m.in. najnowsze wyniki badań i datowań aluwii w dolinie Wisły i Wisłoki.
2. *Ewolucja środowiska naturalnego Tatr w świetle analizy osadów limnicznych*, kierownik projektu - prof. A.Kotarba, okres realizacji 1991-1994. Opublikowano 15 prac w ramach programu.
3. *Erozja gleb i sedymentacja fluwialna w świetle badań izotopem cezu 137*, kierownik projektu - doc. W.Froehlich, okres realizacji 1992-1995. Zorganizowano laboratorium na Stacji Badawczej we Frycowej k. Nowego Sącza do pomiarów radioizotopów cezu 134 i 137, wyposażone w dwa spektrometry gamma z sondami scyntylacyjnymi i komputerową analizą widma. W laboratorium uruchomiono detektor germanowy o wysokiej rozdzielczości (1,4 KeV). Opublikowano 12 prac.
4. *Geneza i wiek utworów pyłowo-ilastych w Karpatach*, kierownik projektu - doc. T.Gerlach, okres realizacji 1993-1995. Opublikowano 1 pracę.
5. *Podstawy rozwoju zachodnich i wschodnich obszarów przygranicznych*, kierownik projektu - prof. A.Stasiak, okres realizacji 1992-1994. Zorganizowano 9 imprez naukowych, w tej liczbie 6 o charakterze międzynarodowym: „Problemy rozwoju obszarów pogranicza polsko-niemieckiego na tle współpracy ogólnoeuropejskiej” seminarium polsko-niemieckie (Międzyzdroje, 19-22 XI 1992), „Problemy zachodniego obszaru pogranicza” (Zielona Góra, 16-17 X 1992), „Euroregion Nysa” (Jelenia Góra, 23 XI 1992), „Problematyka wschodniego obszaru pogranicza” (Supraśl, 9-10 XII 1992), „Agrarno-ekonomiczne, demograficzne, ekologiczne i transportowe problemy rozwoju regionów przygranicznych Ukrainy i Polski”, seminarium ukraińsko-polskie (Łwów, 19-23 IV 1993), Spotkanie polsko-niemieckiej grupy roboczej (Drezno, 23-25 V 1993), „Współpraca przygraniczna”, seminarium białorusko-polskie (Grodno-Brześć, 21-25 VI 1993), naukowa sesja terenowa w Obwodzie Kaliningradzkim (5-11 VI 1993), „Agrarno-ekonomiczne, demograficzne, ekologiczne i transportowe problemy rozwoju rejonów przygranicznych Ukrainy i Polski” seminarium ukraińsko-polskie (Krasieczyn 20-24 IX 1993 r.). Przygotowano 5 Biuletynów w ramach

projektu badawczego, z których 4 zostały wydane. Ogółem opublikowano około 40 artykułów i notatek naukowych.

6. *Przemiany środowiska przyrodniczego otoczenia Kasprowego Wierchu pod wpływem czynników naturalnych i użytkowania turystycznego*, kierownik - dr A.Kozłowska, okres realizacji 1993-1996. Wykonano mapę roślinności Kotła Świńskiego i skorygowano mapę Kotła Kasprowego w skali 1:2500 oraz szkice geomorfologiczne i mapy zanikania pokrywy śnieżnej.
7. *Diagnoza aktualnego stanu i prognoza tendencji rozwojowych i roślinności doliny Wisły w warunkach zmiennej antropopresji. Etap I: dolina Wisły środkowej*, kierownik - doc. J.M.Matuszkiewicz, okres realizacji 1993-1996. Przeprowadzono kartowanie roślinności rzeczywistej fragmentu doliny Wisły środkowej w skali 1:25 000.
8. *Przeglądowa mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski w skali 1:300 000* (Projekt badawczy zamawiany - druk mapy), kierownik projektu - doc. J.M.Matuszkiewicz, okres realizacji 1993-1995. Powołano Komitet Redakcyjny, rozpoczęto przygotowania pierwszych arkuszy mapy.
9. *Hydrologia zbiornika włocławskiego* (z Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej), kierownik projektu - prof. J.Szupryczyński, realizacja 1992 r. Wykonano 3 opracowania, które są rozdziałami do przygotowywanej *Monografii hydrologicznej zbiornika Włocławek*.

Ostatnio przyznane projekty badawcze to:

1. *Bioklimatologia człowieka - metody badań i ich zastosowanie w poznaniu bioklimatu Polski*, kierownik projektu - prof. T.Kozłowska-Szczęsna.
2. *Wymiana energii między atmosferą a jej podłożem jako podstawa kartowania topoklimatycznego*, kierownik projektu - prof. J.Paszyński.
3. *Typy morfogenetyczne wsi w Polsce*, kierownik projektu - prof. H.Szulc.
4. *Hydrologiczne i geomorfologiczne konsekwencje zabudowy hydrotechnicznej dolnej Wisły*, kierownik projektu - prof. J.Szupryczyński.
5. *Zmiany struktury użytków rolnych w Polsce w okresie 1978-1988*, kierownik projektu - mgr J.Bański.
6. *Wpływ promieniowania słonecznego na bilans cieplny i odczucia cieplne człowieka*, kierownik projektu - dr hab. K.Błażejczyk.
7. *Wykształcenie ludności zatrudnionej w rolnictwie indywidualnym w Polsce 1978-1988*, kierownik projektu - dr B.Gałczyńska.
8. *Obszary depresyjne rolnictwa indywidualnego w Polsce*, kierownik projektu - dr R.Kulikowski.

Ponadto pracownicy Instytutu brali udział w projektach badawczych realizowanych w innych instytutach:

- *Zapis holocenijskich zmian środowiska i klimatu w osadach warwowych* (Instytut Botaniki PAN), kierownik projektu - prof. M.Ralska-Jasiewiczowa. Temat „Gościąż” - prof. L.Starkel, dr K.Więckowski.

- *Zmiany paleohydrologiczne na obszarze Polski na tle zmian globalnych* (Instytut Badań Czwartorzędu UAM), kierownik projektu - prof. K.Rotnicki. Temat: „Zmiany paleohydrologiczne w dolinach rzek południowej Polski w okresie ostatnich 20 000 lat na tle zmian globalnych” - prof. L.Starkel.
- *Rolnictwo i gospodarka żywnościowa w ujęciu przestrzennym 1980-1990-2000. Problemy regionalne, rozwoju i sposoby ich rozwiązywania w okresie przechodzenia do gospodarki rynkowej* (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej), kierownik projektu - prof. W.Kamiński. W ramach tego tematu pracownicy Instytutu wykonali 17 opracowań oraz 10 notatek naukowych dla wydawnictwa IERiGŻ (J.Bański, A.Dziewulska, B.Gałczyńska, R.Kulikowski, W.Stola, R.Szczęsny, W.Zgliński).

KRAJOWA WSPÓŁPRACA NAUKOWA

W pierwszych latach działalności Instytutu szeroko rozwijała się w współpraca z instytucjami planowania gospodarczego, wśród nich z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów, a w szczególności z Zespołem Planów Perspektywicznych oraz z Zespołem Gospodarki Terenowej. Ponadto podejmowane były prace na zlecenie Komisji Planowania, jak również opracowania wspólne, jak np. *Atlas Przemysłu Polski*, dochód narodowy w przekroju regionalnym itp. Współpraca na tym polu obejmowała także wojewódzkie komisje planowania gospodarczego, szczególnie bliski kontakt utrzymywano z organami planowania w Białymstoku, Bydgoszczy, Krakowie i Warszawie.

Prowadzono współpracę także z radami naukowo-ekonomicznymi przy prezydium wojewódzkich rad narodowych, w których geografowie pełnili funkcje przewodniczących lub wiceprzewodniczących.

Dość bliskie związki łączyły Instytut Geografii PAN z Instytutem Architektury i Urbanistyki, które dotyczyły współpracy w zakresie fizjografii urbanistycznej oraz badań fizjograficznych dla planowania obszarów wiejskich.

Współpraca z Instytutem Geologii UW (obecnie Wydział Geologii) oraz Państwowym Instytutem Geologicznym dotyczyła głównie badań czwartorzędu w Polsce (w ramach INQUA) oraz udziału w realizacji atlasu fizjograficznego Polski. Ponadto Wydawnictwa Geologiczne drukowały część wydawnictw Instytutu.

Współpraca z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii dotyczyła atlasu narodowego Polski oraz atlasów regionalnych.

Współpraca z Centralnym Urzędem Gospodarki Wodnej obejmowała mapy hydrograficzne, a z PIHM (obecnie IMGW) badania z zakresu meteorologii i hydrologii.

Zakład Geomorfologii i Hydrologii Niżu w Toruniu opracował na zlecenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy mapę hydrograficzną województwa bydgoskiego. Podobne prace wykonywał Zakład w Krakowie.

Kontakty z Państwowym Wydawnictwem Naukowym (obecnie Wydawnictwo Naukowe PWN) polegały na przygotowywaniu map, ilustracji, haseł do różnych encyklopedii i słowników przez pracowników Instytutu, którzy brali udział także w wydawaniu *Atlasu Świata* oraz *Geografii Powszechnej*. Z czasem PWN stał się wydawcą książek i czasopism Instytutu.

Współpraca z Głównym Urzędem Statystycznym obejmowała przede wszystkim dwa zagadnienia - *Atlas Przemysłu Polski* oraz dochód narodowy w przekroju regionalnym. GUS dostarcza Instytutowi materiały do różnych opracowań geograficznych, natomiast Instytut opracowuje dane geograficzne do roczników statystycznych.

Szeroka współpraca dotyczy także geograficznych ośrodków uczelnianych. W Instytucie wypromowanych zostało wielu pracowników uniwersyteckich. Instytut organizuje konferencje ogólnopolskie, urządza sesje naukowe, na które zaprasza geografów z całej Polski; prowadzi praktyki studenckie, staże naukowe, a także wydaje najważniejsze publikacje geograficzne, w których geografowie polscy mogą ogłaszać swoje prace. Instytut Geograficzny UW do 1964 r. nie miał własnej serii publikacji i korzystał z możliwości wydawniczych IG PAN, głównie z Prac Geograficznych i Przeglądu Geograficznego. Instytut organizuje także seminaria i konferencje międzynarodowe, zaprasza gości zagranicznych, których kontaktuje z ośrodkami uczelnianymi. Wreszcie pracownicy Instytutu prowadzą wykłady, ćwiczenia i seminaria w instytutach uczelnianych. Ponadto pracownicy Instytutu biorą czynny udział w wielu konferencjach, sesjach naukowych, zjazdach organizowanych przez inne ośrodki geograficzne; w pierwszych 10 latach (1953-1963) uczestniczyli oni w 70 konferencjach, a w ostatnich (1983-1993) w 385 imprezach naukowych, wygłaszając 320 referatów.

Początkowo Instytut jako spadkobierca Wydziału do Spraw Nauki PTG pełnił rolę nadrzędną w stosunku do ośrodków uczelnianych, z biegiem czasu stosunki te uległy zmianie, a Instytut przejął rolę koordynatora badań geograficznych subwencionowanych. Obecnie jest jednym z ośrodków geograficznych o wyraźnie sprecyzowanych zainteresowaniach i pełni rolę wiodącą w wielu kierunkach badawczych.

Badania Instytutu jako silnego ośrodka geograficznego w Polsce stanowią podstawową część planu ogólnopolskiego, zwłaszcza w zakresie badań szczególnie ważnych. Przeważająca część uczelnianych ośrodków geograficznych jest związana ze swoim regionem, Instytut ma raczej charakter ogólnopolski. Instytut może też podejmować opracowania wymagające większego nakładu pracy i środków. Są to głównie prace syntetyczne, jak np. *Atlas Przemysłu Polski*, *Atlas Narodowy Polski*, *Atlas Zasobów*, *Walorów i Zagrożeń Środowiska Geograficznego Polski*, *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, *Atlas Warszawy*, mapy szczegółowe i przeglądowe; geomorfologiczne, hydrograficzne, użytkowania ziemi, ponadto *Mapa Rolnictwa Europy*, *Mapa Roślinności Potencjalnej Polski i Europy*, *Mapa Przeglądowa Polski* i inne. Wykonano także wiele opracowań monograficznych, a wśród nich: *Geografia Przemysłu Polski*, *Geografia Transportu Polski*, *Geogra-*

fia Rolnictwa Polski, Geomorfologia Polski, Geografia Polski - Środowisko przyrodnicze, Klimat i Bioklimat Polski, Geografia Turystyki Polski i wiele innych.

W latach 1971-1990 Instytut był jednostką wiodącą w planie państwowym badań o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, a także w planie badań podstawowych o dużym znaczeniu dla rozwoju nauki.

W ramach centralnych i resortowych programów badań podstawowych koordynowanych przez Instytut oraz przez inne instytucje, prowadzona była współpraca z ponad 50 szkołami wyższymi i resortowymi instytutami naukowo-badawczymi, a także z towarzystwami naukowymi; wśród nich z 9 uniwersytetami, 5 Akademiemi Rolniczymi (w Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie), z 2 Politechnikami (w Gdańsku i Gliwicach), z 3 szkołami pedagogicznymi (WSP w Kielcach, Krakowie i Słupsku), Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, z 3 Akademiemi Wychowania Fizycznego (w Poznaniu, Gdańsku i Warszawie), Akademią Nauk Społecznych, Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej (w Krakowie, Lublinie i Warszawie), Instytutem Ochrony Środowiska w Warszawie, Instytutem Medycyny Uzdrawiskowej w Poznaniu, Zjednoczeniem "Uzdrowiska Polskie", a następnie z Naczelnym Inspektoratem Lecznictwa Uzdrawiskowego, Instytutem Geodezji i Kartografii, Instytutem Kształcenia Nauczycieli, Instytutem Turystyki, Ośrodkiem Badań Naukowych w Białymstoku i w Koszalinie, Biurem Planowania Rozwoju Warszawy, Biurem Planowania Przestrzennego w Katowicach, Komisją Planowania przy Radzie Ministrów, Mazowieckim Ośrodkiem Badań Naukowych im. S.Herbsta, 7 towarzystwami naukowymi, a także z instytutami, zakładami i komitetami Polskiej Akademii Nauk.

Krajowe kontakty naukowe zaowocowały także wieloma **ekspertyzami i opracowaniami studialnymi** (w ostatnim 20-leciu ich liczba wynosiła około 200), wykonanymi dla konkretnych odbiorców, a wśród nich:

- dla Prezydium PAN: gospodarka ziemią w Polsce - prof. B.Malisz z zespołem (1978); procesy urbanizacyjne w Polsce - prof. K.Dziewoński z zespołem (1976-1978); naukowe podstawy zagospodarowania przestrzennego woj. suwalskiego - prof. J.Kostrowicki i prof. A.Stasiak (1978); analiza sieci drogowej z punktu widzenia potrzeb rolnictwa - dr J.Dębski i mgr M.Potrykowski (1979); ocena nowego podziału administracyjnego i wpływające na tym tle wnioski - prof. S.Leszczycy i prof. A.Stasiak - etap I (1984), etap II - prof. A.Stasiak z zespołem (1986); wielofunkcyjne zagospodarowanie wsi polskiej do 2000 r. - prof. A.Stasiak z zespołem (1986); analiza uwarunkowań i skutków migracji ze wsi do miast ze szczególnym uwzględnieniem wpływu tych migracji na strukturę ludności wiejskiej - prof. A.Stasiak, doc. P.Eberhardt, dr A.Gawryszewski (1987); raport o sytuacji gmin i programie ich rozwoju w najbliższych 15-20 latach - prof. A.Stasiak (1988).

Większość wyżej wymienionych ekspertyz i opracowań studialnych była przeznaczona dla Prezydium Rządu i Rady Państwa.

- dla Urzędu Rady Ministrów: projekt podziału terytorialnego kraju dla celów administracji rządowej, założenia programowe i rezultaty prac - prof. A.Wróbel, prof. T.Lijewski, mgr K.Miros (1990); koncepcja nowego podziału administracyjnego kraju - prof. T.Lijewski (1991); organizacja terytorialna kraju - prof. T.Lijewski (1991); makroregion funkcjonalny Warszawy - prof. S.Misztal (1991); charakterystyka społeczno-geograficzna regionu funkcjonalnego zachodniego - dr M.Potrykowski (1991); projekt podziału terytorialnego kraju na powiaty - prof. T.Lijewski, mgr K.Miros (1992); kryteria, jakie powinny być uwzględniane przy rozpatrywaniu wniosków miejscowości starających się o nadanie praw miejskich - prof. A.Werwicki (1993);
- dla Komisji Planowania przy Radzie Ministrów: diagnoza gospodarki przestrzennej Polski - doc. M.Ciechocińska, doc. P.Eberhardt, dr M.Jerczyński, prof. A.S.Kostrowicki, dr R.Kulikowski, dr A.Malinowski (1984); ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym kraju w latach 1981-1985 wraz z planem perspektywicznym do 2000 r. - rolnictwo i gospodarka żywnościowa - R.Kulikowski (1988);
- dla Kancelarii Sejmu: polityka przemysłowa EWG - dr J.Głowacki (1991); problemy reprivatyzacji w Polsce - prof. M.Ciechocińska (1992);
- dla Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej: współpraca regionów przygranicznych - zbiór prac pod kier. dr M.Potrykowskiego (1990); granica wschodnia Polski oraz możliwości współpracy przygranicznej z Ukrainą, Białorusią i Litwą - doc. P.Eberhardt (1991);
- dla Państwowej Agencji Atomistyki: geograficzne aspekty rozwoju energetyki jądrowej w Polsce - prof. A.S.Kostrowicki (1989);
- dla Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa: kierunki zmian ustawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska - prof. A.S.Kostrowicki (1987); chłonność ekologiczna Tatrzańskiego Parku Narodowego; tereny lawinowe na obszarze Tatrzańskiego Parku Narodowego - zbiór prac pod kierunkiem prof. A.Breymeyer i prof. T.Kozłowskiej-Szczęsnej (1990); dzięki Ministerstwu oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej możliwe było wydanie *Atlasu Zasobów, Wolorów i Zagrożeń Środowiska Geograficznego Polski* - pod red. prof. S.Leszczycykiego;
- dla Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska: ocena stanu i przekształceń środowiska na podstawie wskaźników geobotanicznych - prof. A.S.Kostrowicki, dr E.Roo-Zielińska, dr J.Solon (1992);
- dla Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej: obszary problemowe w Polsce - dr R.Kulikowski (1989); strategia rozwoju rolnictwa w Polsce - prof. A.Stasiak z zespołem (1991);
- dla Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa: koncepcja nowej treści mapy topograficznej w skali 1:10 000 - dr M.Najgrakowski, dr W.Jankowski, mgr J.Ostrowski, mgr J.Rutkowski (1992); opracowanie i druk 6

- arkuszowej *Mapy Przeglądowej Polski* w skali 1:500 000 na zlecenie Głównego Geodety Kraju - Pracownia Kartografii (1992), współpraca obejmuje także wydanie nowego atlasu narodowego *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*;
- dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych: problemy narodowościowe wschodnich sąsiadów Polski - doc. P.Eberhardt (1992);
 - dla Ministerstwa Edukacji Narodowej: opinia o programie nauczania geografii - prof. M.Rościszewski, mgr M.Jakubowski (1991); opracowanie atlasowe *Stan i dynamika światowej przestrzeni gospodarczej* - dr F.Szlajfer (1992);
 - dla Komitetu Nauki, Techniki i Postępu Technicznego: poprawa funkcjonowania gospodarki miejskiej - prof. A.Stasiak (1987);
 - dla Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy: skutki urbanistyczno-środowiskowe projektowanej zabudowy wschodniej strony Placu Trzech Krzyży - dr J.Grocholska, A.Gircewicz (1991); scenariusze naprawy struktury samorządowej stolicy - doc. G.Węclawowicz (1991); projekt miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy - doc. P.Eberhardt (1991); program rozwoju Warszawy - prof. P.Korcelli z zespołem (1992); rynek pracy Warszawy 1990-1992-1995 - doc. A.Gawryszewski wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy (1993); szereg ekspertyz w ramach *Studium możliwości rozwoju obszaru metropolitalnego Warszawy* - prof. P.Korcelli, dr E.Iwanicka-Lyrowa, doc. G.Węclawowicz (1993);
 - dla Komitetu Badań Naukowych: regionalizacja procesów transformacji nauki polskiej w latach dziewięćdziesiątych - doc. A.Werwicki z zespołem (1991), etap I *Przestrzenne aspekty nauki polskiej na tle nauki we Francji, RFN i Wielkiej Brytanii*;
 - dla Zjednoczenia „Uzdrowiska Polskie”: 20 ekspertyz dotyczących klimatu i bioklimatu uzdrowisk i miejscowości potencjalnie uzdrowiskowych dla ściśle określonych potrzeb społecznych - lecznictwa uzdrowiskowego, wypoczynku, zagospodarowania przestrzennego terenu, ochrony środowiska, melioracji klimatu itp. - prof. T.Kozłowska-Szczęсна (kier.), dr B.Krawczyk, dr K.Błażejczyk (1971-1981);
 - dla Centralnego Biura Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego „Hydroprojekt”: przestrzenne i czasowe zmiany koryta Wisły w strefie mostu kolejowego w Toruniu - dr Z.Babiński (1985); sterowanie zasobami wodnymi w ramach programu zagospodarowania przestrzennego - prof. A.Stasiak (kier.) współautor syntezy (1987);
 - dla Okręgowych Dyrekcji Gospodarki Wodnej: ocena ilości i jakości lodu na odcinku rzeki Wisły w km 684-718, przekroje poprzeczne w rejonach zbitek śryżowych w km 700-701 oraz 708-709 zimy 1986/1987 - dr M.Grześ, dr M.Banach (1987, ODGW w Gdańsku); analiza morfologiczna dna koryta rzeki Wisły w rejonie mostu w Wyszogrodzie - dr M.Grześ, dr Z.Babiński (1987, ODGW w Warszawie); badania zjawisk lodowych na zbiorniku „Włocławek” oraz odcinku Wisły od Modlina do Płocka - dr M.Grześ z zespołem (1987, ODGW w Warszawie). Ponadto w ramach współpracy wieloletniej z ODGW

- w Warszawie prowadzone są badania hydrologiczne i geomorfologiczne na zbiorniku we Włocławku, mające znaczenie praktyczne w prognozowaniu zjawisk lodowych, w prowadzeniu akcji lodołamania, w ocenie skuteczności przegród lodowych, w pracy elektrowni wodnej w warunkach zlodzenia itp. - Zakład Geomorfologii i Hydrologii w Toruniu (od 1970);
- dla Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie: mapa roślinności rzeczywistej północnej części województwa kieleckiego, 9 ark. w skali 1:50 000, jako podstawa projektowania ekologicznego systemu obszarów chronionych - Zakład Biogeografii (1988);
 - dla Instytutu Geodezji i Kartografii: zorganizowano i przeprowadzono prace badawcze na poligonie NAREW (1988), z udziałem Uniwersytetu Śląskiego i Ośrodka Badań Naukowych w Białymstoku, opracowano raport z wyników eksperymentu teledetekcyjnego TELEGEO-87 - dr J.Oleńdzki z zespołem (1990);
 - dla Państwowego Instytutu Ochrony Środowiska: ogólna analiza regionalna roślinności Polski w celu wskazania miejsc na zlokalizowanie stacji regionalnych monitoringu tła środowiska - dr J.M.Matuszkiewicz (1987);
 - dla Instytutu Programów Szkolnych i Instytutu Kształcenia Nauczycieli: udział w opracowaniu programów nauczania, wspólne konferencje - Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju;
 - dla Instytutu Kształtowania Środowiska: ocena możliwości realizacji programu „Monitoring ekosystemów” przez terenowe placówki - doc. A.Breymeyer, dr J.Matuszkiewicz (1978, IKŚ Warszawa);
 - dla Instytutu Turystyki: zasięg przestrzenny komunikacji miejskiej w Polsce w aspekcie możliwości wykorzystania dla rekreacji (1988) - prof. T.Lijewski, S.Cabała;
 - dla Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN: rozwój demograficzny aglomeracji miejskich w ostatnim dziesięcioleciu - doc. P.Eberhardt (1978); ponadto opracowania Zakładu Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (1992-1993);
 - dla Instytutu Ekologii PAN: badania topoklimatyczne na obszarze Suwalskiego Parku Krajobrazowego (1988); opracowanie - *Kształtowanie się topoklimatów w wybranych typach krajobrazu pojeziernego Polski północno-wschodniej*, cz. I (1988), cz. II (1989) - dr K.Błażejczyk, dr J.Grzybowski;
 - dla Komitetu Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN Kraków: aktualne i przyszłe możliwości rozbudowy Lubelskiego Zagłębia Węglowego - dr Cz. Cała (1986);
 - dla Komitetu „Człowiek i Środowisko” PAN: monitoring obiegu energii i materii - kompleksowy monitoring środowiska przyrodniczego w podstawowych typach geosystemów Polski - prof. L.Starkel, doc. W.Froehlich, prof. A.Kostrzewski (1991);
 - dla Akademii Rolniczej w Poznaniu: wspólne badania terenowe i opracowanie pt. *Wyniki badań bilansu promieniowania ekosystemów rolniczych* - prof. J.Paszyński (1988);

- dla Biur Planowania Przestrzennego: waloryzacja klimatyczna województwa katowickiego na potrzeby rolnictwa, mieszkalnictwa i rekreacji - prof. T.Kozłowska-Szczęśna (kier.), dr J.Grzybowski, dr K.Błazejczyk, dr B.Krawczyk (1987, BPP w Katowicach); wpływ lokalizacji elektrowni atomowej na środowisko w województwie wrocławskim - zbiór prac - koordynator dr K.Więckowski (1984, BPP we Wrocławku);
- dla Biura Projektów Ochrony Atmosfery w Szczecinie: rozwój obszarów uzdrowiskowych - doc. T.Kozłowska-Szczęśna (1984);
- dla Urzędów Wojewódzkich i Gmin: kilkanaście opracowań fizjograficznych szczegółowych i ogólnych dla województwa bydgoskiego; ocena planu zagospodarowania województwa nowosądeckiego; ponadto ekspertyzy glebowe, klimatyczne, hydrologiczne gminy Gorlice oraz dla Wodociągów Miejskich i Rafinerii Ropy Naftowej w Gorlicach; obszary zagrożone osuwiskami, możliwości wykorzystania zasobów wodnych małych cieków - gmina w Szymbarku, oraz dla Urzędu Miejskiego w Ełku, Wrocławku i innych;
- dla Dyrekcji Parków Krajobrazowych i Narodowych: Nadnarwiańskiego Parku Krajobrazowego, Gostynińsko-Wrocławskiego Parku Krajobrazowego, Kampinoskiego Parku Narodowego, Tatrzańskiego Parku Narodowego, Nadleśnictwa Wrocławek;
- ponadto dla Przedsiębiorstwa Geokart w Rzeszowie i Warszawie, Towarzystwa Urbanistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, Polskiego Towarzystwa Geograficznego i in.

Wielu pracowników Instytutu było lub jest nadal członkami rad naukowych (poza Instytutem), a wśród nich:

Rady Naukowo-Technicznej przy Komisji Planowania Rady Ministrów (S.Leszczycy), WGiSR UW i jego Instytutów (M.Rościszewski, J.Paszyński, P.Eberhardt, K.Dramowicz), Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej (A.Stasiak), Instytutu Kształcenia Nauczycieli (M.Rościszewski), Instytutu Kształtowania Środowiska (A.Stasiak), Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (J.Paszyński), Instytutu Gospodarki Mieszkaniowej (A.Stasiak, A.Gałazka), Instytutu Mineralnych Materiałów Budowlanych w Opolu (Cz.Cała), Instytutu Techniki Jądrowej AGH (A.Stasiak, L.Starkel), Wydziału Ekonomiczno-Społecznego SGPiS - obecnie SGH (A.Stasiak, A.Gałazka), Instytutu Geofizyki PAN (J.Paszyński), Instytutu Ekologii PAN (A.S.Kostrowicki), Instytutu Zoologii PAN (A.S.Kostrowicki), Instytutu Badań Systemowych PAN (P.Korcelli), Zakładu Badań Naukowych PAN w Zabrze (S.Leszczycy), Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrze (J.Paszyński), Instytutu Wsi i Rolnictwa PAN (A.Stasiak), Instytutu Ochrony Przyrody PAN (M.Baumgart-Kotarbową), Instytutu Ochrony Kultury Materialnej PAN (L.Starkel), Międzywojewódzkiego Zespołu ds. Kaskady Dolnej Wisły (Z.Babiński), Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody (A.S.Kostrowicki), Archiwum Państwowego Miasta Stołecznego Warszawy (M.Ciechocińska), Ośrodka Badań Ekonomiki Transportu (T.Lijewski), Koszalińskiego Ośrodka Naukowo-Badawczego (T.Lijewski), Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych im. S.Herbsta (M.Ciechocińska, S.Misztal), Oddziału Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Toruniu (J.Szupryczyński), Ośrodka Badań Naukowych w Białymstoku (A.Stasiak, A.Werwicki, A.Wróbel), Wrocławsko-Gostynińskiego Parku Krajobrazowego (M.Grześ), Urzędu Wojewódzkiego w Byd-

goszcy (J.Szupryczyński), Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach (W.Stola, T.Lijewski), Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie (S.Misztal), Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego w Białymstoku (S.Misztal), Zakładu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie (A.S.Kostrowicki, L.Starkel), Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi (A.Kotarba, L.Starkel), Tatrzańskiego Parku Narodowego (A.Kotarba), Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego (T.Lijewski), Kampinoskiego Parku Narodowego (J.Kobendzina). W uznaniu zasług Ośrodkowi Dydaktyczno-Muzealnemu KPN nadano imię prof. prof. Jadwigi i Romana Kobendzów (1990).

Pracownicy Instytutu udzielają się także w **redakcjach wydawnictw poza IGiPZ**. Są to m.in.:

Wydawnictwa KPZK PAN - Studia KPZK PAN i Biuletyn KPZK PAN (K.Dziewoński, S.Herman, J.Kostrowicki, S.Leszczycycki, B.Malisz, A.Stasiak, A.Wróbel), Zeszyty Komitetu Naukowego „Człowiek i Środowisko” PAN (A.Breymeyer), Wydawnictwa Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej PAN (M.Drzał), Biuletyn PAN - Seria Nauk o Ziemi (L.Starkel), Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica (L.Starkel, M.Baumgart-Kotarbowa, A.Kotarba), Folia Quaternaria (L.Starkel), Quaternary Studies in Poland (L.Starkel), Questiones Geographicae (L.Starkel), Polish Polar Research (J.Szupryczyński), Studia Societatis Scientiarum Torunensis (J.Szupryczyński), Balneologia Polska (T.Kozłowska-Szczęsna), Wydawnictwa Kartograficzne im. E.Romera (J.Ostrowski), Zeszyty Naukowe Urzędu Wojewódzkiego i Rady Wojewódzkiej NOT w Toruniu (J.Szupryczyński), Polski Przegląd Kartograficzny (J.Ostrowski), Kaskada (Z.Babiński), Problemy Turystyki (A.S.Kostrowicki), Wszechświat (A.Kotarba), Wydawnictwa Ligi Ochrony Przyrody (A.S.Kostrowicki), Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne (W.Jankowski), Poznaj Świat (J.Rutkowski).

Wielu pracowników Instytutu wchodziło w skład **Komitetów PAN**, w których pełnili różne funkcje, a wśród nich w:

a) Komitetach Naukowych przy Prezydium PAN:

- Komitet do Spraw Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (1955-1962): S.Leszczycycki, J.Paszyński;
- Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju: S.Leszczycycki przewodniczący 1958-1980, przewodniczący honorowy od 1980, K.Dziewoński (przewodniczący 1980-1989, przewodniczący honorowy od 1989), J.Grzeszczak, S.Herman, A.Kassenberg, P.Korcelli, A.S.Kostrowicki, J.Kostrowicki, T.Lijewski, B.Malisz, M.Potrykowski, A.Stasiak, A.Wróbel;
- Komitet Naukowy „Człowiek i Środowisko”: A.Breymeyer, K.Dziewoński, A.Kassenberg, A.S.Kostrowicki, J.Kostrowicki, T.Kozłowska-Szczęsna, L.Starkel, K.Klimek, S.Leszczycycki;
- Komitet Krajów Afryki, Azji i Ameryki Łacińskiej: J.Paszyński, M.Rościszewski;
- Komitet Badań Polarnych: J.Szupryczyński;

- Komitet Prognozowania Rozwoju Kraju „Polska 2000”: A.S.Kostrowicki, S.Leszczycycki;
- Rada Towarzystw Naukowych: T.Kozłowska-Szczęsna;
- b) w Komitetach Naukowych przy Wydziałach PAN:
 - Wydział I Nauk Społecznych: Komitet Badań Rejonów Uprzemysławianych - A.Stasiak; Komitet Nauk Demograficznych - P.Korcelli, K.Dziewoński; Komitet Nauk Historycznych - S.Misztal, H.Szulc; Komitet Nauk Ekonomicznych - S.Kurowski;
 - Wydział II Nauk Biologicznych: Komitet Ekologii - A.Breymeyer (przewodnicząca od 1990 r.), A.S.Kostrowicki, W.Matuszkiewicz; Komitet Botaniki - W.Matuszkiewicz; Komitet Ochrony Przyrody i Jej Zasobów: A.S.Kostrowicki;
 - Wydział IV Nauk Technicznych: Komitet Urbanistyki i Architektury - K.Dziewoński (przewodniczący 1987-1989), B.Malisz;
 - Wydział V Nauk Rolniczych i Leśnych: Komitet Zagospodarowania Ziemi Górskich - L.Starkel, T.Gerlach, J.Słupik, W.Froehlich; Komitet Agrofizyki - J.Paszyński; Komitet Nauk Leśnych - W.Matuszkiewicz;
 - Wydział VII Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych: Komitet Nauk Geograficznych - K.Dziewoński (przewodniczący 1966-1968 i 1981-1983), P.Eberhardt, J.Grzeszczak, A.S.Kostrowicki, J.Kostrowicki, P.Korcelli, T.Kozłowska-Szczęsna, A.Kotarba, S.Leszczycycki (przewodniczący 1952-1965), J.Paszyński, M.Rościszewski, L.Starkel, R.Szczęsny, H.Szulc, J.Szupryczyński, A.Werwicki, A.Wróbel; Komitet Badań Czwartorzędu - M.Baumgart-Kotarbowa, T.Gerlach, L.Starkel (przewodniczący 1981-1990), K.Więckowski; Komitet Meteorologii i Fizyki Atmosfery - J.Paszyński (przewodniczący 1981-1986), T.Kozłowska-Szczęsna; Komitet Geofizyki - T.Kozłowska-Szczęsna, J.Paszyński, M.Grześ; Komitet Inżynierii Środowiska - Cz.Cała, A.Kassenberg; Komitet Gospodarki Wodnej - W.Froehlich, M.Grześ.

Pracownicy Instytutu ponadto biorą czynny udział w pracach **Komitetów Narodowych** przy Prezydium oraz przy Wydziałach PAN, a wśród nich w: Komitecie Narodowym ds. Komitetu Danych dla Nauki i Techniki CODATA - A.Breymeyer; Komitecie Narodowym ds. Komitetu Naukowego Problemów Środowiska SCOPE i Międzynarodowego Programu „Człowiek i Biosfera” MAB - A.Breymeyer (przewodnicząca 1990-1993), T.Gerlach, A.S.Kostrowicki, J.Kostrowicki, A.Kotarba; Komitecie Narodowym ds. Światowej Federacji Badań nad Przyszłością WFSF - A.S.Kostrowicki; Komitecie Narodowym Międzynarodowej Rady Unii Naukowych ICSU - J.Kostrowicki, L.Starkel; Komitecie Narodowym ds. Międzynarodowej Rady Gospodarki Regionalnej CIER - J.Kostrowicki, B.Malisz (przewodniczący 1984-1986); Komitecie Narodowym ds. Międzynarodowego Programu „Zmiany Globalne Geosfery i Biosfery” Global Change IGBP - A.Breymeyer, P.Korcelli, J.Kostrowicki, L.Starkel (przewodniczący od 1989 r.); WYDZIAŁ I - Komitet Narodowy ds. Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologicznego ISA - M.Ciechocińska; WYDZIAŁ VII - Komitet Narodowy ds.

Międzynarodowej Unii Badania Czwartorzędu INQUA - L.Starkel (przewodniczący 1981-1987, 1993-1995); Komitet Narodowy ds. Międzynarodowej Unii Geodezji i Geofizyki IUGG - J.Paszyński; Komitet Narodowy ds. Międzynarodowej Unii Geograficznej IGU - K.Dziewoński, M.Jerczyński, P.Korcelli, A.S.Kostrowicki, J.Kostrowicki (przewodniczący 1981-1991), T.Kozłowska-Szczęsna, S.Leszczycy (przewodniczący 1954-1978), B.Malisz, J.Paszyński, M.Rościszewski, W.Rożucki, L.Starkel, J.Szupryczyński, Z.Taylor, A.Wróbel; Komitet Narodowy ds. Międzynarodowego Programu Hydrologicznego UNESCO - A.S.Kostrowicki.

Nadmienić należy, że w Instytucie prowadzone są prace organizacyjne i techniczne trzech Komitetów przy Prezydium PAN: Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Komitetu „Człowiek i Środowisko” oraz Komitetu „Zmiany Globalne Geosfery i Biosfery” - Global Change.

Na szczególną uwagę zasługuje udział pracowników Instytutu w pracach **Prezydium PAN**. Członkami Prezydium byli:

prof. S.Leszczycy (1952-1968, 1978-1980), prof. J.Kostrowicki (1987-1989), prof. Leszczycy pełnił także funkcję zastępcy Sekretarza Naukowego PAN (1952-1957). Członkiem Kolegium ds. Placówek Naukowych PAN był prof. P.Korcelli. W pracach Sekretariatu Wydziału VII brali udział: prof. B.Malisz (zastępca sekretarza Wydziału VII 1984-1989), prof. A.S.Kostrowicki (zastępca sekretarza Wydziału VII 1990-1992), prof. J.Kostrowicki (przewodniczący Komisji Nagrody im. E.Romera i członek Komisji Nagrody im. S.Staszica), prof. L.Starkel (członek Komisji Nagrody im. E.Romera).

W Oddziale PAN w Krakowie pracownicy Instytutu uczestniczyli w pracach Komisji Nauk Geograficznych - M.Baumgart-Kotarba, M.Drzał, W.Froehlich, T.Gerlach, S.Gilewska, A.Kotarba, L.Starkel oraz Komisji Paleogeografii Czwartorzędu - M.Baumgart-Kotarba, T.Gerlach, A.Kotarba, L.Starkel (przewodniczący 1978-1982). Wieloletnim Sekretarzem Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej PAN w Krakowie była M.Drzał (od 1966).

Prof. M.Klimaszewski został powołany na stanowisko Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego (1964 r.). Prof. L.Starkel został wybrany na członka czynnego Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (1990).

Śpośród innych instytucji, w których pracownicy Instytutu pełnili różne funkcje wymienić należy uczestnictwo w pracach Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych - Sekcja V - Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi - L.Starkel (1985-1987), sekcja II - Nauk Ekonomicznych - M.Rościszewski (od 1988), Sekcji Architektury i Planowania Przestrzennego - S.Leszczycy (przewodniczący) i Sekcji Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi Komitetu Nagród Państwowych - J.Kostrowicki (zastępca przewodniczącego); w Państwowej Radzie ds. Gospodarki Przestrzennej przy Prezesie Rady Ministrów - K.Dziewoński (zastępca przewodniczącego), S.Leszczycy (zastępca przewodniczącego 1974-1986),

B.Malisz (zastępca przewodniczącego), P.Korcelli, M.Potrykowski, A.Stasiak; Państwowej Radzie Ochrony Środowiska przy Prezesie Rady Ministrów - A.Kassenberg, A.S.Kostrowicki, S.Leszczycki; w Radzie Ekonomicznej przy Prezesie Rady Ministrów - S.Kurowski; w Radzie ds. Wsi i Rolnictwa przy Prezydencie RP - A.Gałązka, A.Stasiak; w Radzie Gospodarki Przestrzennej przy Prezesie Centralnego Urzędu Planowania - P.Eberhardt, P.Korcelli, J.Kostrowicki, S.Kurowski, M.Potrykowski, A.Stasiak (przewodniczący 1990-1993), G.Węclawowicz; w Ministerstwie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa - A.Muzioł-Węclawowicz (doradca ministra); w Zespole Opiniującym wnioski dotyczące zmian w podziale administracyjnym stopnia podstawowego powołanego przez Ministra-Szefa URM - A.Stasiak; w Zespole Rządowym ds. Organizacji Ministerstwa Gospodarki - A.Gałązka, A.Stasiak; w Zespole Rządowym do Opracowania Koncepcji Zmian w Organizacji Terytorialnej Państwa - M.Potrykowski; w Zespole ds. Podziału Terytorialnego Kraju przy Pełnomocniku Rządu ds. Reformy Administracji Publicznej - T.Lijewski, M.Potrykowski, Z.Rykiel, A.Stasiak; w Zespole Planowania Perspektywicznego Makroregionu Stołecznego Komisji Planowania przy RM - P.Eberhardt; w Forum ds. Współpracy z Krajami Europy Wschodniej przy Parlamencie RP - A.Breymeyer; w Kolegium Dyrektorów Bibliotek Centralnych - H.Tuszyńska-Rękawkowa; w Komisji Planu Regionalnego Województwa Nowosądeckiego ds. Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Wodnej - W.Froehlich; w Komitecie Krajowym Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego - S.Żurek; w Komisji Geomorfologicznej Karpacko-Bałkańskiej - A.Kotarba; w Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody we Włocławku - M.Grześ; w Radzie Ochrony Środowiska przy Ministrze OŚZNiL - A.S.Kostrowicki, L.Starkel; w Radzie Społecznej Szkół Wyższych przy WRN w Toruniu - J.Szupryczyński; w Radzie Ochrony Powietrza Atmosferycznego - J.Paszyński; w Społecznym Instytucie Ochrony Prawnej Rodzinnych Gospodarstw Rolnych - S.Misztal; w Komitecie Asocjacji Kartograficznej przy Instytucie Geodezji i Kartografii - J.Ostrowski; w Komitecie Kartografii Ogólnej przy Prezesie GUGiK - M.Najgrakowski, J.Ostrowski; w Lidze Ochrony Przyrody - A.S.Kostrowicki; w Zarządzie Polskiej Asocjacji Ekologii Krajobrazu - J.Solon.

Kilkanaście osób spośród pracowników Instytutu zostało członkami różnych klubów i fundacji, między innymi: Polskiego Oddziału Klubu Rzymskiego - M.Rościszewski; Polskiego Klubu Ekologicznego - A.Kassenberg, J.Zatorska-Sadurska, M.Izdebska; Klubu Nowoczesnego Liberalizmu - J.Dębski; Zarządu Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych - K.Herbst.

Pracownicy Instytutu byli powołani także w skład Sekcji Nauk Geograficznych przy Zespole Nauk Biologicznych, Medycznych i Nauk o Ziemi Komitetu Badań Naukowych - T.Kozłowska-Szczęsna, L.Starkel, J.Szupryczyński oraz w skład Komisji ds. Badań Polarnych - L.Starkel.

Duży jest także udział pracowników Instytutu w zarządach głównych w komisjach i oddziałach towarzystw naukowych (około 20). Spośród nich na pierwsze miejsce wysuwa się Polskie Towarzystwo Geograficzne zrzeszające 1/3 pracowników naukowych Instytutu (patrz: *Polskie Towarzystwo Geograficzne w pięćdziesiątą rocznicę działalności* - 1968, *Polskie Towarzystwo Geograficzne w siedemdziesiątą piątą rocznicę działalności* - 1993). Ponadto należy wymienić Towarzystwo Urbanistów Polskich, Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Polskie Towarzystwo Geologiczne, Polskie Towarzystwo Balneologii, Bioklimatologii i Medycyny Fizykalnej, Polskie Towarzystwo Ekologiczne, Polskie Towarzystwo Botaniczne, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, w których pracownicy Instytutu pełnią różne funkcje.

Ważną formą współpracy są konferencje naukowe. W minionych 40 latach Instytut zorganizował bądź uczestniczył w organizacji kilkudziesięciu konferencji i sesji naukowych krajowych (w tej liczbie 34 doroczne sesje sprawozdawcze).

Ważniejsze konferencje krajowe zorganizowane przez Instytut:

1953

Konferencja poświęcona polskiej kartografii, Warszawa 12 XII 1953 r., zorganizowana przez Zakład Kartografii IG PAN wspólnie z PTG i Komitetem Geograficznym PAN, uczestników 87.

1954

Konferencja w sprawie mapy geomorfologicznej i hydrograficznej w Krakowie, z wycieczką w dolinę Dunajca, 25-28 IV 1954. Organizator: Pracownia Geomorfologii i Hydrografii IG PAN w Krakowie, uczestników 82.

Konferencja metodologiczna z udziałem geografów radzieckich, Warszawa, 19-22 VI 1954, uczestników około 80.

Konferencja w sprawie fizjografii urbanistycznej, Warszawa, 2-3 X 1954, uczestników około 100.

Konferencja w sprawie wykorzystania map geomorfologicznej, hydrograficznej, kwalifikacyjnej i kompleksowej fizjograficznej dla celów melioracyjnych, Toruń, 6 XI 1954. Organizator: Pracownia Geomorfologii i Hydrografii IG PAN w Toruniu.

Posiedzenie naukowe w sprawie struktury drumlin na przykładzie zbójeńskiego obszaru drumlinowego, Łódź, 19 XII 1954. Organizator: Pracownia Geomorfologii Ogólnej IG PAN, uczestników około 50.

1955

- Konferencja ogólnopolska w sprawie 5-letnich geograficznych studiów uniwersyteckich w ZSRR i w Polsce, Warszawa 3 III 1955, uczestników 54.
- Konferencja czwartorzędowa, Warszawa, 17-18 III 1955, wspólnie z Komisją ds. Badań Czwartorzędu PAN, uczestników 71.
- Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1954, Warszawa, 19-21 III 1955, uczestników 92.
- Kursokonferencja poświęcona geografii ekonomicznej w Osiecznej, 28 XI - 1 XII 1955, wspólnie z Departamentem Studiów Uniwersyteckich MSW, uczestników 68.

1956

- Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1955, Warszawa, 9-10 III 1956, uczestników 124.
- Kursokonferencja dla pomocniczych pracowników nauki w sprawie koordynacji badań geomorfologicznych i hydrograficznych, Wołkowyja, 27-30 VI 1956. Organizator: Pracownia Geomorfologii i Hydrografii IG PAN w Krakowie, uczestników 35.
- Konferencja w sprawie mapy geomorfologicznej i hydrograficznej, Toruń, 30 XI - 1 XII 1956, zorganizowana przez Pracownię Geomorfologiczną i Hydrograficzną IG PAN w Toruniu i Krakowie, uczestników około 80.
- Konferencja w sprawie regionów ekonomiczno-geograficznych Polski, Warszawa, 17 XII 1956, uczestników około 60.

1957

- Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1956, Warszawa, 8-9 III 1957, uczestników 132.
- Konferencja w sprawie kwalifikacji użytkowania gruntów omych, Warszawa, 15 IV 1957, zorganizowana przez Pracownię Geografii Rolnictwa IG PAN, uczestników 43.
- Konferencja w sprawie mapy geomorfologicznej i hydrograficznej Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego, Katowice, 17-18 IV 1957, zorganizowana przez Pracownię Geomorfologii i Hydrografii IG PAN w Krakowie i Komitet do spraw GOP PAN - wraz z dwudniowym objazdem terenu, uczestników około 60.
- Konferencja w sprawie mapy hydrograficznej, Toruń, 8-10 V 1957, zorganizowana przez Pracownię Geomorfologii i Hydrografii IG PAN w Toruniu (połączona z objazdem terenowym Pojezierza Dobrzyńskiego i Białych Kujaw) uczestników 37.

1958

Konferencja sprawozdawcza ze stanu badań geomorfologicznych i hydrograficznych, Kraków, 27-29 I 1958.

Posiedzenie naukowe poświęcone mapie geomorfologicznej i hydrograficznej, zorganizowane przez Toruńską Pracownię Geomorfologii i Hydrografii IG PAN, Poznań, Warszawa, Toruń, luty 1958.

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1957, Warszawa, 7-8 III 1958, uczestników około 80.

Seminarium z geografii gleb, Warszawa, 10-14 IV 1958, zorganizowane dla geografów i gleboznawców.

Konferencja naukowa poświęcona badaniom geograficznym nad osadnictwem wiejskim w Polsce, Toruń, 16-17 V 1958, zorganizowana przez Zakład Geografii Ekonomicznej IG PAN i Katedrę Geografii Ekonomicznej UMK w Toruniu.

Konferencja w sprawie nauczania geografii przemysłu i transportu na studiach uniwersyteckich, Warszawa, 24 V 1958, zorganizowana dla wykładowców przedmiotu przez Katedrę Geografii Ekonomicznej Polski UW i Pracownię Geografii Przemysłu i Transportu IG PAN.

1959

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1958 (poświęcona mapie hydrograficznej Polski), Warszawa, 20-21 III 1959.

Narada w sprawie geografii regionalnej (przedyskutowanie zagadnień metodologicznych z zakresu geografii regionalnej), Warszawa, 7 IV 1959.

1960

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1959, Warszawa, 4 III 1960, poświęcona omówieniu dorobku Instytutu w latach 1953-1959.

1961

Sesja naukowa poświęcona Wacławowi Nałkowskiemu w pięćdziesiątą rocznicę jego śmierci, Warszawa, 27 I 1961, zorganizowana przez: Komitet Nauk Geograficznych PAN, Instytut Geograficzny UW, Instytut Geografii PAN i Polskie Towarzystwo Geograficzne.

Zebranie sprawozdawcze z badań geomorfologicznych i hydrograficznych w Południowej Polsce, w Krakowie w lutym 1961. Zebranie zorganizował Zakład Geomorfologii Gór i Wyżyn IG PAN w Krakowie.

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1960 r., poświęcona zagadnieniom teorii regionu ekonomicznego oraz zastosowania metod matematyczno-statystycznych i zdjęć lotniczych w badaniach geograficznych, Warszawa, 24 III 1961.

Konferencja naukowa poświęcona mapie geomorfologicznej i hydrograficznej Niziu, Toruń, 4-6 V 1961. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Niziu IG PAN w Toruniu.

1962

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1961, Warszawa, 23 II 1962. Przedstawiono wyniki prac w zakresie klimatologii, limnologii, geomorfologii i badań torfowych.

Konferencja naukowa poświęcona podstawom rozwoju województwa białostockiego, Białystok, 8-11 X 1962, uczestników ponad 200.

1963

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1962 łącznie z posiedzeniem Komitetu Nauk Geograficznych PAN, na której poza sprawozdaniami omówiono główne problemy i kierunki badań geografii fizycznej i ekonomicznej, Warszawa, 9 III 1963. Zebranie sprawozdawcze z badań geomorfologicznych i hydrograficznych w Południowej Polsce, Kazimierz nad Wisłą, 11-13 V 1963.

1964

Sesja sprawozdawcza IG PAN za 1963 r., poświęcona ocenie dorobku naukowego Instytutu z okazji dziesięciolecia jego istnienia, Warszawa, 4 IV 1964.

Posiedzenie naukowe poświęcone problematyce kartowania geomorfologicznego i hydrograficznego, Kraków-Modlnica, 11-13 IV 1964. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyżyn IG PAN.

Konferencja poświęcona mapie hydrograficznej województwa bydgoskiego, Toruń, 28-29 IV 1964, zorganizowana wspólnie przez Zakład Geomorfologii i Hydrografii Niziu IG PAN i Wydział Gospodarki Wodnej Prezydium WRN w Bydgoszczy.

1965

Sesja sprawozdawcza IG PAN za 1964 r., poświęcona omówieniu współpracy IG PAN z krajami socjalistycznymi w zakresie badań geograficznych oraz przedstawieniu niektórych rezultatów tych badań, Warszawa, 26 III 1965.

Zebranie sprawozdawcze z badań geomorfologicznych i hydrograficznych prowadzonych w 1964 r. w Polsce Południowej, Kraków, 3-4 IV 1965.

Konferencja sprawozdawcza poświęcona kartowaniu geomorfologicznemu na obszarze Polski północnej połączona z wycieczką na Wysoczyznę Chełmińską i Kujawy, Toruń, 12-13 IV 1965. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Niziu IG PAN.

1966

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1965, poświęcona wynikom prac badawczych w latach 1961-1965, Warszawa, 11-12 III 1966.

Konferencja ogólnopolska poświęcona zagadnieniom metodologiczno-teoretycznym w geografii ekonomicznej, Jabłonna, 16-19 IV 1966, uczestniczyło około 100 osób.

Ogólnopolska konferencja poświęcona kartowaniu i klasyfikacji gleb, Toruń, 12-16 VII 1966.

Zjazd poświęcony zagadnieniom erozyjnym, Kraków, 6-9 IX 1966.

Konferencja poświęcona kartowaniu hydrograficznemu obszarowi województwa białostockiego, Białystok, 10-12 X 1966. Organizatorzy: Zakład Geomorfologii i Hydrografii IG PAN i Prezydium WRN w Białymstoku.

Sesja naukowa Komitetu Nauk Geograficznych i IG PAN, poświęcona perspektywom rozwoju nauk geograficznych w Polsce, Jabłonna, 16-17 XI 1966, uczestników około 100.

1967

Konferencja paleogeografii holocenu, Kraków, 20-21 I 1967. Organizatorzy: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyżyn IG PAN i Zakład Paleobotaniki Instytutu Botaniki PAN w Krakowie, uczestników około 150.

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1966, Warszawa, 20-21 III 1967.

Konferencja poświęcona formom kemowym, jako wskaźnikom przebiegu deglacji, Częstochowa, 21-23 VI 1967.

Posiedzenie naukowe poświęcone problemom deglomeracji, Warszawa, 17-18 V 1967. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania Kraju IG PAN, uczestników 160.

1968

Konferencja naukowa zorganizowana przez Komisję Międzynarodowego Podziału Pracy KPZK PAN i Zakład Przestrzennego Zagospodarowania Kraju IG PAN, Warszawa, 13 II 1968.

Sesja sprawozdawcza IG PAN za 1967 r., Warszawa, 8-9 III 1968, uczestników około 90.

Konferencja poświęcona perspektywom rozwoju geografii i współpracy między IG PAN i UJ Kraków, Kraków, 4 IV 1968.

Konferencja sprawozdawcza z kartowania geomorfologicznego, Kraków, 3 V 1968. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyżyn IG PAN.

Konferencja naukowa dotycząca studiów nad Tamowem, Szymbark, 10-15 IX 1968. Organizator: Zakład Geografii Ludności i Osadnictwa IG PAN.

Ogólnopolska sesja naukowa dla uczczenia sześćdziesięciolecia urodzin prof. M.Klimaszewskiego, zorganizowana przez Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyzyn IG PAN Kraków, 12 X 1968, uczestników 40 (z IG PAN).

1969

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1968, Warszawa, 21-22 III 1969, uczestników 60.

Konferencja w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego otoczenia miasta Kielce, Kielce, 3-4 III 1969 i 12-13 VI 1969.

Konferencja poświęcona kartowaniu geomorfologicznemu na obszarze Polski południowej, Kraków, 2-3 VI 1969. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrografii Gór i Wyzyn IG PAN.

Konferencja krasowa, Kraków, 5-6 X 1969. Organizator: Zakład Geografii Fizycznej IG PAN.

Konferencja poświęcona badaniom na terenie województwa rzeszowskiego, Szymbark, 12 XII 1969.

1970

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1969 połączona z rozszerzonym posiedzeniem Rady Naukowej IG PAN na temat metod oceny środowiska przyrodniczego dla potrzeb gospodarki narodowej, Warszawa, 17-18 IV 1970.

Konferencja poświęcona metodom oceny środowiska przyrodniczego dla potrzeb gospodarki narodowej, Warszawa, 17-18 IV 1970.

1971

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1970, poświęcona zagadnieniom geografii osadnictwa i ludności, Warszawa, 5 IV 1971.

1972

Sesja sprawozdawcza IG PAN za rok 1971, Warszawa, 10 III 1972.

1973

Symposium na temat „Badania struktury przestrzeni społeczno-ekonomicznej i jej przemian”, Jabłonna, 16-20 XII 1973.

Jubileuszowa sesja poświęcona dwudziestolecu działalności naukowej pt. „Instytut Geografii PAN w służbie gospodarki narodowej”. Warszawa, 20 XII 1973.

1975

Sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN za rok 1974, Warszawa, 14 III 1975.

1976

Konferencja na temat wpływu melioracji wodnych na środowisko geograficzne. Jadwisin, 14-16 III 1976. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.

Symposium polame, Toruń, 9-10 IV 1976. Organizator: Zakład Fizjografii Ziemi Polskich IGiPZ PAN.

Konferencja pt. „Wykształcenie młodoczwartorzędowych aluwii rzek karpaccyckich i ich znaczenie surowcowe”. Szymbark, 7-9 V 1976. Organizatorzy: Zakład Geografii Fizycznej IGiPZ PAN i Zakład Surowców Skalnych AGH.

1977

Doroczna sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN za rok 1976, Warszawa 21 III 1977.

Konferencja pt. „Granice uprzemysłowienia województwa suwalskiego z punktu widzenia relacji produkcji przemysłowej i rolniczej, środowiska przyrodniczego i turystyki”, Suwałki, 6-7 VII 1977. Współorganizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania Kraju IGiPZ PAN.

Konferencja pt. „Problemy przestrzenne wielofunkcyjnego rozwoju społeczno-gospodarczego Sudetów z wiodącym znaczeniem rolnictwa”, Książ, 27-29 IX 1977. Współorganizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania Kraju IGiPZ PAN.

1978

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza - dwudziestopięciolecie IGiPZ PAN. Warszawa, 22 III 1978. Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *IGiPZ PAN na nowym etapie rozwoju.*
2. Prof. K.Dziewoński, doc. P.Korcelli - *Analiza porównawcza systemów osadniczych i procesów urbanizacyjnych w Polsce, ZSRR i NRD.*
3. Doc. K.Klimek - *Młodoczwartorzędowe zmiany środowiska geograficznego Mongolii w świetle wyników badań polskich ekspedycji geograficznych.*

I Ogólnopolskie Symposium poświęcone zagadnieniom kartowania topoklimatycznego pt. „Metody sporządzania map topoklimatycznych”, Szymbark, 21-23 IX 1978. Organizator: Zakład Klimatologii IGiPZ PAN, uczestników 75.

1979

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa 30 III 1979.

Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *Działalność IGiPZ PAN w roku 1978.*
2. Doc. S.Misztal - *Zmiany uprzemysłowienia Polski w przekroju terytorialnym nowych województw w latach 1939-1975.*
3. Doc.T.Kozłowska-Szczęsna - *Studia z zakresu klimatologii uzdrowiskowej.*

1980

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 27 II 1980.

Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *Sprawozdanie z działalności IGiPZ PAN w 1979 r.*
2. Prof. J.Szupryczyński - *Wpływ zbiornika wodnego we Włocławku na środowisko geograficzne doliny Wisły.*
3. Dr Z.Rykiel, dr A.Żurek - *Migracje pomiędzy miastami w Polsce.*
4. Dr G.Węclawowicz - *Struktury społeczno-ekonomiczne miast polskich.*

Symposium poświęcone przedstawieniu wyników badań prowadzonych w Mongolii, Kraków, 10-12 VI 1980.

1981

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 18 II 1981.

Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za rok 1980.*
2. Prof. L.Starkel - *Ewolucja dorzecza Górnej Wisły.*
3. Prof. A.Wróbel - *Uprzemysłowienie a zmiany regionalnego zróżnicowania dochodów w Polsce.*

1983

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 21 III 1983.

Referaty:

1. Prof. M.Rościszewski - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za lata 1981-1982.*
2. Dr M.Grześ - *Wpływ zjawisk lodowych na odpływ wód ze zbiornika Włocławskiego.*
3. Prof. J.Kostrowicki - *Mapa typów rolnictwa Europy. Koncepcja, metody, wyniki.*

1984

Seminarium pt. „Czas w geomorfologii”, Kraków, 19-20 III 1984. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN, uczestników 102.
Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 21 III 1984.

Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za rok 1983.*
2. Prof. A.S.Kostrowicki - *Geoekologiczne badania w Wigierskim Parku Krajo-
brazowym.*
3. Doc. P.Eberhardt - *Obszary wyludniające się w Polsce.*

Symposium pt. „Holocen okolic Krakowa”, Kraków, 18-20 VI 1984. Organizatorzy: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN wspólnie z Instytutem Geologii i Surowców Mineralnych AGH.

1985

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 13 III 1985.

Referaty:

1. Prof. P.Korcelli - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za rok 1984.*
2. Doc. A.Breymeyer - *Krążenie materii organicznej w ekosystemach lasów
iglastych Polski.*
3. Dr R.Szczęsny - *Przemiany struktury przestrzennej rolnictwa Polski w latach
1970-1980.*

Seminarium na temat zasięgów wpływu funkcjonalnego regionu Warszawy i jego zróżnicowania przestrzenne, Białobrzegi, 2-4 VI 1985. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

1986

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 4 III 1986.

Referaty:

1. Prof. P.Korcelli - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za rok 1985.*
2. Prof. L.Starkel - *Postęp badań nad ewolucją środowiska geograficznego
w Polsce.*
3. Prof. A.Wróbel - *Ważniejsze osiągnięcia lat 1981-1985 w dziedzinie badań
nad podstawami przestrzennego zagospodarowania kraju.*

1987

Seminarium naukowe pt. „Atlas Narodowy Polski na tle wybranych atlasów narodowych na świecie”, Warszawa, 11 II 1987. Organizator: Pracownia Kartografii IGiPZ PAN, uczestników 64.

Doroczna naukowa sesja sprawozdawcza IGiPZ PAN, Warszawa, 16 III 1987, uczestników około 100. Referaty:

1. Prof. J.Kostrowicki - *Sprawozdanie Dyrekcji Instytutu za okres 1984-1986.*
 2. Prof. A.Kotarba - *Współczesne kształtowanie wysokogórskiej rzeźby Tatr.*
- Ogólnopolska konferencja na temat współczesnych przemian społeczno-gospodarczych na świecie a stan geografii regionalnej, Kraków, 24-25 III 1987. Organizatorzy: WSP Kraków, Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN, uczestników 50.
- Konferencja na temat nauczania geografii regionalnej, Puławy, 5-6 V 1987. Organizatorzy: Instytut Kształcenia Nauczycieli w Warszawie, Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN, uczestników 25.
- Sesja jubileuszowa z okazji osiemdziesiątych urodzin prof. S.Leszczycykiego, członka rzeczywistego PAN, Warszawa, 7 V 1987, zorganizowana wspólnie z Wydziałem Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych PAN, Komitetem Nauk Geograficznych PAN, Komitetem Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, Polskim Towarzystwem Geograficznym i Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych UW, uczestników około 120, w tej liczbie kilku gości z zagranicy: z Francji, NRD, Włoch.

1988

- Sesja jubileuszowa z okazji siedemdziesięciolecia urodzin i czterdziestolecia pracy naukowej prof. Jerzego Kostrowickiego, członka rzeczywistego PAN, Warszawa, 24 II 1988, zorganizowana wspólnie z Komitetem Nauk Geograficznych PAN.
- Sesja naukowa pt. „Postęp metodyczny w badaniach współczesnych procesów morfogenetycznych”, Kraków, 29 III 1988. Organizator: prof. A.Kotarba (CPBP 03.13).
- Seminarium pt. „Wyludnianie się wsi polskiej”, Warszawa, 29 III 1988. Organizator: prof. A.Stasiak (RPBP 03.5).
- Doroczna sesja naukowa IGiPZ PAN, Warszawa, 6 IV 1988. Referaty:
1. Prof. P.Korcelli - *Założenia rozwoju IGiPZ PAN.*
 2. Prof. L.Starkel - *Perspektywy udziału polskich geografów w programie „Global Change”.*
 3. Prof. M.Rościszewski - *Geografia wobec światowych problemów rozwoju.*
- Robocze seminarium naukowe „Problemy rozwoju miast północnego Mazowsza”, Łomża, 8-9 IV 1988. Organizator: prof. M.Ciechocińska (Wpr-3).
- Konferencja na temat nauczania geografii rolnictwa, Mława, 16-17 V 1988. Organizatorzy: Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN i Instytut Kształcenia Nauczycieli.
- Konferencja pt. „Przestrzenne problemy zdrowotności”, Jabłonna, 30 V-1 VI 1988. Organizator: doc. L.Mazurkiewicz (CPBP 03.12).
- V Ogólnopolskie Seminarium Geograficzne - Badania syntetyczne w geografii rolnictwa, Radzików, 19-20 IX 1988. Organizator: Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN (z udziałem 2 gości zagranicznych).

- II Ogólnopolskie Seminarium Klimatologiczne pt. „Problemy współczesnej topoklimatologii”, Stare Pole, 7-9 X 1988. Organizator: Zakład Klimatologii IGiPZ PAN (z udziałem 15 gości zagranicznych z 8 krajów), uczestników 55.
- Seminarium pt. „I etap badań nad stanem gmin w Polsce i perspektywami ich rozwoju”, Radzików, 14-16 XI 1988. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Seminarium pt. „Wyludnianie się wsi polskiej”, Jachranka, 2-3 XII 1988. Organizator: prof. A.Stasiak, doc. P.Eberhardt, mgr W.Zgliński (RPBP 03.5).

1989

- Sesja naukowa pt. „Współczesne procesy morfogenetyczne w Polsce”, Kraków, 20-21 II 1989. Organizator: prof. A.Kotarba (CPBP 03.13.02), uczestników 60.
- Doroczna sesja naukowa IGiPZ PAN pt. „Przestrzeń Polski w końcu XX wieku”, Warszawa, 8 III 1989, uczestników 80. Referaty:
1. Prof. A.Stasiak - *Możliwości przekształcenia sieci osadniczej Polski.*
 2. Prof. A.S.Kostrowicki - *Perspektywy stanu środowiska przyrodniczego w Polsce na przestrzeni wieków.*
- Konferencja pt. „Ewolucja środowiska geograficznego Polski w vistulianie i holocenie”, Błaziejewko pod Poznaniem, 5-8 IV 1989. Organizatorzy: prof. L.Starkel (CPBP 03.13.01) wspólnie z Instytutem Badań Czwartorzędu UAM, uczestników 65.
- Sesja naukowa pt. „Stan i zmiany środowiska naturalnego na obszarze Polski”, Warszawa, 20 IV 1989. Organizator: prof. A.S.Kostrowicki (CPBP 03.13.03), uczestników 20.
- Seminarium pt. „Badania szczegółowe pasma nadbużańskiego Mielnik-Drohiczyn, Karczew-Serpelice z uwzględnieniem roli Siematycz jako ośrodka regionalnego”, Warszawa, 21 IV 1989. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN, uczestników 40.
- Ogólnopolska sesja naukowa pt. „Systemy informacji o środowisku przyrodniczym i zagospodarowaniu przestrzennym”, Warszawa, 3-5 V 1989. Organizatorzy: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN wspólnie z Komitetem Geodezji PAN i Instytutem Geodezji i Kartografii, uczestników 40.
- Seminarium pt. „Bilans efektów wniesionych do gospodarki narodowej na przykładzie województwa łomżyńskiego”, Łomża, 11-12 V 1989. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN, uczestników 30.
- Seminarium pt. „Wyludnianie się wsi polskiej”. Radzików 22-23 VI 1989. Organizator: prof. A.Stasiak (RPBP 03.5), uczestników 35.
- Konferencja pt. „Przemiany strukturalne w przemyśle”. Warszawa, 29 IX 1989. Organizator: Zakład Geografii Ekonomicznej IGiPZ PAN, uczestników 31.
- Seminarium poświęcone podsumowaniu prac na temat wyludnienia się wsi polskiej, Warszawa, 7 XII 1989. Organizator: prof. A.Stasiak (RPBP 03.5), uczestników 30.

1990

- Sesja sprawozdawcza CPBP 03.1 - prezentacja najważniejszych osiągnięć, Warszawa, 17 I 1990. Organizator: prof. L.Starkel, uczestników 35.
- Sesja sprawozdawcza CPBP 03.12 - prezentacja najważniejszych osiągnięć. Warszawa, 6 II 1990. Organizator: prof. A.Wróbel, uczestników 30.
- Posiedzenie RPBP 03.5 pt. „Wyludnianie się wsi polskiej”, Warszawa, 21 II 1990. Organizator: prof. A.Stasiak, uczestników 25.
- Sesja naukowa CPBP 03.13. pt.: „Przemiany stosunków wodnych w Polsce w wyniku oddziaływania procesów naturalnych i antropopresji. Warszawa, 2 IV 1990. Organizatorzy: prof. L.Starkel wspólnie z Komitetem Nauk Geograficznych PAN, uczestników 48.
- VI Seminarium RPBP 03.5 pt.: „Wyludnianie się wsi polskiej”, Radzików k. Błonia, 26-27 IV 1990. Organizator: prof. A.Stasiak, uczestników 35.
- Konwersatorium pt. „Treści kształcenia geograficznego w szkołach w kontekście potrzeb i oczekiwań społecznych oraz na tle tendencji światowych”. Puławy, 14-15 V 1990. Organizatorzy: Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN oraz Centrum Doskonalenia Nauczycieli MEN, uczestników 45.
- Sesja naukowa z okazji osiemdziesięciolecia urodzin prof. Kazimierza Dzierwońskiego, członka rzeczywistego PAN, Warszawa, 24 X 1990, uczestników 80.

1991

- Zebranie Zespołu Koordynacyjnego Problemu CPBP 03.13. „Ewolucja środowiska geograficznego Polski”, poświęcone podsumowaniu działalności w latach 1986-1990, Warszawa, 16 I 1991. Organizator: prof. L.Starkel, uczestników 30.
- Zebranie Zespołu Koordynacyjnego Problemu CPBP 03.12. „Uwarunkowania przestrzenne rozwoju społeczno-gospodarczego Polski”, omówiono osiągnięcia w pięcioleciu 1986-1990, Warszawa, 11 II 1991. Organizator: prof. A.Wróbel, uczestników 30.
- Zebranie związane z zakończeniem programu „Wyludnianie się wsi polskiej”, Warszawa, 6 III 1991. Organizator: prof. A.Stasiak (RPBP 03.5), uczestników 25.
- Ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona prezentacji wyników badań prowadzonych w ostatnich latach w ramach programów badawczych Instytutu, wraz z wystawą prac opublikowanych i materiałów kartograficznych, Warszawa, 2-3 IV 1991, uczestników około 200.
- Seminarium pt. „Węzłowe problemy obszarów wiejskich”, Radzików k. Błonia, 17-18 XII 1991. Organizatorzy: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN wspólnie z Wydziałem V PAN Nauk Rolniczych i Leśnych, uczestników 30.

1992

- Ogólnopolska konferencja na temat współczesnych zadań i problemów geografii politycznej, Warszawa, 16 VI 1992. Organizator: Zakład Geografii Społecznej, Ekonomicznej i Politycznej IGiPZ PAN.
- Seminarium pt. „Problemy zachodniego obszaru pogranicza”, Zielona Góra, 16-17 X 1992. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Seminarium pt. „Euroregion Nysa”, Jelenia Góra, 23 XI 1992. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Seminarium pt. „Problematyka wschodniego obszaru pogranicza”, Supraśl, 9-10 XII 1992. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

1993

- Konferencja naukowa z geografii medycznej pt. „Zdrowie a środowisko”, Lublin, 14-15 IX 1993. Organizatorzy: Zakład Geografii Społecznej, Politycznej i Ekonomicznej oraz Instytut Nauk o Ziemi UMCS.
- Seminarium pt. „Problemy przestrzeni wsi w okresie transformacji gospodarczej Polski”, Warszawa, 23 XI 1993. Współorganizator Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN, uczestników około 50.
- Sesja naukowa z okazji czterdziestolecia Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn w Krakowie pt.: „Przemiany środowiska przyrodniczego Karpat i Kotlin Podkarpackich”, Kraków, 8-9 XII 1993. Organizatorzy: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN oraz Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU w Krakowie, uczestników około 150.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Powołany w 1953 r. Instytut Geografii PAN od samego początku swojej działalności rozpoczął szeroką współpracę z zagranicą. Podstawą do tego była uprzednia działalność Wydziału Zagranicznego PTG, którego agendy przejął nowo powołany Instytut. Dyrektorzy Instytutu prof. Stanisław Leszczycki, a następnie prof. Jerzy Kostrowicki potrafili wykorzystać zarówno otwierające się możliwości w zakresie kontaktów międzynarodowych, jak też możliwości jakie udostępniały struktury organizacyjne Polskiej Akademii Nauk.

W początkowym okresie działalności nastąpił rozwój kontaktów i współpracy z geografami b. ZSRR, nawiązanie kontaktów z geografami czechosłowackimi, francuskimi, węgierskimi i niemieckimi (z NRD). Rozbudowana została wymiana publikacji z zagranicą. Geografia polska stawała się atrakcyjna dla zagranicy dzięki powstaniu kilku szkół naukowych, realizacji konkretnych planów badawczych, których koordynatorem był Instytut, a także dzięki prowadzeniu prac mających zastosowanie w praktyce.

We współpracy międzynarodowej Instytutu szczególną rolę odegrały: działalność w ramach Międzynarodowej Unii Geograficznej (MUG), udział w programach badawczych początkowo krajów socjalistycznych, a następnie także innych krajów oraz udział i organizowanie konferencji naukowych, a także wydawanie publikacji obcojęzycznych.

Znamienny był już pierwszy rok działalności Instytutu (1954). Instytut reprezentował polską geografę w Międzynarodowej Unii Geograficznej (w miejsce Polskiego Towarzystwa Geograficznego). Nawiązano kontakt z 11 Komisjami Unii, równocześnie podjęte zostały w Instytucie intensywne przygotowania do uczestnictwa w XVIII Kongresie MUG w Rio de Janeiro w 1956 r. i prezentacji na nim dotychczasowego dorobku polskiej geografii. W Kongresie MUG w Rio de Janeiro Instytut reprezentowały 4 osoby: wszystkie one objęły znaczące funkcje w tej organizacji. Prof. Jan Dylik został wtedy przewodniczącym Komisji Peryglacjalnej MUG, a profesorowie: M.Klimaszewski, J.Kostrowicki i doc. B.Winid członkami zwyczajnymi poszczególnych Komisji MUG: prof. M.Klimaszewski - Komisji Geomorfologii Stosowanej, prof. J.Kostrowicki - Komisji Światowego Zdjęcia Użytkowania Ziemi, doc. B.Winid - Komisji Dokumentacji Geograficznej. Ponadto prof. S.Leszczycki, nieobecny na Kongresie, został członkiem Komisji Atlasów Narodowych.

W XIX Kongresie MUG w Sztokholmie w 1960 r. uczestniczyło 15 osób z Instytutu. Prof. J.Dylik został ponownie wybrany przewodniczącym Komisji Geomorfologii Peryglacjalnej, prof. S.Leszczycki - przewodniczącym Komisji Metod Regionalizacji Ekonomicznej, prof. M.Klimaszewski - przewodniczącym Podkomisji Kartowania Geomorfologicznego w Komisji Geomorfologii Stosowanej, a prof. J.Kostrowicki ponownie członkiem zwyczajnym Komisji Światowego Zdjęcia Użytkowania Ziemi. Pod względem reprezentacji w organach MUG, Polska znalazła się na czwartym miejscu w świecie.

Inicjatywa włączenia się środowiska polskich geografów, w tym szczególnie pracowników IGiPZ PAN, w szeroką współpracę w ramach poszczególnych Komisji Międzynarodowej Unii Geograficznej umocniła pozycję geografii polskiej na arenie międzynarodowej. Wyrazem tego stał się wybór prof. S.Leszczyckiego na wiceprezydenta Unii w 1964 r. podczas XX Kongresu MUG w Londynie. Prof. J.Kostrowicki został przewodniczącym Komisji Typologii Rolnictwa, prof. J.Dylik na kolejną kadencję przewodniczącym Komisji Geomorfologii Peryglacjalnej, prof. K.Dziewoński objął Komisję Metod Regionalizacji Ekonomicznej, prof. M.Klimaszewski został przewodniczącym Podkomisji Kartowania Geomorfologicznego, a prof. J.Kostrowicki przewodniczącym Podkomisji Regionalnej Europy Wschodniej i Środkowej w Komisji Światowego Zdjęcia Użytkowania Ziemi. Podczas XXI Kongresu MUG w New Delhi w 1968 r. prof. S.Leszczycki został prezydentem Unii, dwóch profesorów Instytutu wybranych zostało przewodniczącymi Komisji (J.Dylik, J.Kostrowicki), a trzech członkami zwyczajnymi Komisji (K.Dziewoński, M.Klimaszewski, A.Wróbel). Na kolejnym XXII Kongresie MUG w Montrealu w 1972 r. prof. S.Leszczycki, jako ustępujący

prezydent Unii, pozostaje na stanowisku jej wiceprezydenta na kadencję 1972-1976, a prof. J.Kostrowicki zostaje ponownie przewodniczącym Komisji Typologii Rolnictwa. Na członków zwyczajnych Komisji powołano 5 osób (prof. prof. K.Dziewońskiego, J.Kostrowickiego, S.Leszczycykiego, L.Starkła i A.Wróbla), członkami korespondentami zostało 6 osób. W 1975 r. prof. K.Dziewoński został przewodniczącym Komisji Procesów i Form Urbanizacji. Na Kongresie Instytut reprezentowało 12 pracowników. Na XXIII Kongresie MUG w Moskwie w 1976r. prof. J.Kostrowicki wybrany zostaje z kolei na stanowisko wiceprezydenta Unii. Nowo powołane Komisje objęli: prof. J.Kostrowicki - Komisję Produktyności Rolnictwa i Światowych Zasobów Żywności i prof. K.Dziewoński - Komisję Krajowych Systemów Osadniczych. Instytut utrzymał swoją pozycję jeśli chodzi o liczbę osób w komisjach (J.Szupryczyński i A.Wróbel) i grupach roboczych (A.S.Kostrowicki, M.Rościszewski). Ponadto członkami korespondentami Komisji i Grup Roboczych wybranych zostało 12 osób. Podobna sytuacja ma miejsce po XXIV Kongresie MUG w Tokio w 1980 r. Instytut utrzymał stanowiska: wiceprezydenta (J.Kostrowicki) i przewodniczącego Komisji (K.Dziewoński), ponadto prof. A.Wróbel został członkiem zwyczajnym Komisji Systemów Regionalnych i Polityki Regionalnej, a prof. M.Rościszewski Grupy Roboczej - Zmiany Historyczne w Organizacji Przestrzeni. W związku z przekształceniem Komisji Zdjęcia i Kartowania Geomorfologicznego w Grupę Roboczą - prof. J.Szupryczyński został jej członkiem. Na członka nowo zorganizowanej Grupy Roboczej - Wielkie Metropolie Świata powołany został prof. P.Korcelli.

Pozycja geografii polskiej w MUG umocniła się dzięki udziałowi dużej grupy (94 osoby) w XXV Kongresie w Paryżu w 1984 r. Na ogólną liczbę 106 opublikowanych abstraktów referatów kongresowych z Polski, 41 dostarczyli pracownicy Instytutu. W głównej części kongresu uczestniczyło 39 osób z Instytutu. Po 20 latach nieprzerwanej obecności, od tego Kongresu nie ma żadnego Polaka w Komitecie Wykonawczym Unii. Tylko prof. J.Paszyński został przewodniczącym Grupy Studyjnej - Metody Badań i Kartowania Topoklimatycznego. Wzrosła natomiast liczba członków zwyczajnych komisji, grup roboczych i studyjnych do 15 z Polski, z czego 10 to pracownicy Instytutu: w tym 5 członków Komisji (M.Jerczyński, A.Kotarba, R.Kulikowski, W.Rozłucki, A.Wróbel), 2 członków grup roboczych (P.Korcelli, J.Szupryczyński) oraz 3 grup studyjnych (J.Paszyński, M.Rościszewski, W.Tyszkiewicz). Prof. J.Kostrowicki został członkiem honorowym Komisji Systemów Wiejskich. W 1988 r. odbył się kolejny XXVI Kongres MUG w Sydney, w którym uczestniczyli: prof. J.Kostrowicki i prof. J.Paszyński. Podczas obrad Kongresu utworzono 19 Komisji i 6 grup studyjnych. W 10 Komisjach i w 1 grupie studyjnej znaleźli się Polacy jako członkowie zwyczajni, w tej liczbie 9 z Instytutu: prof. P.Korcelli (Komisja Systemów Miejskich i Rozwoju Miast), prof. M.Rościszewski (Komisja - Mapy Politycznej Świata), prof. M.Ciechocińska (Komisja Geografia a Administracja Publiczna), dr A.Potrykowska (Komisja Geografii Ludności), dr R.Kulikowski (Komisja Przemian Systemów Wiejskich), dr Z.Taylor (Komisja Geografii Telekomunikacji

i Łączności), prof. A.Kotarba (Komisja Pomiarów, Teorii i Zastosowań w Geomorfologii), prof. J.Paszyński - przewodniczący Podkomisji (Metody Kartowania Topoklimatycznego), prof. J.Szupryczyński (Grupa Studyjna Ekstremalnych Procesów Geomorfologicznych). Prof. S.Leszczycki został w 1988 r. Honorowym Laureatem MUG za wprowadzenie polskiej geografii na arenę międzynarodową (dotychczas było 10 laureatów z różnych krajów świata).

Kolejny XXVII Kongres MUG odbył się w Stanach Zjednoczonych (Waszyngton) w 1992 r. W Kongresie uczestniczyły 3 osoby: prof. L.Starkel, dr J.Głowacki i dr A.Potrykowska. Członkami zwyczajnymi Komisji zostali: prof. A.Breymeyer (Komisja Ekstremalnych Warunków Środowiska), prof. P.Korcelli (Komisja Rozwoju Miast), prof. J.Paszyński (Komisja Klimatologii), prof. J.Szupryczyński (Komisja Zagrożeń Środowiska), ponadto członkami korespondentami zostało 5 pracowników Instytutu.

Korzystne naukowe rezultaty były uzyskiwane w wyniku współpracy w ramach Komisji Międzynarodowej Unii Geograficznej; geografowie polscy brali czynny udział w kierowaniu pracami tych komisji.

Przykładowo można wymienić badania użytkowania ziemi prowadzone od 1962 r. pod kierunkiem prof. J.Kostrowickiego, wykonywano je na wybranych terenach w Bułgarii, Czechosłowacji, Jugosławii, Rumunii i na Węgrzech. Badania te były niemal od początku związane z Komisją Użytkowania Ziemi MUG. Wypracowane oryginalne metody badawcze oraz rozszerzenie zakresu badań przyczyniły się do powstania w 1964 r. Komisji Typologii Rolnictwa MUG i nawiązania współpracy z wieloma krajami Europy. Opracowano koncepcję i instrukcję Mapy Typów Rolnictwa Europy. Mapa została wykonana przy współpracy z geografami Bułgarii, Danii, Francji, Grecji, Irlandii, Jugosławii, Norwegii, Szwecji, Włoch i byłego Związku Radzieckiego oraz opublikowana w 1984 r. Zastosowane metody były wykorzystywane także poza Europą - w Indiach, Japonii, Meksyku i w innych krajach.

Drugim takim przykładem może być wieloletnia działalność geografów polskich, przede wszystkim prof. S.Leszczyckiego i prof. K.Dziewońskiego, w ramach MUG dotycząca badań nad regionalizacją ekonomiczną i procesami urbanizacyjnymi. Podstawą organizacyjną były powołane przy MUG komisje tematyczne. Na Kongresie MUG w Sztokholmie utworzono Komisję Metod Regionalizacji Ekonomicznej. Komisja pracowała w latach 1960-1968 najpierw pod kierownictwem prof. S.Leszczyckiego a od 1964 r. prof. K.Dziewońskiego. Na Kongresie MUG w Delhi powołano Komisję Procesów i Form Urbanizacji (1968-1976), członkiem zwyczajnym Komisji był prof. K.Dziewoński, który w 1975 r. został jej przewodniczącym. Wynikiem prac Komisji były dwie publikacje: pierwsza na temat tendencji badawczych w geografii miast w różnych obszarach językowych, druga zawiera materiały oparte na badaniach kwestionariuszowych w tym szereg opracowań polskich. Komisja Krajowych Systemów Osadniczych została utworzona na Kongresie MUG w Moskwie. Pracowała ona pod przewodnictwem prof. K.Dziewońskiego w latach 1978-1984. Podstawowe zadania

badawcze Komisji obejmowały: studia genezy, ewolucji i zróżnicowania systemów osadniczych różnej rangi hierarchicznej i skali przestrzennej (ze szczególnym uwzględnieniem skali państwa), zagadnienia ich organizacji i funkcjonowania oraz możliwości i potrzeb ich racjonalnego kształtowania. Wyniki prac Komisji zostały przedstawione w opracowaniu pt. *Urbanization and Settlement Systems International Perspectives* (Oxford - New York University Press, 1984). Ponadto wydano 5 tomów raportów drukowanych także w Polsce (Geogr. Polon. 47).

Pracownicy Instytutu uczestniczyli również aktywnie w innych organizacjach międzynarodowych. Na pierwszym miejscu trzeba wymienić Międzynarodową Asocjację do Badań Czwartorzędu (INQUA). Kilka osób brało udział w Kongresie INQUA w Barcelonie w 1957 r. Na tym Kongresie przyjęte zostało zaproszenie do zorganizowania kolejnego VI Kongresu w naszym kraju w 1961 r. Stanowi to niewątpliwy wyraz uznania dla poziomu prowadzonych w Polsce badań z zakresu czwartorzędu. Organizatorem i sekretarzem generalnym Komitetu Organizacyjnego był prof. R.Galon, współorganizatorem zespół Zakładu IG PAN w Toruniu. Prof. J.Dylik był redaktorem naczelnym wydawnictwa pokongresowego. Także w następnych Kongresach i licznych sympozjach, organizowanych przez poszczególne Komisje INQUA, pracownicy Instytutu brali aktywny udział, wygłaszając referaty i przygotowując z tej okazji specjalne publikacje.

Prof. L.Starkel został powołany na Sympozjum Komisji Holocenu INQUA w 1972 r. na przewodniczącego Podkomisji Eurosyberyjskiej Komisji Holocenu (1973-1982), od 1987 r. kierował grupą roboczą Globalna Paleohydrologia, a następnie nową Komisją - Globalna Paleohydrologia Kontynentalna.

Równie aktywnie uczestniczyli pracownicy Instytutu w pracach takich organizacji jak: FAO (J.Kostrowicki - stały delegat MUG); Międzynarodowe Centrum ONZ ds. Mieszkalnictwa, Budownictwa i Planowania Przestrzennego w Nowym Jorku (K.Dziewoński, B.Malisz - eksperci); Europejska Komisja Ekonomiczna ONZ w Genewie (S.Leszczycki, Cz.Cała); Instytut Badawczy ds. Rozwoju Społecznego UNRISD ONZ w Genewie (A.Kukliński); Międzynarodowy Program do Badań Korelacji Geologicznych UNESCO IGGP - 158 (L.Starkel - kierownik programu „Paleohydrologia strefy umiarkowanej w ciągu ostatnich 15 000 lat”, 1977-1988); Międzynarodowa Rada Nauk Społecznych ISSC (J.Kostrowicki - stały delegat MUG, członek komitetu wykonawczego 1974-1983); Komitet Naukowy ICSU dla Problemów Środowiska SCOPE (J.Kostrowicki - członek Komitetu Wykonawczego 1982-1987, A.Breymeyer kierownik programu „Ekologia Porównawcza Ekosystemów Lądowych”); Komisja do Zastosowania i Badań Nauk Ścisłych dla Potrzeb Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Rybnej CASAFA (J.Kostrowicki), obie ostatnie związane z Radą Unii Naukowych ICSU; Międzynarodowa Unia Ekologiczna INTECOL (A.S.Kostrowicki, A.Breymeyer); Światowa Organizacja Meteorologiczna WMO (Grupa Robocza Promieniowania AR VI 1965-1980); Międzynarodowa Asocjacja Klimatologii AIC (J.Paszyński - członek Komitetu Wykonawczego od jej powstania w 1988 r.); Międzynarodowa

Federacja Mieszkalnictwa i Planowania IFHP (A.Stasiak); Międzynarodowa Asocjacja Budownictwa Wiejskiego IRHA (A.Stasiak - wiceprzewodniczący); Międzynarodowa Asocjacja Badań Regionalnych IRSA (K.Dziewoński - prezydent 1971/1972, S.Leszczycycki, A.Kukliński, P.Korcelli); Międzynarodowa Rada Ekonomiki Regionalnej CIER (J.Kostrowicki - członek Rady Zarządzającej); Międzynarodowa Asocjacja Kartograficzna (J.Ostrowski - Komisja Przekazu Kartograficznego); Międzynarodowa Asocjacja Fitosocjologiczna (W.Matuszkiewicz); Komisja ds. Mapy Roślinności Europy IUBS (W.Matuszkiewicz); Międzynarodowe Asocjacja Badań Hydrologicznych IAHS przy Międzynarodowej Unii Geodezji i Geofizyki IUGG (M.Grześ); Międzynarodowa Komisja Śniegu i Lodu ICS przy IAHS (M.Grześ); Międzynarodowa Komisja Erozji Kontynentalnej IGCE przy IAHS (W.Froehlich - wiceprzewodniczący); Europejskie Centrum Zagrożeń Geomorfologicznych przy Radzie Europy (J.Szupryczyński); Międzynarodowa Asocjacja Nauki o Roślinności IAVS (A.S.Kostrowicki, E.Roo-Zielińska, J.Solon); Międzynarodowa Asocjacja Ekologii Krajobrazu IALE (A.S.Kostrowicki, B.Moszyńska, E.Roo-Zielińska, J.Solon), Międzynarodowa Asocjacja - Obszary Wiejskie, Środowisko, Rozwój RED (A.Stola) i wiele innych.

Dobra współpraca wiąże też Instytut z Międzynarodowym Instytutem Stosowanej Analizy Systemowej (IIASA) w Laxenburgu pod Wiedniem - prof. K.Dziewoński był członkiem Komitetu Doradczego tego Instytutu, a prof. P.Korcelli w latach 1979-1982 kierownikiem Programu Badawczego „Osadnictwo Człowieka i Usługi”.

Dużą rolę odegrała też współpraca w ramach programu badawczego RWPG (Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej) dotyczącego: a) metod ekonomicznych i pozaekonomicznych ocen skutków oddziaływania człowieka na środowisko, b) ochrony ekosystemów, c) globalnego systemu monitoringu środowiska.

Koordynatorem tych badań ze strony Polski był prof. A.S.Kostrowicki (odznaczony dyplomem honorowym RWPG), a w zakresie tematu c) także prof. A.Breymeyer. Przewodniczącym Komisji RWPG - Procesy Radiacyjne w Atmosferze był prof. J.Paszyński (1965-1973).

Ważna była współpraca nad rozwojem geomorfologicznym Karpat i Bałkanów prowadzona w ramach Komisji Geomorfologicznej Karpacko-Bałkańskiej powołanej w 1963 r. Przewodniczącym został prof. M.Klimaszewski, sekretarzem przez wiele lat był prof. L.Starkel, a kierownikami grup roboczych prof. A.Kotarba i doc. T.Gerlach. Organem Komisji jest rocznik „Studia Geomorphologica Carpatho-Balkanica”.

W wyniku wcześniejszych kontaktów, od 1984 r. prowadzone są przez Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn, szczegółowe badania w Dardzylskich Himalajach.

Dobre wyniki osiąga także współpraca polsko-francuskiej grupy „Langwedocja-Mazowsze”. Przemienne w obu krajach co roku (od 1982 r.) organizowane są badania terenowe i konferencje oraz wydawany jest specjalny tom „Languedoc-Mazowsze”, dotychczas wydano 8 tomów. Współpraca obejmuje IGiPZ PAN,

WGiSR UW oraz Uniwersytet im. Paula Valéry w Montpellier. Problematyka badawcza dotyczy porównania przemian mikroregionalnych na obszarach opóźnionych w rozwoju.

Charakterystyczną formą współpracy międzynarodowej, której początek w geografii dał Instytut, są dwustronne seminaria tematyczne. Takich seminariów odbyło się wiele z geografami: angielskimi, austriackimi, czechosłowackimi, francuskimi, holenderskimi, jugosłowiańskimi, niemieckimi, radzieckimi, węgierskimi, włoskimi, a także amerykańskimi, japońskimi i izraelskimi. Referaty z tych seminariów były publikowane w „Geographia Polonica”, „Conference Papers” bądź w specjalnych wydawnictwach okazjonalnych zarówno w kraju, jak i za granicą.

Pracownicy Instytutu w ostatnich latach uczestniczą w kilkunastu międzynarodowych programach badawczych, a wśród nich:

W ramach współpracy polsko-amerykańskiej jest realizowany temat „Zróżnicowanie lasów w gradiencie klimatycznym i zanieczyszczenia powietrza”. Koordynatorem współpracy ze strony polskiej jest prof. A. Breymeyer, a zespół badawczy tworzą pracownicy Zakładu Geoekologii.

Badania w ramach tematu „Monitoring stanu lasów w gradientach klimatu i zanieczyszczenia”. W zakresie tematu odbyło się pięć ekspedycji terenowych, podczas których dokonano zbioru podstawowych danych. Prace są częściowo finansowane przez Forest Service i Agencję Ochrony Środowiska USA (EPA). Ze strony polskiej badania prowadzą pracownicy Zakładu Geoekologii.

Prace w ramach umowy bezpośredniej z Wydziałem Botaniki Uniwersytetu w Oulu obejmują badania geobotaniczne i glebowe. Program badawczy realizowany jest przez pracowników Zakładu Geoekologii.

W 1992 r. zaczęto współpracę z Centrum Badawczym w Cessières (Francja) podlegającym CNRS i Ecole Normale Supérieure w St. Cloud. Zorganizowano w latach 1992 i 1993 badania w Pikardii (departament Aisne). Projekt badawczy „Badania struktury bilansu cieplnego powierzchni czynnej” realizowany jest przez zespół Zakładu Klimatologii.

Badania nad wykorzystaniem radioaktywnego cezu i ołowiu jako wskaźnika szybkości procesów erozji gleb w obszarach górskich, prowadzone są przez doc. W. Froehlicha z Zakładu IGiPZ PAN w Krakowie oraz prof. D. Wallinga z Uniwersytetu Exeter w Wielkiej Brytanii.

Prace w ramach polsko-szwedzkiego programu badawczego z zakresu geomorfologii dotyczą zmian środowiska w obszarach wysokogórskich: „Ewolucja krajobrazu i współczesne procesy erozji i sedymentacji”. Od kilku lat prowadzone są badania terenowe w Tatrach Wysokich poświęcone osadom jeziornym z użyciem aparatury naukowej skonstruowanej specjalnie do tego typu badań w Uniwersytecie w Uppsali. Badania prowadzi Zakład IGiPZ PAN w Krakowie.

W ramach współpracy dwustronnej z Instytutem Geochemii i Geofizyki AN Białorusi w Mińsku realizowany jest temat pt. „Badania antropogenicznego wpływu na formowanie stoków i dolin rzecznych Polski i Białorusi”. Prowadzone

są badania na terenie Polski i Białorusi, program realizowany jest przez Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn w Krakowie.

Przy współpracy z Instytutem Nauk o Ziemi Uniwersytetu w Camerino (Włochy) prowadzone są badania rekonstrukcji przebiegu deglacjacji Masywu Gran Sasso. W badaniach uczestniczą: prof. A.Kotarba i doc. M.Baumgart-Kotarbowa z Zakładu w Krakowie.

Mongolsko-polsko-rosyjska współpraca w zakresie geomorfologii obejmuje program badawczy pt. „Ewolucja i współczesne modelowanie rzeźby w warunkach skrajnie suchego klimatu - rola procesów fluwialnych i eolicznych”. Porozumienie o współpracy na temat „Antropogeniczne przekształcenia naturalnych ekosystemów w ekstremalnych warunkach Centralnej Azji” podpisane zostało przez kilka placówek naukowych wymienionych krajów. Zorganizowano kompleksową Ekspedycję Biologiczną na terenie Zaałtajskiej Gobi, w której wzięło udział 2 pracowników Zakładu w Krakowie.

W ramach współpracy dwustronnej z Przedsiębiorstwem Naukowo-Badawczym Instytutu Inżynierii Budownictwa w Dzierżyńsku realizowano temat pt. „Ochrona przed krasowieniem oraz erozją stref brzegowych zbiorników wodnych”. Program badawczy jest prowadzony przez Zakład Geomorfologii i Hydrologii Niżu w Toruniu.

Także w pracach redakcyjnych wydawnictw zagranicznych udzielali się pracownicy Instytutu, a wśród nich w:

„Catena” (Niemcy) - prof. L.Starkel, „Earth Surface Processes and Landforms” (Wielka Brytania) - prof. L.Starkel, „Environment and Planning” - prof. A.Wróbel, „Geoforum” (Wielka Brytania) - prof. M.Rościszewski, „Geographere India” (Indie) - prof. J.Kostrowicki, „Geography of World Agriculture” (Węgry) - prof. J.Kostrowicki, „Geographical Analysis” (USA) - prof. P.Korcelli, prof. A.Wróbel, „The Holocene” (Wielka Brytania) - prof. L.Starkel, „Eureg” (Niemcy) - prof. P.Korcelli, „Idöjárás” (Węgry) - prof. J.Paszyński, „International Regional Science Review” (USA) - prof. P.Korcelli, „International Journal of Retail and Distribution Management” (Wielka Brytania) - prof. A.Werwicki, „Journal of Climatology” (Wielka Brytania) - prof. J.Paszyński, „The Journal of Regional Science Association International” i „Papers in Regional Science” (USA) - prof. M.Ciechocińska, „Journal of Transport Geography” (Wielka Brytania) - dr Z.Taylor, „Land Use Policy” (Wielka Brytania) - prof. J.Kostrowicki, „Phytocenologia” (Niemcy) i „Phytosoziologie” (Niemcy) - prof. W.Matuszkiewicz, „Pirineos, A Journal on Mountains Ecology” (Hiszpania) - prof. A.Kotarba, „Sbornik Naucznych Trudov” (Ukraina) - prof. R.Szczęsny, dr R.Kulikowski, „Transport Review” (Wielka Brytania) - prof. T.Lijewski, „Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie” (Holandia) - prof. P.Korcelli, „Bulletin de liaison” AIC - prof. J.Paszyński, „Bibliographica Cartographica” - dr J.Ostrowski, ponadto W.Matuszkiewicz został członkiem zespołu redakcyjnego Mapy Roślinności Europy.

Odrębną formą współpracy zagranicznej są wyjazdy badawcze o charakterze ekspedycji i wypraw.

Pracownicy Instytutu włączyli się w badania naukowe prowadzone w ramach Międzynarodowego Roku Geofizycznego (1957/1958). W wyprawie do Wietnamu uczestniczyli: doc. J.Paszyński i mgr J.Skoczek, którzy wykonywali badania meteorologiczne i klimatologiczne na obszarze delty Rzeki Czerwonej. Natomiast badania na obszarze Spitsbergenu prowadzili w tym czasie prof. J.Dylik, dr J.Szupryczyński i dr S.Jewtuchowicz.

Badania w Wietnamie i na Spitsbergenie były także prowadzone w latach późniejszych. Spośród nich wymienić należy np. pomiary topoklimatyczne na plantacjach kawy w Wietnamie Środkowym na płaskowyżu Tay Nguyen (1988), w których uczestniczyli: dr B.Krawczyk, dr J.Skoczek, dr K.Błażejczyk i klimatolodzy wietnamscy.

Zakład w Toruniu odegrał ważną rolę w badaniach polarnych. Na obszarze Spitsbergenu prowadzono badania dotyczące genezy form glacialnych i fluwio-glacialnych i to głównie w strefach marginalnych współczesnych lodowców (J.Szupryczyński, M.Banach, M.Grześ, E.Drozdowski, L.Andrzejewski, Z.Jabłoński, M.Błaszkiwicz). Ogłoszono kilkadziesiąt publikacji naukowych w tym dwie monografie (praca doktorska i habilitacyjna prof. J.Szupryczyńskiego). Prof. J.Szupryczyński był kierownikiem i współorganizatorem 3 wypraw na Spitsbergen (1972, 1975, 1978-1979), w tym wyprawy PAN, budującej Stację Polarną nad fiordem Homsund. Cały rok na Spitsbergenie przebywali: prof. J.Szupryczyński, dr M.Banach i dr M.Grześ.

W interdyscyplinarnej wyprawie na Antarktydę (Oaza Bungera) uczestniczył (1 X 1978 - 30 VI 1979) doc. E.Wiśniewski prowadząc badania z zakresu geomorfologii glacialnej.

Instytut Geografii PAN był inicjatorem i organizatorem wypraw naukowych do Mongolii, których kierownikiem był prof. K.Klimek. Zorganizowano wiele wypraw pod nazwą „Transmongolia” w latach 1974-1980, podczas których prowadzono badania podstawowych procesów fizycznogeograficznych, badania geologiczno-geomorfologiczne i tektoniczne oraz badania zmierzające do poznania warunków i zasobów środowiska przyrodniczego Mongolii. Prace badawcze były wykonywane w kilku grupach: Gobi, Gurwan-Turu, Changaj, Chentej I, Chentej II i Selenga. Ponadto w latach 1987-1989 prowadzone były polsko-mongolskie badania topoklimatyczne i bioklimatyczne w dolinie rzeki Toły, w rejonie Bajan-Buąg w dolinie Tereldź, oraz badania hydrologiczne (do 1990 r.) także w dolinie rzeki Toły i w dolinie Baruun-Bajan. Efektem wypraw było około 150 opracowań. Na szczególną uwagę zasługują specjalne tomy Prac Geograficznych pod red. prof. K.Klimka i prof. L.Starkla oraz Geographical Studies pod red. prof. A.Breymeyer i prof. K.Klimka.

Ponadto w Zakładzie w Toruniu przygotowano wspólnie z PTG wyprawę na Islandię (1968) w obszar przedpola lodowca Vatnajökull. Kierownikiem wyprawy był prof. R.Galon, a jego zastępcą doc. J.Szupryczyński. Z innych wymienić jeszcze należy wyprawę w obszar Tybetu (1989) oraz w góry Tien Szan (1990), w których obok geografów chińskich, czeskich, niemieckich i austriackich uczestniczyli także geografowie z Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Niżu IGiPZ PAN.

Należy podkreślić, że współpraca dwustronna łączy Instytut niemal ze wszystkimi krajami Europy (z wyjątkiem Albanii), a także z Indiami, Japonią, Kanadą, Kubą i Stanami Zjednoczonymi oraz z wymienioną już Mongolią i Wietnamem. Współpraca ta rozwija się zarówno w ramach szerszych porozumień PAN, jak i dwustronnych umów zawieranych przez Instytut i obejmuje: wymianę osobową, staże, wykłady, badania terenowe, wspólne publikacje oraz udział i organizowanie seminariów naukowych.

Wielu pracowników Instytutu przebywało przez dłuższy czas za granicą jako wykładowcy, pracownicy badawczy lub stypendyści np. w:

Wielkiej Brytanii (W.Froehlich, M.Jerczyński, L.Mazurkiewicz, J.Paszyński, W.Rozłucki, Z.Taylor), Austrii (P.Korcelli, Z.Rykiel, R.Szczęsny), Belgii (S.Kurowski, J.Paszyński, W.Stola), Bułgarii (R.Szczęsny), Francji (M.Baumgart-Kotarbowa, W.Biegajło, T.Gerlach, J.Grzeszczak, J.Grzybowski, T.Kozłowska-Szczęsna, J.Paszyński, A.Potrykowska, M.Rościszewski, W.Stola, G.Węclawowicz), Hiszpanii (M.Potrykowski), Holandii (M.Baumgart-Kotarbowa, W.Pomianowski), Niemczech (S.Kurowski, A.Stasiak), Norwegii (J.Szupryczyński), Rumunii (W.Biegajło), Szwajcarii (S.Misztal), Szwecji (K.Błażejczyk), na Węgrzech (R.Szczęsny), w Związku Radzieckim (E.Drozdowski, M.Kluge, T.Kozłowska-Szczęsna, J.Skoczek, J.Szupryczyński) oraz w Algierii (S.Misztal, J.Szyrmer), Iraku (B.Czyż), na Kubie (R.Kulikowski, S.Misztal, W.Tyszkiewicz), w Meksyku (A.Żeromski), Nigerii (B.Czyż), Stanach Zjednoczonych (S.Bartnicki, M.Ciechocińska, M.Degórski, A.Gawryszewski, P.Korcelli, A.Wróbel), Wenezueli (A.Breymeyer, A.Wróbel).

Za działalność na polu międzynarodowym pracownicy Instytutu byli wyróżniani członkostwem Akademii takich jak:

Światowej Akademii Nauk Humanistycznych i Ścisłych, Cambridge - prof. S.Leszczycki, Międzynarodowej Akademii Historii Nauki w Paryżu - prof. B.Olszewicz, Światowej Akademii Sztuki i Nauki - prof. K.Dziewoński, prof. S.Leszczycki, Akademii Peloritana, Mesyna - prof. J.Kostrowicki, Akademii Technicznej w Meksyku i Królewskiego Instytutu Planowania Miast w Wielkiej Brytanii - prof. B.Malisz (członkostwa honorowe), Akademii Europejskiej (1992) - prof. L.Starkel, Niemieckiej Akademii Badań Przestrzennych i Planowania w Hanowerze (1993) - prof. P.Korcelli, Nowojorskiej Akademii Nauk (1993) - doc. W.Froehlich. Tytuł doctor honoris causa otrzymali: J.Dylik - Uniwersytetu w Caen i Strasburgu (1967), prof. M.Klimaszewski - Uniwersytetu im. Fryderyka Schillera w Jenie (1965) i Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie (1968), prof. J.Kostrowicki - Uniwersytetu Aix-Marseille (1979), Uniwersytetu w Liège (1986),

Uniwersytetu w Neuchâtel (1988), prof. S.Leszczycki - Uniwersytetu Karola w Pradze (1970), prof. M.Rościszewski - Uniwersytetu w Aix-Marseille (1987), Uniwersytetu w Saragossie (1991).

Także Towarzystwa Naukowe wyróżniły polskich geografów nadając im tytuły członka honorowego i członka korespondenta. Z Instytutu członkami honorowymi Towarzystw Geograficznych zostali:

prof. M.Klimaszewski - Finlandii - (1967), prof. J.Kostrowicki - Francji (Paryża 1983), Jugosławii (Serbii 1970, Chorwacji 1977, Bośni i Hercegowiny 1980, Słowenii 1985), Liège (1985), Meksyku (1984), Włoch (1981), Związku Radzieckiego (1980), Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (1985), Północnej Finlandii (1984), Królewskiego Towarzystwa Geograficznego w Londynie (1980), prof. S.Leszczycki - Austrii (1956), Czechosłowacji (1960), Francji (Paryża 1966), Holandii (1963), Japonii (1980), Jugosławii (Chorwacji 1957, Serbii 1957, Słowenii 1984), NRD (1969), Węgier (1966), Włoch (Florencji i Rzymu 1969), Królewskiego Towarzystwa Geograficznego w Londynie (1962) oraz Międzynarodowego Naukowego Stowarzyszenia Ekspertów Turystyki St. Gallen Berno, Szwajcaria (1972), prof. L.Starkel - Słowacji (1990), dr A.Żeromski Meksyku (1978). Członkiem honorowym Towarzystwa Reinholda Tüxena został prof. W.Matuszkiewicz (1990).

W składzie członków korespondentów wielu Towarzystw Geograficznych figurują nazwiska pracowników Instytutu, a wśród nich:

Czechosłowackiego (J.Kondracki), Fińskiego (E.Wiśniewski, R.Szczęsny, J.Szupryczyński), Mongolskiego (Z.Babiński, R.Glazik), Włoskiego (R.Galon, M.Kiełczewska-Zaleska, J.Kondracki), Amerykańskiego w Nowym Jorku i Waszyngtonie (S.Leszczycki).

Z innych Towarzystw Naukowych wymienić należy Międzynarodowe Towarzystwo Biometeorologii, którego przedstawicielem regionalnym Europy Środkowej i członkiem Komitetu Doradczego był prof. J.Paszyński (1960-1967) i Królewskie Towarzystwo Fizjograficzne w Lund (L.Starkel).

Nadmienić trzeba także, że Instytut Geografii PAN został w 1956 r. członkiem Towarzystwa „Coronelli-Weltbund der Globusfreunde” w Wiedniu.

Za działalność na polu współpracy międzynarodowej prof. J.Dylik otrzymał medal Vetha Królewskiego Towarzystwa Geograficznego w Holandii (1963), prof. S.Leszczycki Złoty Medal Królewskiego Kanadyjskiego Towarzystwa Geograficznego (1972) oraz Medal im. H.Korosi Węgierskiego Towarzystwa Geograficznego (1971), a prof. J.Kostrowicki Medal im. J.Cvijicia Serbskiego Towarzystwa Geograficznego (1988).

Spośród nagród i odznaczeń zagranicznych na pierwszym miejscu wymienić należy wyróżnienie prof. K.Dziewońskiego honorową nagrodą w dziedzinie nauki o regionach w postaci pierścienia im. Augusta Löscha (Heidenheim, Niemcy 1992). Prof. W.Matuszkiewicz za swoje prace otrzymał nagrodę im. Tüxena przyznaną przez geobotaników, a ufundowaną przez Zarząd Miasta Rinteln w Niemczech. Prof. L.Starkel dostał nagrodę im. Davida Lintona przyznaną przez

British Geomorphological Research Group za wkład do badań geomorfologicznych.

Wiele osób zostało wyróżnionych medalami uniwersyteckimi, a wśród nich: prof. P.Korcelli (1992) - Medal im. Huberta Humphrey'a nadany przez Uniwersytet Minnesota (USA), prof. J.Dylik (1959) i prof. J.Kostrowicki (1972) - Medal Uniwersytetu w Liège (Belgia), prof. L.Starkel (1978) - Uniwersytetu w Helsinkach (Finlandia), prof. J.Szupryczyński (1976) - Uniwersytetu w Ferrarze (Włochy), prof. J.Paszyński (1976) - Medal Akademii Nauk NRD. Medal pięćdziesięciolecia Instytutu Geografii Chińskiej Akademii Nauk (1990) otrzymali: prof. S.Misztal i prof. J.Paszyński.

Tytułem „International Man of the Year 1991/1992” nadanym przez Międzynarodowe Centrum Biograficzne w Cambridge, (Wielka Brytania), wyróżnieni zostali prof. A.S.Kostrowicki i prof. J.Szupryczyński.

Kilku spośród pracowników Instytutu otrzymało zagraniczne odznaczenia państwowe np. prof. S.Leszczycki - Order Brytyjski (1965), za zasługi na polu współpracy polsko-brytyjskiej „Honorary Knight Commander of the Most Distinguished Order of St. Michael and St. George”, prof. M.Rościszewski - Palmy Akademickie stopnia oficerskiego za rozwój współpracy polsko-francuskiej (1989), prof. J.Paszyński - Wietnamski Order Przyjaźni (1961), dr J.Skoczek - Order Wietnamski „Sztandar Pracy” I klasy (1959).

Tabela 3

Wyjazdy i przyjazdy w latach 1981-1993
Travel abroad and visitors received 1981-1993

Rok	Wyjazdy	Przyjazdy
1981	101	63
1982	76	20
1983	113	70
1984	123	48
1985	113	64
1986	160	112
1987	148	146
1988	147	115
1989	176	131
1990	139	137
1991	109	117
1992	98	69
1993	109	86

Wyjazdy zagraniczne początkowo obejmowały kilkanaście osób rocznie, liczba wyjazdów szybko wzrasta dochodząc do blisko 100 w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. W ostatnim dziesięcioleciu liczba wyjazdów wahała się od

około 100 do ponad 170 w roku (w 1989 r.). Najwięcej pracowników wyjeżdżało w ramach wymiany i na konferencje.

Podobnie przyjazdy gości zagranicznych, początkowo nieliczne szybko wzrastają i utrzymują się na ogół na tym samym poziomie co liczba wyjazdów przez wiele lat. Liczbę wyjazdów i przyjazdów w ostatnich latach podano powyżej.

Ważną formą współpracy są konferencje międzynarodowe i dwustronne, których Instytut zorganizował około 200. Ważniejsze z nich podano poniżej.

Ważniejsze konferencje dwustronne i międzynarodowe organizowane przez Instytut:

1958

Konferencja Komisji Peryglacjalnej MUG, Łódź, 18-30 IX 1958, udział 14 gości zagranicznych. Organizatorzy: Pracownia Geomorfologii Ogólnej IG PAN, (prof. J.Dylik) oraz IG UŁ i ośrodki uniwersyteckie: warszawski, lubelski i krakowski.

1959

Konferencja międzynarodowa w sprawie ekonomicznych podziałów regionalnych w Kazimierzu nad Wisłą, 29 V - 1 VI 1959 r., udział 15 gości zagranicznych. Organizator: IG PAN.

I seminarium geograficzne polsko-brytyjskie poświęcone zastosowaniu badań geograficznych dla praktyki, Nieborów, 15-18 IX 1959, udział 12 osób delegacji brytyjskiej. Organizator: IG PAN.

1960

Międzynarodowa konferencja w sprawie metod badania użytkowania ziemi, 30 V - 8 VI 1960, Warszawa, udział 13 gości zagranicznych z 6 krajów. Organizator - Zakład Geografii Rolnictwa IG PAN.

Polsko-amerykańskie seminarium geograficzne, Warszawa, 29 VIII - 5 IX 1960, zorganizowane przez IG PAN i Association of American Geographers, uczestniczyło 10 geografów amerykańskich. Organizator: IG PAN.

1961

VI Kongres Międzynarodowej Asocjacji do Badań Czwartorzędu (INQUA), Warszawa, 2-7 IX 1961, 4 pracowników naukowych IG PAN uczestniczyło w pracach Komitetu Organizacyjnego Kongresu.

1962

Międzynarodowa konferencja kartowania geomorfologicznego (Zebranie Podkomisji Kartowania Geomorfologicznego - Komisji Geomorfologii Stosowanej MUG), Kraków, Toruń i Warszawa, 3-12 V 1962. Organizator: IG PAN.

1963

II Zebranie Plenarne Komisji Metod Regionalizacji Ekonomicznej MUG w Jabłonie, 9-14 IX 1963, uczestników 46 z 17 krajów. Organizator IG PAN.
Międzynarodowe sympozjum poświęcone geomorfologii Karpat, 17-26 IX 1963 (17-21 IX na terenie Polski, 22-26 IX w Czechosłowacji). Organizator: Zakład IG PAN w Krakowie.

1964

Polsko-amerykańskie seminarium geograficzne, Jabłonna, 6-19 VIII 1964, uczestniczyło 11 osób ze strony amerykańskiej. Organizator IG PAN.
Międzynarodowa konferencja poświęcona zagadnieniom rozwoju linii brzegowej Południowego Bałtyku, Toruń, 5-9 IX 1964, udział 8 gości zagranicznych. Organizator: Zakład IG PAN w Toruniu.

1965

XVI Międzynarodowy Kongres Limnologiczny w Polsce, sierpień-wrzesień 1965 r. oraz XI Międzynarodowy Kongres Historii Nauki (udział IG PAN w pracach organizacyjnych).
II francusko-polskie seminarium geograficzne, Teresin, 20-30 IX 1965, uczestniczyło 13 gości z Francji. Organizator: IG PAN wspólnie z Polskim Komitetem Narodowym MUG i PTG.

1966

Sympozjum polsko-niemieckie poświęcone Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej. Toruń. 4-13 V 1966 (4-8 V na terenie Polski, 9-13 V na obszarze Niemiec), udział 5 osób z Niemiec. Organizator: IG PAN.

1967

III brytyjsko-polskie seminarium geograficzne, Baranów, 1-10 IX 1967, udział 12 osób z Wielkiej Brytanii. Organizator: IG PAN.
Symposium Komisji Stokowej i Komisji Peryglacjalnej MUG, Wrocław-Kraków-Łódź-Toruń, 20-29 IX 1967, uczestniczyło 68 osób z 17 krajów. Organizatorzy: Zakład IG PAN w Krakowie i ośrodki uniwersyteckie.

1971

I polsko-radzieckie seminarium geograficzne poświęcone problematyce współczesnych procesów urbanizacji i rozwoju aglomeracji miejsko-przemysłowych, Warszawa-Szybark-Kraków, 22 V - 1 VI 1971, 10 uczestników ze Związku Radzieckiego. Organizatorzy: IG PAN i IG UW.

Polsko-niemiecka konferencja poświęcona zagadnieniom geografii fizycznej oraz badaniom czwartorzędu na obszarze ostatniego zlodowacenia. Moryń-Szczecin, 2-6 VI 1971, 17 uczestników z NRD. Organizator: IG PAN.

1972

Dwa 3-tygodniowe seminaria z udziałem geografów z Clark University, Warszawa, 7-23 I 1972 (15 gości z USA i 21 z IG PAN) i Szybark 2-24 VI 1972 (13 osób z USA i 8 z IG PAN). Celem naukowym polsko-amerykańskiej grupy badawczej było opracowanie regionalnej monografii geografii ekonomicznej Polski. Koordynatorem prac ze strony polskiej był prof. K. Dziewoński, a ze strony amerykańskiej - prof. Gerald Karaska.

II polsko-niemieckie seminarium geograficzne na temat zagadnień rozwoju aglomeracji miejsko-przemysłowych, Szybark, 17-22 IV 1972, udział 13 osób z Niemiec. Organizator IG PAN.

IV posiedzenie przedstawicieli Komitetów Narodowych MUG z krajów socjalistycznych, Warszawa, 3 VII 1972, z udziałem przedstawicieli z Czechosłowacji, NRD, Rumunii, Węgier i ZSRR. Organizator IG PAN.

Międzynarodowe Sympozjum Komisji do Badań Holocenu INQUA, Kraków 12-20 IX 1972. Organizacja karpackiej części obrad i wycieczek Międzynarodowego Sympozjum Podkomisji Holocenu INQUA. Organizator: Zakład Geografii Fizycznej IG PAN w Krakowie.

1973

Polsko-radzieckie seminarium pt. „Zastosowanie modeli ekonomiczno-matematycznych dla wypracowania schematów kształtowania kompleksów terytorialno-produkcyjnych”, Szybark, 29 VIII - 5 IX 1973, udział 4 gości z ZSRR. Organizatorzy: IG PAN i KPZK PAN.

IV polsko-francuskie seminarium geograficzne poświęcone problemom modernizacji wsi i rolnictwa, Augustów-Warszawa, 10-22 IX 1973, udział 9 geografów francuskich. Organizator: IG PAN (prof. J. Kostrowicki).

I polsko-węgierskie seminarium geograficzne nt. metod badań nad typologią i oceną środowiska geograficznego, Szybark, 26-30 IX 1973, udział 7 gości z Węgier. Organizator: Zakład Geografii Fizycznej IG PAN w Krakowie.

I polsko-radzieckie seminarium geograficzne na temat współczesnych problemów Krajów Trzeciego Świata, Warszawa, 18-25 XI 1973, udział 4 gości zagranicznych. Organizator: Pracownia Krajów Rozwijających Się IG PAN.

III narada przedstawicieli instytutów naukowych i organów planowania krajów członkowskich RWPG, Warszawa, 4-8 XII 1973, udział 59 przedstawicieli z 10 krajów. Organizacja wspólna: IG PAN, KPZK PAN i Komisja Planowania przy R.M.

Symposium poświęcone badaniu struktury przestrzeni społeczno-ekonomicznej i jej przemian, Jabłonna 16-20 XII 1973, udział 9 gości zagranicznych z 6 krajów, reprezentantów Komitetów Narodowych MUG. Organizator: IG PAN.

1974

V polsko-angielskie seminarium geograficzne na temat roli geografii fizycznej w badaniu zasobów przyrody i ich wykorzystania, Toruń, 24-29 IX 1974. Organizator: IG PAN wspólnie z IG UMK, udział 10 geografów brytyjskich.

1975

VIII międzynarodowa konferencja na temat rozwoju krajobrazu rolniczego Europy, Warszawa, 2-7 IX 1975, uczestniczyły 103 osoby z 15 krajów, merytoryczną stroną konferencji przygotowała prof. M.Kiełczewska-Zaleska z zespołem pracowników Zakładu Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN, przy udziale Instytutu Historii PAN i Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN.

1976

Seminarium polsko-niemieckie na temat metod planowania i badań aglomeracji miejskich, Jabłonna, 2-8 III 1976, wspólnie z fundacją „Friedrich-Ebert-Stiftung”, uczestniczyło 7 osób z RFN. Obradami kierowali ze strony polskiej - prof. B.Malisz, z niemieckiej - prof. G. Curdes.

1977

III polsko-radzieckie seminarium geograficzne poświęcone problemom współczesnych procesów urbanizacji i systemów osadniczych, Toruń-Warszawa, 13-22 VI 1977, stronę radziecką reprezentowało 13 osób. Organizatorzy: IGiPZ PAN i IG UW.

III polsko-czechosłowackie seminarium geograficzne na temat badań struktury przestrzennej gospodarki, Szymbark, 3-7 X 1977, uczestniczyło 8 geografów z Czechosłowacji. Organizator: IGiPZ PAN.

Zebranie robocze IGCP-158 poświęcone omówieniu zmian paleohydrologicznych w strefie umiarkowanej w ciągu ostatnich 15 000 lat, Szymbark, 17-20 X 1977, uczestniczyli przedstawiciele 6 krajów. Organizator: Zakład Geografii Fizycznej IGiPZ PAN w Krakowie.

1978

Symposium naukowe Grupy Roboczej „Rolnictwo a Środowisko” - RWPG I.3, Warszawa, 26 III - 2 IV 1978. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.

II seminarium polsko-jugosłowiańskie poświęcone problematyce stref podmiejskich ze szczególnym uwzględnieniem strefy podmiejskiej Warszawy, Warszawa, 29 V - 3 VI 1978, udział 13 geografów jugosłowiańskich. Organizator: Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN.

Seminarium polsko-czechosłowackie poświęcone problematyce „Typologia geosystemów górskich i wyżynnych w warunkach naturalnych i zmienionych działalnością człowieka”, Szymbark, 18 X - 23 X 1978, uczestniczyło 5 osób z Czechosłowacji. Organizator: Zakład Geografii Fizycznej IGiPZ PAN w Krakowie.

1979

Polsko-włoskie seminarium geograficzne na temat „Powierzchniowych ruchów masowych w rejonach górskich”, Szymbark, 16-21 V 1979, uczestniczyło 28 osób, w tym 7 Włochów. Organizatorzy: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie, Instytut Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku i IMGW w Warszawie.

III Ogólne posiedzenie Komisji Krajowych Systemów Osadniczych MUG, Szymbark, 5-12 VI 1979 poświęcone podsumowaniu badań porównawczych nad krajowymi systemami osadniczymi, udział 15 gości z zagranicy z 14 krajów. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN.

Symposium naukowe tematu RWPG I-3 pt. „Metoda ekonomicznych i pozatekonicznych ocen wpływu działalności człowieka na środowisko na obszarze modelowym Suwałki”, Suwałki, 5-15 VI 1979, uczestniczyło 27 osób z krajów członkowskich RWPG. Organizatorzy: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN i Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN.

III Polsko-radzieckie seminarium geograficzne pt. „Kształtowanie struktury przestrzennej gospodarki oraz rozwoju regionalnego krajów Trzeciego Świata”, Warszawa-Katowice, 10-15 IX 1979, uczestniczyły 4 osoby ze strony radzieckiej. Organizator: Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN.

Międzynarodowe sympozjum Komisji Eksperymentu Polowego i Geomorfologii MUG pt. „Geomorphological Field Experiments in Mountain Environments”, Szymbark-Mogilany, 17-25 XI 1979, uczestniczyło 31 osób z zagranicy z 16 krajów świata. Organizatorzy: Zakład IGiPZ PAN w Krakowie przy współpracy Instytutu Geografii Uniwersytetu Wrocławskiego.

1980

Narada naukowo-koordynacyjna dotycząca tematu RWPG XII.3. pt. „Globalny system monitoringu środowiska”, Warszawa, 14-18 I 1980, udział przedstawicieli instytucji badawczych z krajów RWPG. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.

V posiedzenie połączonych Grup Roboczych Atlasów Środowiska MUG i MAK, Warszawa, 7-9 V 1980. Organizator: Samodzielna Pracownia Kartografii IGiPZ PAN.

IV polsko-węgierskie seminarium geograficzne pt. „Wielofunkcyjne zagospodarowanie obszarów wiejskich na przykładzie województwa suwalskiego”, Gołdap, 23-30 V 1980, udział 7 geografów węgierskich. Organizator: Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN.

1981

VI polsko-francuskie seminarium geograficzne pt. „Problemy środowiska przyrodniczego i ich aspekty społeczne”, Kozubnik, 25 V -3 VI 1981, uczestniczyło 7 naukowców francuskich pod kierownictwem prof. B. Barbier. Organizator: IGiPZ PAN.

IV seminarium geograficzne Polska-NRD poświęcone problematyce przekształceń systemów osadniczych w obu krajach, Jadwisin, 28 IX -2 X 1981, udział 8 geografów niemieckich. Organizator: IGiPZ PAN.

1982

XI Międzynarodowa Konferencja Kartograficzna (MAK), Warszawa 29 VII - 4 VIII 1982. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.

1983

Seminarium Grupy Roboczej MUG „Historyczne zmiany w organizacji przestrzeni”, Warszawa, 19-22 IV 1983, uczestniczyło 7 geografów z zagranicy. Organizator: IGiPZ PAN (prof. M. Rościszewski).

VII polsko-brytyjskie seminarium geograficzne poświęcone problematyce geografii miast, przemysłu i geografii społecznej oraz zagadnieniom rozwoju regionalnego i obszarów wiejskich, Jabłonna, 23-30 V 1983, udział 12 geografów brytyjskich. Organizator: IGiPZ PAN.

Polsko-czechosłowackie seminarium geograficzne na temat uprzemysłowienia i urbanizacji, Szymbark 28 IX - 2 X 1983, udział 7 osób z Czechosłowacji. Organizator: IGiPZ PAN.

II seminarium geograficzne grupy Languedoc - Mazowsze pt. „Rodzaje produkcji, przestrzeń społeczna”, Warszawa-Grzegorzewice 3 - 11 X 1983, Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW, 9 osób z Francji.

1984

III polsko-włoskie seminarium geograficzne na temat organizacji przestrzennej obszarów wiejskich, Warszawa-Toruń-Stare Pole-Gdańsk, 7-21 VI 1984, udział 4 osób ze strony włoskiej. Organizator: Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN (prof. J. Kostrowicki).

V polsko-radzieckie seminarium geograficzne poświęcone procesom przemian i polityce kształtowania systemów osadniczych, Warszawa-Nieborów, 2-6 X 1984, udział 5 geografów i ekonomistów regionalnych z ZSRR. Organizator: IGiPZ PAN.

1985

IV seminarium geograficzne grupy Languedoc - Mazowsze pt. „Dynamika przestrzennych różnicowań rozwoju”. Murzynowo - Brudzeń Duży, 30 V - 8 VI 1985, uczestników z Francji 7. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.

1986

Międzynarodowa sesja naukowa oraz posiedzenie ekspertów tematu RWPG.I.3. pt. „Środowisko przyrodnicze stref podmiejskich jako czynnik rozwoju wielkich miast”, Jabłonna, 28 IV - 4 V 1986, udział 14 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.

IV polsko-jugosłowiańskie seminarium geograficzne pt. „Społeczno-ekonomiczne problemy rozwoju obszarów wiejskich”, Warszawa - Toruń - Stare Pole, 2-9 VI 1986, udział 9 osób z Jugosławii. Organizator: Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN.

VI polsko-węgierskie seminarium geograficzne pt. „Organizacja przestrzenna i rozwój regionalny”, Stare Pole, 15-20 IX 1986, uczestniczyło 6 osób ze strony węgierskiej. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

Seminarium polsko-radzieckie pt. „Środowisko przyrodnicze i człowiek w holocenie”, Kraków, 4-8 XI 1986. Organizator: Zakład Geomorfologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie, udział 5 osób z ZSRR.

1987

Symposium Grupy Studyjnej MUG „Geografia i Administracja”, Radziejowice, 20-24 V 1987, uczestniczyło 20 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

Międzynarodowa konferencja geomorfologiczna Grup Roboczych MUG, Ciechocinek, 25-30 V 1987, uczestniczyło 19 geomorfologów i geologów czwarto rzędu z 15 państw. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Niżu IGiPZ PAN w Toruniu (prof. J. Szupryczyński).

VI Seminarium Languedoc-Mazowsze „Waloryzacja, dewaloryzacja, rewaloryzacja przestrzeni”, Szymbark 28 V - 7 VI 1987, 6 osób z Francji. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.

Polsko-francuskie seminarium geomorfologiczne, pt. „Współczesne procesy morfogenetyczne w obszarach górskich”, Kraków - Nowy Sącz - Szymbark - Hala Gąsienicowa - Homrzyńska k. Nowego Sącza, 25 VIII - 3 IX 1987, udział 6 osób z Francji. Organizator: IGiPZ PAN (doc. T. Gerlach).

Symposium Komisji Międzynarodowego Podziału Pracy i Rozwoju Regionalnego MUG, pt. „Restrukturyzacja gospodarki a rozwój regionalny”, Szymbark, 1-5 IX 1987, uczestniczyło 7 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Geografii Ekonomicznej IGiPZ PAN.

Spotkanie Grupy Studyjnej „Polityczna Mapa Świata” MUG, pt. „Państwo, sposoby produkcji i polityczna mapa świata”, Warszawa, 13-16 X 1987, udział 3 osób z zagranicy. Organizator: IGiPZ PAN (prof. M. Rościszewski).

1988

Seminarium międzynarodowe poświęcone wstępnej ocenie wyników eksperymentu „TELEGEO-87”, Białystok, 2-7 V 1988, udział 10 gości z zagranicy. Organizator: IGiPZ PAN (dr J. Olędzki).

V polsko-włoskie seminarium geograficzne pt. „Wpływ urbanizacji na obszary wiejskie”, Szymbark, 6-16 VI 1988, udział 5 geografów włoskich. Organizator: IGiPZ PAN (prof. P. Korcelli).

Symposium Komisji Holocenu INQUA „Vistula Basin 88”, Karniowice k. Krakowa, 14-21 VI 1988, uczestniczyło około 60 uczonych z 17 krajów. Współorganizator: prof. L. Starkel.

Międzynarodowa Konferencja pt. „Przemiany użytkowania ziemi w Europie”, Radzików 4-10 IX 1988, uczestników zagranicznych 36 z 16 krajów. Organizatorzy: IIASA i IGiPZ PAN.

Seminarium Polska - NRD pt. „Przemiany ludnościowe i gospodarcze struktur przestrzennych w regionach miejskich”, Szymbark, 12-16 IX 1988, uczestniczyło 8 geografów niemieckich. Organizator: Zakład Geografii Ekonomicznej IGiPZ PAN (prof. A. Wróbel).

VII polsko-czechosłowackie seminarium geograficzne pt. „Procesy urbanizacji i zmian przestrzennej struktury ludności”, Stare Pole k. Elbląga, 1-6 X 1988, udział 10 geografów czechosłowackich. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN (doc. G. Węclawowicz).

1989

Seminarium międzynarodowe Komisji Geografii i Administracji MUG pt. „Centralność i peryferyjność w kształtowaniu zjawisk społecznych i gospodarczych”, Jabłonna, 10-12 IV 1989, udział 2 gości zagranicznych. Organizator: IGiPZ PAN (prof. M. Ciechocińska).

- Seminarium międzynarodowe Komisji Holocenu INQUA pt. „Global Paleohydrology”, Szymbark, 8-14 V 1989, udział 6 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie.
- VIII polsko-francuskie seminarium geograficzne z cyklu „Languedoc-Mazowsze, Sulejów, 28 V - 8 VI 1989, udział 4 geografów francuskich. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.
- IX polsko-francuskie seminarium geograficzne pt.: „Wpływ przemian strukturalnych na rozwój przestrzenny Europy”, Szymbark, 4-9 IX 1989, udział 7 geografów z Francji. Seminarium zorganizowano (prof. M. Rościszewski) pod patronatem Komitetów Narodowych MUG Francji i Polski.
- Seminarium międzynarodowe pt. „Wyludnianie się obszarów wiejskich w Europie Środkowej i Wschodniej”, Szymbark, 11-16 IX 1989, udział 8 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Seminarium polsko-radzieckie pt. „Paleogeograficzne podstawy kształtowania środowiska przyrodniczego Polski i europejskiej części ZSRR”, Szymbark, 18-23 IX 1989, udział 6 gości radzieckich. Organizator: Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie.
- Międzynarodowe seminarium IIASA/IGBP/PAN pt. „Obserwatoria Biosfery-Geosfery”, Warszawa, 25-27 IX 1989, uczestniczyło 15 gości zagranicznych. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.
- VII polsko-radzieckie seminarium geograficzne pt. „Ewolucja i funkcjonowanie systemów osadniczych”, Karpacz-Wrocław, 17-24 X 1989, udział 13 geografów z Moskwy, Tbilisi i Leningradu. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN.
- I polsko-austriackie seminarium geograficzne pt. „Współczesne tendencje przestrzennych przemian ludnościowych”, Warszawa-Nieborów, 25-29 X 1989, udział 7 geografów austriackich. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN.
- Seminarium międzynarodowe TELEGEO-87, 12-14 XII 1989, Warszawa, 7 uczestników zagranicznych. Organizatorzy: IGiPZ PAN (dr J. Olędzki) i Instytut Geodezji i Kartografii.

1990

- Międzynarodowa Konferencja Robocza Kolegium Redakcyjnego „Mapy Roślinności Europy”, Warszawa, 5-7 IV 1990, udział 23 osób z 14 krajów europejskich. Organizator: Zakład Biogeografii IGiPZ PAN.
- I polsko-izraelskie seminarium geograficzne pt. „Planowanie regionalne i rozwój małych miast w Polsce i Izraelu”, Warszawa-Pułtusk, 28 V - 1 VI 1990, udział 6 geografów z Izraela. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Seminarium międzynarodowe pt. „Obieg materii organicznej w lasach iglastych Europy”, Mądralin, 16-18 VI 1990, udział 19 gości zagranicznych z 12 krajów

- europejskich. Organizatorzy: Zakład Zagospodarowania Środowiska i Sekretariat FERN (Forest Ecosystems Research Network).
- Konferencja Międzynarodowa pt. „Ekologiczne podstawy wykorzystania planowania krajobrazu”, Jachranka k. Warszawy, 3-8 IX 1990, udział 19 gości z zagranicy. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.
- X polsko-francuskie seminarium pt. „Regiony i metropolie Europy końca XX wieku”, Warszawa, 1-4 X 1990, uczestniczyło 5 geografów z Francji. Organizator: Zakład Geografii Światowych Problemów Rozwoju IGiPZ PAN.
- Polsko-słoweńskie seminarium geograficzne pt. „Środowisko przyrodnicze jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego”, Szymbark, 2-7 X 1990, udział 4 geografów jugosłowiańskich. Organizator: Zakład Zagospodarowania Środowiska IGiPZ PAN.
- II polsko-holenderskie seminarium geograficzne pt. „Polityka miejska i mieszkaniowa okresu przejściowego”, Warszawa-Szymbark, 15-19 X 1990, udział 5 geografów holenderskich. Organizator - Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN.
- II międzynarodowe seminarium pt. „Migracje ludności między wsią a miastem”, Warszawa, 5-7 XII 1990, udział 10 gości zagranicznych. Organizatorzy: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania i Centrum Badań nad Migracjami Wieś - Miasto.

1991

- X polsko-francuskie seminarium geograficzne z cyklu „Languedoc-Mazowsze”, pt. „Dynamika społeczna i zmiany terytorialne w regionach małych miast”, Mikołajki-Wierzba, 30 V - 9 VI 1991, udział 9 gości z Francji. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.
- Polsko-białoruskie seminarium geograficzne pt. „Współpraca obszarów przygranicznych”, Biała Podlaska 24-29 VI 1991, udział 6 gości białoruskich. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.
- Międzynarodowe seminarium SCOPE, pt. „Geograficzne aspekty produkcji /dekompozycji materii organicznej”, Szymbark, 17-23 VIII 1991, udział 6 gości z zagranicy. Organizatorzy: Zakład Zagospodarowania Środowiska i Sekretariat SCOPE w Paryżu.
- Symposium Komisji Geografii Ludności MUG, pt. „Struktura ludności miejskiej w mikroskali”, Serock k. Warszawy, 2-7 IX 1991, udział 65 osób z 20 krajów. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN. Symposium było sponsorowane m.in. przez: Komitet Badań Naukowych, Fundację im. Stefana Batorego, Urząd m.st. Warszawy oraz Fundację Janiny i Zbigniewa Carroll-Porczyńskich.
- II polsko-japońskie seminarium geograficzne pt. „Geograficzne problemy społecznej i ekonomicznej transformacji we współczesnej Polsce i Japonii”, Mądralin k. Otwocka, 8-15 IX 1991, udział 9 geografów japońskich. Organizator: Zakład Geografii Społecznej, Politycznej i Ekonomicznej IGiPZ PAN.

Seminarium polsko-niemieckie pt. „Problemy rozwoju obszarów pogranicza polsko-niemieckiego”, Zielona Góra, 11-14 IX 1991, udział 5 gości z Niemiec. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

1992

Seminarium polsko-niemieckie pt. „Polsko-niemieckie obszary pogranicza jako problem polityki regionalnej”, Warszawa 8 V 1992, uczestniczyło 5 gości zagranicznych. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

Seminarium polsko-amerykańskie pt. „Wpływ zmian klimatu na ekosystemy leśne we wschodniej i centralnej Europie”, Warszawa, 24-29 V 1992, udział 4 gości amerykańskich. Organizator: Zakład Geoekologii IGiPZ PAN.

Międzynarodowa konferencja pt. „Monitoring wpływu klimatu i zanieczyszczeń na ekosystemy leśne”, Nieborów, 6-9 IX 1992, udział 14 osób z zagranicy. Organizator: Zakład Geoekologii IGiPZ PAN.

VIII polsko-węgierskie seminarium geograficzne pt. „Nowe aspekty w planowaniu regionalnym”, Zielona Góra, 6-12 IX 1992, udział 4 geografów z Węgier. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

Polsko-niemieckie seminarium geograficzne na temat współpracy przygranicznej, Międzyzdroje, 19-22 IX 1992, udział 3 gości niemieckich. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

1993

XII polsko-francuskie seminarium geograficzne z cyklu „Languedoc-Mazowsze” pt. „Konsekwencje otwarcia granic na przemiany sytuacji lokalnej w regionie Przemysła”, Krasiczyn-Przemysł, 20-30 V 1993, udział 7 gości z Francji. Organizatorzy: IGiPZ PAN i WGiSR UW.

Konferencja międzynarodowa EURO-MAB pt. „Wahania strefowości w górach pod wpływem globalnych zmian klimatu”, Zakopane, 6-11 IX 1993, udział 120 gości z 18 krajów. Organizator: Zakład Geoekologii IGiPZ PAN.

II polsko-ukraińskie seminarium pt. „Agrarno-ekonomiczne, demograficzne, ekologiczne i transportowe problemy rozwoju regionów przygranicznych Ukrainy i Polski”, Krasiczyn, 20-24 IX 1993, udział 6 gości z Ukrainy. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

VII polsko-włoskie seminarium geograficzne pt. „Problemy rozwoju regionalnego i miejskiego”, Wierzba-Toruń-Łódź-Warszawa, 26 IX - 3 X 1993, udział 8 geografów włoskich. Organizator: Zakład Geografii Osadnictwa i Ludności IGiPZ PAN.

Seminarium międzynarodowe w ramach Europejskiego Centrum Badań nad Migracjami ze Wsi do Miast, pt. „Przemiany własnościowe na wsi i ich wpływ na zmiany w rozmieszczeniu ludności i osadnictwie wiejskim”, Radzików, 15-18 XI 1993, udział 6 gości zagranicznych. Organizator: Zakład Przestrzennego Zagospodarowania IGiPZ PAN.

WYDAWNICTWA

Jak już wspomniano wcześniej, Instytut Geografii PAN przejął w 1953 r. od Polskiego Towarzystwa Geograficznego: *Przegląd Geograficzny*, *Prace Geograficzne*, *Biuletyn Geograficzny*, *Przegląd Radzieckiej Literatury Geograficznej* i pierwszy tom *Bibliografii Geografii Polskiej* za lata 1945-1951.

Przegląd Geograficzny - w 1953 r. wydano 4 zeszyty (t. 25) kwartalnika, jeszcze jako organu PTG. Poczynając od 1954 r. (t. 26) *Przegląd* ukazuje się już jako wydawnictwo Instytutu. W latach 1954-1993 (tj. od t. 26 do 65) wydano 39 tomów po 4 zeszyty rocznie, co stanowi łącznie 156 zeszytów. *Przegląd* jest czołowym polskim kwartalnikiem geograficznym, znanym za granicą. Artykuły i notatki mają streszczenia obcojęzyczne, drukują w nim artykuły także geografowie spoza Polski. Redaktorem honorowym pierwszego zeszytu (1/1954, t. 26) był prof. Eugeniusz Romer, członek tytułarny PAN. *Przegląd* miał tylko 2 redaktorów naczelnych; byli nimi: prof. Stanisław Leszczycki (1954-1979) i prof. Jerzy Kostrowicki (1979-1993). Od 17 XI 1993 r. redaktorem naczelnym *Przeglądu* jest prof. Jan Szupryczyński. Nakład kwartalnika wynoszący początkowo ponad 1500 egz. (1954) zmniejszył się do 820 egz. (1993).

Prace Geograficzne - trzy pierwsze tomy znajdujące się w druku przejęto od PTG; wychodzą jako seria od 1954 r. Wydano 160 tomów *Prac*, w tym 10 obcojęzycznych (nr 14/1957, 25/1961, 27/1961, 28/1961, 29/1961, 31/1962, 111/1975, 136/1980, 137/1980, 141/1982).

W 1993 r. *Prace Geograficzne* ukazywały się w nakładzie 380 egz., w okresie początkowym nakład wynosił blisko 1300 egz. (1954 r.). W *Pracach* drukowane są monografie, rozprawy, syntezy itp., poszczególne tomy mają streszczenia obcojęzyczne. Redaktorami naczelnymi *Prac* byli kolejno: prof. Stanisław Leszczycki (1954-1966), prof. Maria Kiełczewska-Zaleska (1966-1980), prof. Janusz Paszyński (1982-1985), prof. Andrzej Wróbel (1986-1990), prof. Roman Szczęsny (od 28 II 1991).

Od 1982 r. wydawana jest także seria obcojęzyczna pt. **Geographical Studies, Special Issue**, dotychczas ukazało się 7 tomów tej serii (nr 1/1982, 2/1983, 3/1987, 4/1987, 5/1990, 6/1991, 7/1993).

W latach 1986-1991 uruchomiono serię pt. **Prace Habilitacyjne**, wydano 7 tomów (nr 1/1986, 2/1987, 3/1988, 4/1988, 5/1989, 6/1991, 7/1991), po czym seria została włączona do *Prac Geograficznych*.

Biuletyn Geograficzny - w 1953 r. wydano 15 zeszytów przejętych od PTG, obejmowały one ostatnią część katalogu jezior Polski, polskie nazwy geograficzne i pierwszą część polskiego słownictwa geograficznego. W 1954 r. opublikowano 11 zeszytów Biuletynu, w których znalazły się: ciąg dalszy polskich nazw geograficznych (z. 1, 2, 3, 5, 8, 10), zestawienie ogólne jezior Polski (z. 4), produkcja surowców mineralnych w krajach kapitalistycznych (z. 6 i 9), instrukcja do mapy geomorfologicznej i hydrograficznej (z. 7), przepisy tymczasowe katalogowania i inwentaryzacji zbiorów kartograficznych (z. 11). Redaktorem Biuletynu był prof. Stanisław Leszczycki.

W 1955 r. zmieniono nazwę Biuletynu Geograficznego na **Dokumentacja Geograficzna** i wydano 12 zeszytów. W latach następnych zmniejszono liczbę zeszytów do 6 rocznie. W wieloleciu 1955-1993 wydano 234 zeszyty. Początkowo zawierały one wyniki badań, instrukcje, materiały podstawowe, z czasem podniesiono poziom naukowy Dokumentacji, a zamieszczane w niej prace zmieniły swój charakter z dokumentacyjnych na opracowania naukowe, w tym również prace doktorskie; poszczególne zeszyty mają streszczenia obcojęzyczne. W latach 1966-1981 jeden z zeszytów Dokumentacji w roku poświęcony był streszczeniom prac habilitacyjnych i doktorskich. Od 1982 r. **Streszczenia Prac Habilitacyjnych i Doktorskich** ukazywały się jako samodzielne zeszyty raz w roku. Ostatni zeszyt obejmujący lata 1986 i 1987 został wydany w 1988 r.

Redaktorami naczelnymi Dokumentacji Geograficznej byli: prof. Kazimierz Dziewoński (1955-1969), doc. Teofil Lijewski (1970-1972), doc. Halina Szulc (1972-1978). Od ponad 15 lat (od 1978) Redaktorem naczelnym Dokumentacji jest prof. Jerzy Grzeszczak. Nakład czasopisma obniżył się z około 800 do 300 egz. (1993).

Przegląd Radzieckiej Literatury Geograficznej - przejęty od PTG w 1953 r., jako organ Instytutu wychodził od 1954 r.; w roku tym opublikowano 10 zeszytów. Pod nazwą zmienioną na **Przegląd Zagranicznej Literatury Geograficznej** był wydawany w latach 1955-1990; w tym czasie ukazały się 163 zeszyty, po 4 zeszyty rocznie. W Przeglądzie zamieszczano głównie artykuły metodologiczne i metodyczne, pozwalające na przyswojenie geografom polskim nie zawsze łatwo dostępnych poglądów geografów różnych narodowości; zeszyty były profilowane według poszczególnych zagadnień. Redaktorami Przeglądu byli: prof. Jerzy Kondracki (1954-1955), doc. Tadeusz Żebrowski (1955-1957), prof. Jerzy Kostrowicki (1957-1964), doc. Jerzy Grzeszczak (1965-1969), prof. Marcin Rościszewski (1973-1990). PZLG był wydawany w nakładzie 300-400 egz.

W 1964 r. rozpoczęto drukowanie nowego wydawnictwa obcojęzycznego (głównie po angielsku) pt. **Geographia Polonica**, które systematycznie informuje zagranicę o postępach geografii w Polsce. W ciągu prawie 30 lat wydano 61 tomów tego wydawnictwa. Funkcję redaktorów naczelnych pełnili: prof. Stanisław Leszczycki (1964-1981), prof. Jerzy Kostrowicki (1982-1985) i prof. Piotr Korcelli

(od 1986 r.). W początkowym okresie *Geographia Polonica* ukazywała się w blisko 1400 egz. W 1993 r. jej nakład obniżył się do 600 egz. *Geographia Polonica* jest wymieniana wśród najważniejszych seryjnych i ciągłych wydawnictw geograficznych w bibliografii Ch.D.Harrisa (1972).

W 1993 r. powołano serię pt.: **Global Change, Polish Perspectives** pod redakcją prof. Leszka Starkla, pierwszy tom ukaze się w 1994 r.

W 1988 r. rozpoczęto druk serii **Conference Papers**. Jej utworzenie było podyktowane koniecznością szybkiego publikowania referatów z konferencji krajowych, z dwustronnych seminariów geograficznych, a także z międzynarodowych konferencji organizowanych przez Instytut w Polsce. Wydano 18 tomów (nr 1, 2/1988, 3/1989, 4-10/1990, 11-14/1991, 15,16/1992, 17,18/1993), każdy z tomów do nr 12/1991 miał odrębnego redaktora. W 1991 r. powołano zespół redakcyjny; redaktorem została prof. Teresa Kozłowska-Szczęśna (1991-1993), a następnie prof. Alicja Breymeyer (od 14 V 1993 r.). Nakład serii zmniejszył się z 500 do 250 egz. (1993).

W połowie 1991 r. podjęto wydawanie, w miejsce nieregularnie wychodzących Zeszytów Zakładów IGiPZ PAN (do użytku wewnętrznego), nowej serii **Zeszyty IGiPZ PAN**. Mają one służyć szybkiej publikacji bieżących wyników badań. Zarówno obszernie prace, jak i artykuły mają streszczenia obcojęzyczne. Do końca 1993 r. wydano 20 zeszytów (nr 1-4/1991, 5-11/1992, 12-20/1993). Redaktorem serii jest prof. Teresa Kozłowska-Szczęśna. Nakład serii wynosi 120 egz.

Bibliografia Geografii Polskiej - w 1953 r. przejęto od PTG i przygotowano do druku tom za lata 1945-1951. W kolejnych latach wydano Bibliografię za lata 1952-1986 oraz za wielolecia 1936-1944 i 1918-1927, łącznie w 26 tomach: 1945-1951 (1956), 1952-1953, 1954 (1957), 1936-1944 (1959), 1961 (1964), 1955-1960 (1966), 1962 (1967), 1963-1964 (1968), 1965-1966 (1970), 1918-1927 (1971), 1967-1968 (1972), 1969-1970 (1973), 1971-1972 (1974), 1973 (1977), 1974 (1978), 1975, 1976 (1980), 1977, 1978 (1982), 1979 (1983), 1980 (1984), 1981 (1985), 1982 (1986), 1983 (1987), 1984 (1990), 1985-1986 (1993). Także nakład Bibliografii Geografii Polskiej zmniejszył się na przestrzeni 40 lat z 1865 do 350 egz. Poszczególne tomy były autoryzowane, ich zestawienie znajduje się w wykazie wybranych publikacji za 1953-1993.

W latach 1956-1960 wydawana była Polska Bibliografia Analityczna seria Geografia pod redakcją prof. J.Kobendziny. Wydano 5 zeszytów w nakładzie ponad 1000 egz.

Zespół Koordynacyjny Problemu *Podstawy Przestrzennego Zagospodarowania Kraju* (MR 11.2.1), a od 1986 r. CPBP (03.12) *Uwarunkowania przestrzenne rozwoju społeczno-gospodarczego Polski* wydawał w latach 1974-1992 **Biuletyn Informacyjny**. Były w nim publikowane oryginalne artykuły naukowe, wstępne wyniki badań, sprawozdania z badań, a także bibliografia opracowań wykonanych

w latach: 1970-1973 (1974), 1971-1975 (1977), 1976-1980 (1982), 1981-1985 (1988), 1986-1990 (1992). Wydano łącznie 63 zeszyty małą poligrafią w nakładzie około 200 egz.

Ponadto w ramach Biblioteki opracowano i wydano (do użytku wewnętrznego) 27 zeszytów Wykazu ważniejszych nabytków połączonych Bibliotek IGiPZ PAN i WGiSR UW.

Liczba arkuszy wydawniczych wahała się od około 140 w początkowym okresie (1954, 1955) do ponad 400 (1975) w roku; średnia roczna wynosi około 260 arkuszy. Liczbę arkuszy wydawniczych w poszczególnych latach podano niżej:

Tabela 4

Liczba arkuszy wydawniczych
Number of printed units

Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.
1953 -	1960 - 203	1967 - 247	1974 - 206	1981 - 250	1988 - 304
1954 - 147	1961 - 234	1968 - 281	1975 - 409	1982 - 219	1989 - 152
1955 - 144	1962 - 251	1969 - 276	1976 - 317	1983 - 338	1990 - 308
1956 - 224	1963 - 256	1970 - 257	1977 - 316	1984 - 353	1991 - 262
1957 - 266	1964 - 225	1971 - 309	1978 - 340	1985 - 208	1992 - 252
1958 - 171	1965 - 254	1972 - 207	1979 - 278	1986 - 290	1993 - 266
1959 - 257	1966 - 247	1973 - 295	1980 - 260	1987 - 165	
					Łącznie 10 244

Większość wyżej wymienionych wydawnictw jest obecnie przygotowywana we własnym ośrodku składem komputerowym.

Nad całością wydawnictw Instytutu czuwała Komisja (Rada) Wydawnicza podlegająca Radzie Naukowej Instytutu. Przewodniczącymi Komisji byli: prof. Maria Kiełczewska-Zaleska (1954-1980), prof. Kazimierz Dziewoński (1981-1983), prof. Janusz Paszyński (1984-1986), prof. Jerzy Kostrowicki (1987-1989).

Skład komitetów redakcyjnych wydawnictw ciągłych Instytutu zestawiono w załączniku 8.

Wreszcie należy wspomnieć o wydawnictwach innych, a wśród nich o atlasach, mapach, opracowaniach syntetycznych itd., podanych w wykazie wybranych publikacji zwartych Instytutu. Większość z wymienionych wydawnictw miała swoje komitety redakcyjne.

Pracownicy Instytutu publikowali swoje prace nie tylko w czasopiśmie i wydawnictwach seryjnych Instytutu, lecz także w innych wydawnictwach. Dotychczasowy dorobek naukowy Instytutu obejmuje blisko 11 tysięcy prac, średnio w roku publikowano ich ponad 270. Liczbę publikacji w poszczególnych latach podano w poniższym zestawieniu.

Tabela 5

Liczba publikacji
Number of publications

Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.	Rok - ark. wyd.
1953 -	1964 - 218	1975 - 352	1986 - 368
1954 - 96	1965 - 213	1976 - 369	1987 - 265
1955 - 106	1966 - 297	1977 - 349	1988 - 350
1956 - 199	1967 - 379	1978 - 307	1989 - 241
1957 - 188	1968 - 240	1979 - 326	1990 - 295
1958 - 191	1969 - 233	1980 - 297	1991 - 342
1959 - 255	1970 - 269	1981 - 282	1992 - 346
1960 - 232	1971 - 255	1982 - 238	1993 - 351
1961 - 286	1972 - 297	1983 - 285	
1962 - 173	1973 - 322	1984 - 282	
1963 - 210	1974 - 371	1985 - 255	Łącznie 10 930

BIBLIOTEKA

Zaczątkiem biblioteki Instytutu był zbiór książek i map przekazany Instytutowi 15 X 1953 r. przez Polskie Towarzystwo Geograficzne. Już wówczas biblioteka była prowadzona wspólnie z biblioteką Instytutu Geograficznego UW (z zachowaniem odrębnego inwentarza) jako Centralna Biblioteka Geograficzna w Polsce. W stosunkowo krótkim okresie biblioteka zgromadziła ponad 200 tys. jednostek inwentarzowych (książki, czasopisma, atlasy, mapy itp.), stając się jedną z większych w Europie i posiadała w swych zbiorach zarówno wydawnictwa najnowsze, jak i bardzo stare, np. atlasy do XVIII w. włącznie (około 200). Duże zasługi w stworzeniu wielkiej biblioteki geograficznej położył doc. Bogodar Winid. Do licznych ofiarodawców, którzy zasilili zbiory biblioteki w początkowym okresie jej działalności, należały następujące instytucje: Polska Akademia Nauk, Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Narodowa, Instytut Geograficzny Uniwersytetu Wrocławskiego, Zespół Katedr Geografii UJ, Ministerstwo Kultury i Sztuki, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Sztab Generalny Wojska Polskiego, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Poznaniu, Pracownia Historii Geografii we Wrocławiu, Instytut Zoologii, Instytut Botaniki, Biblioteka w Katowicach, Biblioteka Szkoły Ekonomicznej w Sopocie, Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, Państwowe Wydawnictwo Naukowe w Warszawie, Towarzystwo Naukowe Wrocławskie, Biblioteka im. Lenina w Moskwie i wiele innych, oraz osoby prywatne, a wśród nich: prof. A.Bolewski - prezes CUG, prof. J.Dembowski - prezes PAN, prof. K.Dziewoński, dr J.Kobendzina, prof. J.Kondracki, prof. J.Kostrowicki, dr S.Kotarski, mgr L.Kubiatowicz, dr

M.I.Mileska, prof. S.Leszczycki, prof. B.Olszewicz, prof. S.Pietkiewicz, prof. E.Rühle, prof. J.Rokicki, doc. B.Winid, prof. G.Wuttke, prof. T.Żebrowski i inni. Biblioteka otrzymała dary także od osób zagranicznych, między innymi od: prof. K.Markowa, kand.nauk J.Ilinicza, prof. J.Sauszkina, prof. A.Kèza, prof. L.Kadara, prof. H.Churcha, prof. E.Lehmana.

Z okazji dziesięciolecia Instytutu Geografii PAN w 1963 r. prof. Józef Staszewski ofiarował bibliotece swój wartościowy zbiór liczący 570 atlasów, kilkaset map oraz około 5000 książek. W tej liczbie znajdowało się wiele cennych starodruków. Dar ten był dalszym, poważnym wzbogaceniem biblioteki Instytutu.

W 1953 r. Biblioteka IGIpZ PAN przejęła od Polskiego Towarzystwa Geograficznego 26 478 pozycji w tym 18 000 tomów książek i czasopism, blisko 8000 map oraz 300 atlasów. Zbiory powiększały się szybko. W okresie 15 X - 31 XII 1953 r. przybyło 371 tomów druków zwartych, 31 tomów czasopism, 29 atlasów, 59 map luźnych i 128 arkuszy map seryjnych. Zbiory liczące w końcu 1953 r. 27 096 jednostek po 10 latach osiągnęły liczbę 132 884, czyli wzrosły prawie pięciokrotnie. W kolejnych latach liczba zbiorów wynosiła: w 1973 r. 222 944, w 1983 r. 247 811, w 1993 r. 273 386 pozycji (tab. 6, ryc. 4, 5, 6).

Obecnie biblioteka Instytutu, oprócz najbogatszego w kraju zbioru druków zwartych i seryjnych (121 018 wol. stan na 31 XII 1993) reprezentującego głównie polską i światową literaturę naukową w zakresie szeroko pojętej geografii, bogatej kolekcji współczesnych materiałów kartograficznych (104 074 poz.), posiada również bogaty zbiór czasopism polskich i zagranicznych (47 904 wol., 550 tytułów bieżących).

Księgozbiory Bibliotek Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN oraz Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW były podstawą powstania w 1979 r. Centralnej Biblioteki Geografii i Ochrony Środowiska (zarządzenie nr 1 ministrów Kultury i Sztuki, Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Sekretarza Naukowego PAN z dnia 26 IV 1976 r., Dz. Urz. MNSWiT nr 3). Stworzono jedną z największych naukowych bibliotek geograficznych w Europie. Zgodnie z przydzieloną specjalizacją biblioteki (IGiPZ PAN i WGiSR UW) gromadzą zbiory z zakresu: geografii, kartografii, przestrzennego zagospodarowania, kształtowania i ochrony środowiska (bez aspektów technicznych). Biblioteka Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW główny akcent kładzie jednak na spełnianie zadań biblioteki wydziałowej, koncentrując się na gromadzeniu zbiorów niezbędnych do prawidłowego przebiegu procesu nauczania. Po uzyskaniu statusu biblioteki centralnej utrzymana została odrębność administracyjna i finansowa bibliotek, ogniwem najbardziej integrującym jest udostępnianie zbiorów (tab. 7 i 8).

Tabela 6

Zbiory biblioteczne i wymiana
Library collections and exchange
 Number of new titles incoming annually, reader service, exchange of publications: foreign / Polish

DATA	DRUKI ZWARTE	CZASO- PISMA	ATLASY	MAPY LUŻNE I ŚCIENNE	PŁYTY MIKROFIL. DIAP. itp.	RAZEM	UDOSTĘPNIANIE *		WYMIANA			
							CZYTEL. W LEKT.	WYPOŻ. WOL.	LICZBA KRAJÓW	LICZBA INSTYTUCJI ZAGR.	POL.	
15X1953**	12 384	5 831	302	7 953	-	26 478	-	-	-	-	-	-
31XIII1953	12 755	5 862	331	8 140	8	27 096	6258 poza bibliot.		53	155	10	
1954	17 000	7 197	514	11 888	24	36 599	1 233	2 325	56	240	35	
1955	20 312	8 464	609	14 724	24	41 133	8 413	2 325	62	560	60	
1956	23 061	10 120	674	18 430	62	52 347	10 524	2 498	69	685	64	
1957	28 293	11 801	819	22 634	72	63 619	6 214	4 217	90	691	80	
1958	32 584	13 310	911	29 490	195	77 490	12 458	2 213	94	696	85	
1959	36 704	14 829	1 024	32 131	234	84 392	10 703	2 187	94	835	85	
1960	40 526	17 211	1 081	40 464	265	99 547	8 123	4 419	100	889	88	
1961	45 047	19 155	1 181	35 052	270	100 705	7 500	5 793	99	977	89	
1962	49 680	21 170	1 228	50 818	271	123 167	8 477	6 170	83	843	83	
1963	52 504	23 081	1 271	55 745	283	132 884	8 506	8 707	91	851	78	
1964	55 237	24 674	1 329	57 325	289	138 854	8 347	9 517	88	642	85	
1965	54 986	26 869	1 399	60 418	301	147 973	7 435	9 061	74	863	74	
1966	63 260	28 736	1 541	63 331	13 474	170 242	8 500	8 001	83	852	72	
1967	67 298	30 404	1 573	64 631	13 400	177 306	6 851	8 752	99	854	76	
1968	70 473	32 299	1 664	66 694	13 402	184 532	7 282	7 216	95	843	89	
1969	74 254	33 846	1 727	67 367	13 406	190 600	8 400	6 780	90	859	89	
1970	77 329	35 216	2 275	68 414	13 445	196 679	7 350	7 658	83	924	87	
1971	80 711	36 758	2 302	68 890	13 782	202 443	8 607	8 502	84	844	92	
1972	84 644	38 381	2 357	78 683	13 866	217 931	7 615	9 234	83	838	92	
1973	87 219	38 622	2 442	80 757	13 904	222 944	7 271	8 915	73	633	88	
1974	90 019	37 441	2 491	80 962	13 912	224 825	8 280	10 735	73	642	85	
1975	92 673	36 333	2 530	81 285	13 968	226 789	8 364	10 795	73	640	79	
1976	93 993	37 207	2 576	82 310	13 968	230 054	9 022	10 765	96	643	78	
1977	96 477	38 472	2 576	82 611	13 974	234 164	9 254	15 154	90	638	78	
1978	98 841	39 647	2 700	85 550	13 200	240 731	9 571	14 860	73	614	78	
1979	100 717	40 594	2 832	86 550	13 993	244 687	9 106	11 170	73	609	79	
1980	102 310	41 475	2 904	87 328	13 993	248 011	9 050	10 150	68	605	79	
1981	104 304	42 156	2 947	87 983	797	238 187	6 171	7 809	70	605	80	
1982	105 838	42 961	2 994	90 792	797	243 382	8 584	8 656	66	592	75	
1983	107 752	43 711	3 129	92 420	799	247 811	6 360	8 282	66	593	75	
1984	109 335	44 452	3 156	93 331	811	251 085	6 733	8 634	65	598	75	
1985	110 770	45 166	3 220	94 594	811	253 730	6 322	8 860	55	467	75	
1986	112 041	45 857	3 266	94 890	824	257 576	7 132	9 798	61	584	76	
1987	113 561	46 613	3 335	95 795	824	260 128	7 385	9 407	72	617	90	
1988	114 976	47 472	3 404	96 401	853	263 106	6 884	8 330	69	617	90	
1989	116 312	48 133	3 471	97 988	853	266 757	7 574	8 017	73	550	60	
1990	117 352	48 777	3 533	98 519	876	269 057	7 400	8 420	63	370	64	
1991	118 351	49 440	3 568	99 428	388	271 175	***4 766	8 845	53	306	56	
1992	119 665	50 097	3 606	99 868	388	273 624	4 420	8 729	46	287	50	
1993	121 018	47 904	3 643	100 433	388	273 386	4 577	9 698	46	300	50	

* Dane dotyczą zbiorów połączonych bibliotek IGiPZ PAN i WGiSR UW.

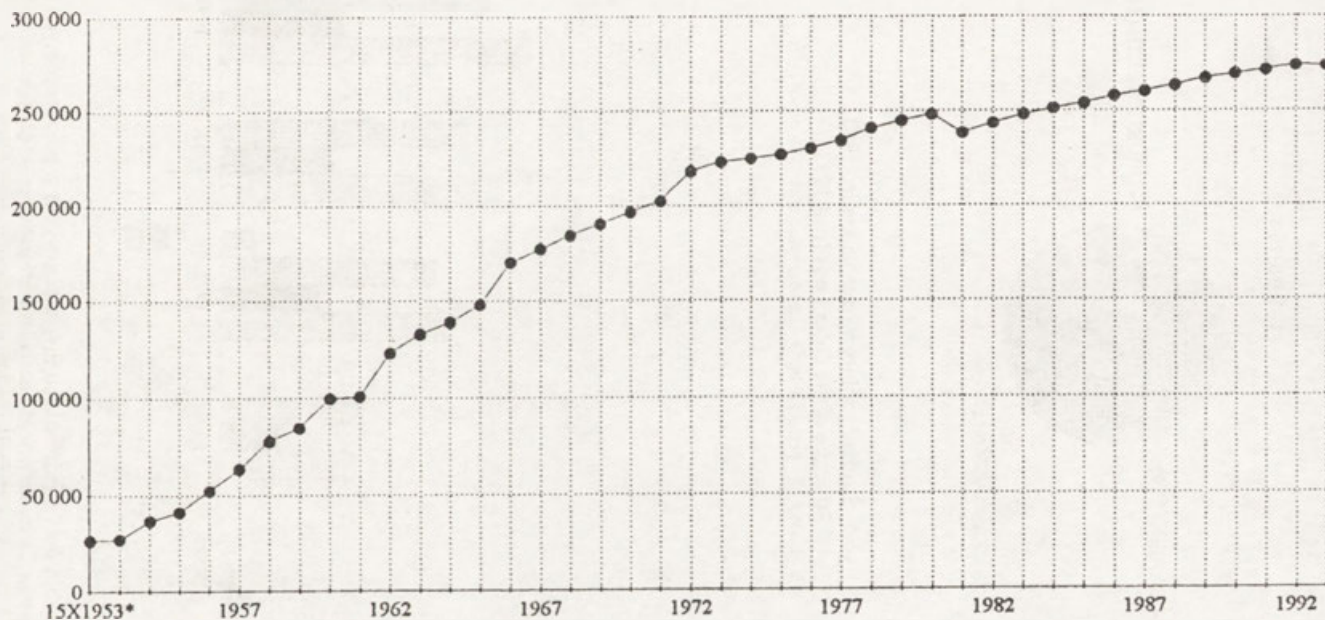
** Zbiór przejęty od Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

*** Spadek odwiedzin w czytelni spowodowany wykonywaniem odbitek kserograficznych w wypożyczalni biblioteki.

* Information regarding the joined Geography Libraries: Polish Academy of Sciences and Warsaw University.

** The library resources taken over from Polish Geographical Society.

*** Decrease in number of readers caused by xero - copying service offered by the library.

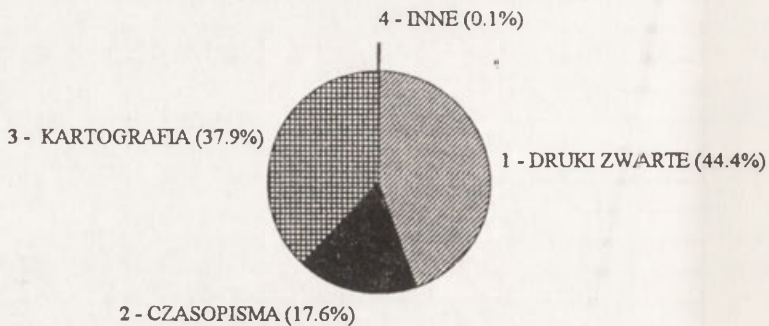

Ryc.4. Przyrost zbiorów (w jednostkach inwentarzowych) w latach 1953-1993

* Zbiór przejęty od Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

Increase in library index items in 1953-1993

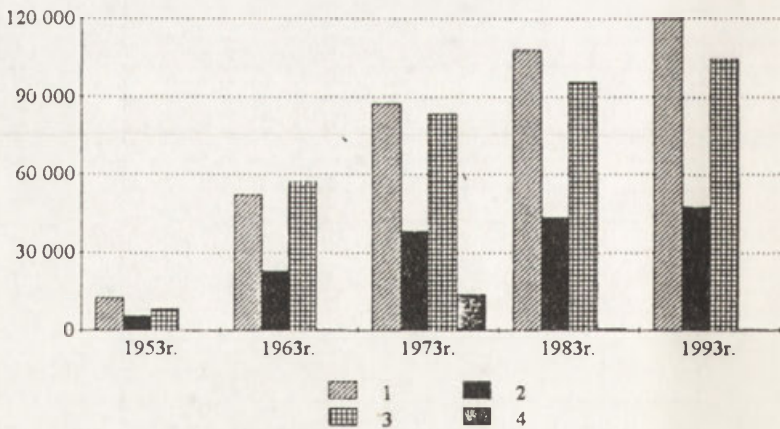
* The library resources taken over from Polish Geographical Society.

Ryc. 5. Struktura zbiorów (stan na koniec 1993 r.)

Structure of the collections (end 1993)

1 - books; 2 - periodicals; 3 - cartographic units; 4 - other

Ryc. 6. Przyrost zbiorów (w jednostkach inwentarzowych) w poszczególnych kategoriach

1 - druki zwarte; 2 - czasopisma; 3 - materiały kartograficzne; 4 - płyty, mikroformy, itp.

Collection's growth in particular categories

1 - books; 2 - periodicals; 3 - cartographic units; 4 - sound records, microforms etc.

Ruch czytelniczy w ostatnich 10 latach prezentuje poniższa tabela:

Tabela 7

Ruch czytelniczy w latach 1984-1993
Readers circulating in 1984-1993

Rok	Wypożyczalnia					Czytelnia			
	odwiedziny	druki zwarte	czasopisma	prolongaty	razem	odwiedziny	druki zwarte	czasopisma	razem
1984	9100	6156	1513	965	8634	6733	2151	3288	5439
1985	8506	6483	1251	1126	8860	6322	2042	3960	6002
1986	8010	6978	1707	1113	9798	7132	2259	5561	7820
1987	7800	6512	2148	747	9407	7385	2340	4019	6359
1988	7002	6180	1465	685	8330	6864	1971	2785	4756
1989	9407	5955	1433	629	8017	7574	2278	2787	5065
1990	9950	6664	1193	563	8420	7400	2160	850	3010
1991	6456*	7032	1339	474	8845	4766	2670	3466	6136
1992	7242*	6812	1106	871	8729	4420	3172	3545	6717
1993	8839*	7905	982	811	9698	4577	3820	4384	8204

* Bez korzystających z koparki.

Wypożyczenia na zewnątrz, zróżnicowane według trzech podstawowych grup czytelniczych, wyrażają się następującymi liczbami woluninów:

Tabela 8

Wypożyczenia na zewnątrz
Lending out

Rok	Ogółem	Pracownicy	Studenci	Inni
1984	8634	3582	4297	755
1985	8860	3423	4703	734
1986	9798	3510	5793	495
1987	9407	3575	5263	569
1988	8330	2935	4849	546
1989	8017	2932	4665	420
1990	8420	2238	5781	401
1991	8845	2868	4708	321
1992	8729	2253	5074	124
1993	9698	2950	5539	331

W skali roku biblioteka udostępnia w wypożyczalni i czytelni średnio ponad 10 000 wol. druków w zwartych, 6000 dzieł kartograficznych oraz około 5000 wol. czasopism krajowych i zagranicznych.

Podstawową grupę czytelników indywidualnych stanowią w każdym roku pracownicy Instytutu oraz pracownicy i studenci WGiSR UW.

Obecnie struktura wewnętrzna biblioteki obejmuje następujące działy:

- Dział Gromadzenia Zbiorów, z wydzieloną Sekcją Wymiany;
- Dział Opracowania Zbiorów;
- Dział Kartografii;
- Dział Czasopism;
- Dział Udostępniania;
- Dział Dokumentacji Naukowej - Pracownia Bibliografii Geografii Polskiej.

Oprócz biblioteki centralnej wszystkie zakłady i stacje badawcze mają swoje księgozbiory podręczne.

Początkowo głównym źródłem wpływu do biblioteki Instytutu była zorganizowana i prowadzona przez doc. B. Winida wymiana, przy pomocy pań: W. Jeżewskiej, Z. Kryńskiej, U. Eglerowej. Obecnie prowadzi ją mgr A. Kamińska. W 1953 r. wymianą objęto 155 instytucji zagranicznych i 10 krajowych. Największą wymianę prowadzono w latach sześćdziesiątych. Obejmowała ona około 1000 instytucji w 100 krajach. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych rozpoczął się spadek wymiany zagranicznej, związany ze zmianą polityki gromadzenia (przydzielenie specjalizacji zbiorów). Większy nacisk zaczęto też kłaść na dążenie do zrównoważenia wymiany niż na promocję wydawnictw Instytutu w świecie. Nie bez znaczenia były trudności finansowe i brak wystarczającej powierzchni magazynowej. W 1993 r. prowadzono wymianę z 290 kontrahentami zagranicznymi i 50 krajowymi. Nadal jednak wymiana ta pozostawała jedną z większych w sieci bibliotek PAN. Z wymiany pochodziło w 1993 r. 39% nabytków biblioteki (36% stanowił zakup, 25% dary).

Spontaniczny, ale i chaotyczny proces gromadzenia zbiorów i funkcjonowania biblioteki przyjmował z czasem formy bardziej zorganizowane. Dr S. Kotarski prowadzący w latach 1958-1962 połączone biblioteki wprowadził m.in. uproszczony schemat organizacyjny, zbliżony do stosowanego w bibliotekach naukowych. Dzieła dokończył następny kierownik połączonych bibliotek, również pracownik IGiPZ PAN - dr W. Trzebiński.

Wśród pracowników Działu Gromadzenia zatrudnionych w Instytucie wspomnieć należy: mgr J. Paszniczką oraz wieloletniego zasłużonego kierownika tego działu mgr J. Soszyńską zajmującą się głównie gromadzeniem zwartych wydawnictw zagranicznych, które po jej przejściu na emeryturę jesienią 1993 r. przejęła dr A. Żurek, a także mgr E. Żukowską prowadzącą od 15 lat zakupy krajowe.

Ważnym działem biblioteki jest Dział Opracowania Zbiorów. Podjęto współpracę z Biblioteką Narodową, Biblioteką UW oraz Biblioteką PAN w sprawie tworzenia centralnych katalogów. Pod kierownictwem dr W. Trzebińskiego uporządkowano katalog rzeczowy i zapoczątkowano tworzenie katalogu systematycznego, który znacznie rozbudowała mgr H. Tuszyńska-Rękawkowa, następny kierownik połączonych bibliotek i pierwszy dyrektor Centralnej Biblioteki Geografii i Ochrony Środowiska. Wśród pracowników Instytutu zatrudnionych

w tym dziale wymienić należy panie: A.Florysiak, mgr H.Poznańską, mgr I.Karasińską, E.Pawlicką i mgr E.Juchim.

Integralną częścią Działu Gromadzenia Zbiorów jest Dział Czasopism. Prace w tym dziale jako wydzielonej komórce zapoczątkowała pani A.Florysiak. Następnie przez szereg lat Instytut nie miał tu swego pracownika. Do 1978 r. działem kierowała mgr I.Batogowska, pracownik Instytutu Geograficznego UW. Po jej śmierci przez dział przewinęło się kilku pracowników. Od dwóch lat dział ten prowadzi p. G.Kowalik, zajmując się gromadzeniem i opracowaniem czasopism zarówno dla Instytutu, jak i Wydziału.

Najbardziej eksponowanym działem biblioteki jest Dział Udostępniania, składający się z Wypożyczalni i Czytelni Ogólnej (wypożyczanie zbiorów kartograficznych, ze względu na ich specyfikę prowadzi Dział Kartografii). Według wzorów zaczerpniętych z Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała go mgr B.Lipska. Nie sposób wymienić z nazwisk osób, które w dziale tym pracowały, nie można jednak nie wspomnieć o długoletnich pracowniczkach magazynu paniach: L.Kucińskiej (UW) i Z.Czajce (IGiPZ PAN). Obecnie w dziale zatrudnionych jest dwóch pracowników Instytutu: p. B.Dąbrowska i mgr J.Pusek.

Odrębnego omówienia wymaga Dział Kartografii. Pierwszym kustoszem zbiorów kartograficznych była p. E.Deszczkowa. Dział w obecnej postaci został zorganizowany pod kierownictwem mgr A.Piotrowskiego, a merytoryczną pomocą służył ówczesny dyrektor biblioteki dr W.Trzebiński. Ich zasługą było poddanie konserwacji najcenniejszych dzieł kartograficznych, głównie XVII- i XVIII-wiecznych atlasów. Przez ostatnich dwadzieścia lat działem kierowała mgr S.Mąkolska. Obecnie dział przejęła mgr G.Dudzicka. Dziś biblioteka może się poszczycić bogatą kolekcją atlasów narodowych poszczególnych państw Europy i Świata oraz atlasami tematycznymi takich firm kartograficznych jak: Westermann, Philips, Oxford czy Hammond.

Jakkolwiek biblioteka ukierunkowana jest głównie na gromadzenie i udostępnianie materiałów współczesnych, to posiada również, jak już zaznaczano, bogaty zasób dawnych atlasów i map wydawanych od XVI do początków XX w. W zbiorze atlasów do najstarszych i najcenniejszych należą: dwa wydania *Geografii Ptolemeusza* z lat 1545 i 1578, atlas Georarda i Cornelisa De Jode pt. *Speculum Orbis Terrae* z 1593 r., kilka wydań atlasów Merkatora i A.Orteliusa. W swoich zbiorach biblioteka posiada również atlasy największych i najbardziej znaczących firm wydawniczych z XVII i XVIII w., m.in. G. i J.Blaeu, J.Janssona, J.B.Homanna. Bogaty zbiór dawnych map obejmuje kilkaset poloników podzielonych na mapy wieloarkuszowe i jednoarkuszowe. W pierwszej grupie znajduje się najstarsza w zbiorach i unikatowa mapa Ukrainy, Podola oraz części Wołynia i Rusi Czerwonej pt. *Delinatio Specialis et Accurata Ukraine...* - Beauplana le Vasseur. Z polskich map na uwagę zasługuje 60-arkuszowa *Topograficzna Karta Królestwa Polskiego* z 1843 r., zwana mapą Kwatermistrzostwa. Z map jednoarkuszowych do najciekawszych należą *Ducatus in Silesia...* Hermanna Ducatusa i *Karta von Gross-Polen* Sotzmana oraz bogaty zbiór planów i widoków

miast, w tym zwłaszcza Warszawy. Na wzmiankę zasługuje również zbiór map i atlasów międzywojennych, w tym 49 atlasów E.Romera.

Od połowy lat pięćdziesiątych przy bibliotece Instytutu funkcjonowała Składnica Map Tajnych prowadzona przez p. T.Talar, której z czasem powierzono także rozprowadzanie poufnych wydawnictw Instytutu Geografii PAN. Obecnie czterdziestotysięczne, odtajnione zbiory, są nadal udostępniane. Zaprzeszono gromadzenia nowości, które zbiera WGiSR UW.

Z inicjatywy prof. S.Leszczycykiego w 1953 r. powstał Dział Dokumentacji i Informacji Naukowej. Kierownikiem została doc. J.Kobenzina. Od początku w skład działu wchodziła Pracownia Bibliografii Geografii Polskiej, włączona do biblioteki 17 X 1978 r. Do tego czasu powstało 26 tomów bibliografii. Pracownią do 1991 r. kierowała mgr H.Tuszyńska-Rękawek, a wieloletnimi pracownikami tego działu byli: mgr B.Kawecka-Endrukajtis, mgr J.Sielużycka i mgr J.Piasecka. W latach osiemdziesiątych prowadzenie bibliografii przejęła mgr D.Gazicka. Obecnie bibliografia powstaje zarówno w tradycyjnej formie drukowanej, jak i w formie komputerowej bazy danych (w oparciu o Micro CDS/ISIS).

Przy Dziale Dokumentacji i Informacji Naukowej biblioteki powstała, z inicjatywy prof. M.Łodyńskiego, Pracownia Centralnego Katalogu Kartograficznego, gdzie przygotowano 5 jego tomów. Pracowali nad nimi oprócz prof. M.Łodyńskiego m.in.: mgr W.Żemajtis, mgr J.Lipińska, mgr T.Pačko, a w ostatnich latach dr W.Trzebiński. W pracowni tej przygotowano i wydano również dwa tomy *Katalogu dawnych map Rzeczypospolitej Polskiej w kolekcji E.Hutten Czapskiego i innych zbiorach*. Autorem tomu pierwszego był mgr W.Kret, redakcyjnie tom opracowała mgr T.Pačko. Tom drugi opracowały: mgr T.Pačko, mgr D.Stachnal-Talanda i mgr E.Gołąb-Jankowska.

W ramach prac dokumentacyjnych w bibliotece Instytutu wydano także *Centralny Katalog* obejmujący geograficzne zagraniczne wydawnictwa ciągle od końca XVIII w. po 1968 r. znajdujące się w bibliotekach polskich. Autorem pierwszego tomu była doc. Z.Kaczorowska, tom drugi opracowały: mgr I.Batogowska i mgr J.Pasznicka - konsultacja oraz korekta merytoryczna - mgr B.Lipska.

Od 1958 r. biblioteka zaczęła wydawać Biuletyn Informacyjny z wykazem ważniejszych nabytków.

Biblioteka Instytutu od lat funkcjonuje w bardzo ciężkich warunkach. Dziś nie tylko czasopisma, ale także książki i materiały kartograficzne, znajdują się w przeładowanych pomieszczeniach magazynowych, nieprzystosowanych do ich przechowywania. Część księgozbioru znajduje się w paczkach, część została przewieziona do magazynów zastępczych w Sulejówku i Podkowie Leśnej.

PRACE ŹRÓDŁOWE

- Dziewoński K., 1972, *Instytut Geografii Polskiej Akademii Nauk*, Nauka Polska, 4, 76-80.
- 1979a, *Institute of Geography and Regional Planning of the Polish Academy of Sciences in the service of society*, Rev. Pol. Acad. Sc., 2, 89-95.
- 1979b, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w służbie społeczeństwa*, Przegł. Geogr., 51, 3, 457-464, Nauka Polska, 5, 61-67.
- Glazik R., 1990, *Problematyka hydrologiczna w Zakładzie Geomorfologii i Hydrologii Niżu IGiPZ PAN*, [w:] *Hydrografia Polska 1976-1980*, Poznań, PTG Komisja Hydrograficzna, 94-101 (bibliografia).
- Grzeszczak J., 1962, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1961*, Przegł. Geogr., 34, 4, 805-811.
- 1967, *Z prac Zakładu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Instytutu Geografii PAN. Posiedzenie naukowe w V rocznicę istnienia Zakładu. Warszawa 17-18 V 1967*, Studia KPZK PAN, 22, 149-152.
- 1968, *Z prac Zakładu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Instytutu Geografii PAN*, Nauka Polska, 1, 149-152.
- Grzeszczak J., Jeżewska T., 1963, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1962*, Przegł. Geogr., 35, 3, 522-529.
- Kluge M., 1968, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1967*, Przegł. Geogr., 40, 3, 691-694.
- 1969, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1968*, Przegł. Geogr., 41, 3, 568-572.
- Kłapa M., Kot M., 1991, *Prace i metody badawcze Stacji Obserwacyjnej IGiPZ PAN na Hali Gąsienicowej*, [w:] *Kompleksowy Monitoring Środowiska Przyrodniczego. Mat. z konferencji Szczecinek-Storkowo 10-11 X 1991 r.*, 36-37.
- Kondracki J., 1954, *Stacja Naukowa IG PAN w Mikołajkach*, Przegł. Geogr., 26, 2, 194-196.
- Korcelli P., 1974, *Działalność Instytutu Geografii PAN w perspektywie międzynarodowej, 1953-1973*, Przegł. Geogr., 46, 3, 465-483.
- 1988, *Założenia programu rozwoju Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN*, Przegł. Geogr., 60, 4, 483-489.
- Kosiński L., 1959, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1958*, Przegł. Geogr., 31, 2, 444-465.
- Kostrowicki J., 1968, *Zakład Geografii Rolnictwa IG PAN 1956-1968. Zakres, problematyka i metody badań*, Dokum. Geogr., 4, 7-33.
- 1974, *Instytut Geografii PAN wobec zadań przyszłości*, Przegł. Geogr., 46, 3, 485-495.
- 1979, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na nowym etapie rozwoju*, Przegł. Geogr., 51, 3, 475-486.
- 1982, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1978-1980. Sprawozdanie Dyrekcji za okres kadencji*, Przegł. Geogr., 54, 1-2, 97-127.
- 1982, *Zakład Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN 1956-1981*, Przegł. Geogr., 54, 4, 385-397.
- 1986, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1981-1983. Sprawozdanie Dyrekcji za okres kadencji*, Przegł. Geogr., 58, 1-2, 247-276.
- 1988, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1984-1986. Sprawozdanie z okresu kadencji*, Przegł. Geogr., 60, 1-2, 155-183.
- Kotarba A., 1987, *Krakowski ośrodek geomorfologiczny w latach 1946-1983*, Folia Geogr. Ser. Geogr. Phys., 19, 7-31.
- Kozłowska-Szczęśna T., 1974, *Dwadzieścia lat klimatologii w Instytucie Geografii PAN w Warszawie*, Przegł. Geogr., 46, 1, 129-141.
- 1979, *Kierunki badań klimatologicznych w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w dwudziestopięcioleciu 1953-1978*, Przegł. Geogr., 51, 3, 487-501.
- 1985, *Trzydziestolecie Zakładu Klimatologii IGiPZ PAN*, Przegł. Geogr., 57, 1-2, 203-213.

- 1989, *Ważniejsze publikacje pracowników Zakładu Klimatologii IGiPZ PAN w latach 1979-1988*, Przgl. Geogr. 61, 4, 645-650.
- 1995, *Zakład klimatologii IGiPZ PAN w latach 1954-1994*, Conference Papers (w druku).
- Krajewska J., 1982, *Bibliografia publikacji Zakładu Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich 1976-1981*, Przgl. Geogr. 54, 4, 627- 639.
- Krajewska J., Kulikowski R.W., 1982, *Publikacje pracowników obecnego Zakładu Geografii Rolnictwa i Obszarów Wiejskich IGiPZ PAN*, Przgl. Geogr., 54, 4, 640-655.
- Kraujalis M.W., 1971, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1970*, Przgl. Geogr., 43, 3, 486-491.
- Kukliński A., Grzeszczak J., 1969, *Działalność Zakładu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju IG PAN w latach 1962-1967 (1 VIII 1962 - 31 VII 1967)*, Biul. KPZK PAN, 52, 7-37.
- Leszczycki S., 1953, *Stan geografii w Polsce i perspektywy jej rozwoju (Referat Podsekcji Geografii na I Kongres Nauki Polskiej)*, Przgl. Geogr., 23, 1950/51, 3-54.
- 1954, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1953*, Przgl. Geogr., 26, 3, 206-211.
- 1955, *Sprawozdanie z działalności IG PAN za rok 1954*, Przgl. Geogr., 27, 3-4, 704-721.
- 1956a, *Sprawozdanie z działalności IG PAN za rok 1955*, Przgl. Geogr., 28, 3, 658-677.
- 1956b, *Plan badań geograficznych w Polsce za okres 1956-1960*, Przgl. Geogr., 28, 1, 3-32.
- 1957, *Sprawozdanie z działalności IG PAN za rok 1956*, Przgl. Geogr., 29, 2, 422-444.
- 1958, *Sprawozdanie z działalności IG PAN za rok 1957*, Przgl. Geogr., 30, 2, 363-380.
- 1959, *Five years activity of the Institute of Geography of the Polish Academy of Sciences 1953-1958*, Przgl. Geogr., 31, supl., 3-20.
- 1962, *Kierunki prac Instytutu Geografii, na marginesie działalności w latach 1953-1961*, Nauka Polska, 10, 1, 99-110.
- 1964, *Dziesięć lat działalności Instytutu Geografii PAN*, Przgl. Geogr., 36, 3, 494-517.
- 1974a, *Dwadzieścia lat działalności Instytutu Geografii PAN w służbie gospodarki i kultury narodowej*, Przgl. Geogr., 46, 3, 453-464.
- 1974b, *Die wissenschaftliche Tätigkeit des Geographischen Instituts der Polnischen Akademie der Wissenschaften in Zeitraum 1953-1973*, Petermanns Geogr. Mitt., 118, 4, 302-304.
- 1979a, *Rozwój geografii polskiej w sześćdziesięcioleciu 1918-1978*, Przgl. Geogr., 51, 3, 411-455.
- 1979b, *Sześćdziesiąt lat geografii polskiej*, Nauka Polska, 5, 49-59.
- 1987, *Środowisko geografów warszawskich. Nauka i szkolnictwo wyższe w Warszawie*, PWN, 201-224.
- Lipińska J., 1972, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1971*, Przgl. Geogr., 44, 4, 783-787.
- 1973, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1972*, Przgl. Geogr., 45, 4, 816-821.
- 1974, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1973*, Przgl. Geogr., 46, 3, 525-530.
- 1975, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN za rok 1974*, Przgl. Geogr. 47, 4, 806-812.
- 1976, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN za rok 1975*, Przgl. Geogr., 48, 4, 752-759.
- 1978, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN za rok 1976*, Przgl. Geogr., 50, 1, 179-185.
- Misztal S., Jeżewska T., 1964, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk za rok 1963*, Przgl. Geogr., 36, 4, 804-810.
- 1965, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk za rok 1964*, Przgl. Geogr. 37, 4, 738-743.
- Najgrakowski M., Ostrowski J., 1980, *Działalność samodzielnej Pracowni Kartografii Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w latach 1976-1980, [w:] Stan i perspektywy rozwoju polskiej kartografii, Warszawa 25-26 IX 1980, Materiały Ogólnopolskich Konferencji Kartograficznych, 7, 74-83.*

- Olszewicz B. (B.O.), 1954, *Sprawozdanie Pracowni Historii Geografii Instytutu Geografii PAN za okres od 15 X 1953 r. do 30 VI 1954 r.*, Przegł. Geogr., 26, 4, 297-299.
- Puffowa A., 1962, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1960*, Przegł. Geogr., 34, 1, 248-251.
- Rościszewski M., 1960, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1959*, Przegł. Geogr., 32, 3, 437-440.
- 1979a, *Dwadzieścia pięć lat Instytutu Geografii PAN*, Przegł. Geogr., 51, 3, 465-474.
 - 1979b, *XXV lat Instytutu Geografii PAN*, *Nauka Polska* 5, 69-78, (Referat wygłoszony na uroczystości 25-lecia IG PAN w dniu 28 XII 1978 r.)
 - 1979c, *25 Years of the Academy's Institute of Geography*. Rev. Pol. Acad. Sc., 2, 97-104.
- Soja R., 1993a, *Zagadnienia hydrograficzne w badaniach Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie*, [w:] *Hydrografia polska 1981-1990, Katowice, PTG Komisja Hydrograficzna*, 193-201.
- 1993b, *Sprawozdanie z badań hydrograficznych wykonanych w ramach programu CPBP O3.13. Ewolucja środowiska przyrodniczego Polski w latach 1986-1990*, [w:] *Hydrografia polska 1981-1990, Katowice, PTG Komisja Hydrograficzna*, 201-206.
- Starkel L., 1974, *Kierunki badań Zakładu Geografii Fizycznej IG PAN w Krakowie w latach 1953-1973*, Przegł. Geogr., 46, 3, 497-510.
- 1979, *Teoretyczny i metodyczny postęp w badaniach karpaccich. Zakład Geomorfologii i Hydrologii IGiPZ PAN w Krakowie w latach 1974-1978*, Przegł. Geogr., 51, 3, 503-520.
 - 1981, *Historia i kierunki badań stacji naukowej w dorzeczu Homerki*, [w:] *Warunki naturalne zlewni Homerki i jej otoczenia*, Dokum. Geogr., 3, 7-12.
 - 1986, *Problematyka badawcza Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie w latach 1979-1983*, Przegł. Geogr., 58, 1-2, 3-13.
 - 1991, *Informacja o postępie badań Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie nad typologią i dynamiką geosystemów górskich w latach 1976-1980*, Zprawy Geogr. Ustavu CSAV, 18, 2, Brno, 66-71.
 - 1994, *Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn IGiPZ PAN w Krakowie w latach 1953-1993*, Przegł. Geogr., 66, 3-4, 263-284.s
- Szczęśny R., 1977, *Zakład Geografii Rolnictwa IGiPZ PAN 1956-1976. Zakres, problematyka, metody badań*, Przegł. Geogr., 49, 4, 819-841.
- Szulc H., 1970, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1969*, Przegł. Geogr., 42, 3, 596-601.
- Szupryczyński J., 1971, *Analiza i ocena środowiska geograficznego w skali regionalnej*, Przegł. Geogr., 43, 3, 311-319.
- 1974, *Kierunki badań Zakładu Fizjografii Ziemi Polskich IG PAN w Toruniu w latach 1953-1973*, Przegł. Geogr., 46, 3, 511-523.
 - 1985, *Zakład Geomorfologii i Hydrologii Nizów Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, 1953-1983*, Przegł. Geogr., 57, 4, 455-470.
 - 1993, *Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN Zakład Geomorfologii i Hydrologii Nizów*, *Głos Uczelni Pismo UMK, R.II.(XVII)*, 9(91), Toruń, wrzesień 1993, 8-9.
- Więckowski K., 1978, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN za rok 1977*, Przegł. Geogr., 50, 4, 707-713.
- 1979, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN za rok 1978*, Przegł. Geogr., 51, 3, 549-565.
- Więckowski K., Jeżewska T., 1966, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii Polskiej Akademii Nauk za rok 1965*, Przegł. Geogr., 38, 3, 530-537.
- 1967, *Sprawozdanie z działalności Instytutu Geografii PAN za rok 1966*, Przegł. Geogr., 39, 3, 646-653.
- Zawadzki L., 1979, *XXV lat działalności badawczej Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN*, (Jubileuszowa sesja naukowa, Warszawa, 20 XII 1978 r.), *Nauka Polska*, 5, 79-83.

INSTITUTE OF GEOGRAPHY AND SPATIAL ORGANIZATION
OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
THE FORTY YEARS OF ACTIVITY 1953–1993

Summary

This publication presents an overview of the activities of the Institute during the forty years period of 1953–1993. Information is given on the foundation of the Institute, the board of Directors, members of Scientific Council, changes in composition of the Council commissions, organizational structure and staff. Exposed are issues related to research themes and scientific achievements. The cooperation with other learned institutions, both national and international is discussed. A list of publications of the Institute is presented and the development of Central Geographical Library is described.

The Institute of Geography of the Polish Academy of Sciences was founded on October 10th 1953. The first group of staff consisted of 30 persons. Within a course of time the size of employment increased to 270 persons. By the end of 1993 it equalled to 176 persons, among them 70 scientific staff, composed as: 25 professors, 32 doctors and 13 assistants. Published works of the Institute amounts to some 11 000 items: and twice as many together with unpublished reports, reviews etc.

At the end of 1974 the name of Institute has been changed to: the Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences. The change was explained by the broadening of the sphere of research, to include also spatial economy.

The founder and for many years: 1953–1977 – the Director of the Institute was Professor Stanisław Leszczycki, member of the Polish Academy of Sciences. Professor Jerzy Kostrowicki, member of the Polish Academy of Sciences, was the next director for 9 years (1978–1986). In 1987 the chair took over Professor Piotr Korcelli, the present director.

The scientific research is carried on in 8 departments and 2 specialized laboratories.

ZAŁĄCZNIKI

WYDZIAŁ FIZYKI

OSOBY ZATRUDNIONE W INSTYTUCIE GEOGRAFII PAN W 1953 r.

1. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI - Dyrektor Instytutu 13 X 1953
2. Dr Jerzy KOSTROWICKI - Zastępca Dyrektora 13 X 1953
3. Mgr Bogodar WINID - Sekretarz Naukowy 15 X 1953

ZAKŁAD GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI - p.o. kierownika Zakładu, Kraków, 1 XI 1953
2. Prof. dr hab. Rajmund GALON - Toruń, 1 XI 1953
3. Prof. dr Jerzy KONDRACKI - 1 XI 1953
4. Dr Stanisław PIETKIEWICZ - 1 XI 1953
5. Dr Stefan JAROSZ - 1 XI 1953
6. Dr Jadwiga KOBENDZINA - 1 XI 1953
7. Mgr Mieczysław LIBERACKI - st. asystent, Toruń, 1 XII 1953
8. Teresa KOZŁOWSKA - asystent (studentka IG UW), 15 X 1953
9. Józef SKOCZEK - asystent (student IG UW), 15 X 1953
10. Leszek STARKEL - asystent (student IG UJ), 1 XI 1953
11. Mieczysław SZOSTAK - asystent (student IG UW), 15 X 1953

ZAKŁAD GEOGRAFII EKONOMICZNEJ

1. Doc. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - p.o. kierownika Zakładu, 1 XI 1953
2. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ - Wrocław, 1 XI 1953
3. Dr Józef STASZEWSKI - Sopot, 1 XII 1953
4. Mgr Jadwiga GRAJNERT-NOWAKOWA - pracownik techniczny, 15 X 1953
5. Henryka PISKORZ - asystent (studentka IG UW), 15 X 1953
6. Roman SZCZĘSNY - asystent (student IG UW), 15 X 1953
7. Mgr Leszek KOSIŃSKI - aspirant
8. Mgr Aleksandra GALISZKIEWICZ (stypendystka)

ZAKŁAD KARTOGRAFII

1. Mgr Michał JANISZEWSKI - p.o. kierownika Zakładu, 1 XI 1953
2. Dr Franciszek UHORCZAK - Lublin, 15 X 1953
3. Mgr Wanda KRAWCZYK-KLUGE - starszy asystent, Lublin, 15 X 1953
4. Tadeusz GARLEJ - kreślarz, 1 XI 1953

DZIAŁ DOKUMENTACJI NAUKOWEJ

1. Mgr Bogodar WINID - p.o. kierownika Zakładu, 15 X 1953
2. Mgr Lech RATAJSKI - adiunkt, 15 X 1953
3. Mgr Zdzisław MAKUŁA - starszy asystent, 15 X 1953
4. Mgr Jan MICHAŁSKI - starszy asystent, 15 X 1953
5. Mgr Janina PIASECKA - starszy asystent, Wrocław, 15 X 1953
6. Mgr Halina TUSZYŃSKA-REKAWKOWA - starszy asystent, 1 XI 1953
7. Maria Wanda KRAUJALIS - asystent (studentka IG UW), 15 X 1953
8. Wiesława TYSZKIEWICZ - asystent (studentka IG UW), 15 X 1953
9. Mgr Włodzimiera ŻEMAJTIS - 15 XI 1953

DZIAŁ WYDAWNICTW

1. Mgr Zofia SKUBAŁA - kierowniczka działu, 15 X 1953

CENTRALNA BIBLIOTEKA GEOGRAFICZNA

1. Alicja FLORYSIK - kierowniczka biblioteki, 15 X 1953
2. Emilia DESZCZKOWA - 15 X 1953
3. Wacława JEZEWSKA - 15 X 1953
4. Hanna WODZIŃSKA - 15 X 1953

STACJA NAUKOWA W MIKOŁAJKACH

1. Mgr Adam SYNOWIEC - kierownik Stacji, 15 X 1953
2. Mgr Maria SYNOWIEC - asystent, 15 X 1953
3. Franciszek NATKANIEC - technik, 15 X 1953

STACJA NAUKOWA NA HALI GAŚIENICOWEJ W TATRACH

1. Mieczysław KŁAPA - kierownik Stacji, 15 X 1953
2. Maria BARAN - 1 XII 1953

DZIAŁ ADMINISTRACYJNY

1. Dr Kazimierz RAKOWICZ - p.o. kierownika działu, 15 X - 30 XI 1953
2. Mgr Henryk JARZEŃKI - kierownik działu, 1 XII 1953
3. Stanisława KOMOROWSKA - główna księgową, 15 X 1953
4. Mgr Michał CZERNIACHOWSKI - radca, 15 XI 1953
5. Krystyna JAGODZIŃSKA-DATKOWSKA - referat personalny, 19 XI 1953
6. Piotr JACKOWSKI - 15 XI 1953
7. Helena KUSZTAL - 1 XI 1953
8. Stanisława ŁYZIAK - telefonistka, 1 XI 1953
9. Alina OSTROWSKA - 15 XI 1953
10. Aleksandra WIERZBICKA - 1 XI 1953
11. Zdzisław KRUPKA - kierowca, 15 X 1953
12. Kazimierz PORCZYK - kierowca, 15 X 1953

SKŁADY RADY NAUKOWEJ INSTYTUTU

KADENCJA 1953–1957 (powołana 8 XII 1953 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr August ZIERHOFFER (zrezygnował w 1957 r.)
2. Z-ca: Prof. dr hab. Józef WĄSOWICZ (przewodniczący do końca kadencji)
3. Sekretarz: Doc. mgr Bogodar WINID
4. Doc. dr Józef BARBAG
5. Prof. dr hab. Julian CZYŻEWSKI
6. Prof. dr hab. Jan DYLIK
7. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
8. Prof. dr hab. Rajmund GALON
9. Doc. mgr Michał JANISZEWSKI
10. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
11. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
12. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
13. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
14. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI - czł. koresp. PAN (1952)
15. Prof. dr Adam MALICKI
16. Prof. dr hab. Bolestaw OLSZEWICZ
17. Prof. dr hab. Stanisław PIETKIEWICZ
18. Prof. dr Eugeniusz ROMER (zmarł 28 I 1954 r.) - czł. tyt. PAN (1952)
19. Prof. dr hab. Franciszek UHORCZAK
20. Dyr. Janina WILSKA - przedst. PKPG
21. Ppłk mgr Feliks OSSOWSKI - delegat MON
22. Doc. dr Henryk LEŚNIOK - CUGiK (dokooptowany w 1955 r.)
23. Dyr. mgr Franciszek SZCZEPAŃSKI - CUG (dokooptowany w 1955 r.)
24. Prof. dr Wincenty OKOŁOWICZ - PIHM
25. Mgr inż. Marian BENKO - Kom. do Spraw Urbanistyki i Architektury

KADENCJA 1957-1959 (powołana 12 XI 1957 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Julian CZYŻEWSKI
2. Z-ca: Prof. dr hab. Rajmund GALON
3. Sekretarz: Doc. mgr Bogodar WINID
4. Prof. dr hab. Florian BARCIŃSKI
5. Prof. dr hab. Jan DYLIK
6. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
7. Prof. dr hab. Alfred JAHN (dokooptowany w 1959 r.)
8. Doc. mgr Michał JANISZEWSKI
9. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
10. Doc. dr Jadwiga KOBENDZINA
11. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
12. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
13. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI

14. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
15. Prof. dr Wincenty OKOŁOWICZ (dokooptowany w 1959 r.)
16. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ
17. Doc. dr Janusz PASZYŃSKI
18. Prof. dr hab. Stanisław PIETKIEWICZ
19. Prof. dr Franciszek UHORCZAK
20. Prof. dr hab. Józef WĄSOWICZ
21. Prof. dr August ZIERHOFFER

KADENCJA 1960-1962 (powołana 2 V 1960 r.)

1. Przewodniczący: 1. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Z-cy: Prof. dr hab. Florian BARCIŃSKI
3. Prof. dr hab. Alfred JAHN
4. Sekretarz: Doc. dr Janusz PASZYŃSKI

5. Prof. dr hab. Julian CZYŻEWSKI
6. Prof. dr hab. Jan DYLIK
7. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
8. Prof. dr hab. Rajmund GALON
9. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
10. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI - członek koresp. PAN (1960)
11. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
12. Doc. dr Jadwiga KOBENDZINA
13. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
14. Prof. dr Wincenty OKOŁOWICZ
15. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ
16. Prof. dr hab. Stanisław PIETKIEWICZ
17. Prof. dr Franciszek UHORCZAK
18. Prof. dr hab. Józef WĄSOWICZ
19. Doc. Bogodar WINID
20. Prof. dr August ZIERHOFFER
21. Prof. dr Józef STASZEWSKI (dokooptowany w 1960 r.)

KADENCJA 1963-1965 (powołana 13 V 1963 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Florian BARCIŃSKI
2. Z-ca: Prof. dr Jerzy KONDRACKI
3. Sekretarz: Doc. Bogodar WINID

4. Doc. dr hab. Michał CHILCZUK (dokooptowany w 1964 r.)
5. Doc. dr Józef BARBAG
6. Prof. dr hab. Jan DYLIK
7. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
8. Prof. dr hab. Rajmund GALON
9. Prof. dr hab. Alfred JAHN
10. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
11. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
12. Prof. dr Jadwiga KOBENDZINA
13. Doc. dr hab. Leszek KOSIŃSKI
14. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
15. Doc. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
16. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI - czł. rzecz. PAN (1964)

17. Prof. dr Wincenty OKOŁOWICZ
18. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ
19. Doc. dr Janusz PASZYŃSKI
20. Prof. dr hab. Stanisław PIETKIEWICZ
21. Prof. dr hab. Stefan Z.RÓŻYCKI (dokooptowany w 1964 r.)
22. Doc. dr hab. Leszek STARKEL (dokooptowany w 1965 r.)
23. Prof. dr Józef STASZEWSKI
24. Prof. dr Franciszek UHORCZAK
25. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK
26. Doc. dr Tadeusz ŻEBROWSKI (dokooptowany w 1964 r.)

KADENCJA 1966–1968 (powołana 18 IV 1966 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Florian BARCIŃSKI
2. Z-ca: Prof. dr Jerzy KONDRACKI
3. Doc. dr Józef BARBAG
4. Dr hab. Lucjan CIAMAGA (dokooptowany w 1968 r.)
5. Prof. dr hab. Jan DYLIK - czł. koresp. PAN (1967)
6. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
7. Prof. dr Stanisław DŻUŁYŃSKI (dokooptowany w 1967 r.)
8. Prof. dr hab. Rajmund GALON
9. Prof. dr hab. Alfred JAHN
10. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
11. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
12. Prof. dr Jadwiga KOBENDZINA
13. Doc. dr hab. Leszek KOSIŃSKI do 1968 r.
14. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
15. Doc. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
16. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
17. Doc. dr hab. Teofil LJEWski
18. Prof. dr Wincenty OKOŁOWICZ
19. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ
20. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
21. Prof. dr hab. Stefan Z.RÓŻYCKI
22. Doc. dr hab. Leszek STARKEL
23. Prof. dr Józef STASZEWSKI (zmarł w 1966 r.)
24. Prof. dr Franciszek UHORCZAK
25. Doc. dr hab. Andrzej WRÓBEL
26. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK (dokooptowany w 1968 r.)
27. Doc. dr Tadeusz ŻEBROWSKI
28. Płk mgr Feliks OSOWSKI - delegat MON (dokooptowany w 1967 r.)

KADENCJA 1969–1971 (powołana 30 IV 1969 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Rajmund GALON - czł. koresp. PAN (1969)
2. Z-ca: Prof. dr Jerzy KONDRACKI
3. Sekretarz: Doc. dr hab. Teofil LJEWSKI
4. Prof. dr hab. Florian BARCIŃSKI
5. Doc. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI (dokooptowany w 1970 r.)
6. Doc. dr hab. Lucjan CIAMAGA
7. Prof. dr hab. Jan DYLIK
8. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
9. Prof. dr Michał KACZOROWSKI
10. Dr hab. Wincenty KAWALEC
11. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
12. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI - czł. rzecz. PAN (1971)
13. Prof. dr Jadwiga KOBENDZINA
14. Dr hab. Andrzej S. KOSTROWICKI
15. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
16. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
17. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
18. Prof. dr hab. Bolesław OLSZEWICZ (zmarł w 1971 r.)
19. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
20. Prof. dr hab. Stanisław PIETKIEWICZ
21. Prof. dr hab. Stefan Z. RÓŻYCKI - czł. rzecz. PAN (1969)
22. Dr hab. Leszek STARKEL
23. Dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
24. Doc. dr hab. Andrzej WRÓBEL
25. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK
26. Prof. dr Tadeusz ŻEBROWSKI
27. Płk mgr Feliks OSOWSKI - delegat MON

KADENCJA 1972–1974 *) (powołana 25 IV 1972 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
2. Z-ca: Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI (do 30 XI 1972 r.) - czł. koresp. PAN (1973)
3. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI (od 1 XII 1972 r.)
4. Sekretarz: Doc. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
5. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
6. Prof. dr hab. Ryszard DOMAŃSKI
7. Prof. dr hab. Jan DYLIK - czł. koresp. PAN (zmarł 7 VI 1973 r.)
8. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
9. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
10. Prof. dr hab. Rajmund GALON
11. Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
12. Prof. dr hab. Alfred JAHN - czł. koresp. PAN (1971)
12. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
13. Doc. dr hab. Kazimierz KLIMEK (dokooptowany w 1973 r.)
14. Prof. dr Jadwiga KOBENDZINA
15. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
16. Doc. dr hab. Andrzej S. KOSTROWICKI
17. Doc. dr hab. Stefan KOZARSKI
18. Doc. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
19. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI - czł. rzecz. PAN

20. Doc. dr hab. Teofil LJEWSKI
21. Prof. dr Kazimierz ŁOMNIEWSKI
22. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
23. Doc. dr hab. Lech RATAJSKI (dokooptowany w 1972 r.)
24. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
25. Doc. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
26. Prof. dr Tadeusz WILGAT
27. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL (od X 1972 r.)
28. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK
29. Ppłk mgr Jan LIS - delegat MON
30. Ppłk mgr Mieczysław MATCZAK - delegat MON

*) 25 listopada 1974 r. IG PAN zmienił nazwę na IGiPZ PAN

KADENCJA 1975-1977 (powołana 5 III 1975 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
2. Z-ca: Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI - czł. rzecz. PAN (1976)
3. Sekretarz: Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK

4. Prof. mgr inż. Adolf CIBOROWSKI
5. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
6. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
7. Prof. dr hab. Rajmund GALON
8. Dr Ryszard GRABOWIECKI
9. Prof. dr hab. Alfred JAHN
10. Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
11. Doc. dr hab. Kazimierz KLIMEK
12. Prof. dr Jadwiga KOBENDZINA
13. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
14. Doc. dr hab. Piotr KORCELLI
15. Doc. dr hab. Andrzej S. KOSTROWICKI
16. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
17. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI
18. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
19. Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
20. Doc. dr hab. Teofil LJEWSKI
21. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
22. Doc. dr hab. Stanisław MISZTAL
23. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
24. Prof. dr hab. Lech RATAJSKI
25. Doc. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
26. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
27. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
28. Prof. dr Tadeusz WILGAT
29. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL
30. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK
31. Płk. dypl. Tadeusz FIJOŁEK - delegat MON
32. Ppłk. mgr Władysław DOMAŃSKI - delegat MON

KADENCJA 1978–1980 (powołana 31 I 1978 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Z-ca: Prof. dr hab. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA (zmarła 13 XII 1980 r.)
3. Sekretarz: Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
4. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
5. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
6. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
7. Prof. dr hab. Rajmund GALON - czł. rzecz. PAN (1980)
8. Prof. dr hab. Alfred JAHN
9. Prof. dr hab. Mieczysław KLIMASZEWSKI
10. Doc. dr hab. Kazimierz KLIMEK
11. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
12. Doc. dr hab. Piotr KORCELLI
13. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
14. Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
15. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI
16. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
17. Doc. dr hab. Teofil LJIEWSKI
18. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
19. Prof. dr hab. Zdzisław MIKULSKI
20. Doc. dr hab. Stanisław MISZTAL
21. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
22. Doc. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
23. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
24. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
25. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
26. Prof. dr Tadeusz WILGAT
27. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL
28. Prof. dr hab. Antoni WRZOSEK
29. Ppik mgr Czesław SWOROWSKI - delegat MON

KADENCJA 1981–1983 (powołana 10 XI 1981 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Z-cy: Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
3. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL
4. Sekretarz: Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
5. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
6. Doc. dr hab. Bolesław DUMANOWSKI
7. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
8. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
9. Prof. dr hab. Rajmund GALON
10. Prof. dr hab. Alfred JAHN - czł. rzecz. PAN (1983)
11. Doc. dr hab. Andrzej JAGIELSKI
12. Mgr Maciej JAKUBOWSKI
13. Dr Marek JERCZYŃSKI
14. Doc. dr hab. Kazimierz KLIMEK
15. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
16. Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
17. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI - czł. rzecz. PAN (1983)
18. Doc. dr hab. Adam KOTARBA

19. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI
20. Doc. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
21. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
22. Dr Roman KULIKOWSKI
23. Doc. dr hab. Stefan KUROWSKI
24. Prof. dr hab. Teofil LJEWski
25. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ - czł. koresp. PAN (1983)
26. Prof. dr hab. Stanisław MISZTAŁ
27. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
28. Prof. dr hab. Leszek STARKEL - czł. koresp. PAN (1983)
29. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
30. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
31. Dr Zbigniew TAYLOR
32. Dr Kazimierz WIĘCKOWSKI
33. Prof. dr Tadeusz WILGAT

KADENCJA 1984-1986 (powołana 22 III 1984 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Z-cy: Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
3. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL
4. Sekretarz: Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK

5. Doc. dr hab. Alicja BREYMEYER
6. Doc. dr hab. Maria CIECHOCIŃSKA
7. Prof. dr hab. Andrzej CIOŁKOSZ
8. Prof. dr hab. Zbyszek CHOJNICKI
9. Dr Konrad DRAMOWICZ
10. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
11. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
12. Prof. dr hab. Rajmund GALON
13. Prof. dr hab. Alfred JAHN
14. Dr Marek JERCZYŃSKI
15. Prof. dr hab. Kazimierz KLIMEK
16. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
17. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI
18. Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
19. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
20. Doc. dr hab. Adam KOTARBA
21. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI
22. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
23. Dr Roman KULIKOWSKI
24. Prof. dr hab. Teofil LJEWski
25. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ - czł. rzec. PAN (1986)
26. Prof. dr hab. Władysław MATUSZKIEWICZ
27. Prof. dr hab. Zdzisław MIKULSKI
28. Prof. dr hab. Bogdan NEY - czł. rzec. PAN (1986)
29. Prof. dr hab. Michał ODLANICKI-POCZOBUTT - czł.koresp. PAN (1983)
30. Doc. dr hab. Andrzej RICHLING
31. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
32. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
33. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
34. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
35. Prof. dr Tadeusz WILGAT

KADENCJA 1987-1989 (powołana 25 II 1987 r.)

1. Przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Z-cy: Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
3. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
4. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL
5. Sekretarz: Dr Zbigniew TAYLOR

6. Prof. dr hab. Alicja BREYMEYER
7. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
8. Prof. dr hab. Maria CIECHOCIŃSKA
9. Prof. dr hab. Andrzej CIOŁKOSZ
10. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI
11. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
12. Doc. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
13. Prof. dr hab. Alfred JAHN
14. Dr Marek JERCZYŃSKI
15. Prof. dr hab. Kazimierz KLIMEK
16. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
17. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI
18. Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
19. Prof. dr hab. Adam KOTARBA
20. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI - czł. koresp. PAN (1989)
21. Prof. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
22. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
23. Dr Roman KULIKOWSKI
24. Prof. dr hab. Teofil LJEWski
25. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
26. Prof. dr hab. Władysław MATUSZKIEWICZ
27. Prof. dr hab. Zdzisław MIKULSKI
28. Prof. dr hab. Stanisław MISZTAŁ
29. Prof. dr hab. Bogdan NEY
30. Prof. dr hab. Andrzej RICHLING
31. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
32. Prof. dr hab. Jan SIUTA
33. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
34. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
35. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
36. Płk doc. dr hab. Zdzisław MONDRZYCKI - delegat MON
37. Płk mgr inż. Czesław SWOROWSKI - delegat MON

KADENCJA 1990-1992 (powołana 29 III 1990 r.)

1. Honorowy przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI
2. Przewodniczący: Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI
3. Z-cy: Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
4. Prof. dr hab. Andrzej WRÓBEL (do VI 1992 r.)
5. Sekretarz: Dr Zbigniew TAYLOR

6. Prof. dr hab. Alicja BREYMEYER
7. Prof. dr hab. Andrzej CIOŁKOSZ
8. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
9. Prof. dr hab. Anna DYLIKOWA
10. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI

11. Doc. dr hab. Piotr EBERHARDT
12. Doc. dr hab. Wojciech FROEHLICH
13. Prof. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
14. Dr Marek JERCZYŃSKI
15. Prof. dr hab. Kazimierz KLIMEK
16. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
17. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI
18. Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
19. Prof. dr hab. Adam KOTARBA
20. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI
21. Prof. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
22. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
23. Prof. dr hab. Stefan KUROWSKI
24. Prof. dr hab. Teofil LJIEWSKI
25. Prof. dr hab. Bolesław MALISZ
26. Prof. dr hab. Władysław MATUSZKIEWICZ
27. Prof. dr hab. Stanisław MISZTAL
28. Prof. dr hab. Bogdan NEY
29. Prof. dr hab. Jerzy REGULSKI
30. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
31. Dr Roman SOJA
32. Prof. dr hab. Leszek STARKEL
33. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
34. Doc. dr hab. Roman SZCZĘSNY
35. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI

KADENCJA 1993-1995 (powołana 26 III 1993 r.)

1. Honorowy przewodniczący: Prof. dr hab. Stanisław LESZCZYCKI (czł. rzecz. PAN)
2. Przewodniczący: Prof. dr hab. Andrzej S.KOSTROWICKI
3. Z-cy: Prof. dr hab. Kazimierz KLIMEK
4. Prof. dr hab. Jan SZUPRYCZYŃSKI
5. Sekretarz: Prof. dr hab. Piotr EBERHARDT

6. Doc. dr hab. Maria BAUMGART-KOTARBOWA
7. Prof. dr hab. Alicja BREYMEYER
8. Prof. dr hab. Zbyszko CHOJNICKI
9. Doc. dr hab. Eugeniusz DROZDOWSKI
10. Prof. dr Kazimierz DZIEWOŃSKI - czł. rzecz. PAN (zmarł 4 XI 1994 r.)
11. Doc. dr hab. Wojciech FROEHLICH
12. Doc. dr hab. Andrzej GAWRYSZEWSKI
13. Doc. dr hab. Tadeusz GERLACH
14. Prof. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
15. Doc. dr hab. Marek GRZEŚ
16. Prof. dr hab. Adam JELONEK
17. Dr Marek JERCZYŃSKI
18. Prof. dr Jerzy KONDRACKI
19. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI - czł. koresp. PAN (od 16 XII 1994 r.)
20. Prof. dr hab. Bronisław KORTUS
21. Prof. dr Jerzy KOSTROWICKI - czł. rzecz. PAN
22. Prof. dr hab. Adam KOTARBA
23. Prof. dr hab. Stefan KOZARSKI - czł. koresp. PAN
24. Prof. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA

25. Prof. dr hab. Antoni KUKLIŃSKI
26. Dr Roman KULIKOWSKI
27. Prof. dr hab. Teofil LJEWski
28. Prof. dr hab. Stanisław LISZEWSKI
29. Doc. dr hab. Jan M. MATUSZKIEWICZ
30. Prof. dr hab. Władysław MATUSZKIEWICZ
31. Prof. dr hab. Stanisław MISZTAŁ
32. Prof. dr hab. Bogdan NEY - czł. koresp. PAN
33. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI
34. Dr Ewa ROO-ZIELIŃSKA
35. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
36. Dr Roman SOJA
37. Prof. dr hab. Wojciech STANKOWSKI
38. Prof. dr hab. Leszek STARKEL - czł. koresp. PAN
39. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK
40. Doc. dr hab. Władysława STOLA
41. Prof. dr hab. Roman SZCZĘSNY
42. Prof. dr hab. Halina SZULC
43. Prof. dr hab. Andrzej WERWICKI
44. Doc. dr hab. Grzegorz WĘCŁAWOWICZ

SKŁADY KOMISJI RADY NAUKOWEJ I KOLEGIUM INSTYTUTU

1954-1959

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH (6 V 1954 r.)

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Józef BARBAG
3. Prof. Julian CZYZEWSKI
4. Prof. Rajmund GALON
5. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
6. Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI
7. Prof. Jerzy KONDRACKI
8. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
9. Prof. Adam MALICKI
10. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
11. Prof. Franciszek UHORCZAK
12. Prof. Józef WĄSOWICZ
13. Prof. August ZIERHOFFER
14. Doc. Bogodar WINID - sekretarz

KOMISJA KWALIFIKACYJNA DLA POMOCNICZYCH PRACOWNIKÓW NAUKI PRZY IG PAN - do pomocy prac Dyrekcji (6 V 1954 r.)

1. Prof. Stanisław LESZCZYCKI - przewodniczący
2. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
3. Prof. Jerzy KONDRACKI
4. Mgr Witold MACULEWICZ - przedst. pomocn. prac. nauki
5. Mgr Henryk JARZECKI - przedst. ZOZ

KOMISJA OPINIODAWCZA DLA SPRAW ASPIRANTUR I STYPENDIÓW IG PAN - do pomocy prac Dyrekcji (6 V 1954 r.)

1. Prof. Stanisław LESZCZYCKI - przewodniczący
2. Prof. J. SAMSONOWICZ - delegat Prezydium PAN (do 20 XII 1955 r., na jego miejsce wszedł Prof. Jerzy KONDRACKI)
3. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - od 20 XII 1955 r.
4. Mgr Witold MACULEWICZ - do 20 XII 1955 r.
5. Mgr Jan MICHAŁSKI - przedst. ZOZ

KOMISJA USTALANIA NAZW GEOGRAFICZNYCH IG PAN (6 V 1954 r.)

1. Prof. Franciszek UHORCZAK - przewodniczący
2. Prof. Michał JANISZEWSKI
3. Prof. Jerzy KONDRACKI
4. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
5. Prof. Bolesław OLSZEWICZ

6. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
7. Prof. Józef STASZEWSKI
8. Prof. Józef WĄSOWICZ
9. Mgr Wiesława KONDRACKA (PWN)
10. Mgr Zofia KUDELSKA (CUGiK)
11. Ppłk mgr Feliks OSSOWSKI (MON)
12. Mgr Lech RATAJSKI - sekretarz

KOMISJA WYDAWNICZA (RADA REDAKCYJNA) WYDAWNICTW IG PAN (6 V 1954 r.)

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Doc. Józef BARBAG
3. Prof. Julian CZYŻEWSKI
4. Prof. Jan DYLIK
5. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
6. Prof. Rajmund GALON
7. Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI
8. Prof. Jerzy KONDRACKI
9. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
10. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
11. Prof. Adam MALICKI
12. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
13. Prof. Józef WĄSOWICZ
14. Prof. August ZIERHOFFER

KOMISJA MAPY GEOMORFOLOGICZNEJ I HYDROGRAFICZNEJ (6 V 1954 r.)

1. Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI - przewodniczący
2. Prof. Józef CZEKAŁSKI
3. Prof. Julian CZYŻEWSKI
4. Prof. Jan DYLIK
5. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
6. Prof. Rajmund GALON
7. Prof. Alfred JAHN
8. Prof. Jerzy KONDRACKI
9. Prof. Bogumił KRYGOWSKI
10. Doc. Stefan MAJDANOWSKI
11. Prof. Adam MALICKI
12. Prof. Wincenty OKOŁOWICZ
13. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
14. Prof. Stefan Zbigniew RÓŻYCKI
15. Prof. Adam SCHMUCK
16. Prof. Franciszek UHORCZAK
17. Prof. August ZIERHOFFER
18. Dr Tadeusz WILGAT
19. Mgr Zdzisław MIKULSKI
20. Mgr Helena WIĘCKOWSKA
21. Mgr Leszek STARKEL

KOMISJA BIBLIOGRAFICZNA IG PAN (6 V 1954 r.)

1. Prof. Bolesław OLSZEWICZ - przewodniczący
2. Prof. Franciszek UHORCZAK
3. Dr Regina FLESZAROWA
4. Dr Jadwiga KOBENDZINA
5. Dr B. ŚWIDERSKI
6. Doc. Bogodar WINID
7. Mgr Halina TUSZYŃSKA

1959-1962

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH ORAZ
KWALIFIKACYJNA DLA POMOCNICZYCH PRACOWNIKÓW NAUKI

Prof. Wincenty OKOŁOWICZ - przewodniczący

KOMISJA WYDAWNICZA

Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca

KOMISJA BIBLIOTECZNA

Prof. Marian ŁODYŃSKI - przewodniczący

KOMISJA MAPY GEOMORFOLOGICZNEJ

Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI - przewodniczący

KOMISJA USTALANIA POLSKICH NAZW GEOGRAFICZNYCH

Prof. Franciszek UHORCZAK - przewodniczący

ZMIANA W SKŁADZIE KOMISJI BIBLIOTECZNEJ (9 IV 1962 r.)

1. Doc. Jadwiga KOBENDZINA - przewodnicząca
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Marian ŁODYŃSKI
4. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
5. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
6. Doc. Bogodar WINID

KOMISJA BUDOWY GMACHU IG PAN (15 XII 1962 r.)

1. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
3. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
4. Dyr. Bronisław KOSICKI

1963-1965

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH ORAZ
KWALIFIKACYJNA DLA POMOCNICZYCH PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH

1. Doc. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Doc. Leszek KOSIŃSKI
4. Doc. Antoni KUKLIŃSKI
5. Dr Michał CHILCZUK

KOMISJA BIBLIOTECZNA

1. Prof. Jadwiga KOBENDZINA - przewodnicząca
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Marian ŁODYŃSKI
4. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
5. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
6. Doc. Bogodar WINID
7. Dyr. dr Wojciech TRZEBIŃSKI

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Rajmund GALON
4. Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI
5. Prof. Jerzy KONDRACKI
6. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
7. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
8. Doc. Leszek KOSIŃSKI

KOMISJA USTALANIA NAZW GEOGRAFICZNYCH (powołana 30 XI 1963 r.)

1. Prof. Bolesław OLSZEWICZ - przewodniczący
2. Prof. Jerzy KONDRACKI
3. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
4. Prof. Franciszek UHORCZAK
5. Prof. Józef WĄSOWICZ
6. Prof. Antoni WRZOSEK
7. Prof. Przemysław ZWOLIŃSKI
8. Dr Lech RATAJSKI - sekretarz (od 24 IV 1965 r. członek Komisji)
9. Dr Janina SZEWCZYK - sekretarz od 24 IV 1965 r.

KOMISJA DO SPRAW STACJI BADAWCZYCH IG PAN (26 II 1965 r.)

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Rajmund GALON
3. Prof. Wincenty OKOŁOWICZ
4. Doc. Leszek STARKEL
5. Dr Adam SYNOWIEC

1966-1969 (od 18 IV 1966 r. do 30 IV 1969 r.)**KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH ORAZ
KWALIFIKACYJNA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWO-BADAWCZYCH (23 VI 1966 r.)**

1. Doc. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Rajmund GALON
4. Prof. Janusz PASZYŃSKI
5. Doc. Leszek KOSIŃSKI
6. Doc. Antoni KUKLIŃSKI
7. Doc. Leszek STARKEL

NOWY SKŁAD KOMISJI BIBLIOTECZNEJ - z ramienia IG PAN (26 I 1968 r.)

1. Prof. Jadwiga KOBENDZINA - przewodnicząca
2. Doc. Zofia KACZOROWSKA
3. Dr Teofil LJEWski
4. Dr Kazimierz KLIMEK
5. Dr Andrzej S. KOSTROWICKI
6. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
7. Dr Marcin ROŚCISZEWSKI
8. Dr Halina SZULC
9. Dr Wojciech TRZEBIŃSKI
10. Mgr Krystyna BIELECKA
11. Mgr Halina RĘKAWKOWA - sekretarz

RADA WYDAWNICZA (REDAKCYJNA)

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
4. Prof. Rajmund GALON
5. Prof. Mieczysław KLIMASZEWSKI
6. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
7. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
8. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
9. Dr Jerzy GRZESZCZAK
10. Dr Łucja GÓRECKA - sekretarz

KOMISJA USTALANIA NAZW GEOGRAFICZNYCH

1. Doc. Lech RATAJSKI - przewodniczący
2. Prof. Franciszek UHORCZAK - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Jerzy KONDRACKI
4. Prof. Bolesław OLSZEWICZ
5. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
6. Prof. Antoni WRZOSEK
7. Prof. Przemysław ZWOLIŃSKI
8. Dr Janina SZEWCZYK - sekretarz

STAŁA KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH
W IG PAN W ZAKRESIE GEOGRAFII FIZYCZNEJ (7 X 1968 r.)

1. Prof. Jerzy KONDRACKI - przewodniczący
2. Prof. Janusz PASZYŃSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Rajmund GALON
4. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
5. Prof. Wincenty OKOŁOWICZ
6. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
7. Prof. Stefan Zbigniew RÓŻYCKI
8. Doc. Leszek STARKEL
9. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI

STAŁA KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH
W ZAKRESIE GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (7 X 1968 r.)

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Józef BARBAG
4. Prof. Florian BARCIŃSKI
5. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
6. Doc. Teofil LJEWski
7. Prof. Franciszek UHORCZAK
8. Doc. Andrzej WRÓBEL
9. Prof. Tadeusz ŻEBROWSKI

KOMISJA DO SPRAW STACJI BADAWCZYCH IG PAN

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Rajmund GALON
3. Prof. Wincenty OKOŁOWICZ
4. Doc. Leszek STARKEL
5. Dr Adam SYNOWIEC

1969-1972 (1 V 1969 r. - 30 IV 1972 r.)

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (7 VI 1969 r.)

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Lucjan CIAMAGA
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
6. Doc. Teofil LJEWski
7. Prof. Bolesław MALISZ
8. Doc. Andrzej WRÓBEL
9. Prof. Tadeusz ŻEBROWSKI

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ (7 VI 1969 r.)

1. Prof. Jerzy KONDRACKI - przewodniczący
2. Prof. Janusz PASZYŃSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Jan DYLIK
4. Prof. Rajmund GALON
5. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
6. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
7. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
8. Prof. Stefan Zbigniew RÓŻYCKI
9. Doc. Leszek STARKEL (prof. od 1970 r.)

KOMISJA DO SPRAW STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Zbyszko CHOJNICKI
3. Prof. Stefan GOLACHOWSKI
4. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
5. Doc. Andrzej WRÓBEL
6. Dr Lech ZAWADZKI (w 1970 r.)

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH ORAZ
KWALIFIKACYJNA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWO-BADAWCZYCH

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący od 17 IV 1970 r.
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
4. Prof. Janusz PASZYŃSKI
5. Doc. Andrzej WRÓBEL

KOMISJA USTALANIA NAZW GEOGRAFICZNYCH

1. Doc. Lech RATAJSKI - przewodniczący
2. Prof. Jerzy KONDRACKI
3. Prof. Bolesław OLSZEWICZ (zmarł w 1971 r.)
4. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
5. Prof. Franciszek UHORCZAK
6. Prof. Antoni WRZOSEK
7. Prof. Przemysław ZWOLIŃSKI
8. Dr Janina SZEWCZYK - sekretarz

KOMISJA BIBLIOTECZNA IG PAN I IG UW (z ramienia IG PAN)

1. Prof. Jadwiga KOBENDZINA - przewodnicząca
2. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
3. Doc. Teofil LIJEWSKI
4. Dr Marcin ROŚCISZEWSKI
5. Dr Halina SZULC
6. Dr Wojciech TRZEBIŃSKI
7. Mgr Halina TUSZYŃSKA-RĘKAWKOWA

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
4. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
5. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
6. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
7. Doc. Teofil LJEWski
8. Doc. Leszek STARKEL (prof. od 1970 r.)
9. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI
10. Mgr inż. Lech ZAWADZKI (dr od 1971 r.)
11. Dr Łucja GÓRECKA - sekretarz

KOMISJA DO OPIEKI NAD STACJAMI NAUKOWYMI IG PAN
(powołana przez Radę Naukową 24 VI 1971 r.)

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Doc. Kazimierz KLIMEK
3. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
4. Prof. Leszek STARKEL
5. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI

1972-1974

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący (do 16 XII 1972 r.)
2. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - z-ca przewodniczącego do 16 XII 1972 r.,
przewodnicząca od 16 XII 1972 r.
3. Doc. Andrzej WRÓBEL - z-ca przewodniczącego (od 16 XII 1972 r.)
4. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
5. Prof. Ryszard DOMAŃSKI
6. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
7. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
8. Doc. Antoni KUKLIŃSKI
9. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
10. Doc. Teofil LJEWski
11. Prof. Bolesław MALISZ
12. Dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI (doc. od 1973 r.)
13. Prof. Antoni WRZOSEK

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Leszek STARKEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Anna DYLIKOWA
4. Prof. Rajmund GALON
5. Prof. Alfred JAHN

6. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
7. Prof. Jerzy KONDRACKI
8. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
9. Doc. Stefan KOZARSKI
10. Prof. Kazimierz ŁOMNIEWSKI
11. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI
12. Prof. Tadeusz WILGAT

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH,
KWALIFIKACYJNA ORAZ STYPENDIALNA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH
IGiPZ PAN

1. Doc. Jerzy GRZESZCZAK - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Prof. Jerzy KOSTROWICKI (do 16 XII 1972 r.)
4. Doc. Teofil LJEWski
5. Prof. Janusz PASZYŃSKI
6. Prof. Leszek STARKEL
7. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI
8. Doc. Andrzej WRÓBEL (od 16 XII 1972 r.)
9. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA PROGRAMOWA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Doc. Zbyszko CHOJNICKI - przewodniczący
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
4. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
5. Prof. Jerzy KOSTROWICKI (do 16 XII 1972 r.)
6. Doc. Teofil LJEWski
7. Doc. Andrzej WRÓBEL (od 16 XII 1972 r.)
8. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA WYDAWNICZA (18 XII 1971 r.)

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Prof. Jerzy KOSTROWICKI (do 16 XII 1972 r.)
4. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
5. Doc. Teofil LJEWski
6. Prof. Janusz PASZYŃSKI
7. Prof. Leszek STARKEL
8. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI
9. Doc. Andrzej WRÓBEL (od 16 XII 1972 r.)
10. Dr Lech ZAWADZKI
11. Dr Łucja GÓRECKA - sekretarz

KOMISJA DO USTALANIA NAZW GEOGRAFICZNYCH
(zlikwidowana 21 I 1974 r. w związku z powołaniem Międzynarodowej Komisji Standaryzacji
Nazw Geograficznych przy Ministerstwie Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki)

1. Prof. Jerzy KONDRACKI - przewodniczący
2. Prof. Stanisław PIETKIEWICZ
3. Doc. Lech RATAJSKI
4. Prof. Franciszek UHORCZAK
5. Prof. Antoni WRZOSEK
6. Prof. Przemysław ZWOLIŃSKI
7. Dr Janina SZEWCZYK - sekretarz

KOMISJA DO OPIEKI NAD STACJAMI NAUKOWYMI IG PAN

1. Prof. Leszek STARKEL - przewodniczący
2. Doc. Kazimierz KLIMEK
3. Doc. Andrzej S. KOSTROWICKI
4. Doc. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
5. Prof. Janusz PASZYŃSKI
6. Doc. Jan SZUPRYCZYŃSKI

1975-1977

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (14 V 1975 r.)

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Andrzej WRÓBEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
6. Doc. Piotr KORCELLI
7. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
8. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
9. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
10. Doc. Teofil LJIEWSKI
11. Prof. Bolesław MALISZ
12. Doc. Stanisław MISZTAL
13. Prof. Lech RATAJSKI
14. Doc. Marcin ROŚCISZEWSKI
15. Prof. Antoni WRZOSEK

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Leszek STARKEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Anna DYLIKOWA
4. Prof. Rajmund GALON
5. Prof. Alfred JAHN
6. Doc. Kazimierz KLIMEK

7. Prof. Jadwiga KOBENDZINA
8. Prof. Jerzy KONDRACKI
9. Doc. Andrzej S. KOSTROWICKI
10. Prof. Stefan KOZARSKI
11. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
12. Prof. Tadeusz WILGAT

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH,
KWALIFIKACYJNA ORAZ STYPENDIALNA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH
IGiPZ PAN

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Piotr KORCELLI - z-ca przewodniczącego (od 18 VI 1975 r.)
3. Dr Łucja GÓRECKA
4. Doc. Jerzy GRZESZCZAK (od 18 VI 1975 r.)
5. Doc. Teofil LJIEWSKI
6. Prof. Janusz PASZYŃSKI
7. Prof. Leszek STARKEL
8. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
9. Prof. Andrzej WRÓBEL
10. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA PROGRAMOWA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
4. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA
5. Doc. Piotr KORCELLI
6. Prof. Bolesław MALISZ
7. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Dr Łucja GÓRECKA
4. Doc. Piotr KORCELLI
5. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
6. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
7. Prof. Janusz PASZYŃSKI
8. Doc. Marcin ROŚCISZEWSKI
9. Prof. Leszek STARKEL
10. Doc. Halina SZULC
11. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
12. Prof. Andrzej WRÓBEL
13. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA DO OPIEKI NAD STACJAMI NAUKOWYMI IGI PZ PAN

1. Prof. Leszek STARKEL - przewodniczący
2. Doc. Kazimierz KLIMEK
3. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI
4. Doc. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
5. Prof. Janusz PASZYŃSKI
6. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI

1978-1980

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (16 II 1978 r.)

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca (zmarła w 1980 r.)
2. Prof. Andrzej WRÓBEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszek CHOJNICKI
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
6. Doc. Piotr KORCELLI
7. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
8. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
9. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
10. Doc. Teofil LIJEWSKI
11. Prof. Bolesław MALISZ
12. Doc. Stanisław MISZTAŁ (prof. 1979 r.)
13. Doc. Marcin ROŚCISZEWSKI (prof. 1980 r.)
14. Prof. Andrzej STASIAK
15. Prof. Antoni WRZOSEK

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ (16 II 1978 r.)

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Leszek STARKEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Rajmund GALON
4. Doc. Kazimierz KLIMEK
5. Prof. Jerzy KONDRACKI
6. Doc. Andrzej S.KOSTROWICKI (prof. 1980 r.)
7. Prof. Stefan KOZARSKI
8. Prof. Zdzisław MIKULSKI
9. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
10. Prof. Tadeusz WILGAT

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH, KWALIFIKACYJNA
ORAZ STYPENDIALNA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH IGI PZ PAN

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
3. Doc. Piotr KORCELLI
4. Doc. Teofil LIJEWSKI (prof. 1980 r.)

5. Dr Michał NAJGRAKOWSKI
6. Prof. Janusz PASZYŃSKI
7. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI (od 1980 r.)
8. Prof. Leszek STARKEL
9. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
10. Prof. Andrzej WRÓBEL
11. Dr Lech ZAWADZKI

KOMISJA PROGRAMOWA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Dr Konrad DRAMOWICZ (od 1979 r.)
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA (zmarła w 1980 r.)
6. Doc. Piotr KORCELLI
7. Dr Michał NAJGRAKOWSKI
8. Doc. Marcin ROŚCISZEWSKI (prof. 1980 r.)

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Maria KIEŁCZEWSKA-ZALESKA - przewodnicząca (zmarła w 1980 r.)
2. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
3. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
4. Doc. Piotr KORCELLI
5. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
6. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
7. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
8. Prof. Janusz PASZYŃSKI
9. Doc. Marcin ROŚCISZEWSKI (prof. 1980 r.)
10. Prof. Leszek STARKEL
11. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
12. Prof. Andrzej WRÓBEL
13. Dr Lech ZAWADZKI

1981-1983

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU GEOGRAFII EKONOMICZNEJ

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Doc. Bolestaw DUMANOWSKI
5. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
6. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
7. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
8. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
9. Doc. Stefan KUROWSKI
10. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
11. Prof. Teofil LJIEWSKI

12. Prof. Bolesław MALISZ
13. Prof. Stanisław MISZTAŁ
14. Prof. Andrzej STASIAK

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Leszek STARKEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Anna DYLIKOWA
4. Prof. Rajmund GALON
5. Doc. Kazimierz KLIMEK
6. Prof. Jerzy KONDRACKI
7. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI
8. Doc. Adam KOTARBA
9. Prof. Stefan KOZARSKI
10. Doc. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
11. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
12. Prof. Tadeusz WILGAT

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
3. Doc. Stefan KUROWSKI
4. Prof. Teofil LJIEWSKI
5. Prof. Janusz PASZYŃSKI
6. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
7. Prof. Leszek STARKEL
8. Prof. Andrzej STASIAK
9. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
10. Dr Kazimierz WIĘCKOWSKI - sekretarz
11. Dr Lech ZAWADZKI - z ramienia Dyrekcji

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI
3. Doc. Adam KOTARBA
4. Prof. Andrzej STASIAK
5. Dr Roman KULIKOWSKI - sekretarz
6. Dr Lech ZAWADZKI - z ramienia Dyrekcji

KOMISJA PROGRAMOWA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Dr Marek JERCZYŃSKI
4. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI

1984-1986

**KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ**

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Teofil LJIEWSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
6. Prof. Piotr KORCELLI
7. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
8. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
9. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
10. Prof. Bolesław MALISZ
11. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
12. Prof. Andrzej STASIAK
13. Doc. Maria CIECHOCIŃSKA - sekretarz

**KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ**

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Alicja BREYMEYER
4. Prof. Andrzej CIOŁKOSZ
5. Prof. Anna DYLIKOWA
6. Prof. Kazimierz KLIMEK
7. Prof. Jerzy KONDRACKI
8. Doc. Adam KOTARBA
9. Prof. Stefan KOZARSKI
10. Prof. Władysław MATUSZKIEWICZ
11. Prof. Zdzisław MIKULSKI
12. Prof. Leszek STARKEL
13. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Prof. Piotr KORCELLI - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
4. Prof. Teofil LJIEWSKI
5. Dr Michał NAJGRAKOWSKI
6. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
7. Prof. Leszek STARKEL
8. Prof. Andrzej STASIAK
9. Dr Roman KULIKOWSKI - sekretarz

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Maria CIECHOCIŃSKA
4. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
5. Prof. Piotr KORCELLI
6. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI
7. Doc. Adam KOTARBA
8. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
9. Prof. Andrzej WRÓBEL
10. Dr Kondrad DRAMOWICZ - sekretarz

KOMISJA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Prof. Piotr KORCELLI
4. Dr Marek JERCZYŃSKI - sekretarz

1987-1989

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (17 III 1987 r.)

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Teofil LIJEWSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Doc. Maria CIECHOCIŃSKA
5. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
6. Doc. Jerzy GRZESZCZAK
7. Prof. Piotr KORCELLI
8. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
9. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
10. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
11. Prof. Bolesław MALISZ
12. Prof. Stanisław MISZTAŁ
13. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
14. Prof. Andrzej STASIAK

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ (17 III 1987 r.)

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Alicja BREYMEYER
4. Prof. Andrzej CIOŁKOSZ
5. Prof. Anna DYLIKOWA
6. Prof. Alfred JAHN
7. Prof. Kazimierz KLIMEK
8. Prof. Jerzy KONDRACKI

9. Prof. Adam KOTARBA
10. Prof. Stefan KOZARSKI
11. Doc. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
12. Prof. Władysław MATUSZKIEWICZ
13. Prof. Zdzisław MIKULSKI
14. Prof. Bogdan NEY
15. Prof. Andrzej RICHLING
16. Prof. Jan SIUTA
17. Prof. Leszek STARKEL
18. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH

1. Prof. Piotr KORCELLI - przewodniczący
2. Doc. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
4. Dr Michał NAJGRAKOWSKI
5. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
6. Prof. Leszek STARKEL
7. Prof. Andrzej STASIAK
8. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
9. Dr Roman KULIKOWSKI - sekretarz

KOMISJA WYDAWNICZA

1. Prof. Jerzy KOSTROWICKI - przewodniczący
2. Doc. Jerzy GRZESZCZAK - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Piotr KORCELLI
4. Prof. Adam KOTARBA
5. Prof. Teofil LJEWski
6. Prof. Janusz PASZYŃSKI
7. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
8. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
9. Prof. Andrzej WRÓBEL
10. Dr Marek JERCZYŃSKI - sekretarz

KOMISJA STUDIUM DOKTORANCKIEGO

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
3. Prof. Piotr KORCELLI
4. Prof. Teofil LJEWski

1990-1992

**KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ (29 III 1990 r.)**

1. Prof. Andrzej WRÓBEL - przewodniczący
2. Prof. Teofil LJEWSKI - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Doc. Piotr EBERHARDT
6. Prof. Jerzy GRZESZCZAK
7. Prof. Piotr KORCELLI
8. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
9. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
10. Doc. Stefan KUROWSKI
11. Prof. Stanisław LESZCZYCKI
12. Prof. Bolesław MALISZ
13. Prof. Stanisław MISZTAŁ
14. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
15. Prof. Andrzej STASIAK
16. Doc. Roman SZCZĘSNY

**KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ**

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Leszek STARKEL - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Alicja BREYMEYER
4. Prof. Andrzej CIOŁKOSZ
5. Prof. Anna DYLIKOWA
6. Doc. Wojciech FROEHLICH
7. Prof. Kazimierz KLIMEK
8. Prof. Jerzy KONDRACKI
9. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI
10. Prof. Adam KOTARBA
11. Prof. Stefan KOZARSKI
12. Prof. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
13. Prof. Władysław MATUSZKIEWICZ
14. Prof. Bogdan NEY
15. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI

KOMISJA KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA KADR NAUKOWYCH

1. Prof. Piotr KORCELLI - przewodniczący
2. Prof. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
4. Prof. Leszek STARKEL
5. Prof. Andrzej STASIAK
6. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI
7. Prof. Andrzej WRÓBEL
8. Doc. Piotr EBERHARDT - sekretarz

1993-1995

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII EKONOMICZNEJ

1. Prof. Teofil LIJEWSKI - przewodniczący
2. Prof. Adam JELONEK - z-ca przewodniczącego
3. Prof. Zbyszko CHOJNICKI
4. Prof. Kazimierz DZIEWOŃSKI
5. Prof. Piotr EBERHARDT
6. Doc. Andrzej GAWRYSZEWSKI
7. Prof. Jerzy GRZESZCZAK
8. Prof. Piotr KORCELLI
9. Prof. Jerzy KOSTROWICKI
10. Prof. Antoni KUKLIŃSKI
11. Prof. Stanisław LISZEWSKI
12. Prof. Stanisław MISZTAŁ
13. Prof. Marcin ROŚCISZEWSKI
14. Prof. Andrzej STASIAK
15. Doc. Władysława STOLA
16. Prof. Roman SZCZĘSNY
17. Prof. Halina SZULC
18. Prof. Andrzej WERWICKI
19. Doc. Grzegorz WĘCŁAWOWICZ

KOMISJA DO PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH Z ZAKRESU
GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Prof. Janusz PASZYŃSKI - przewodniczący
2. Prof. Adam KOTARBA - z-ca przewodniczącego
3. Doc. Maria BAUMGART-KOTARBA
4. Prof. Alicja BREYMEYER
5. Doc. Eugeniusz DROZDOWSKI
6. Doc. Wojciech FROEHLICH
7. Doc. Tadeusz GERLACH
8. Doc. Marek GRZEŚ
9. Prof. Kazimierz KLIMEK
10. Prof. Jerzy KONDRACKI
11. Prof. Andrzej S.KOSTROWICKI
12. Prof. Stefan KOZARSKI
13. Prof. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
14. Doc. Jan M.MATUSZKIEWICZ
15. Prof. Władysław MATUSZKIEWICZ
16. Prof. Bogdan NEY
17. Prof. Wojciech STANKOWSKI
18. Prof. Leszek STARKEL
19. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is essential for the proper management of the organization and for ensuring transparency and accountability.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It describes how these methods are applied in different contexts and how they contribute to the overall understanding of the organization's performance.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in modern data management. It discusses how advanced software and hardware solutions have revolutionized the way data is stored, processed, and analyzed, leading to more efficient and accurate results.

4. The fourth part of the document addresses the challenges and risks associated with data management. It highlights the need for robust security measures to protect sensitive information and the importance of regular backups to prevent data loss.

5. The fifth part of the document provides a detailed overview of the various data management tools and software available in the market. It compares their features, strengths, and weaknesses, helping users make informed decisions about which solution best fits their needs.

6. The sixth part of the document discusses the importance of data governance and compliance. It explains how organizations can ensure that their data management practices align with relevant laws and regulations, such as the General Data Protection Regulation (GDPR).

7. The seventh part of the document explores the future of data management. It discusses emerging trends and technologies, such as artificial intelligence and machine learning, and how they are expected to shape the data management landscape in the coming years.

8. The eighth part of the document provides a summary of the key findings and conclusions of the study. It reiterates the importance of a comprehensive and integrated data management strategy for the success of any organization.

9. The ninth part of the document includes a list of references and sources used in the research. It provides a clear and concise way for readers to access the original works and verify the information presented in the document.

10. The tenth part of the document contains a list of appendices and supplementary materials. These include additional data, charts, and tables that provide further detail and support for the main text of the document.

PRACOWNICY INSTYTUTU (stan na dzień 31 XII 1993 r.)

DYREKCJA INSTYTUTU

1. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI - dyrektor Instytutu
2. Prof. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA - zastępca dyrektora ds. naukowych
3. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI - zastępca dyrektora ds. naukowych
4. Mgr Andrzej PIÓTROWSKI - zastępca dyrektora ds. administracyjnych

1. ZAKŁAD GEOMORFOLOGII I HYDROLOGII GÓR I WYŻYN W KRAKOWIE

1. Prof. dr hab. Leszek STARKEL - kierownik Zakładu
2. Prof. dr hab. Adam KOTARBA
3. Doc. dr hab. Maria BAUMGART-KOTARBA
4. Doc. dr hab. Wojciech FROEHLICH
5. Doc. dr hab. Tadeusz GERLACH
6. Doc. dr hab. Sławomir ŻUREK (urlop bezpłatny)
7. Dr Tomasz KALICKI
8. Dr Roman SOJA
9. Mgr Piotr GĘBICA
10. Mgr Stanisław KĘDZIA
11. Mgr Paweł PROKOP
12. Mgr Zofia RĄCZKOWSKA
13. Mgr Jolanta SALA (urlop bezpłatny)
14. Barbara GNELA
15. Jacenty SKRZYPIEC
16. Kazimiera ROGOWSKA (1/2 etatu)

STACJA NAUKOWA NA HALI GĄSIENICOWEJ

1. Maria KONIECZEK (1/2 etatu)
2. Marek KOTLARCZYK (1/2 etatu)

STACJA NAUKOWO-BADAWCZA W SZYMBARKU

1. Dr Eugeniusz GIL - kierownik Stacji
2. Dorota SPÓLNİK
3. Wiesława STAWIARZ (1/2 etatu)

2. ZAKŁAD GEOMORFOLOGII I HYDROLOGII NIZU W TORUNIU

1. Prof. Jan SZUPRYCZYŃSKI - kierownik Zakładu
2. Doc. dr hab. Eugeniusz DROZDOWSKI
3. Doc. dr hab. Marek GRZEŚ
4. Dr hab. Zygmunt BABIŃSKI
5. Dr Mieczysław BANACH
6. Dr Ryszard GLAZIK
7. Mgr Mirosław BŁASZKIEWICZ

8. Mgr Piotr GERSZEWSKI
9. Mgr Piotr LAMPARSKI (stypendium zagraniczne)
10. Hanna BARGIEL
11. Wiesława BŁASZKIEWICZ
12. Piotr LEŚNIAK
13. Elżbieta SZPADZIŃSKA (1/2 etatu)

3. ZAKŁAD KLIMATOLOGII

1. Prof. dr Janusz PASZYŃSKI - kierownik Zakładu
2. Prof. dr hab. Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA
3. Dr Krzysztof BŁĄZEJCZYK
4. Dr Barbara KRAWCZYK
5. Dr Józef SKOCZEK
6. Mgr Krystyna MIARA
7. Mgr Paweł ROJAN
8. Lucyna MURAWSKA (Stacja Obserwacyjna w Borowej Górze)

4. ZAKŁAD GEOGRAFII ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Prof. dr hab. Roman SZCZĘSNY - kierownik Zakładu
2. Prof. dr hab. Jerzy GRZESZCZAK
3. Prof. dr hab. Stanisław MISZTAL
4. Prof. dr hab. Halina SZULC (1/2 etatu)
5. Doc. dr hab. Władysława STOLA
6. Dr Bożena GAŁCZYŃSKA
7. Dr Roman KULIKOWSKI
8. Dr Jacek SZYRMER (urlop bezpłatny)
9. Mgr Jerzy BAŃSKI
10. Mgr Henryka PIOTROWSKA (1/2 etatu)
11. Mgr Barbara SOLON
12. Mgr Anna TKOCZ

5. ZAKŁAD GEOGRAFII OSADNICTWA I LUDNOŚCI

1. Prof. dr hab. Piotr KORCELLI - kierownik Zakładu
2. Doc. dr hab. Andrzej GAWRYSZEWSKI
3. Doc. dr hab. Grzegorz WĘCŁAWOWICZ
4. Dr hab. Zbigniew RYKIEL
5. Dr Małgorzata BARTNICKA (urlop bezpłatny)
6. Dr Sławomir BARTNICKI (urlop bezpłatny)
7. Dr Krzysztof HERBST (urlop bezpłatny)
8. Dr Elżbieta IWANICKA-LYRA (1/2 etatu)
9. Dr Marek JERCZYŃSKI
10. Dr Alina MUZIOŁ-WĘCŁAWOWICZ (urlop bezpłatny)
11. Dr Ewa NOWOSIELSKA
12. Dr Alina POTRYKOWSKA
13. Dr Zbigniew TAYLOR
14. Mgr Danuta BODZAK (1/2 etatu)
15. Mgr Halina GUDOWSKA (1/2 etatu)
16. Mgr Janusz KSIĘŻAK

6. ZAKŁAD GEOEKOLOGII

1. Prof. dr hab. Alicja BREYMEYER - kierownik Zakładu
2. Doc. dr hab. Jan M. MATUSZKIEWICZ
3. Dr Marek DEGÓRSKI
4. Dr Bożenna GRABIŃSKA
5. Dr Anna KOZŁOWSKA
6. Dr Bogna MOSZYŃSKA (urlop bezpłatny)
7. Dr Joanna PLIT
8. Dr Ewa ROO-ZIELIŃSKA
9. Dr Jerzy SOLON
10. Mgr Bożena DEGÓRSKA
11. Mgr Jarosław ŚMIAŁKOWSKI
12. Violetta NAKKIEWICZ
13. Jolanta WIĘCKOWSKA

7. ZAKŁAD PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA

1. Prof. dr hab. Andrzej STASIAK - kierownik Zakładu
2. Prof. dr hab. Piotr EBERHARDT
3. Prof. dr hab. Teofil LIJEWSKI
4. Prof. dr hab. Marcin ROŚCISZEWSKI
5. Doc. dr hab. Ludwik MAZURKIEWICZ
6. Dr Andrzej GAŁĄZKA
7. Dr Jacek GŁOWACKI (urlop bezpłatny)
8. Dr Julitta GROCHOLSKA (urlop bezpłatny)
9. Dr Halina POWĘSKA
10. Dr Marek POTRYKOWSKI
11. Dr Feliks SZLAJFER
12. Dr Włodzimierz ZGLIŃSKI
13. Mgr Teresa GOŁĘBIEWSKA (1/2 etatu)
14. Mgr Maciej JAKUBOWSKI
15. Mgr Tomasz KOMORNICKI
16. Mgr Jadwiga LIPIŃSKA (1/2 etatu)
17. Mgr Krzysztof MIROS
18. Mgr Elżbieta SUJKO
19. Mgr Monika ŻOŁNIEROWICZ-KASPRZYK
20. Stanisław CABAŁA

8. PRACOWNIA KARTOGRAFII I REDAKCJA
ATLASU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Dr Wojciech JANKOWSKI - kierownik Pracowni
2. Dr Andrzej CZERNY
3. Dr Michał NAJGRAKOWSKI (1/2 etatu)
4. Mgr Wanda BĄK
5. Mgr Ewa JANKOWSKA
6. Mgr Zdzisław JANKOWSKI (1/2 etatu)
7. Mgr Tadeusz KLINIEWSKI
8. Mgr Jerzy OSTROWSKI
9. Mgr Jan RUTKOWSKI
10. Mgr Wojciech RZADKOWSKI

9. PRACOWNIA SYSTEMÓW INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ

1. Mgr inż. Krystyna LADY-DRUŻYCKA - kierownik Pracowni
2. Dr Marek KUPISZEWSKI (urlop bezpłatny)
3. Mgr Andrzej KAMIŃSKI
4. Mgr Wojciech POMIANOWSKI

SEKRETARIAT

1. Krystyna FILUTOWSKA (sekretariat Dyrekcji)
2. Aneta GNIADKOWSKA (planowanie, sprawozdawczość, sekretariat Rady Naukowej)
3. Ewa NOSIŃSKA (sprawy zagraniczne, wyjazdy)
4. Ewa STRZAŁEK (sprawy zagraniczne, umowy, przyjazdy, granty)

DZIAŁ WYDAWNICTW

1. Mgr Maria MOZOLEWSKA-ADAMCZYK - kierownik Działu
2. Dr Bronisław CZYŻ
3. Mgr Barbara JAWORSKA
4. Mgr Ludmiła KWIATKOWSKA
5. Mgr Grażyna SELIGA (urlop bezpłatny)
6. Mgr Irena STAŃCZAK (1/2 etatu)
7. Andrzej NOWICKI (1/2 etatu)
8. Jacek SZELAĞ (1/2 etatu)

BIBLIOTEKA

1. Mgr Dorota GAZICKA - kierownik biblioteki
2. Dr Hanna ŁAGOWSKA
3. Dr Agnieszka ŻUREK
4. Mgr Ewa ADASZEWSKA-ŻUKOWSKA
5. Mgr Grażyna DUDZICKA
6. Mgr Elżbieta JUCHIM
7. Mgr Alicja KAMIŃSKA
8. Mgr Stefania MAKOLSKA (1/2 etatu)
9. Mgr Elżbieta PAWLICKA
10. Mgr Jan PELIWO
11. Mgr Joanna PUSEK
12. Mgr Anna SZEMIEL
13. Barbara DĄBROWSKA
14. Anna KĘCIEK
15. Grażyna KOWALIK

DZIAŁ ADMINISTRACYJNO-EKONOMICZNY

1. Mgr Andrzej PIOTROWSKI - kierownik
2. Mgr Stanisław STATKIEWICZ (1/2 etatu) - radca prawny
3. Ewa NOWAK - referat osobowy
4. Zbigniew RYŻAK (1/2 etatu) - referat ds. obronnych, BHP, P.poż.

DZIAŁ ADMINISTRACYJNY

5. Halina DOBRZYŃSKA
6. Tomasz PACZUSKI

DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY

7. Grażyna SZABLEWSKA - główna księgowca
8. Alfreda GODLEWSKA (1/2 etatu)
9. Joanna KOŁTOWSKA
10. Liliana LEWANDOWSKA
11. Ewa PANUFNIK
12. Jolanta RAWA
13. Tadeusz ŚWIĄTEK (1/2 etatu)
14. Urszula ŻUCHEWICZ

OBSŁUGA

1. Maciej FLIS - kierowca
2. Grażyna GAJEWSKA - sprzątaczką
3. Dorota KRÓL-OKTABA (urlop)
4. Marek NOWAK - kierowca
5. Irena MIODEK (1/2 etatu) - portierka
6. Barbara PODKOWIŃSKA (1/2 etatu) - sprzątaczką
7. Krystyna RĄBEL (1/2 etatu) - sprzątaczką
8. Regina SZAFARCZYK (1/2 etatu) - portierka
9. Barbara WOJTASIEWICZ (1/2 etatu) - portierka

URLOPY BEZPŁATNE (osoby bez przydziału do zakładu)

1. Dr Andrzej MALINOWSKI
2. Dr Jacek WAN
3. Dr Andrzej ŻEROMSKI

KOMITET NAUKOWY „CZŁOWIEK I ŚRODOWISKO”

1. Dr Agnieszka DZIURLIKOWSKA
2. Zofia NOWICKA

KOMITET PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

1. Mgr Hanna DERĘGOWSKA
2. Mgr Bożena KAŻMIERCZAK (urlop)
3. Mirosława RYBA
4. Mgr inż. Ewa RYŻŁAK

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...
23. ...
24. ...
25. ...
26. ...
27. ...
28. ...
29. ...
30. ...
31. ...
32. ...
33. ...
34. ...
35. ...
36. ...
37. ...
38. ...
39. ...
40. ...
41. ...
42. ...
43. ...
44. ...
45. ...
46. ...
47. ...
48. ...
49. ...
50. ...
51. ...
52. ...
53. ...
54. ...
55. ...
56. ...
57. ...
58. ...
59. ...
60. ...
61. ...
62. ...
63. ...
64. ...
65. ...
66. ...
67. ...
68. ...
69. ...
70. ...
71. ...
72. ...
73. ...
74. ...
75. ...
76. ...
77. ...
78. ...
79. ...
80. ...
81. ...
82. ...
83. ...
84. ...
85. ...
86. ...
87. ...
88. ...
89. ...
90. ...
91. ...
92. ...
93. ...
94. ...
95. ...
96. ...
97. ...
98. ...
99. ...
100. ...

DOKTORZY WYPROMOWANI W INSTYTUCIE

W LATACH 1953 - 1993

Nr	Rok	Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy doktorskiej	Data nadania stopnia	Miejsce pracy	Promotor
1.	1958	Leszek KOSIŃSKI	Studia geograficzne nad siecią osiedli miejskich województwa białostockiego.	13.XII.1958	IG PAN	S.Leszczyczycki
2.	1959	Andrzej WRÓBEL	Województwo warszawskie. Studium gospodarcze struktury regionalnej.	28.IX.1959	IG PAN	K.Dziewoński
3.		Leszek STARKEL	Morfogeneza Karpat fliszowych w holocenie.	11.XII.1959	IG PAN	M.Klimaszewski
	1960	-				
4.	1961	Jerzy GRZESZCZAK	Problemy fizjografii przemysłu cegielnianego w Polsce.	13.I.1961	IG PAN	S.Leszczyczycki
5.		Władysław BIEGAJŁO	Sposoby gospodarowania w rolnictwie w województwie białostockim.	13.I.1961	IG PAN	J.Kostrowicki
6.		Teofil LIJEWSKI	Stosunki komunikacyjne na obszarze województwa białostockiego	17.II.1961	IG PAN	S.Leszczyczycki
7.		Witold KUSIŃSKI	Białystok jako ośrodek regionalny.	28.IV.1961	IG UW	J.Kostrowicki
8.		Łucja GÓRECKA	Związek przemysłu cementowego w Polsce ze środowiskiem geograficznym.	14.VI.1961	IG PAN	S.Leszczyczycki
9.		Stanisław MISZTAŁ	Warszawski Okręg Przemysłowy - Studium rozwoju i lokalizacji przemysłu.	24.11.1961	IG PAN	S.Leszczyczycki
10	1962	Sylvia GILEWSKA	Rzeźba Progu Środkowotriasowego w okolicy Będzina.	20.I.1962	IG PAN	M.Klimaszewski

11	Józef BĄCZYK	Geneza Półwyspu Helskiego na tle rozwoju Zatoki Gdańskiej.	24.II.1962	IG PAN	R.Galon
12	Michał NAJGRAKOWSKI	Struktura przestrzenna przemysłu ceramiki budowlanej w Polsce.	24.II.1962	IG PAN	S.Leszczycycki
13	Jan SZUPRYCZYŃSKI	Rzeźba strefy marginalnej i typy deglacjacji lodowców południowego Spitsbergenu.	9.IV.1962	IG PAN	R.Galon
14	Adam SYNOWIEC	Termika jeziora Mikołajskiego a jego warunki fizycznogeograficzne. Studium statyczności pionowej.	6.X.1962	IG PAN	J.Kon-dracki
15	Krzysztof BITNER	Torfowiska w okolicy Sidry.	6.X.1962	IG PAN	S.Tołpa
16	Andrzej WERWICKI	Ewolucja funkcji miast i osiedli miejskich w rejonie Wałbrzycha, Świdnicy i Dzierżoniowa.	27.X.1962	IG PAN	K.Dziewoński
17	Marcin ROŚCISZEWSKI	Przemiany w rolnictwie Syrii po II wojnie światowej.	24.XI.1962	IG PAN	S.Leszczycycki
18	Zofia Maria ZIEMOŃSKA	Obieg wody w górnej części dorzecza Czarnego Dunajca.	24.XI.1962	IG PAN	M.Klimaszewski
19	Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA	Bioklimat Ciechocinka	15.XII.1962	IG PAN	J.Paszyński
20	1963 Roman SZCZĘSNY	Kierunki produkcji rolniczej w Polsce w okresie 1938-1958.	29.VI.1963	IG PAN	J.Kostro-wicki
21	Janina SZEWCZYK	Historia polskiej terminologii geograficznej dotycząca form wybrzeży po działalności Komisji Edukacji Narodowej (wiek XIV-XVIII)	18.X.1963	IG PAN	B.Olszewicz

22		Elżbieta MYCIELSKA-DOWGIAŁŁO	Ewolucja geomorfologiczna południowej części Wyżyny Sandomierskiej.	18.X.1963	IG UW	J.Kon-dracki
23	1964	Andrzej Samuel KOSTROWICKI	Regionalizacja zoogeograficzna Palearktyki w oparciu o faunę motyli tzw. większych (Macrolepidoptera).	19.VI.1964	IG PAN	J.Kon-dracki
24		Zofia BUCZEK	Wpływ budowy podłoża na rozwój zaburzeń peryglacialnych w obszarze Przedgórze Sude-tów.	19.VI.1964	Muzeum Ziemi PAN	M.Klima-szewski
25		Tadeusz GERLACH	Współczesny rozwój stoków w dorzeczu górnego Grajcarca.	27.XI.1964	IG PAN	J.Kon-dracki
26	1965	Danuta KOSMOWSKA	Ewolucja morfologiczna póln.-zach. części Wyżyny Sandomierskiej w trzeciorzędzie i jej wpływ na współczesną rzeźbę terenu.	23.I.1965	IG PAN	J.Kon-dracki
27		Marian PULINA	Zjawiska krasowe w Sudetach.	26.II.1965	IG PAN	A.Jahn
28		Kazimierz KLIMEK	Deglacjacja północnej części Wyżyny Śląsko-Krakowskiej w okresie zlodowacenia środkowo-polskiego.	26.II.1965	IG PAN	M.Klima-szewski
29		Mieczysław KLUGE	Oslabienie bezpośredniego promieniowania słonecznego w Górno-śląskim Okręgu Przemysłowym.	21.V.1965	IG PAN	J.Paszyński
30		Barbara MANIKOWSKA	Gleby młodszego plejstocenu okolic Łodzi.	15.VI.1965	IG PAN	J.Dylik
31		Mieczysław SZOSTAK	Charakterystyka morfologiczna jeziora Śniardwy.	15.VI.1965	IG PAN	J.Kon-dracki
32		Kazimierz WIĘCKOWSKI	Osady dennie jeziora Mikołajskiego - ich wiek, typy, miąższość i warunki sedymentacji	15.VI.1965	IG PAN	J.Kon-dracki

33		Zbigniew KLAJNERT	Geneza Wzgórz Doma- niewickich i uwagi o sposobie zaniku lodow- ca środkowo-polskiego	11.XII.1965	IG PAN	J.Dylik

	1966	-				

34	1967	Mirosława Krystyna OPALŁO	Dysproporcje w struk- turze przestrzennej przemysłu w Polsce Ludowej.	26.I.1967	Instyt. Planow. przy Komisji Planowania	S.Lesz- czycki
35		Wojciech MORAWSKI	Przepływy towarowe i powiązania międzyre- gionalne na obszarze Polski.	20.V.1967	IG PAN	A.Kukliń- ski
36		Hanna KOROLEC	Procesy brzegowe i zmiany linii brzegowej jeziora Mikołajskiego	20.V.1967	Redak- cja PWN	J.Kon- dracki
37		Jan ŻURKOWSKI	Modele lokalizacji przemysłu cementowego	20.V.1967	Instyt. Planow. przy Komisji Planowania	A.Kukliń- ski

38	1968	Edward WIŚNIEWSKI	Struktura i tekstura sandru ostródzkiego oraz teras dolny gór- nej Drwęcy.	18.V.1968	IG PAN	R.Galon
39		Elżbieta IWANICKA- LYRA	Aglomeracje wielko- miejskie w Polsce.	7.X.1968	IG PAN	K.Dzie- woński
40		Piotr EBERHARDT	Rola wielkich miast w strukturze regionalnej powiązań przestrzen- nych w Polsce.	7.X.1968	IG PAN	K.Dzie- woński
41		Joanna JAROSZEWSKA	Migracje absolwentów szkół województwa warszawskiego.	28.X.1968	LO im. M.Reja w W-wie	K.Dzie- woński
42		Józef SKOCZEK	Wpływ podłoża na przebieg dobowy bilan- su cieplnego po- wierzchni czynnej.	28.10.1968	IG PAN	J.Paszyń- ski

43		Piotr KORCELLI	Rozwój struktury przestrzennej obszarów metropolitarnych Kalifornii.	28.X.1968	IG PAN	A.Wróbel
44		Władysława STOLA	Użytkowanie ziemi i rolnictwo Poniżnia.	28.X.1968	IG PAN	J.Kostrowicki
45	1969	Lech ZAWADZKI	Studium lokalizacji Huty Warszawa.	4.X.1969	IG PAN	A.Wróbel
46		Krystyna DUBEL	Warunki przyrodnicze a użytkowanie ziemi w powiecie opolskim.	2.XII.1969	III LO w Opolu	J.Kon-dracki
47	1970	Louis Fernando CHAVES	Baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna miast Wenezueli.	2.VII.1970	Uniwersytet w Meridzie - Wenezuela	K.Dziewoński
48		Maria Wanda KRAUJALIS-SKOCZEK	Udział ciepła sztucznego w naturalnym bilansie cieplnym na obszarze Polski.	2.VII.1970	IG PAN	J.Paszyński
49	1971	Adam KOTARBA	Zróżnicowanie współczesnej denudacji chemicznej w wapiennych Tatrach Zachodnich.	20.II.1971	IG PAN	W.Klimaszewski
50		Jerzy DĘBSKI	Funkcje Aglomeracji Gdańskiej w świetle przepływów towarowych	6.IV.1971	IG PAN	Z.Chojnicki
51		Maria BAUMGART-KOTARBA	Rozwój grzbietów górskich w Karpatach fliszowych.	6.IV.1971	IG PAN	W.Klimaszewski
52		Eugeniusz DROZDOWSKI	Geneza Basenu Grzędzkiego w świetle osadów i form glacialnych.	24.VI.1971	IG PAN	J.Szupryczyński
53		Marek JERCZYŃSKI	Zagadnienia specjalizacji bazy ekonomicznej większych miast w Polsce.	24.VI.1971	IG PAN	K.Dziewoński
54		Marian MATUSIK	Próba typologii i regionalizacji rolnictwa na obszarze Dolnego Powiśla.	24.VI.1971	IG PAN	J.Kostrowicki

55		Maria PULINA	Procesy osuwiskowe w środowisku sztucznym i naturalnym.	24.VI.1971	IG PAN	A.Jahn
56		Zuzanna SIEMEK	Procesy urbanizacyjne na tle wzrostu gospodarczego współczesnej Turcji.	24.VI.1971	IG PAN	T.Żebrowski
57		Julitta GROCHOLSKA	Czynniki wpływające na użytkowanie ziemi w Warszawie.	11.XII.1971	IG PAN	K.Dziewoński
58	1972	January SŁUPIK	Dynamika spływu powierzchniowego na stokach górskich o różnym użytkowaniu.	24.I.1972	IG UJ	L.Starkel
59		Wiesława TYSZKIEWICZ	Użytkowanie ziemi a formy własności i rozmiary gospodarstw rolnych na Kujawach.	19.VI.1972	IG PAN	J.Kostrowicki
60		Wojciech JANKOWSKI	Metody opracowywania map użytkowania ziemi	19.VI.1972	IG PAN	J.Kostrowicki
61		Ewa NOWOSIELSKA	Zróżnicowanie popytu i podaży usług w układzie wojewódzkim.	19.VI.1972	IG PAN	K.Dziewoński
62		Michał STALSKI	Przestrzenne aspekty zagospodarowania turystycznego.	16.XII.1972	IG PAN	S.Leszczycycki
63	1973	Bogumił WICIK	Badania porównawcze gleb okolic Warszawy i Moskwy.	25.VI.1973	IG UW	M.Prószczyński
64		Konrad DRAMOWICZ	Model symulacyjny systemu osadnictwa wiejskiego.	24.XI.1973	IG UW	K.Dziewoński
65		Andrzej GAWRYSZEWSKI	Geograficzne aspekty zróżnicowań między napływami migracyjnymi i przyjazdami do pracy	24.XI.1973	IG PAN	K.Dziewoński
66	1974	Bronisław CZYŻ	Irak - Studium kraju na drodze rozwoju.	21.I.1974	IG PAN	T.Żebrowski
67		Grzegorz WĘCŁAWOWICZ	Struktura przestrzeni społeczno-gospodarczej Warszawy 1931 i 1970 w świetle analizy czynnikowej.	21.V.1974	IG PAN	K.Dziewoński

68		Andrzej RACHOCKI	Przebieg i natężenie współczesnych procesów rzecznych na przykładzie odcinka rzeki Raduni.	21.V.1974	Instyt. Morski w Gdańsku	J. Szupryczyński
69		Wojciech FROEHLICH	Dynamika i roczny cykl procesów fluwialnych w dorzeczu Kamienicy Nawojowskiej.	21.V.1974	I LO w Nowym Sączu	L. Starkeł
70		Agnieszka ŻUREK	Struktura przestrzenna przepływów ludności miast województwa kieleckiego na przykładzie lat 1968-1969	21.V.1974	IG PAN	K. Dziewoński
71	1975	Olga KLIMASZEWSKA	Rozkład gęstości zaludnienia w Warszawskim Zespole Miejskim w latach 1897-1970.	18.VI.1975	Szkoła Podstawowa w W-wie	K. Dziewoński
72		Jerzy BUDZYNOWSKI	Przemiany strukturalne w przemyśle największych miast Polski w latach 1946-1970.	18.VI.1975	Ośrodek Inform. Naukowo-Techn.	S. Misztal
73	1976	Stanisław KOZŁOWSKI	Podstawowe założenia koncepcji bazy ekonomicznej i teorii ośrodków centralnych w świetle rzeczywistej struktury funkcjonalnej Zielonej Góry.	21.V.1976	Wojew. Komisja Planowania	K. Dziewoński
74		Ludwik MAZURKIEWICZ	Zastosowanie modelowania symulacyjnego do badania dynamiki zmian w strukturze przestrzennej aglomeracji Wałbrzycha.	21.V.1976	IGiPZ PAN	T. Zipser
75		Anna MICHAŁOWSKA-SMAK	Związki między długo-falowym promieniowaniem różnicowym a elementami meteorologicznymi w warunkach klimatycznych Niżu Polskiego.	29.VI.1976	IGiPZ PAN	J. Paszyński

76		Marek GRZEŚ	Termika osadów dennych w badaniach jezior.	29.VI.1976	IGiPZ PAN	J.Szupryczyński
77		Barbara RUDZKA-ROGALEWSKA	Tendencje lokalizacyjne zakładowych ośrodków czasowych w Polsce do 1971 r.	29.VI.1976	IGiPZ PAN	T.Lijewski
78		Maria NOWAK-DRWAL	Związek między wypromieniowaniem efektywnym a czynnikami meteorologicznymi.	29.VI.1976	UG	J.Paszyński
79		Mieczysław BANACH	Rozwój osuwisk na prawym zboczu doliny Wisły między Dobrzyńem a Włocławkiem.	18.XI.1976	IGiPZ PAN	J.Szupryczyński
80		Zbigniew RYKIEL	Miejsce aglomeracji wielkomiejskich w przestrzeni społeczno-gospodarczej Polski.	20.XII.1976	Zakład Badań Stat. Ekonom.	K.Dziewoński
81		Ewa STASZEWSKA	Trwałość i spójność zespołu osadniczego Zagłębie Staropolskie-Radom.	20.XII.1976	IKŚ	K.Dziewoński
82	1977	Ryszard GLAZIK	Wpływ zbiornika wodnego na Wiśle we Włocławku na zmianę stosunków wodnych w dolinie.	17.I.1977	IGiPZ PAN	J.Szupryczyński
83		Barbara MANIKOWSKA	Analiza zależności między uprzemysłowieniem a urbanizacją w Konińskim Okręgu Przemysłowym.	17.I.1977	UAM	Z.Chojnicki
84		Anna MAKSIMIUK-PAZURA	Agglomeracje miejskie w Polsce jako bieżący rozwój społeczno-gospodarczego.	19.V.1977	WSP Siedlce	J.Grzeszczak
85		Barbara KRAWCZYK	Zróźnicowanie bioklimatyczne uzdrowiska Iwonicz (na podstawie bilansu cieplnego powierzchni ciała człowieka).	10.VI.1977	IGiPZ PAN	J.Paszyński

86	Roman KULIKOWSKI	Przemiany w strukturze przestrzennej produkcji globalnej rolnictwa indywidualnego w Polsce w latach 1960-1970.	28.VI.1977	IGiPZ PAN	J.Kostro- wicki
87	Jacek SZYRMER	Przemiany w strukturze przestrzennej produkcji towarowej rolnictwa indywidualnego w Polsce w latach 1960-1970	28.VI.1977	IGiPZ PAN	J.Kostro- wicki
88	Wiesław ROZLUCKI	Modernizacja rolnictwa tradycyjnego na przykładzie "zielonej rewolucji" w Indiach.	18.XI.1977	IGiPZ PAN	M.Rości- szewski
89	Andrzej WALEWSKI	Wpływ rzeźby terenu na użytkowanie gruntów uprawnych w Afryce Międzyzwrotnikowej	18.XI.1977	UW	J.Kostro- wicki
90	1978 Danuta GOSPODARO- WICZ	Zmiany w rozwoju sieci osadniczej pod wpływem gospodarki wielkobszarowej na terenie Pomorza Środkowego w latach 1950-1974.	23.I.1978	IGiPZ PAN	M.Kieł- czewska- Zaleska
91	Stanisław CHMIELEWSKI	Zmiany środowiska geograficznego w strefie oddziaływania wielkiego miasta na przykładzie płn.-wsch. części Warszawskiego Zespołu Miejskiego.	16.II.1978	IGiPZ PAN	A.Kostro- wicki
92	Antoni ZWOLIŃSKI	Jeziora jako podstawa turystycznego zagospodarowania Pojezierzy.	16.II.1978	Instyt. Turys- tyki w Poznaniu	J.Szupry- czyński
93	Eugeniusz GIL	Typologia i ocena środowiska geograficznego okolic Szymbarku	23.V.1978	IGiPZ PAN	L.Starkel
94	Waldemar RATAJCZAK	Analiza i modele wpływu czynników społeczno-gospodarczych na kształtowanie się sieci transportowej.	23.V.1978	UAM	Z.Choj- nicki

95		Maria ZAMELSKA	Wpływ uprzemysłowie- nia na procesy urbani- zacyjne w regionie bydgoskim.	23.V.1978	AWF Poznań	Z. Choj- nicki
96		Mieczysław KŁAPA	Związek przebiegu procesów morfogene- tycznych z sezonowymi zmianami pogody w oto- czeniu Hali Gąsieni- cowej w Tatrach.	28.X.1978	IGiPZ PAN	L. Starkel
97	1979	Helena BALCERSKA	Przestrzenne zróżni- cowanie poziomu roz- woju regionalnego w Polsce w latach 1970- 1975.	23.I.1979	Komisja Plano- wania przy	S. Lesz- czycki
98		Teresa TOPCZEWSKA	Sieć ośrodków o fun- kcji handlowej w stre- fie zewnętrznej aglo- meracji warszawskiej.	23.I.1979	IKŚ	A. Wróbel
99		Barbara MICHNIEWSKA -SZCZEPKOW- SKA	Wpływ miasta Olsztyna na jego zaplecze wiejskie - kształtowa- nie się funkcji żywi- cielskiej.	23.I.1979	Ośrodek Badań Nauk. im. Kętrzyń- skiego w Olsz- tynie	J. Kostro- wicki
100		Krzysztof KAFEL	Ekonomiczne skutki zachwiania równowagi środowiska geograficz- nego pod wpływem ind- ustrializacji (na przykładzie Tarno- brzeskiego Zagłębia Węglowego).	23.I.1979	IKN	T. Lijew- ski
101		Roman SOJA	Stosunki wodne zlewni Bystrzanki i Ropy (Beskid Niski). Anali- za porównawcza dwu zlewni z uwzględnie- niem wpływu człowieka na obieg wody.	30.III.1979	IGiPZ PAN	L. Starkel
102		Alina POTRYKOWSKA	Współzależności mię- dzy dojazdami do pracy a strukturą społeczno- demograficzną regionu miejskiego Warszawy w latach 1950-1973.	23.XI.1979	IGiPZ PAN	P. Kor- celli

103	1980	Zygmunt BABIŃSKI	Współczesne procesy korytowe Wisły poniżej zapory we Włocławku.	17.I.1980	IGiPZ PAN	J.Szupryczyński
104		Jan Stefan KOWALSKI	Teoria rozwoju regionalnego w świetle koncepcji szwedzkich.	23.VI.1980	UW	A.Kukliński
105		Wiesław ANTONIAK	Komasacja gruntów jako czynnik rozwoju rolnictwa na przykładzie województwa bielskiego.	8.X.1980	CZKR Warszawa	J.Kostrowicki
106		Marek POTRYKOWSKI	Współzależności między rozwojem społeczno-gospodarczym regionów a zagospodarowaniem drogowym.	30.X.1980	IGiPZ PAN	B.Malisz
107		Izabela DZIERŻANOWSKA	Organizacja przetrzenna wypoczynku kolonijnego dzieci i jego przyrodnicze uwarunkowania.	30.X.1980	Instyt. Turyst.	A.S.Kostrowicki
108	1981	Krzysztof BŁĄŻEJCZYK	Bioklimatyczna ocena i typologia uzdrowisk polskich.	19.I.1981	IGiPZ PAN	T.Szczęśna-Kozłowska
109		Andrzej ŻEROMSKI	Struktura regionalna rolnictwa Peru.	9.IV.1981	IGiPZ PAN	M.Rościszewski
110		Elias Roberto CORDERO	Changes in the spatial distribution of manufacturing industry in Venezuela. (Zmiany w rozmieszczeniu przemysłu Wenezueli).	21.X.1981	Uniw. Merida Wenezuela	A.Wróbel
111		Leon ANDRZEJEWSKI	Dolina Zgłowiączki - jej geneza oraz rozwój w późnym glacie i holocenie.	15.VI.1981	IGiPZ PAN	E.Wiśniewski
112		Andrzej WELC	Zmienność denudacji chemicznej w obszarze fliszowym na przykładzie zlewni Bystrzanki.	15.VI.1981	IGiPZ PAN Szymbark	K.Klimek

113		Keissy DIAZ de Cordero	Diversity of living conditions in Venezuelan cities. A Typology. (Zróżnicowanie warunków życia ludności w miastach Wenezueli. Typologia).	21.X.1981	Wenezuela	K.Dziewoński
114		Fredy Jose ALARCON Flores	Evaluation of comprehensive spatial interaction model: The case of Caracas - Littoral Planning Model. (Ocena wielosektorowego modelu przestrzennej interakcji na przykładzie modelu planistycznego Caracas-Littoral.	21.X.1981	Wenezuela	P.Korcelli
115		Elżbieta DRAMOWICZ	Przestrzenne zróżnicowanie państwowej gospodarki rolnej w Polsce.	21.X.1981	UW	J.Kostrowicki
116	1982	Feliks SZLAJFER	Rola plantacji w kształtowaniu przestrzeni społeczno-gospodarczej na przykładzie Ameryki Środkowej.	17.II.1982	IGiPZ PAN	M.Rościszewski
117		Alina MUZIOŁ	Typologia miast Polski na podstawie zróżnicowania warunków życia.	19.IV.1982	IGiPZ PAN	K.Dziewoński
118		Ewa PYTEL- TAFEL	Struktura demograficzna jako czynnik różnicujący zbiór miast polskich.	19.V.1982	IGiPZ PAN	K.Dziewoński
119		Jerzy FEDOROWICZ	Antropogeniczne przeobrażenia środowiska geograficznego miasta Torunia.	6.VII.1982	UMK	W.Niewiarowski
120		Alberto SANCHEZ MUNGUIA	Un ensayo de tipología agrícola para el estado de Mexico. (Próba typologii rolnictwa dla stanu Meksyk).	19.X.1982	Meksyk	J.Kostrowicki

121		Ryszard BUREK	Wpływ przestrzennego zróżnicowania infrastruktury gospodarczej wsi na towarowość rolnictwa w województwie kieleckim.	7.XII.1982	IG WSP Kielce	A.Stasiak
122		Anna KOZŁOWSKA	Przeglądowa mapa potencjalnej roślinności naturalnej jako podstawa interpretacji wybranych elementów środowiska geograficznego (na przykładzie pld.-wsch. Polski).	7.XII.1982	IGiPZ PAN	W.Matusz- kiewicz
123	1983	Irena CHUDZYŃSKA	Struktura przestrzen- na handlu detaliczne- go w Warszawie.	18.I.1983	IGiPZ PAN	A.Wróbel
124		Katarzyna OSTASZEWSKA	Zastosowanie modeli matematycznych do przewidywania zmian rozmieszczenia ludności Polski.	18.I.1983	Komisja Plano- wania	Z.Choj- nicki
125		Bożena GAŁCZYŃSKA	Struktura przestrzen- na rolnictwa Bułgarii	27.IX.1983	IGiPZ PAN	J.Kostro- wicki
126		Zbigniew JABŁOŃSKI	Mapa zasobów środo- wiska geograficznego Polski - koncepcja i metody.	27.IX.1983	IGiPZ PAN	J.Szupry- czyński
127	1984	Nguyen CAN	Klasyfikacja klima- tow Wietnama na osno- wie ciepłowo i wodno- wo bałansow.	28.II.1984	Hanoi - Wietnam	J.Paszyń- ski
128		Kazimierz SENDOBRY	Środowisko sedymenta- cji sandrów na przed- polu lodowców Elizy i Ireny (Spitsbergen).	28.II.1984	US	K.Klimek
129		Piotr WERNER	Zmiany struktury przestrzennej przemy- słu środków informaty- ki w Polsce w latach 1965-1980.	9.X.1984	UW	A.Wróbel
130	1985	Tadeusz KISIELEWSKI	Rola siły roboczej w rozwoju społeczno- gospodarczym Libii.	12.III.1985	IKS PAN	M.Rości- szewski

131		Ryszard DROBNIAK	Efektywność gospodarki rekreacyjnej w strefie pojeziernej (na wybranych przykładach z województwa gorzowskiego).	12.XI.1985	KPT "Bałtynia"	A.S.Kostrowicki
132		Bożena GRABIŃSKA	Szybkość rozkładu materii organicznej a właściwości środowiska w borach środkowej Polski.	17.XII.1985	IGiPZ PAN	A.Breymer
133		Ewa NOWAK	Polityka energetyczna Francji w świetle sytuacji w zakresie surowców energetycznych	17.XII.1985	WSP Kielce	S.Kurowski
134	1986	Teresa BYLKA	Przemiany struktury gospodarczo-przemysłowej Kamerunu w latach 1884-1984.	8.IV.1986	Zakład Krajów Pozaeuropejskich PAN	M.Rościszewski
135		Marek KUPISZEWSKI	Pomiar migracji w prognozowaniu zmian rozmieszczenia i struktury ludności.	17.VI.1986	IGiPZ PAN	P.Korcelli
136	1987	Janusz OLEJNIK	Wpływ szaty roślinnej na turbulencyjne przenoszenie ciepła i pary wodnej w przygrunтовой warstwie atmosfery.	17.III.1987	AR Poznań	J.Paszyński
137		Jacek MALCZEWSKI	Przestrzenna organizacja i funkcjonowanie sieci placówek podstawowej ochrony zdrowia na przykładzie dzielnicy Warszawa-Wola.	26.VI.1987	IGiPZ PAN	M.Ciechocka
138		Małgorzata BARTNICKA	Wyobrażenia przestrzeni miejskiej Warszawy. Studium geografii percepcji.	3.XI.1987	Instytut. Pracy i Socjaln.	K.Dziwoński
139	1988	Stanisław KOZIARSKI	Funkcjonowanie sieci kolejowej w aglomeracjach miejsko-przemysłowych makroregionu południowego.	23.II.1988	Instytut. Śląski w Opolu	T.Lijewski

140		Adam ŁAJCZAK	Zróżnicowanie trans- portu zawiesziny w kar- packiej części dorze- cza Wisły.	23.II.1988	Zakład Ochrony Przyrody i Zas. Nat.PAN	K.Klimek
141		Jerzy SOLON	Struktura przestrzen- na roślinności w oto- czeniu jezior wigiers- kich.	13.XII.1988	IGiPZ PAN	A.S.Ko- strowicki
142		Marek DEGÓRSKI	Charakterystyka wa- runków siedliskowych oraz dynamiki wodno- troficznych właściwo- ści gleb w katenie eko- systemów leśnych na Wysoczyźnie Rawskiej.	13.XII.1988	IGiPZ PAN	W.Matusz- kiewicz
143		Mieczysław KUCZMARSKI	Usłonecznienie Polski i jego przydatność dla helioterapii.	13.XII.1988	IGiPZ PAN	T.Kozłow- ska- Szczęsna
144	1989	Ewa NIEDZIAŁ- KOWSKA	Sedymentologiczne zróżnicowanie młod- czwartorzędowych osa- dów rzecznych na przedpolu Karpat.	9.V.1989	IGiPZ PAN	L.Starkel
145		Tomasz KALICKI	Dolina Wisły między Krakowem a Niepołomi- cami w późnym glacja- le i holocenie.	9.V.1989	IGiPZ PAN	L.Starkel
146		Piotr SZELIGA	Międzynarodowa zale- żność gospodarcza (Studium ujęć komple- mentarnych).	4.VII.1989	IGiPZ PAN	M.Rości- szewski
147	1990	Andrzej CZERNY	Struktura i własności mapy jako modelu rze- czywistości.	29.III.1990	IGiPZ PAN	W.Grygo- renko
148		Jacek WAN	Rozwój i lokalizacja przemysłu samochod- owego w Japonii.	30.V.1990	IGiPZ PAN	S.Misztal
149		Dang Kim NHUNG	Typologia i ocena bioklimata Wietnama.	30.X.1990	Hanoi, Wietnam	T.Kozłow- ska- Szczęsna
150		Jacek GŁOWACKI	Przemiany struktural- ne w uprzemysłowieniu krajów Trzeciego Świata	12.XII.1990	IGiPZ PAN	M.Rości- szewski

151	1991	Kazimierz SZCZĘŚNIAK	Sieć usług bytowych i koncepcja programowania jej rozwoju w regionie na przykładzie woj. suwalskiego.	12.VI.1991	Ośrodek Badań Naukow. Białystok	A.Werwicki
152		Henryk LEGIENIS	Analiza wzajemnych powiązań i współzależności geograficzno-ekonomicznych pomiędzy turystyką a rolnictwem jako wybranym działem gospodarki narodowej - na przykładzie woj. suwalskiego.	29.X.1991	Instytut. Turyst.	A.Stasiak
153		Andrzej MISZCZUK	Wpływ wyludniania się wsi na rolnictwo wschodniej Lubelszczyzny.	29.X.1991	UMCS Lublin	P.Eberhardt
154	1992	Anna DZIEWULSKA	Przemiany struktury przestrzennej chowu zwierząt gospodarskich w Polsce w latach 1970-1988.	7.VII.1992	IGiPZ PAN	R.Szczęśny
155		Włodzimierz ZGLIŃSKI	Kształtowanie się strefy żywicielskiej aglomeracji warszawskiej.	7.VII.1992	IGiPZ PAN	A.Stasiak
156		Halina POWĘSKA	Społeczno-przestrzenne determinanty korzystania z usług medycznych.	26.XI.1992	IGiPZ PAN	L.Mazurkiewicz
157	1993	Maria ŚMIGIELSKA	Kierunki rozwoju rolnictwa w wielofunkcyjnym regionie Gór Świętokrzyskich.	26.III.1993	WSP Kielce	M.Koziej

**DOKTORZY HABILITOWANI WYPROMOWANI W INSTYTUCIE
W LATACH 1953 - 1993**

Nr	Rok	Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy habilitacyjnej	Data nadania stopnia
	1953	-		
	1954	-		
	1955	-		
1	1956	Alfred JAHN UWr	Wyżyna Lubelska - studium rzeźby czwartorzędu	10 II 1956
	1957	-		
	1958	-		
	1959	-		
	1960	-		
	1961	-		
2	1962	Antoni KUKLIŃSKI IG PAN	Problemy przestrzenne rozwoju przemysłu cementowego w Polsce w latach 1946-80.	23 XI 1962
3	1963	Leszek KOSIŃSKI IG PAN	Procesy ludnościowe na ziemiach odzyskanych w latach 1945-60	19 I 1963
4		Michał CHILCZUK IG PAN	Sieć ośrodków więzi społeczno-gospodarczej wsi w Polsce	26 IV 1963
5		Juliusz BRAUN Zakład Badań Naukowych GOP	Elementy ekologii miasta przemysłowego	29 VI 1963
6	1964	Andrzej WRÓBEL IG PAN	Pojęcie regionu ekonomicznego a teoria geografii	19 II 1964

7		Leszek STARKEŁ IG PAN	Rozwój rzeźby polskiej części Karpat Wschodnich na przykła- dzie części dorzecza górnego Sanu	19 VI 1964
	1965	-		
8	1966	Józef BABICZ Instytut Historii Nauki PAN	Teoria powstawania gatunków Moritza Wagnera - przyczynek do dziejów Biogeografii	28 I 1966
9	1967	Teofil LIJEWSKI IG PAN	Dojazdy do pracy w Polsce	26 I 1967
10	1968	Stefan JEWTUCHO- WICZ IG PAN	Geneza pradoliny Warszawsko- Berlińskiej między Nerem i Moszczenicą	26 I 1968
11		Jan SZUPRY- CZYŃSKI IG PAN	Niektóre zagadnienia czwarto- rzędu na obszarze Spitsberge- nu	18 III 1968
12		Jerzy KRUCZAŁA Pracownia Planów Re- gionalnych Kraków	Problemy teoretyczne planowa- nia regionalnego	28 X 1968
13		Lucjan CIAMAGA IG PAN	Podział pracy w przemyśle krajów Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej	28 X 1968
14	1969	Andrzej S. KOSTROWIC- KI IG PAN	Geography of the Palaearctic Papilionoidea	22 II 1969
15		Stanisław MISZTAŁ IG PAN	Przemiany w strukturze przes- trzennej przemysłu na obsza- rze Polski w latach 1860-1965	22 II 1969
16	1970	Halina SZULC IG PAN	Typy wsi Śląska Opolskiego na początku XIX wieku i ich ge- neza	16 I 1970

17		Marcin ROŚCISZEWSKI IG PAN	Kierunki ewolucji w rolnictwie krajów Maghrebu	17 IV 1970
18		Zofia MICHALSKA ZNG PAN	Zagadnienia genezy ozów na tle wybranych przykładów z terenu Polski Środkowej	8 VI 1970
19		Jerzy GRZESZCZAK IG PAN	Koncepcje polaryzacyjne w przestrzennym zagospodarowaniu kraju (na przykł. Francji)	14 II 1970
20	1971	Kazimierz KLIMEK IG PAN	Współczesne procesy fluwialne i rzeźba równiny sandrowej Skeidararsandur (Islandia)	24 VI 1971
21		Teresa KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA IG PAN	Pochłanianie promieniowania słonecznego na obszarze Polski	18 XII 1971
22	1972	Andrzej WERWICKI IG PAN	Struktura przestrzenna średnich miast-ośrodków wojewódzkich w Polsce	3 XI 1972
23	1973	Mirosława OPALŁO Komisja Planowania	Mierniki rozwoju regionów	9 III 1973
24		Piotr KORCELLI IG PAN	Teoria rozwoju struktury przestrzennej miast	25 VI 1973
	1974	-		
25	1975	Witold BARCZUK Instytut Morski Gdańsk	Przedpole portów polskich	7 II 1975
26	1976	Stanisław OKOŁO-KUŁAK Instytut Ziemniaka Bonin	3 opracowania: 1. Rejonizacja produkcji rolnej na tle ogólnych celów rozwoju rolnictwa w gospodarce planowej; 2. Metoda monografii rolnictwa dla potrzeb planowania przestrzennego; 3. Planowanie przestrzenne rolnictwa	9 I 1976
27		Maria CIECHOCIŃ-	1. Problemy ludnościowe aglomeracji warszawskiej; 2. De-	26 I 1976

		SKA- JANOWSKA IGiPZ PAN	glomeracje Warszawy 1965-1970	
28		Adam KOTARBA IGiPZ PAN	Współczesne modelowanie wę- glańowych stoków wysokogór- skich (na przykładzie Czerwo- nych Wierchów w Tatrach Za- chodnich)	29 VI 1976
29		Tadeusz GERLACH IGiPZ PAN	Współczesny rozwój stoków Polskich Karpat Fliszowych	25 X 1976
30		Piotr EBERHARDT IGiPZ PAN	Koncentracja przestrzenna osadnictwa a produktywność przemysłu	18 XI 1976
31	1977	Ewa ADRJANOW- SKA UG	Morze jako czynnik lokaliza- cji przemysłu	19 V 1977
32		Edward WIŚNIEWSKI IGiPZ PAN	Rozwój geomorfologiczny doli- ny Wisły pomiędzy Kotliną Płocką a Kotliną Toruńską	10 VI 1977
33		Irena CZARNECKA UŁ	Delimitacja zespołów osadni- czych przy zastosowaniu gra- fów na przykładzie codzien- nych dojazdów pracowniczych	28 VI 1977
34	1978	Stanisław KOMOROWSKI UW	Przestrzenna organizacja roz- woju społeczno-gospodarczego	20 VI 1978
35	1979	Antoni ZAGOŹDŻON UWR	Ośrodki regionalne i subre- gionalne Polski	30 III 1979
36		Eugeniusz DROZDOWSKI IGiPZ PAN	Deglacja dolnego Powiśla w środkowym Wuermie i związa- ne z nią środowiska depozycji osadów	23 V 1979
37		Tadeusz HOFF Filia UMCS w Rzeszo- wie	1.Łączność jako przedmiot ba- dań geograficzno-ekonomicznych 2.Rozwój komunikacji w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowszczyzny	23 XI 1979
38	1980	Maria MORAWSKA- HORAWSKA	Wpływ środowiska geograficz- nego na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza w	28 II 1980

		IMGW Kraków	aglomeracji krakowskiej oraz metoda prognozy średniego dobowego stężenia SO dla obszarów miejskich na przykładzie Krakowa	
39		Jerzy DĘBSKI IGiPZ PAN	Integracja wielkich miast w Polsce według powiązań towarowych	28 III 1980
40	1981	January SŁUPIK IGiPZ PAN	Rola stoku w kształtowaniu odpływu w Karpatach fliszowych	17 II 1981
41	1982	Andrzej RACHOCKI UW	Alluvial fans - an attempt at an empirical approach	17 II 1982
42		Wojciech FROEHLICH IGiPZ PAN	Mechanizm transportu fluwialnego i dostawy zwietrzelin do koryta w górskiej zlewni fliszowej	19 V 1982
43		Zofia WIĘCKOWICZ AR Wrocław	Metodyczne podstawy analizy struktury przestrzenno-gospodarczej rolnictwa dla potrzeb kompleksowego urządzania obszarów wiejskich	6 VII 1982
	1983	-		
44	1984	Maria BAUMGART-KOTARBOWA IGiPZ PAN	Kształtowanie koryt i teras rzecznych w warunkach zróżnicowanych ruchów tektonicznych (na przykładzie wschodniego Podhala)	22 III 1984
45	1985	Stanisław HERMAN IGiPZ PAN	Procesy urbanizacji i przemiany systemu osadniczego	12 XI 1985
46	1986	Ludwik MAZURKIEWICZ IGiPZ PAN	Teoretyczne podstawy modeli przestrzennego oddziaływania	16 XII 1986
	1987	-		
47	1988	Roman SZCZĘSNY IGiPZ PAN	Przemiany struktury przestrzennej rolnictwa Polski w latach 1970-1980. Przestrzenne zróżnicowanie typów rolnictwa w Polsce w latach 1970-1980	30 V 1988

48		Władysława STOLA IGiPZ PAN	Klasyfikacja funkcjonalna obszarów wiejskich Polski. Próba metodyczna	18 X 1988
49		Grzegorz WĘCŁAWO- WICZ IGiPZ PAN	Struktury społeczno-przemysłowe w miastach Polski	13 XII 1988
50	1989	Andrzej GAWRYSZEW- SKI IGiPZ PAN	Przestrzenna ruchliwość ludności Polski 1952-1985	12 XII 1989
51	1990	Wojciech ŻEBROWSKI ART Olsztyn	Dostępność terenów wiejskich jako czynnik równowagi transportowej	12 XII 1990
52	1991	Jan Marek MATUSZKIE- WICZ IGiPZ PAN	Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Bory mieszane i acidofilne dąbrowy	28 II 1991
53	1992	Krystian HEFFNER IŚ Opole	Śląsk Opolski. Proces przekształceń ludnościowych i przestrzennych systemu osadnictwa wiejskiego	7 VII 1992
54		Marek GRZEŚ IGiPZ PAN	Zatory i powódzie zatorowe na dolnej Wiśle. Mechanizmy i warunki	8 X 1992
55	1993	Zbigniew RYKIEL IGiPZ PAN	Rozwój regionów stykowych w teorii i w badaniach empirycznych	20 X 1993
56		Zygmunt BABIŃSKI IGiPZ PAN	Współczesne procesy korytowe dolnej Wisły	20 X 1993
57		Maciej DRZEWIECKI Bydgoszcz	Wiejska przestrzeń rekreacyjna	17 XI 1993

NAGRODY SEKRETARZA NAUKOWEGO PAN

1972 r.

- Dr Roman Szczęsny, mgr Maria Piotrowska, mgr Jacek Szyrmer - „Próba typologii rolnictwa Polski, metoda dewiacji” - Problem 11.2.1.
- Dr Julitta Grocholska, mgr Mariana Małecki, mgr Teresa Pietkiewicz, mgr Anna Pytkowska - „Bilans użytkowania ziemi w Polsce wg stanu na dzień 31 grudnia 1970 r.” - Problem 11.2.1.

1973 r.

- Dr hab. Stanisław Misztal, dr hab. Teofil Lijewski, Stanisław Cabała, mgr Henryka Piotrowska, mgr Elżbieta Sujko, mgr Maria Horoch, mgr Wanda Bąk, mgr Hanna Malarecka-Simbierowicz, mgr Barbara Rudzka-Rogalewska, Michał Lenart - „Atlas Przemysłu Polski” - Problem 11.2.1.
- Prof.dr Jerzy Kostrowicki, dr Roman Szczęsny, mgr Jacek Szyrmer, dr Wojciech Jankowski, mgr Roman Kulikowski, mgr Maria Lewicka, mgr Bożena Dorsz, Renata Targowska, Małgorzata Kosmała - „Próba zarysowania przemian w strukturze przestrzennej rolnictwa Polski w latach 1960-1967 oraz hipoteza dalszych przemian w latach 1970-1990” - Problem 11.2.1.
- Prof. dr Bolesław Malisz, prof. dr Stanisław Leszczycki, dr Jerzy Dębski, dr Piotr Eberhardt, dr Stanisław Herman, dr Michał Stalski, mgr Włodzimierz Zgliński, Zofia Zientara, dr Stanisław Rutkowski - „Wnioski do planu przestrzennego zagospodarowania kraju” - Problem 11.2.1.

1974 r.

- Prof.dr Kazimierz Dziewoński, dr hab. Adam Jelonek, dr Beniamin Kostrubiec, dr Elżbieta Lyrowa, mgr Agnieszka Żurkowa, dr Marek Jerczyński, dr Andrzej Gawryszewski, mgr Janusz Księżak - „Analiza zmian w rozmieszczeniu i migracjach ludności w Polsce Ludowej” - Problem 11.2.1.
- Prof.dr Maria Kielczewska-Zaleska, dr hab. Andrzej Werwicki, dr hab. Eugenia Kwiatkowska, dr Janina Szewczyk, mgr Danuta Bodzak - „Przemiany w hierarchii osiedli wiejskich w związku z rozwojem usług na wsi” - Problem 11.2.1.
- Dr Maria Drzał (członek zespołu) - współautorka monografii „Wartości środowiska przyrodniczego Wyzyny Krakowsko-Wieluńskiej i zagospodarowanie jego ochrony”.

1975 r.

- Prof.dr Stanisław Leszczycki, dr Michał Najgrakowski, mgr Stefania Dębowska, mgr Wanda Kluge, mgr Jolanta Drecka, mgr Jerzy Ostrowski, Tadeusz Garlej, mgr Wojciech Rządowski, Hanna Kowza, mgr Lidia Sitek, mgr Tadeusz Kliniewski - „Narodowy Atlas Polski” - Problem 11.2.1.

1976 r.

- Dr Zdzisława Wójcik - „Charakterystyka siedlisk polnych na podgórzu Beskidu Niskiego metodami biologicznymi” - PAN-7.
- Dr Wojciech Froehlich - „Dynamika transportu fluwialnego Kamienicy Nawojowskiej” - PAN-7.

1977 r.

- Dr hab. Tadeusz Gerlach - „Zbadanie przebiegu i nasilenia procesów stokowych w polskich Karpatach fliszowych w różnych warunkach ich użytkowania” - Problem 10.2.
 Prof.dr Jerzy Kostrowicki, dr Wiesława Tyszkiewicz, dr Władysława Stola, mgr Roman Kulikowski, mgr Jacek Szyrmer, dr Roman Szczepny - „Przemiany struktury przestrzennej rolnictwa w Polsce w latach 1950-1970” - MR I.28.

1978 r.

- Prof. Leszek Starkel, doc. Kazimierz Klimek, doc. Adam Kotarba, dr January Słupik, dr Wojciech Froehlich, mgr Ewa Niedziałkowska, dr Roman Soja - „Typologia geosystemów górskich i wyżynnych z punktu widzenia doboru optymalnych form użytkowania”. Program 10.2.

1979 r.

- Doc. dr hab. Teresa Kozłowska-Szczęsna, dr Barbara Krawczyk, mgr Krzysztof Błażejczyk, inż. Mieczysław Kuczmański, mgr Halina Siemiaszko - „Ocena i klasyfikacja bioklimatu uzdrowisk Polski” - Program 10.2.

1980 r.

- Czł. rzecz. PAN prof. dr Kazimierz Dziewoński, doc. dr hab. Piotr Korcelli, dr Andrzej Gawryszewski, dr Marek Jerczyński, dr Elżbieta Lyrowa, dr Alina Potrykowska, dr Zbigniew Rykiel, dr Grzegorz Węclawowicz, dr Agnieszka Żurkowska, mgr Danuta Bodzak, mgr Janusz Książak - „Studia nad migracjami i przemianami systemu osadniczego w Polsce” - MR I.28.
 Prof. dr Janusz Paszyński, dr Jerzy Grzybowski - „Zróznicowanie regionalne ciepła między powierzchnią czynną a podłożem na obszarze Polski” - MR I.28.
 Prof. dr hab. Jan Szupryczyński, doc. dr hab. Edward Wiśniewski, dr hab. Eugeniusz Drozdowski, dr Ryszard Glazik, dr Mieczysław Banach, dr Zygmunt Babiński, dr Marek Grześ, mgr Leon Andrzejewski - „Zmiany środowiska przyrodniczego w rejonie zbiornika wodnego we Włocławku” - Problem 10.2 (przez IPIŚ PAN).
 Dr Maria Drzał (członek zespołu) - „Wartości środowiska przyrodniczego dorzecza Pilicy i zagadnień jego ochrony. Badania własne”.

1981 r.

- Prof. dr hab. Leszek Starkel, dr Sylwia Gilewska, st. spec. Maria Klimek - „Opracowanie naukowe »Przeglądowa mapa geomorfologiczna Polski w skali 1:500 000«” - MR I.28.
 Czł. rzecz. PAN prof. dr Rajmund Galon z zespołem - „Przeglądowa mapa hydrograficzna Polski w skali 1:500 000” - MR I.28. W zespole mgr K.Wit-Jóźwik z IGIPIZ PAN.
 Dr Krystyna Bielecka, dr Zenon Piasecki - „O stosowności metod ilościowych w analizie przestrzennej rolnictwa” - MR I.28.
 Doc. Wojciech Pietraszewski - „Wartość ekonomiczna przestrzeni wyposażonej w infrastrukturę techniczną”.

1982 r.

Prof. dr hab. Edmund Falkowski (UW), prof. dr hab. Leszek Starkel, doc. dr hab. Eugeniusz Drozdowski, prof. dr hab. Edward Mojski (Inst. Geologiczny W-wa), dr Andrzej Szumański (UW), dr Anna Tomczak, doc. dr hab. Edward Wiśniewski, dr Eugeniusz Gil, doc. dr hab. Kazimierz Klimek (Z-d Ochrony Przyrody PAN), dr Kazimiera Marczakowa (IB PAN), mgr Ewa Niedziałkowska, dr Roman Soja - „Ewolucja Doliny Wisły w późnym glacie i holocenie” - MR I.25.

Dr Marek Potrykowski, dr Zbigniew Taylor - „Geografia transportu. Zarys problemów, modeli i metod badawczych”. Badania własne.

1983 r.

Prof. dr hab. Andrzej Wróbel - „Ewolucja struktury gałęzowej gospodarki Polski a rozwój regionalny” - MR I.28

Czł. koresp. PAN prof. dr Jerzy Kostrowicki, dr Roman Szczęsny, dr Wiesława Tyszkiewicz, dr Roman Kulikowski, dr Władysława Stola, dr Wojciech Jankowski, mgr Bożena Gałczyńska, mgr Anna Dziewulska, mgr Janusz Zarzycki - „Mapa typów rolnictwa Europy w skali 1:2 500 000” - MR I.28.

1984 r.

Prof. dr hab. Andrzej Samuel Kostrowicki, doc. dr hab. Alicja Krzymowska-Kostrowicka, mgr Jerzy Solon, dr Kazimierz Więckowski, dr Joanna Plit, mgr Marek Lityński, dr Stanisław Chmielewski, mgr Andrzej Jasiński - „Studium geoeologiczne regionu jezior wigierskich” - MR I.25.

1985 r.

Doc. dr hab. Teresa Kozłowska-Szczęsna, dr Barbara Krawczyk, dr Krzysztof Błażejczyk, inż. Mieczysław Kuczmański - „Metody badań bioklimatu człowieka” - MR I.25.

1986 r.

Czł. rzecz. PAN prof. dr hab. Stanisław Leszczycki i dr Maria Drzał - „Koncepcja i redakcja Atlasu zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski” - MR I.28.

Doc. dr hab. Halina Szulc - „Morfogenetyczne typy osiedli wiejskich na Pomorzu Zachodnim”. Badania własne.

Prof. dr hab. Jan Szupryczyński, dr Zygmunt Babiński, dr Mieczysław Banach, dr Ryszard Glazik, dr Marek Grześ - „Procesy hydrologiczne i geomorfologiczne w otoczeniu zbiorników zaporowych na dolnej Wiśle” - MR I.25.

Doc. dr hab. Adam Kotarba, dr Kazimierz Krzemień - „High-mountain denudational system in the Polish Tatra Mts”.

1987 r.

- Prof. dr hab. Andrzej Stasiak, doc. dr hab. Piotr Eberhardt, dr Andrzej Gawryszewski i in. - „**Analiza uwarunkowań i skutków migracji ludności ze wsi do miast, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu tych migracji na strukturę ludności**”.
- Prof. dr hab. Adam Kotarba, dr Eugeniusz Gil - za udział w pracy: „**Kształtowanie fliszowych stoków karpaccich przez ruchy masowe na przykładzie badań na stoku Bystrzyca w Szymbarku**”, realizowanej wspólnie z zespołem pracowników naukowych Instytutu Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku-Oliwie oraz Instytutu Geologicznego w Krakowie.

1989 r.

- Dr Kazimierz Więckowski (IGiPZ PAN) i dr Bogumił Wicik (UW) - „**Odkrycie i wstępne opracowanie stanowiska osadów laminowych, obejmujących ostatnie 12 000 lat w jeziorze Gościąg**” - CPBP 03.13.
- Dr Marek Degórski - „**Charakterystyka warunków siedliskowych oraz dynamiki wodno-troficznych właściwości gleb w katenie ekosystemów leśnych na Wysoczyźnie Rawskiej**”.
- Dr Jerzy Solon - „**Struktura przestrzenna roślinności w otoczeniu jezior wigierskich**” - CPBP 03.13.

1990 r.

- Dr Andrzej Gawryszewski - „**Przestrzenna ruchliwość ludności Polski, 1952-1985**” - CPBP 03.12.
- Prof. dr hab. Władysław Matuszkiewicz, dr Jan Marek Matuszkiewicz - „**Syntaksonomiczna synteza zbiorowisk leśnych Polski**” - CPBP 03.13.
- Prof. dr hab. Teresa Kozłowska-Szczęsna, dr Barbara Krawczyk, dr Krzysztof Błażejczyk, dr Mieczysław Kuczmański - „**Wyniki badań bioklimatu Polski, część I i II**” - CPBP 03.13.

KOMITETY REDAKCYJNE CZASOPISM I WYDAWNICTW CIĄGLYCH INSTYTUTU

1. PRZEGLĄD GEOGRAFICZNY

1954-1965

Redaktor Honorowy: Eugeniusz Romer (t. 26 z. 1/1954)
Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
Redaktorzy Działów: Jerzy Kondracki, Jerzy Kostrowicki
Członkowie: Rajmund Galon, Mieczysław Klimaszewski
Sekretarz: Antoni Kukliński

1966-1969

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
Zastępca: Antoni Kukliński
Redaktorzy Działów: Jerzy Kondracki, Jerzy Kostrowicki
Sekretarz: Barbara Górską-Kozłowska

1969-1972

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
Zastępca: Jerzy Kondracki
Redaktorzy Działów: Jerzy Kostrowicki, Janusz Paszyński, Andrzej Wróbel (do 1970 r., z. 4)
Sekretarz: Barbara Kozłowska

1972-1975

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
Zastępcy: Jerzy Kondracki, Antoni Kukliński
Członkowie: Marek Jerczyński, Jerzy Kostrowicki, Janusz Paszyński, Jan Szupryczyński
Sekretarz: Barbara Kozłowska

1975-1979

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
Członkowie: Marek Jerczyński, Jerzy Kondracki, Jerzy Kostrowicki,
Antoni Kukliński, Jan Szupryczyński
Sekretarz: Barbara Kozłowska

1979-1987

Redaktor Naczelny: Jerzy Kostrowicki
Zastępca: Antoni Kukliński
Członkowie: Jerzy Kondracki, Stanisław Leszczycki, Janusz Paszyński,
Leszek Starkel (do 1985 r.), Andrzej Wróbel
Sekretarze: Maciej Jakubowski (od 1979 r., z. 3), Ludmiła Kwiatkowska (od 1982 r., t. 54, z. 4)

1988-1993

Redaktor Naczelny: Jerzy Kostrowicki

Zastępcy: Antoni Kukliński (do 1991 r.), Janusz Paszyński (od 1991 r.)

Członkowie: Marek Jerczyński, Jerzy Kondracki, Stanisław Leszczycki,

Teofil Lijewski (od 1992 r.), Janusz Paszyński (do 1991 r.), Jan Szupryczyński

Sekretarz: Maciej Jakubowski (do 1992 r.), Ludmiła Kwiatkowska

1993-1995

Redaktor Naczelny: Jan Szupryczyński

Członkowie: Jerzy Kondracki, Jerzy Kostrowicki, Stanisław Leszczycki, Teofil Lijewski,

Janusz Paszyński, Marcin Rościszewski

Sekretarz: Ludmiła Kwiatkowska

2. PRACE GEOGRAFICZNE**1954-1960**

Przewodniczący: Stanisław Leszczycki

Członkowie: Rajmund Galon, Mieczysław Klimaszewski, Jerzy Kostrowicki,

Bolesław Olszewicz, Antoni Wrzosek

Sekretarz: Lucjan Kubiatołowicz (1954-1956), Leszek Kosiński (1957-1961),

Alicja Puffowa (1957), Jadwiga Włodek-Sanojćowa (1957-1960)

1961-1966

Przewodniczący: Stanisław Leszczycki

Członkowie: Michał Chilczuk (od 1962 r.), Kazimierz Dziewoński, Rajmund Galon,

Maria Kielczewska-Zaleska (od 1962), Mieczysław Klimaszewski,

Jerzy Kondracki, Jerzy Kostrowicki, Leszek Kosiński,

Bolesław Olszewicz, Antoni Wrzosek

Sekretarz: Jadwiga Włodek-Sanojćowa

1966-1975

Redaktor Naczelny: Maria Kielczewska-Zaleska

Zastępca: Kazimierz Dziewoński

Członkowie: Rajmund Galon, Leszek Starkel

Sekretarz: Jadwiga Włodek-Sanojćowa (do 1968, nr 67), Irena Stańczak (od 1968, nr 68)

1975-1977

Redaktor Naczelny: Maria Kielczewska-Zaleska

Zastępca: Kazimierz Dziewoński

Członkowie: Leszek Starkel, Jan Szupryczyński,

Sekretarz: Irena Stańczak

1977-1979

Redaktor Naczelny: Maria Kielczewska-Zaleska

Zastępca: Kazimierz Dziewoński

Członkowie: Stanisław Leszczycki, Leszek Starkel, Jan Szupryczyński,

Sekretarz: Irena Stańczak

1979-1982

Redaktor Naczelny: Maria Kielczewska-Zaleska
 Zastępcza: Kazimierz Dziewoński
 Członkowie: Leszek Starkel, Jan Szupryczyński, Andrzej Wróbel
 Sekretarz: Irena Stańczak

1982-1986

Redaktor Naczelny: Janusz Paszyński
 Zastępcza: Andrzej Wróbel
 Członkowie: Kazimierz Dziewoński, Andrzej S. Kostrowicki, Mieczysław Kluge,
 Adam Kotarba, Lech Zawadzki
 Sekretarz: Irena Stańczak

1986-1989

Redaktor Naczelny: Andrzej Wróbel
 Zastępcza: Andrzej S.Kostrowicki
 Członkowie: Piotr Korcelli, Janusz Paszyński, Marcin Rościszewski,
 Leszek Starkel, Zbigniew Taylor
 Sekretarz: Irena Stańczak

1989-1991

Redaktor Naczelny: Andrzej Wróbel
 Członkowie: Andrzej S.Kostrowicki, Teofil Lijewski, Leszek Starkel,
 Andrzej Stasiak, Jan Szupryczyński, Zbigniew Taylor
 Sekretarz: Irena Stańczak

1991-1993

Redaktor Naczelny: Roman Szczęsny
 Zastępcza: Zbigniew Taylor
 Członkowie: Andrzej S.Kostrowicki, Leszek Starkel, Andrzej Stasiak, Jan Szupryczyński
 Sekretarz: Irena Stańczak

1993-1995

Redaktor Naczelny: Roman Szczęsny
 Członkowie: Krzysztof Błajejczyk, Andrzej S.Kostrowicki, Leszek Starkel,
 Andrzej Stasiak, Grzegorz Węclawowicz
 Sekretarz: Irena Stańczak

3. BIULETYN GEOGRAFICZNY**1954**

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki
 Członkowie: Adam Malicki, Stanisław Pietkiewicz, Lech Ratajski
 Red. działu: Bogodar Winid

DOKUMENTACJA GEOGRAFICZNA (zmiana tytułu)**1955-1966**

Redaktor Naczelny: Kazimierz Dziewoński

Członkowie: Jadwiga Kobendzina, Lech Ratajski, Franciszek Uhorczak

Red. działu: Bogodar Winid (w 1955 r.)

Sekretarz: Andrzej Werwicki (1956-1962), Łucja Górecka (1962-1965)

Danuta Kosmowska-Suffczyńska (od 1966 r.)

1966-1970

Redaktor Naczelny: Kazimierz Dziewoński

Zastępca: Danuta Kosmowska-Suffczyńska

Członkowie: Teofil Lijewski, Halina Szulc, Jan Szupryczyński, Andrzej Żeromski (od 1968 r.)

Sekretarz: Danuta Kosmowska-Suffczyńska

Red. techn.: Wanda Spryszyńska (od 1968 r.)

1970-1972

Redaktor Naczelny: Teofil Lijewski

Zastępca: Teresa Kozłowska-Szczęsna

Członkowie: Lech Zawadzki, Andrzej Żeromski

Sekretarz: Barbara Rogalewska

Red. techn.: Wanda Spryszyńska

1972-1975

Redaktor Naczelny: Halina Szulc

Zastępca: Kazimierz Klimek

Członkowie: Barbara Rogalewska, Władysława Stola (od 1975),

Wanda Spryszyńska (od 1975), Andrzej Żeromski

Sekretarz: Zuzanna Siemek

Red. techn.: Wanda Spryszyńska (do 1974)

1975-1977

Redaktor Naczelny: Halina Szulc

Członkowie: Kazimierz Klimek, Władysława Stola, Andrzej Żeromski

Sekretarz: Zuzanna Siemek

1978-1982 (i z. 2/1983)

Redaktor Naczelny: Jerzy Grzeszczak

Członkowie: Maria Ciechocińska, Kazimierz Klimek, Wanda Spryszyńska,

Władysława Stola, Andrzej Żeromski

Sekretarz: Zuzanna Siemek

1982-1991

Redaktor Naczelny: Jerzy Grzeszczak

Zastępca: Zuzanna Siemek

Członkowie: Maria Ciechocińska, Tadeusz Gerlach, Józef Skoczek, Władysława Stola

Sekretarz: Agnieszka Żurkowa (do 1985)

Maria Mozolewska (od 1985)

1991-1995

Redaktor Naczelny: Jerzy Grzeszczak

Członkowie: Tadeusz Gerlach, Marek Grześ, Alina Potrykowska,

Józef Skoczek, Władysława Stola

Sekretarz: Maria Mozolewska-Adamczyk

4. PRZEGLĄD RADZIECKIEJ LITERATURY GEOGRAFICZNEJ**1954-1955**

Redaktor Naczelny: Jerzy Kondracki, Józef Barbag (od 1955)

Członkowie: Mieczysław Fleszar (w 1954), Jan Dylík (od 1955),

Jerzy Kostrowicki, Lucjan Kubiłowicz (w 1954)

Redaktor działu: Joachim Koczy

PRZEGLĄD ZAGRANICZNEJ LITERATURY GEOGRAFICZNEJ (zmiana tytułu)**1955-1957**

Redaktor Naczelny: Tadeusz Żebrowski (do 1956), Jerzy Kostrowicki (od 1957)

Członkowie: Józef Barbag (w 1955), Jan Dylík (w 1955), Joachim Koczy (od 1956),

Jerzy Kostrowicki, Bogodar Winid

Redaktor Działu: Joachim Koczy (do 1956 r.)

Sekretarz: Andrzej Wróbel (od 1956 r.)

1958-1964

Redaktor Naczelny: Jerzy Kostrowicki

Członkowie: Leszek Kosiński, Cecylia Radłowska, Andrzej Wróbel

Sekretarz: Marcin Rościszewski (do 1960 r.), Teresa Kiedrowska-Lijewska (od 1960 r.)

1965-1969

Redaktor Naczelny: Jerzy Grzeszczak

Zastępca: Andrzej S. Kostrowicki

Członkowie: Leszek Kosiński (do 1966 r.), Michał Najgrakowski (od 1968 r.),

Cecylia Radłowska, Andrzej Wróbel

Sekretarz: Danuta Kosmowska (w 1965 r.), Elżbieta Przesmycka-Grzeszczakowa (od 1965 r.)

1970-1973

Redaktor Naczelny: Andrzej S. Kostrowicki

Zastępca: Marek Jerczyński (do 1971 r.), Andrzej Gawryszewski (od 1972 r.)

Członkowie: Michał Najgrakowski, Adam Synowiec

Sekretarz: Andrzej Gawryszewski (do 1971 r.), Agnieszka Żurek (w 1972 r.),

Jan Olędzki (od 1973 r.)

1973

Redaktor Naczelny: Marcin Rościszewski

Zastępca: Andrzej Gawryszewski (1973-1974, z. 1-2)

Członkowie: Mieczysław Kluge (1973-1974, z. 1-2), Andrzej S. Kostrowicki (1973-1974, z. 1-2),

Michał Najgrakowski (1973-1974, z. 1-2), Adam Synowiec (1973-1974, z. 1-2)

Sekretarz: Jan Olędzki

1974-1980

Redaktor Naczelny: Marcin Rościszewski

Członkowie: Konrad Dramowicz, Wiesław Rozłucki (w 1980 r.),
Wanda Spryszyńska (od 1977 r.), Andrzej Wróbel

Sekretarz: Jan Olędzki

1981-1990

Redaktor Naczelny: Marcin Rościszewski

Członkowie: Konrad Dramowicz, Teresa Kozłowska-Szczęсна, Jan Olędzki,
Zbigniew Taylor, Andrzej Żeromski

Sekretarz: Piotr Szeliga

5. GEOGRAPHIA POLONICA**1964-1972**

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki

Członkowie: Jerzy Kondracki, Leszek Kosiński (od 1965-1968),
Jerzy Kostrowicki, Janusz Paszyński (od 1968 r.)

Sekretarz: Leszek Kosiński (w 1964 r.), Andrzej Werwicki (od 1965-1969),
Piotr Korcelli (od 1969 r.)

Zastępca Sekr.: Zuzanna Siemek (od 1967-1969), Ewa Nowosielska (w 1970 r.)

1973-1975

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki

Członkowie: Kazimierz Dziewoński, Jerzy Kondracki (w 1973 r.),
Jerzy Kostrowicki, Janusz Paszyński

Sekretarz: Piotr Korcelli

Zastępca Sekr.: Teresa Lijewska

1975-1981 i 1983

Redaktor Naczelny: Stanisław Leszczycki

Członkowie: Kazimierz Dziewoński, Piotr Korcelli, Jerzy Kostrowicki, Janusz Paszyński

Sekretarz: Teresa Lijewska

1982, 1984, 1985

Redaktor Naczelny: Jerzy Kostrowicki

Zastępca: Wiesław Rozłucki

Członkowie: Kazimierz Dziewoński, Piotr Korcelli, Stanisław Leszczycki, Janusz Paszyński
Marcin Rościszewski, Jan Szupryczyński

Sekretarz: Teresa Lijewska

1986-1988

Redaktor Naczelny: Piotr Korcelli

Zastępca: Wiesław Rozłucki

Członkowie: Kazimierz Dziewoński, Jerzy Kostrowicki, Stanisław Leszczycki
Marcin Rościszewski, Leszek Starkel

Sekretarz: Teresa Lijewska

1989-1990

Redaktor Naczelny: Piotr Korcelli

Zastępca: Wiesław Rozłucki

Członkowie: Jerzy Grzeszczak, Jerzy Kostrowicki, Adam Kotarba
Stanisław Leszczycki, Zbigniew Rykiel

Sekretarz: Teresa Lijewska

1991-1993

Redaktor Naczelny: Piotr Korcelli

Zastępca: Zbigniew Rykiel

Członkowie: Jerzy Grzeszczak, Jerzy Kostrowicki, Adam Kotarba, Stanisław Leszczycki
Janusz Paszyński, Marcin Rościszewski

Sekretarz: Teresa Lijewska

1993-1995

Redaktor Naczelny: Piotr Korcelli

Członkowie: Jerzy Grzeszczak, Jerzy Kostrowicki, Stanisław Leszczycki

Sekretarz: Bronisław Czyż

1993-1995**SERIA GLOBAL CHANGE: POLISH PERSPECTIVES** (podseria w Geographia Polonica)

Redaktor Naczelny: Leszek Starkel

Członkowie: Czesław Druet, Tadeusz Florowski, Krystyna Grodzińska,
Zdzisław Kaczmarek, Piotr Korcelli

Sekretarz: Małgorzata Gutry-Korycka

6. CONFERENCE PAPERS (lata 1988-1991nr 1-12 bez Komitetu Redakcyjnego)**1991-1993 (nr 13-17)**

Redaktor: Teresa Kozłowska-Szczęśna

Zastępca: Marcin Rościszewski

Członkowie: Barbara Krawczyk, Roman Kulikowski, Jerzy Solon

Sekretarz: Barbara Jaworska

1993-1995

Redaktor: Alicja Breymeyer

Zastępca: Marcin Rościszewski

Członkowie: Barbara Krawczyk, Roman Kulikowski, Jerzy Solon

Sekretarz: Barbara Jaworska

7. ZESZYTY IGiPZ PAN**1991-1993**

Redaktor: Teresa Kozłowska-Szczęśna

Zastępca: Alicja Breymeyer

Członek: Jerzy Grzeszczak

Sekretarz: Bronisław Czyż

1993-1995

Redaktor: Teresa Kozłowska-Szczęśna

Zastępca: Jerzy Grzeszczak

Członek: Marek Degórski

Sekretarz: Bronisław Czyż

WYDAWNICTWA IG i PZ PAN
VARIA

- Bibliografia Geografii Polskiej 1985/1986, 1993, 467 s., zł 18,-
Streszczenia prac habilitacyjnych i doktorskich 1986, 1987, 1988, 134 s.
Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce, zeszyt 5. Wieloarkuszowe mapy topograficzne Polski 1576-1870, 1984, cz. 1, 109 s., cz. 2 tab. 220, zł 12,-
Katalog dawnych map Rzeczypospolitej w kolekcji Emeryka Hutten-Czapskiego i w innych zbiorach. Oprac. W. Kret, 1978, 164 s., 37 map; t. 2, Mapy XVIII wieku; Oprac. T. Paćko, D. Stachnal-Talanda, E. Gołąb-Jankowska, 1992, 250 s., 56 map, zł 25,-

WYKAZ ZESZYTÓW CONFERENCE PAPERS

- 1 Restructuring of economies and regional development, Warszawa 1988, 156 s.
- 2 Natural environment of suburban areas as development factor of big cities, Warszawa 1988, 184 s.
- 3 The state, modes of production and world political map, Warszawa 1989, 186 s.
- 4 Problemy współczesnej topoklimatologii / Problems of contemporary topoclimatology, Warszawa 1990, 223 s.
- 5 Agricultural classifications. A review of methodology. Warszawa 1990, 69 s.
- 6 Global change regional research centres, Warszawa 1990, 181 s.
- 7 The impact of urbanization upon rural areas, Warszawa 1990, 272 s.
- 8 The processes of depopulation of rural areas in Central and Eastern Europe, Warszawa 1990, 322 s.
- 9 Przestrzenne problemy zdrowotności / Spatial problems of health, Warszawa 1990, 322 s.
- 10 Evolution of population and economic activities in urban regions, Warszawa 1990, 168 s.
- 11 Geograficzne badania nad płodnością / Geographical research on fertility, Warszawa 1991, 123 s., zł 0,5,-
- 12 Restructuring and spatial strategy, Warszawa 1991, 203 s., zł 0,5,-
- 13 Impact des mutations structurelles sur le developpement territorial en Europe, Warszawa 1991, 215 s., zł 2,-
- 14 Sesja naukowa IGiPZ PAN 1991 / Annual Conference 1991, Warszawa 1991, 156 s., zł 2,-
- 15 Housing and urban policy in transition, Warszawa 1992, 112 s., zł 2,-
- 16 Geographical issues of social and economic transformation of contemporary Japan and Poland, Warszawa 1992, 158 s., zł 2,-
- 17 Współczesna geografia polityczna / Contemporary political geography, Warszawa 1993, 128 s., zł 2,-
- 18 Geography of organic matter production and decay, SCOPE Seminar Szymbark September 11-18 1991, Warszawa 1993, 187 s., zł 3,-
- 19 Climate and atmospheric deposition studies in forests. International Conference, Nieborów October 6-9 1992, Warszawa 1994, 276 s., zł 15,-
- 20 Przemiany środowiska przyrodniczego Karpat i Kotlin Podkarpackich / Environmental changes of the Carpathian and Subcarpathian Basins, Warszawa 1995, 124 s., zł 9,-

WYKAZ ZESZYTÓW DOKUMENTACJI GEOGRAFICZNEJ

za ostatnie lata

1991

- 1 T. KOZŁOWSKA-SZCZĘSNA - Wyniki badań bioklimatu Polski. Cz. II, 83 s., zł 0,65,-
- 2 M. KLIMASZEWSKI - Progi strukturalne - paralele geomorfologiczne, 62 s., zł 0,5,-
- 3-4 Z. RYKIEL (red.) - Studia z geografii społecznej, 132 s., zł 1,3,-
- 5 P. SZELIGA - Międzynarodowa zależność gospodarcza w świetle ujęć komplementarnych, 84 s., zł 0,8,-
- 6 M. ROŚCISZEWSKI (red.) - Zmiany światowej przestrzeni społeczno-gospodarczej, 72 s., zł 0,8,-

1992

- 1 M. BANACH, R. GLAZIK - Zbiornik Włocławski - niektóre problemy z geografii fizycznej, 69 s., zł 0,9,-
- 2 R. PRZYBYŁAK - Stosunki termiczno-wilgotnościowe na tle warunków cyrkulacyjnych w Hornsundzie (Spitsbergen) w okresie 1978 - 1983, 107 s., zł 1,3,-
- 3 E. NOWOSIELSKA - Teoria Christallera - prawda i mity (w sprawie nieporozumień pojęciowych), 77 s., zł 1,5,-
- 4 R. SZCZĘSNY - Przemiany struktury przestrzennej rolnictwa indywidualnego Polski w latach 1938- 1988. Próba syntezy, 107 s., zł 2,4,-
- 5-6 A.S. KOSTROWICKI (red.) - Wpływ urbanizacji na układy ekologiczne strefy podmiejskiej Warszawy, 170 s., zł 4,5,-

SUPLEMENT - J.H. SZYRMER (red.) - Informator geografii polskiej, 180 s., zł 6,-

1993

- 1 T. LJEWSKI - Koncentracja aktywności gospodarczej i społecznej w 150 większych miastach Polski, 94 s., zł 3,-
- 2 A. MISZCZUK - Wyludnianie się wsi a rolnictwo Wschodniej Lubelszczyzny, 86 s., zł 3,-
- 3 W. STOLA - Struktura przestrzenna i klasyfikacja funkcjonalna obszarów wiejskich Polski, 66 s., zł 3,-
- 4-5 A. KOTARBA (red.) - Z badań fizycznogeograficznych w Tatrach, 81 s., zł 4,-
- 6 B. WYŻGA - Funkcjonowanie systemu rzecznej środkowej i dolnej Raby w ostatnich 200 latach, 93 s., zł 4,-

1994

- 1-2 A.S. KOSTROWICKI, J. SOŁON (red.) - Studium geobotaniczne okolic Pińczowa, 197 s., zł 10,-
- 3-4 A. DZIEWULSKA - Przemiany struktury przestrzennej chowu zwierząt gospodarskich w Polsce w latach 1970-1988, 77 s., zł 10,-